

Reformerade regler för bank- och finansieringsrörelse

Sammanfattning

Regeringen föreslår i proposition 2002/03:139 Reformerade regler för bank- och finansieringsrörelse en genomgripande modernisering av lagstiftningen för banker och kreditmarknadsföretag. Den viktigaste nyheten är att bankernas inlåningsmonopol avskaffas. Regeringen vill med förslagen öka valmöjligheterna för konsumenterna och ge dem möjligheter att sätta in sina sparpengar hos fler företag. Regeringen hoppas att det leder till högre inlåningsräntor och bättre villkor för kunderna.

Genom tydliga krav på riskhantering, soliditet och genomlysning riktas fokus i rörelsereglerna mot stabiliteten. Endast inlåning kopplad till bankernas betalningsförmedling och de systemriskerna som finns där motiverar en mycket omfattande skyddsreglering.

Reformen innebär ökad konkurrens om inlåningen, dels från kreditinstitut, dels från icke-finansiella företag. Den finansiella skyddsregleringen bör enligt regeringen inte omfatta fler institut och verksamheter än nödvändigt. Det gagnar konkurrens och mångfald.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2004.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att tillstånd att driva finansieringsrörelse inte behövs för företag som ger krediter till kunder som köper det egna bolagets varor och tjänster. Utskottet anser dock att undantaget bör utvidgas till att avse även krediter som ges till kunder till andra bolag inom koncernen för köp av dessa bolags varor och tjänster. Utskottet anser att undantaget i denna del behöver analyseras ytterligare.

Utskottet föreslår att en internbank i en koncern, som inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet, undantas från tillståndsplikt för finansieringsrörelse oavsett om det lånemottagande koncernbolaget vidareutlånar eller inte. Utskottets förslag avviker därmed från regeringens förslag som innebär att internbanken undantas från tillståndsplikt bara om det mottagande bolaget inte vidareutlånar.

Utskottet föreslår också med anledning av några motioner att bl.a. gamla spar- och låneföreningar som driver verksamhet enligt övergångsbestämmelserna till lagen om finansieringsverksamhet ska få fortsätta att driva verksamheten enligt dessa bestämmelser. Utskottet tillstyrker regeringens förslag i övriga delar.

I betänkandet behandlar utskottet tre motioner som väckts med anledning av propositionen. Utskottet behandlar även tio motioner som har väckts under den allmänna motionstiden 2002 och tolv som väckts under den allmänna motionstiden 2003.

Utskottet anser att riksdagen bör uppdra åt regeringen att genomföra en kartläggning av de nya förutsättningarna för betalningssystemen och belysa om tillgången till infrastrukturen i betalningssystemen kan utgöra ett hinder för de små aktörerna på marknaden och på så sätt förhindra en utveckling mot ökad konkurrens. Detta föreslås riksdagen tillkännage för regeringen.

Utskottet avstyrker övriga motionsyrkanden med hänvisning till vad som redovisas i propositionen och till utskottets uttalanden.

I betänkandet finns tre reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Ärendet och dess beredning.....	8
Utskottets överväganden.....	10
Propositionen om reformerade regler för bank- och finansieringsrörelse.....	10
Bakgrund.....	10
Reglering och tillsyn av banker och kreditmarknadsföretag.....	11
Definition av bankrörelse.....	11
Bankernas ensamrätt och skyldighet att ta emot inlåning.....	14
Tillståndspliktig finansieringsverksamhet.....	16
Undantag från tillståndsplikten.....	19
Finansiering av varor och tjänster.....	19
Internbanker.....	21
Vissa spar- och låneföreningar.....	25
En gemensam lag för banker och kreditmarknadsföretag.....	28
Åtgärder mot penningtvätt.....	29
Finansinspektionens tillsyn.....	31
Uppdragsavtal.....	31
Andra företags mottagande av medel från allmänheten.....	34
Bemyndiganden.....	43
Lagförslagen i övrigt.....	44
Övriga frågor, motioner från allmänna motionstiden 2002 och 2003.....	45
Tillgång till betalningssystemet.....	45
Överföringstider för finansiella transaktioner.....	47
Förkommen bankbok.....	48
SBAB som alternativ kreditgivare på bostadsmarknaden.....	49
Kreditupplysning.....	50
Banktillgänglighet.....	52
Kreditgarantiföreningar.....	53
Etikfrågor.....	55
Reservationer.....	57
1. Definition av bankrörelse, punkt 1 (fp).....	57
2. Kreditgarantiföreningar, punkt 20 (kd).....	57
3. Kreditgarantiföreningar, punkt 20 (c).....	58
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	60
Propositionerna.....	60
Följdmotioner till prop. 2002/03:139.....	61
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2002.....	62
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2003.....	63
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	65
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag.....	203

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Definition av bankrörelse

Riksdagen godkänner vad regeringen anført om betalningsväsendets struktur och skyddsbehov och antar regeringens förslag såvitt avser 1 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:139 i denna del och avslår motion 2003/04:Fi4 yrkande 1.

Reservation 1 (fp)

2. Bankernas ensamrätt och skyldighet att ta emot inlåning

Riksdagen bifaller proposition 2002/03:139 i denna del och avslår motionerna 2002/03:Fi239, 2002/03:Fi281 och 2003/04:Fi292.

3. Tillståndspliktig finansieringsverksamhet

Riksdagen antar regeringens förslag såvitt avser 1 kap. 4 § lagen om bank- och finansieringsrörelse. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:139 i denna del.

4. Finansiering av varor och tjänster

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om bank- och finansieringsrörelse såvitt avser 2 kap. 3 § 4, med det tillägget att i lagen om införande av lagen om bank- och finansieringsrörelse skall införas en ny paragraf, 29 §, med den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2002/03:139 i denna del.

5. Internbanker

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om bank- och finansieringsrörelse såvitt avser 2 kap. 3 § 6, med den ändringen att bestämmelsen får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2002/03:139 i denna del.

6. Vissa spar- och låneföreningar

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om bank- och finansieringsrörelse såvitt avser 2 kap. 3 § 7, med det tillägget att i lagen om införande av lagen om bank- och finansieringsrörelse skall införas en ny paragraf, 30 §, med den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2002/03:139 i denna del och motionerna 2003/04:Fi2, 2003/04:Fi3 och 2003/04:Fi281.

7. En gemensam lag för banker och kreditmarknadsföretag

Riksdagen bifaller proposition 2002/03:139 i denna del.

8. Åtgärder mot penningtvätt

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:139 i denna del.

9. Finansinspektionens tillsyn

Riksdagen bifaller proposition 2002/03:139 i denna del.

10. Uppdragsavtal

Riksdagen antar regeringens förslag såvitt avser 13 kap. 6 § lagen om bank- och finansieringsrörelse. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:139 i denna del.

11. Andra företags mottagande av medel från allmänheten

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om inlåningsverksamhet. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:139 i denna del och avslår motion 2003/04:Fi4 yrkande 2.

12. Bemyndiganden

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om bank- och finansieringsrörelse såvitt avser 16 kap. 1 §, med den ändringen att bestämmelsen får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2002/03:139 i denna del.

13. Lagförslagen i övrigt

Riksdagen antar regeringens förslag
dels i proposition 2002/03:139 i denna del,
dels i proposition 2003/04:34 i denna del
till

1. lag om bank- och finansieringsrörelse i den mån lagförslaget inte omfattas av vad utskottet föreslagit ovan och med den ändringen att 2 kap. 3 §, 12 kap. 12 §, 13 kap. 1 § och 16 kap. 1 § får den lydelse som framgår av bilaga 3 (utskottets lagförslag),
2. lag om införande av lagen om bank- och finansieringsrörelse i den mån lagförslaget inte omfattas av vad utskottet föreslagit ovan och med tillägget att det införs en ny paragraf, 31, som framgår av bilaga 3 (utskottets lagförslag),
5. lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173),
7. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
9. lag om ändring i sparbankslagen (1987:619),
10. lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar,
11. lag om ändring i konkurslagen (1987:672),
12. lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank,
13. lag om ändring i prisinformationslagen (1991:601),

14. lag om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, med den ändringen att 2 kap. 5 § får den lydelse som framgår av bilaga 3 (utskottets lagförslag),

16. lag om ändring i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet,

17. lag om ändring i konsumentkreditlagen (1992:830),

20. lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag,

22. lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554),

23. lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,

24. lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker,

25. lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,

26. lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och betalningsöverföring,

27. lag om ändring i lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning,

28. lag om ändring i miljöbalken (1998:808),

29. lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,

31. lag om ändring i lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden,

34. lag om ändring i lagen (2000:149) om utgivning av elektroniska pengar

samt utskottets förslag till

3. lag om ändring i föräldrabalken (1949:381),

4. lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385),

6. lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.,

7. lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450),

8. lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd,

9. lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag,

10. lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål.

Därmed bifaller riksdagen delvis propositionerna 2002/03:139 i denna del och 2003/04:34 i denna del.

14. Tillgång till betalningssystemet

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om en kartläggning av tillgången till betalningssystemet. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2002/03:Fi249, 2003/04:Fi256 och 2003/04:Fi302.

15. Överföringstider för finansiella transaktioner

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Fi235, 2002/03:Fi283 och 2003/04:Fi219.

16. Förkommen bankbok

Riksdagen avslår motion 2003/04:Fi207.

17. SBAB som kreditgivare på bostadsmarknaden

Riksdagen avslår motion 2003/04:Fi294.

18. Kreditupplysning

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Fi215, 2002/03:Fi238, 2002/03:Fi258 yrkande 1, 2003/04:Fi201, 2003/04:Fi210 yrkandena 1 och 2 samt 2003/04:Fi259.

19. Banktillgänglighet

Riksdagen avslår motion 2003/04:Fi243.

20. Kreditgarantiföreningar

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Fi237 yrkande 1 och 2002/03:Fi244.

Reservation 2 (kd)

Reservation 3 (c)

21. Etikfrågor

Riksdagen avslår motion 2003/04:Fi284 yrkande 3.

Stockholm den 4 maj 2004

På finansutskottets vägnar

Sven-Erik Österberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sven-Erik Österberg (s), Mikael Odenberg (m), Carin Lundberg (s), Karin Pilsäter (fp), Sonia Karlsson (s), Kjell Nordström (s), Mats Odell (kd), Agneta Ringman (s), Gunnar Axén (m), Bo Bernhardsson (s), Christer Nylander (fp), Hans Hoff (s), Tomas Högström (m), Agneta Gille (s), Siv Holma (v) och Jörgen Johansson (c).

Ärendet och dess beredning

I juni 1995 tillsatte regeringen en kommitté (Banklagskommittén) med uppgift att utreda behovet av ändringar i de regler som styr bankers och andra kreditinstituts verksamhet samt behovet av särskilda regler när en enskild bank har råkat i finansiella svårigheter (Fi 1995:09, dir. 1995:86 och dir. 1999:36).

Banklagskommittén har lämnat fem betänkanden: Rapporteringsskyldighet för revisorer i finansiella företag (SOU 1995:106), Nya ledningsregler för bankaktiebolag och försäkringsbolag (SOU 1998:27), Reglering och tillsyn av banker och kreditmarknadsföretag (SOU 1998:160), Vårdslös kreditgivning samt sekretess i banker m.m. (SOU 1999:82) samt Offentlig administration av banker i kris (SOU 2000:26). De två förstnämnda betänkandena har lett till lagstiftning (prop. 1995/96:173, bet. 1995/96:NU23, rskr. 1995/96:205 och prop. 1997/98:166, bet. 1998/99:LU4, rskr. 1998/99:23).

I kommitténs huvudbetänkande Reglering och tillsyn av banker och kreditmarknadsföretag föreslås bl.a. att bankernas inlåningsmonopol avskaffas och att regelverket för banker och kreditmarknadsföretag moderniseras. Betänkandet har remissbehandlats.

I promemorian Reformerade bank- och finansieringsrörelse regler (Ds 2002:5), som utarbetats inom Finansdepartementet, behandlas kommitténs förslag i huvudbetänkandet. Flera av förslagen i betänkandet har omarbetats och ändrats. Promemorian har remissbehandlats.

Banklagskommitténs delbetänkande Vårdslös kreditgivning samt sekretess i banker m.m. har även det remissbehandlats.

Riksdagen hemställde i oktober 1999 att regeringen skulle se över reglerna om medlemsbanker så att de inte hindrar små medlemsbanker från att växa (1999/200:FiU7, rskr. 1999/2000:46). Denna fråga behandlas i propositionen.

I propositionen behandlas vidare förslagen i departementspromemorian samt i de två sistnämnda betänkandena.

Förslagen i propositionen bygger således på Banklagskommitténs huvudbetänkande (SOU 1998:160) och den bearbetning av förslagen som gjorts i departementspromemorian Reformerade bank- och finansieringsrörelse regler.

Europeiska centralbanken (ECB) har i juni 2003 yttrat sig över lagrådsremissen och yttrandet har av Finansdepartementet lämnats över till riksdagen. ECB anför att den föreslagna definitionen av bankrörelse avviker från definitionen av kreditinstitut i gemenskapslagstiftningen. Det finns enligt ECB inget rättsligt krav på att definitionen ska återges på exakt samma sätt i nationell lagstiftning och det förekommer också skillnader mellan medlemsstaterna. Sådana skillnader kan enligt ECB försvåra målsättningen att skapa en fullt ut integrerad inre marknad för finansiella tjänster. ECB på-

pekar att med beaktande av de särskilda krav och den roll som Finansinspektionen får bör de föreslagna nya reglerna för inlåning – som inte omfattas av insättningsgaranti – inte medföra några systemrisker. ECB påpekar att det är viktigt att allmänheten informeras om att företagen inte står under tillsyn och att inlåningen inte är garanterad.

Regeringens förslag återges i *bilaga 1* och lagförslagen i *bilaga 2* – efter vissa redaktionella ändringar – i betänkandet. I *bilaga 3* redovisas utskottets lagförslag.

Med anledning av propositionen har tre motioner väckts. Utskottet behandlar även tio motioner som har väckts under den allmänna motionstiden 2002 och tolv som väckts under den allmänna motionstiden 2003. Förslagen i motionerna återges i *bilaga 1*.

För att inhämta ytterligare upplysningar i ärendet har utskottet företagit interna utfrågningar med företrädare för Finansdepartementet, Finansinspektionen, Konsumentverket och Finanspolisen. Skrivelser i olika frågor har också inkommit till utskottet.

Finansutskottet har i betänkande 2003/04:FiU12 behandlat regeringens förslag till ändringar i bankrörelselagen (1987:617) och lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet.

Näringsutskottet har till finansutskottet överlämnat tre lagförslag i proposition 2003/04:34 om Patent- och registreringsverkets organisation, nämligen punkt 5 avseende ändring i aktiebolagslagen (1975: 1385), punkt 10 avseende ändring i bankrörelselagen (1987:617) och punkt 15 avseende ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. Dessa lagar är också föremål för ändringsförslag i den här aktuella propositionen, 2002/03:139 Reformerade regler för bank- och finansieringsrörelse. För att uppnå en lagteknisk samordning mellan förslagen i propositionerna 2002/03:139 och 2003/04:34 har näringsutskottet överlämnat de nämnda förslagen till finansutskottet.

Utskottets överväganden

Propositionen om reformerade regler för bank- och finansieringsrörelse

Bakgrund

Den svenska bankkrisen i början av 1990-talet blev dyrbar för samhällsekonomin. Staten hade betydande utgifter för att rekonstruera väsentliga delar av banksystemet. Bankernas kunder drabbades också av ökade kostnader. Ett grundläggande analysarbete har skett i spåren av bankkrisen för att skapa en modern lagstiftning som ger bättre förutsättningar för stabilitet, konkurrens och effektivitet. Den föreslagna lagstiftningen ger uttryck för en funktionell inriktning och större flexibilitet. Finansinspektionen får ett större ansvar samtidigt som den får vidgade befogenheter och möjligheter att ingripa.

Regeringen föreslår i proposition 2002/03:139 Reformerade regler för bank- och finansieringsrörelse en genomgripande modernisering av lagstiftningen för banker och kreditmarknadsföretag. Den viktigaste nyheten är att bankernas inlåningsmonopol avskaffas. Regeringen vill med förslagen öka valmöjligheterna för konsumenterna och ge dem möjligheter att sätta in sina sparpengar hos fler företag. Regeringen hoppas att det leder till högre inlåningsräntor och bättre villkor för kunderna.

Genom tydliga krav på riskhantering, soliditet och genomlysning riktas fokus i rörelsreglerna mot stabiliteten. Endast inlåning kopplad till bankernas betalningsförmedling och de systemriskerna som finns där motiverar en mycket omfattande skyddsreglering.

Reformen innebär således ökad konkurrens om inlåningen, dels från kreditinstitut, dels från icke-finansiella företag. Den finansiella skyddsregleringen bör enligt regeringen inte omfatta fler institut och verksamheter än nödvändigt. Det gagnar konkurrens och mångfald.

Tidigare heltäckande svensk reglering av kreditgivande institut går utöver det minimikrav som EU ställer. Regeringen föreslår därför ändringar som bl.a. innebär viss avreglering.

Särskilda regler för och särskild tillsyn av banker och andra finansiella företag har lång tradition i Sverige. Handlingsfriheten på detta område är dock begränsad genom att EU har omfattande och detaljerade regler som Sverige måste följa.

Institut som inte lånar upp medel från allmänheten kommer inte att omfattas av de nya rörelsreglerna och Finansinspektionens tillsyn. I samband med den förändringen föreslås ändringar i konsumentkreditlagen för att stärka konsumentskyddet.

Utgångspunkten för förslagen är således risken för allvarliga störningar i betalningssystemet och kreditförsörjningen med omfattande samhällsekonomiska kostnader som följd. Staten kan inte i detalj styra verksamheten i

varje institut utan måste i stället med generella regler söka påverka instituten. Målet är enligt regeringen att skapa ett stabilt finansiellt system med goda förutsättningar för konkurrens och hög effektivitet – med ett gott konsumentskydd.

Regleringen inriktas på betalningsförmedlare som tar emot kortfristiga medel och som samtidigt ingår i generella betalsystem, dvs. är öppna för både ett stort antal betalare och betalningsmottagare.

Regeringen föreslår att kreditmarknadsföretag (bl.a. finansbolag och bolåneinstitut) får möjlighet att ta emot inlåning från allmänheten. Inlåningen ska omfattas av insättningsgarantin.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2004.

Reglering och tillsyn av banker och kreditmarknadsföretag

Definition av bankrörelse

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att skyddsbehovet är starkast för betalningsförmedlare som tar emot kortsiktiga medel och ingår i generella betalsystem.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en ny definition av begreppet bankrörelse som innebär att med rörelse avses

1. betalningsförmedling via generella betalsystem,
2. mottagande av medel som efter uppsägning är tillgängliga för fordringsägaren inom högst 30 dagar.

Utskottet avstyrker motionen med kravet på en mer EU-anpassad definition.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att skyddsbehovet från systemsynpunkt är starkast för betalningsförmedlare som tar emot kortfristiga medel och ingår i generella betalsystem, dvs. sådana som är öppna för både ett stort antal betalare och betalningsmottagare.

Regeringen föreslår en ny definition av bankrörelse som innebär att med rörelse avses

- betalningsförmedling via generella betalsystem,
- mottagande av medel som efter uppsägning är tillgängliga för fordringsägaren inom högst 30 dagar.

Med generella betalsystem avses system för förmedling av betalningar från ett stort antal från varandra fristående betalare avsedda att nå ett stort antal från varandra fristående slutliga betalningsmottagare.

Flera remissinstanser anser att definitionen bör överensstämma med definitionen i EG-direktivet, bl.a. Finansinspektionen, OM AB, Stockholmsbörsen AB, Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen och TCO.

Regeringen anför att definitionen av kreditinstitut (kreditinstitutsdirektivet) är en minimidefinition. Det innebär att det är godtagbart för en medlemsstat att införa en egen definition av bank. Samtidigt måste emellertid EG:s regelverk för kreditinstitut tillämpas på sådana institut – oavsett om de betecknas som bank eller annat – som faller in under EG:s definition av kreditinstitut. Medlemsländerna i EU har genomfört kreditinstitutsdirektivet på olika sätt. Det innebär att bankdefinitionerna skiljer sig åt. Regeringen påpekar att det förhållandet att dagens svenska bankdefinition inte direkt återspeglar EG-rättens definition av kreditinstitut inte har medfört några direkta problem i relationerna med utländska parter.

Regeringen anser att bankrörelsedefinitionen innebär att den bättre anpassas till att omfatta den verksamhet som lagen om bank- och finansieringsrörelse främst avser att skydda. Anpassningen sker genom att betalningsförmedling i generella betalsystem lyfts fram som bankernas mest väsentliga uppgift från stabilitetssynpunkt. Vidare sker en anpassning till den utveckling som sker när det gäller nya finansiella instrument genom att definitionen inte baseras på inlåningsbegreppet utan på en mer generell formulering som fångar in alla de former i vilka transaktionsmedel kan ställas till betalningsförmedlarens förfogande. Begreppet fångar även in den kortfristiga finansiering som kan ge upphov till stabilitetsproblem genom att fordringsägarna kan återkalla den med kort varsel.

Traditionell bankverksamhet omfattas av den föreslagna definitionen av bankrörelse. Eventuella ”smalbanker” som endast tar emot medel som placeras i säkra räntebärande papper kommer också att omfattas av definitionen. Betalningsförmedlare som inte tar emot medel utanför, t.ex. ett betalkortsföretag som debiterar sina kunder i efterskott och inte heller på annat sätt finansierar sig kort, omfattas inte.

Även betalningsförmedlare i selektiva betalsystem faller utanför, t.ex. kontokort som endast kan användas för köp av varor i en butiks kedja eller i flera butiks kedjor som ingår i en koncern eller annan företagsgrupp. Det finns dock en gräns för hur många företag som kan ingå i ett samarbete om ett kontokort för att betalsystemet fortfarande ska betraktas som selektivt. Kan kortet användas till nästan alla betalningar ett hushåll normalt sett behöver göra, blir betalsystemet normalt att betrakta som generellt och omfattas då av regelverket.

Några remissinstanser anser att det är oklart vad som är ett generellt betalsystem och vilka institut som därmed kan komma att omfattas av bankrörelsedefinitionen. Regeringen anför att det inte är otänkbart att det kan uppstå vissa gränsdragningsproblem med en ny definition. Regeringen gör dock bedömningen att det inte är så komplicerat. Regeringen anser att för-

fattningskommentaren bör vara tillräcklig för att underlätta inspektionens tillståndsgivning och utarbetandet av den praxis som kommer att utveckla sig.

Motionen

I *motion Fi4* av Karin Pilsäter m.fl. (fp) yrkande 1 anför motionärerna att den svenska definitionen av bankrörelse nära måste följa EG-lagstiftningens begrepp. Motionärerna påpekar att det behövs en gemensam europeisk finansmarknad och att det underlättar om definitionerna i princip är desamma i medlemsländerna. EG-direktivet är ett minimidirektiv, men av hänsyn till såväl svenska som gemensamma europeiska intressen är det att föredra att Sverige inte bidrar till att skapa särlösningar som försvårar gränsöverskridande konkurrens. Den nu föreslagna definitionen innebär således att det ställs andra formella krav på svenska banker än på banker i andra länder.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att skyddsbehovet är starkast för betalningsförmedlare som tar emot kortsiktiga medel och ingår i generella betalsystem.

Finansutskottet konstaterar att kreditinstitutsdirektivet är ett minimidirektiv och att medlemsländerna i EU har genomfört direktivet på olika sätt. Europeiska centralbanken har – som tidigare redovisats – yttrat sig och påpekat att den föreslagna definitionen av bankrörelse avviker från definitionen av kreditinstitut i gemenskapslagstiftningen. Det finns enligt ECB inget rättsligt krav på att definitionen ska återges på exakt samma sätt i nationell lagstiftning, och det förekommer också skillnader mellan medlemsstaterna. Definitionen bankrörelse omfattar alla företag som sysslar med betalningsförmedling av visst slag. Företag som kombinerar verksamheterna betalningsförmedling och mottagande av medel anses bedriva bankrörelse. Det innebär att den verksamhet som lagen om bank- och finansieringsrörelse främst avser att skydda omfattas. Betalningsförmedling i generella betalsystem lyfts fram som bankernas mest väsentliga uppgift från stabilitetssynpunkt. Definitionen innebär en anpassning till den utveckling som sker när det gäller nya finansiella instrument genom att definitionen inte baseras på inlåningsbegreppet utan på en mer generell formulering som fångar in alla de former i vilka transaktionsmedel kan ställas till betalningsförmedlarens förfogande. Begreppet omfattar även den kortfristiga finansiering som kan ge upphov till stabilitetsproblem genom att fordringsägarna kan återkalla den med kort varsel. Med det anförda ställer sig utskottet bakom regeringens förslag till definition av bankrörelse och avstyrker därmed motion Fi4 (fp) yrkande 1.

Bankernas ensamrätt och skyldighet att ta emot inlåning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att bankernas ensamrätt att ta emot inlåning avskaffas. Utskottet avstyrker motionerna.

Propositionen

Regeringen anför att banker enligt gällande regler har ensamrätt att ta emot inlåning på konto. Med inlåning avses behållningar som är nominellt bestämda och tillgängliga för insättaren med kort varsel. Regeringen anser att denna definition är relativt snäv och enkel att kringgå, t.ex. genom att villkoren ändras så att fordringen inte är nominellt bestämd. Regeringen anför att huvudskälet för att reglera banker är att de är väsentliga för betalningsväsendets funktion samt att det på grund av spridningseffekter finns risk för att många banker fallerar samtidigt. Risken för fallissemang beror bl.a. på egenskapen hos bankers skulder att vara mer eller mindre omedelbart uppsägbara. Ur detta perspektiv är det således mottagandet av medel i kombination med en skyddsvärd verksamhet, nämligen betalningsförmedling av visst slag, som medför intresset av att reglera den rörelse vari mottagande av medel ingår. Regeringen konstaterar att det inte finns skäl att, med hänvisning till omsorg om stabiliteten i det finansiella systemet, förbehålla betalningsförmedlare rätten att ta emot medel.

Regeringen anför vidare att det från konsumentskyddssynpunkt kan vara motiverat att reglera företag som tar emot medel. Insatta medel hos banker omfattas av den statliga insättningsgarantin, vilket är viktigt ur konsumentskyddsintresset. Regeringen påpekar att det är tillräckligt att det finns ett statligt garanterat alternativ för placering av sparande och transaktionsmedel. Alla alternativ behöver inte vara lika säkra. Konsumentskyddsskäl har anförts till stöd för att ge bankerna ensamrätt att ta emot inlåning. Regeringen anser dock att all inlåning inte behöver behandlas på samma sätt. Det samhällsekonomiska intresset av att det erbjuds ett säkert alternativ medför alltså inte skäl för att förbehålla dem som tillhandahåller detta alternativ ensamrätt att ta emot medel.

Regeringen konstaterar att konkurrensen på inlåningsmarknaden främjas genom ett avskaffande av ensamrätten, vilket i sin tur får förmodas resultera i ett bredare produktutbud. Det kan förväntas att ett avskaffande av ensamrätten kommer att medföra att det tillhandahålls inlåningstjänster som är kopplade till selektiva betalsystem eller som inte alls har någon koppling till betalningsförmedling. Starkare konkurrens och bredare produktutbud medför att konsumenterna får ökad valfrihet och bättre service till lägre priser. Regeringen anser att konsumenterna bör ges möjligheten att vid sidan av säkra placeringsformer även kunna välja mindre säkra placeringsalternativ.

Motionerna

I *motionerna 2002/03:Fi281* och *2003/04:Fi292* av Kenth Högström (s) påpekar motionären att det bara finns några banker med fullskaliga kredit Sortiment och ett landsomfattande kontorsnät. Före den finansiella krisen i början av 1990-talet fanns det dubbelt så många banker. Antalet nischbanker har ökat men de har mycket begränsade produktsortiment. De är i princip inriktade på konsumentkrediter eller bostadslånefinansiering för enskilda personer och hushåll och huvudsakligen koncentrerade till huvudstaden. Motionären påpekar att allt färre banker arbetar med att erbjuda landets företagare och landets företag krediter. Det är särskilt svårt för mindre företag på landsbygden eller i vart fall utanför de större städerna. Motionären anser att det är ett hot mot landets tillväxt och att det skapar nya klyftor i landet.

För samhällets del är inte utvecklingen acceptabel med färre kreditgivare, färre kreditkontor, färre kreditprodukter och färre som bekymrar sig om landets viktiga företagsamhet. Motionären anser att regeringen bör överväga att vidta åtgärder som ökar mångfalden och konkurrensen bland kreditgivare och förmår kreditinstituten att intressera sig för företagsamhet.

I *motion 2002/03:Fi239* av Håkan Larsson och Sven Bergström (båda c) anför motionärerna att med centraliseringen och koncentrationen inom banksektorn under senare år har hushållens och företagens sparkapital använts för att förstärka koncentrationen. Inte minst skogslänens överskottskapital överförs i allt högre utsträckning till storstäder i södra Sverige. Motionärerna anser att det är en negativ utveckling. Det medverkar till att förstärka de allvarliga tendenserna till en regional klyvning av landet. Medan överskottskapital från skogslänen placeras i koncentrationsområdena har hushåll och företag i samma skogslän svårt att få låna pengar för investeringar för bostadsbyggande och företagsutveckling. Motionärerna påpekar att de kommuner och regioner som har lokala finansinstitut, främst sparbanker, lättare får tillgång till riskvilligt investeringskapital för hushåll och företag. De lokala sparbankerna, ett åttiotal, finns i första hand i södra och mellersta Sverige. Lokala sparbanker finns även i Hälsingland och i Norrbotten men saknas i övrigt på de flesta håll i skogslänen. När det finns lokala banker har hushållen lättare att få låna för att bygga nytt på landsbygden och i småorterna, samtidigt som de mindre företagen runt om i bygderna har bättre möjligheter att få krediter för att kunna växa och utvecklas. En lokal bank underlättar för lokalbefolkningen att avgöra hur de egna lokala resurserna bäst används. Det stimulerar framtidstron i bygden.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet vill med anledning av motionerna framhålla att konkurrensen på inlåningsmarknaden främjas genom att inlåningsmonopolet avskaffas. Starkare konkurrens och bredare produktutbud medför att konsumenterna får ökad valfrihet och bättre service till lägre priser. Borttagandet av bankernas inlåningsmonopol öppnar dels för att kreditmarknadsföretag får möjlig-

het att ta emot korta medel från allmänheten, dels för att andra företag, under vissa förutsättningar, får ta emot inlåning från allmänheten. Utskottet tillstyrker förslaget i propositionen att bankernas ensamrätt att ta emot inlåning avskaffas. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2002/03:Fi239 (c), 2002/03:Fi281 (s) och 2003/04:Fi292 (s).

Tillståndspliktig finansieringsverksamhet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om vad finansieringsrörelse ska omfatta och hur finansieringsrörelse ska definieras. Utskottet delar också regeringens bedömning att man vid bestämmande av vilken verksamhet som behöver regleras för att uppnå ett tillräckligt systemskydd bör utgå från EG-rättens definition av kreditinstitut.

Propositionen

Enligt gällande bestämmelser får finansieringsverksamhet som huvudregel drivas bara efter tillstånd av Finansinspektionen. Med finansieringsverksamhet avses näringsverksamhet som har till ändamål att lämna kredit, ställa garanti för kredit, förmedla kredit till konsumenter eller medverka till finansiering genom att förvärva fordringar eller upplåta lös egendom till nyttjande.

Det finns några undantag, t.ex. finansieringsverksamhet som

- drivs av statlig eller kommunal myndighet,
- avser finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av företaget – det gäller även om varorna eller tjänsterna framställs eller säljs av annat företag i samma koncern eller med annat nära samband och om medel för verksamheten inte anskaffas från allmänheten,
- tillgodoser finansieringsbehov endast inom en grupp näringsidkare med ekonomisk intressegemenskap och om medel för verksamheten inte anskaffas från allmänheten.

Regeringen föreslår att regleringen av finansieringsrörelse ska omfatta

- kreditgivning,
- ställande av garanti för kredit,
- förvärv av fordringar i finansieringssyfte och upplåtande av lös egendom till nyttjande i finansieringssyfte.

Till skillnad från i dag ska regleringen enligt regeringens förslag inte omfatta förmedling av krediter till konsumenter.

Regeringen anför att det i dag fordras tillstånd för förmedling av kredit till konsumenter. Skälet till att reglera kreditförmedling var skyddet för den enskilde konsumenten. Om kreditförmedling inte skulle omfattas av det till-

ståndspliktiga området ansågs det finnas en risk för kringgående av tillståndskravet avseende kreditgivning till konsumenter. Regeringen anser att denna typ av konsumentskydd dock inte bör regleras här utan i konsumentkreditlagen. Inom EU pågår ett arbete med ett nytt direktiv om konsumentkrediter (KOM[2002] 443 slutlig). Det direktivförslag som presenterats innehåller även regler för kreditförmedlare.

Regeringen föreslår att finansieringsrörelse som huvudregel får drivas bara efter tillstånd av Finansinspektionen. Finansieringsrörelsen står då under inspektionens tillsyn. Med finansieringsrörelse avses rörelse i vilken ingår näringsverksamhet som har till ändamål att

1. ta emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten, direkt eller indirekt via ett företag med vilket det finns ett nära samband och

2. lämna kredit, ställa garanti för kredit eller i finansieringssyfte förvärva fordringar eller upplåta lös egendom till nyttjande (leasing).

Nära samband ska anses finnas mellan företag som ingår i samma koncern eller på annat sätt har – genom gemensamt ägande, avtal eller liknande – sådan samhörighet att den ekonomiska utvecklingen för ägaren eller ett eller flera av företagen är väsentligen beroende av utvecklingen i ett eller flera av de andra företagen.

Regeringen anför att det ställs förhållandevis låga krav för att någon ska anses driva näringsverksamhet. Finansiell verksamhet som inte bedrivs regelmässigt eller endast utgör en obetydlig del av företagets rörelse bör inte omfattas av definitionen.

Regeringen anser att den föreslagna utformningen av lagstiftningen inte kan anses strida mot syftena med EG:s kreditinstitutsdirektiv. Som Bankföreningen pekar på är det inte möjligt att göra auktoritativa uttalanden om innebörden av EG-rätten. Det faller ytterst på EG-domstolen att göra detta. Det är emellertid nödvändigt och ofrånkomligt att den nationella lagstiftaren tar ställning till om den reglering som övervägs är förenlig med EG-rätten.

Ett industriföretag som ger ut obligationer och även ger vissa krediter i verksamheten uppfyller i rent formell mening EG:s kriterier för kreditinstitut. Att en sådan verksamhet alltid ska omfattas av den EG-rättsliga regleringen för kreditinstitut har dock knappast varit meningen. Ett företag som inte tar emot medel från allmänheten löpande i anslutning till sin normala icke-finansiella verksamhet och dessutom beviljar krediter åt kunder i den icke-finansiella verksamheten bör därför inte bedömas som ett kreditinstitut.

Ett företag som lämnar kredit och som indirekt lånar upp medel från allmänheten bör anses driva finansieringsrörelse. Ett sådant företag bör således behandlas på samma sätt som ett företag som direkt lånar upp medel från allmänheten och lämnar kredit till ett annat företag.

Regeringen gör bedömningen att det vid bestämmande av vilken verksamhet som behöver regleras för att uppnå ett tillräckligt systemskydd är lämpligt att som utgångspunkt ta EG-rättens definition av kreditinstitut, dvs. företag vars verksamhet består i att från allmänheten ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel och att bevilja krediter för egen räkning. Varken kundskyddsskäl, risken för ekonomisk brottslighet eller konkurrensskäl motiverar någon annan utgångspunkt.

Regeringen anför att regleringsmotiven från systemskyddssynpunkt är svagare och otydligare för kreditförsörjningen än för betalningssystemet. Det finns bl.a. svårigheter att närmare avgränsa den mest skyddsvärda verksamheten.

Regeringen anser att skiljelinjen mellan vilka finansieringsföretag som ska regleras och vilka som kan lämnas utanför bör bestämmas utifrån tydligare och mer vedertagna kriterier. En naturlig utgångspunkt är den verksamhet som drivs av företag som omfattas av kreditinstitutsdefinitionen i EG-rätten. Den fråga som då inställer sig är om de gränsdragningsproblem som finns motiverar att all kreditgivning regleras och detta oavsett hur verksamheten finansieras.

Det bör också beaktas att all reglering innebär kostnader. Regeringen anser att finansiella företag i möjligaste mån bör regleras som andra företag. Det är angeläget att det reglerade området avgränsas så att det träffar de mest väsentliga verksamheterna. Denna väsentlighetsprincip är särskilt viktig för en effektiv tillsynsverksamhet, vars tyngdpunkt måste ligga i att kontrollera och upprätthålla systemstabilitet i meningen stabilitet i de tongivande instituten.

Behovet av reglering kan emellertid inte bedömas enbart med hänsyn till systemstabilitetsskäl. Regeringen anser att hänsyn även bör tas till behovet av kundskydd, risken för ekonomisk brottslighet och regleringens effekt på konkurrensen.

För att kunna göra ett medvetet val är det naturligtvis viktigt att kunden kan informera sig om ifall en kreditgivare eller annan finansiär är ett reglerat eller oreglerat institut. Finansinspektionen och Bankföreningen anför att den omständigheten att företag som anmält sin verksamhet till inspektionen kommer att registreras i inspektionens register över finansiella institut kan ge intrycket av att verksamheten är godkänd och står under myndighets kontroll.

Regeringen påpekar att anmälningsskyldighet med åtföljande registrering i dag sker av företag som driver valutaväxlingsrörelse i väsentlig omfattning eller ägnar sig åt betalningsöverföring. Regeringen utgår från att Finansinspektionen kan klargöra att registreringen hos inspektionen inte innefattar någon prövning av företagets kvalitet samt att den begränsade kontroll som sker inte avser annat än företagets efterlevnad av penningtvättslagstiftningen och att ägare och ledning inte har gjort sig skyldiga till viss misskötsamhet eller brottslighet.

Det finns ett relativt omfattande regelverk – t.ex. konsumentkreditlagen och lagen om avbetalningsköp mellan näringsidkare – som syftar till att stärka konsumenters och andra kunders ställning, och reglerna är tillämpliga på hela det finansiella området. Regleringen av kreditgivning till konsumenter är betydligt mer heltäckande än motsvarande reglering för näringsidkare. Detta ska ses mot bakgrund av att konsumenterna är den kategori som i allmänhet bedöms ha det största skyddsbehovet.

Det råder inget tvivel om att ett gott konsumentskydd är viktigt när det gäller finansiella tjänster såsom krediter och liknande. Konsumentskyddet bör dock enligt regeringen i första hand tas om hand av den civil- och marknadsrättsliga regleringen.

Regeringen anser att risken för ekonomisk brottslighet inte motiverar en vidare reglering av kreditgivande företag än den som följer av tillämpningsområdet för EG:s kreditinstitutsdirektiv.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att regleringen av finansieringsrörelse ska omfatta kreditgivning, ställande av garanti för kredit och förvärv av fordringar i finansieringssyfte och upplåtande av lös egendom till nyttjande i finansieringssyfte.

Utskottet anser också i likhet med regeringen att definitionen ska omfatta kreditgivning som kombineras med mottagande av återbetalningspliktiga medel från allmänheten. Utskottet anser också att förslaget inte kan anses strida mot syftena med EG:s kreditinstitutsdirektiv.

Utskottet delar regeringens bedömning att man vid bestämmande av vilken verksamhet som behöver regleras för att uppnå ett tillräckligt systemskydd bör utgå från EG-rättens definition av kreditinstitut. Utskottet anser att varken kundskyddsskäl, risken för ekonomisk brottslighet eller konkurrensskäl motiverar någon annan utgångspunkt.

Undantag från tillståndsplikten

Finansiering av varor och tjänster

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att tillstånd att driva finansieringsrörelse inte behövs för företag som ger krediter till kunder som köper det egna bolagets varor och tjänster.

Utskottet anser dock att undantaget bör utvidgas till att avse även krediter som ges till kunder till andra bolag inom koncernen för köp av dessa bolags varor och tjänster. Utskottet anser att undantaget i denna del behöver analyseras ytterligare. Utskottet föreslår därför att berörda företag får fortsätta att bedriva verksamhet t.o.m. den 30 juni 2006.

Propositionen

Regeringen föreslår att tillstånd att driva finansieringsrörelse inte behövs för ett företag som

- tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds, eller
- varor som framställs eller säljs av företaget.

Regeringen anför att försäljning av varor eller tjänster där köparen medges anstånd med att betala är en form av finansiering. Det är dock inte kreditgivning enligt definitionen av finansieringsrörelse i lagen om bank- och finansieringsrörelse och det krävs därför inte tillstånd. Regeringen föreslår därför inte något särskilt undantag för denna typ av betalningsanstånd.

Regeringen föreslår att nuvarande bestämmelse förs över till den nya lagen. Den innebär att tillstånd inte krävs för finansieringsverksamhet som består av finansiering av produkter som tillverkas eller säljs av företaget. Undantaget gäller även om medel för verksamheten anskaffas från allmänheten.

Enligt gällande bestämmelser görs också undantag för finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av ett annat företag i samma koncern. Detta undantag gäller dock enbart om medel för verksamheten inte anskaffas från allmänheten.

Skrivelse

Ericsson Treasury Services Aktiebolag (Ericsson) har inkommit med en skrivelse. Ericsson påpekar att förslaget riskerar att leda till en längre gående reglering än i dag. Om det genomförs kommer det att leda till ökade och onödiga begränsningar och svårigheter för svenska företag att avsätta produkter i konkurrens med företag i andra länder med oftast mer begränsad reglering. Ericsson anför vidare att bolaget har ett separat kundfinansieringsbolag, som har till uppgift att ge krediter till vissa av Ericssonkoncernens kunder för finansiering av köp av Ericssons produkter och tjänster. Bakgrunden till att Ericsson erbjuder kundfinansiering är bl.a. att en del av koncernens kunder inte har tillgång till kapital- och bankmarknaden. Under beredningen av ärendet har företrädare för Volvo, Ericsson och Industrins finansförening m.fl. träffat representanter för partierna i finansutskottet.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att tillstånd inte krävs för bolag som ger kredit till kunder som köper bolagets egna varor eller tjänster.

Under beredningen av ärendet har framförts att undantaget bör utvidgas till att avse även då krediter ges till kunder till andra bolag inom koncernen för köp av dessa bolags varor och tjänster. I dag omfattas inte denna verksamhet av tillståndsplikt – om inte medlen lånas upp från allmänheten. Enligt regeringens förslag omfattas ingen finansieringsverksamhet av till-

stånd om medel för verksamheten inte lånas upp från allmänheten. Däremot krävs det tillstånd om upplåningen sker indirekt från allmänheten, t.ex. via en internbank. Regeringens förslag innebär således att om en koncern har ett separat kundfinansieringsbolag som lånar ut till kunder till andra bolag inom koncernen och kundfinansieringsbolaget lånar upp medel indirekt från allmänheten via en internbank, gäller inte lagens undantag från tillståndsplikt för finansieringsrörelse för kundfinansieringsbolaget. Det har framförts av företrädare för Ericsson m.fl. att undantaget som finns i dag möjliggör att kundkreditverksamheten inom en koncern kan centraliseras och effektiviseras. Det har vidare påpekats av Ericsson att det är ologiskt att undanta kreditgivning som sker till kunder i samma bolag som det som säljer varorna men inte ifall kreditgivningen samlas i ett gemensamt bolag.

Utskottet konstaterar att om dagens system behålls möjliggör det en fortsatt effektiv hantering av kundkrediter inom industriella koncerner. Det underlättar också för företagen att ordna med kundkrediter, som är en viktig förutsättning vid försäljning av varor och tjänster. I propositionen finns ingen redogörelse för hur frågan regleras i andra länder. Det har gjorts gällande av ovan nämnda företag att förslaget eventuellt innebär en konkurrensbegränsning för svenska företag. Utskottet anser, med hänsyn till vad som anförts, att mycket talar för att tills vidare behålla nuvarande tillämpning. Utskottet anser dock att regeringen ytterligare bör analysera frågan, bl.a. är det osäkert om det är förenligt med EG-rätten. Utskottet föreslår därför att en bestämmelse införs, i lagen om införande av lagen om bank- och finansieringsrörelse, som innebär att berörda företag får fortsätta att bedriva verksamhet med stöd av bestämmelsen t.o.m. den 30 juni 2006. Utskottet anser att regeringen i god tid före denna tidpunkt bör återkomma till riksdagen med ställningstagande och förslag rörande dessa företags verksamhet efter detta datum.

Internbanker

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att en internbank i en koncern, som inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet, undantas från tillståndsplikt för finansieringsrörelse oavsett om det låne-mottagande koncernbolaget vidareutlånar eller inte. Utskottets förslag avviker därmed från regeringens förslag som innebär att internbanken undantas från tillståndsplikt bara om det mottagande bolaget inte vidareutlånar.

Propositionen

Regeringen föreslår att tillstånd att driva finansieringsrörelse inte behövs för ett företag som med medel som mottagits från allmänheten bara finansierar andra företag som ingår i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp, om inte finansieringen avser ett företag som ägnar sig åt kreditgivning eller annan kreditliknande verksamhet.

Banklagskommitténs förslag innehåller inte någon motsvarande bestämmelse. Förslaget i promemorian Reformerade bank- och finansieringsrörelseregler (Ds 2002:5) överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Regeringen anför att det är vanligt att industriföretag ingår i en koncern och att man väljer att koncentrera den finansiella verksamheten till ett enda företag (s.k. internbank) inom koncernen. Internbankens uppgifter är kreditgivning till företagen inom koncernen som finansieras bl.a. genom utgivande av obligationer. Kreditgivningen som internbanken ägnar sig åt är enbart en följd av att övriga koncernföretag inte sköter sin egen upplåning utan låter uppgiften utföras av internbanken. Dess verksamhet har inte någon självständig betydelse vid sidan av koncernens samlade verksamhet utan är enbart ett resultat av den valda organisatoriska strukturen.

Regeringen anför vidare att förslaget innebär att det inte görs undantag från tillståndsplikten för ett företag som tar emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten och som lämnar kredit till ett annat koncernföretag som i sin tur ägnar sig åt kreditgivning, leasing eller liknande. Regeringen anser – till skillnad mot Finansbolagens Förening och Svenskt Näringsliv – att detta inte är att gå för långt. Regeringen påpekar att det ur ett kreditförsörjningsperspektiv visserligen kan uppfattas som tillräckligt att reglera det kreditgivande företaget. Genom att det kreditgivande företaget står under tillsyn skyddas också investerarna i det upplånande bolaget. Det är emellertid enligt regeringen inte rimligt att en central del av verksamheten undandras tillsynen genom att verksamheten delas upp i två bolag. Det är inte tillräckligt att det upplånande bolagets verksamhet faller under den föreslagna lagen om inlåningsverksamhet.

Om en internbank samtidigt löpande finansierar ett företag som har till ändamål att lämna kredit, fordras tillstånd. Detta motiveras med att om internbankens och det kreditgivande företagets verksamhet hade bedrivits i ett och samma bolag hade hela verksamheten stått under tillsyn. Saken bör enligt regeringen inte bedömas annorlunda enbart för att verksamheten har delats upp mellan två olika bolag.

Regeringen anför att ett alternativ skulle vara att göra skillnad mellan finansiella och icke-finansiella koncerner och föreskriva att tillstånd för det upplånande bolaget inte behövs om det utgör en del av en icke-finansiell koncern. Finansiell verksamhet som endast utgör en mindre del av en icke-finansiell koncern kan vara förhållandevis stor i jämförelse med motsvarande verksamhet i enskilda företag. Hade den verksamheten legat i ett

och samma bolag hade den dessutom i sin helhet varit tillståndspliktig. Att göra skillnad mellan finansiella och icke-finansiella koncerner framstår därför enligt regeringen inte som en bra lösning.

Regeringen anser att det bör vara möjligt att organisera verksamheten i en koncern så att det kreditgivande bolaget sköter sin egen upplåning, eventuellt med stöd av internbanken. En annan lösning är att ett annat bolag än internbanken sköter upplåningen. Regeringen påpekar att det företag som lånar upp medel från allmänheten inte undgår tillståndsplikten genom att dela upp sin verksamhet i en del med medel som mottagits från allmänheten och en del innehållande andra medel. Det torde i stället krävas att verksamheten delas upp mellan olika företag.

Skrivelser m.m.

Volvo Treasury AB (Volvo), Ericsson Treasury Services Aktiebolag (Ericsson), Industrins finansförening och Finansbolagens Förening har som tidigare nämnts inkommit med skrivelser. De påpekar att förslaget riskerar att leda till en längre gående reglering än i dag. Om det genomförs kommer det att leda till ökade och onödiga begränsningar och svårigheter för svenska företag att avsätta produkter i konkurrens med företag i andra länder med oftast mer begränsad reglering.

Av skrivelserna framgår bl.a. att Volvokoncernen har en internbank som sköter upplåningen för koncernen. Den förser koncernens bolag med medel som de i sin tur lånar ut till sina kunder och återförsäljare. Upplåningen sker till ca 80 % från marknaden och 20 % från banker. Fördelarna med att koncernens upplåning sker via internbanken är enligt Volvo att man på det sättet effektiviserar upplåningen. Centraliseringen underlättar också koncernens riskhantering. Bolaget anser att det är nödvändigt för att kunna skaffa och behålla kunder att Volvo kan erbjuda kunderna krediter. Konkurrerande företag kan göra det.

Ericsson har också en internbank som lånar upp medel huvudsakligen via moderbolaget. Internbanken lånar sedan ut till andra bolag inom koncernen och till ett särskilt bolag som enbart sysslar med finansieringsverksamhet.

Under beredningen av ärendet har företrädare för Volvo, Ericsson och Industrins finansförening m.fl. träffat representanter för partierna i finansutskottet.

Finansutskottets ställningstagande

Regeringens förslag innebär att tillstånd att driva finansieringsrörelse inte ska behövas för ett företag som med medel som mottagits från allmänheten finansierar andra företag som ingår i samma koncern, om inte finansieringen avser ett företag som har till ändamål att lämna kredit eller driva liknande verksamhet.

Finansutskottet konstaterar att förslaget till undantag för internbanker bara gäller om det mottagande bolaget inte vidareutlånar. Således: om företaget i sin tur ger kundkrediter gäller inte undantaget.

I propositionen finns ingen redogörelse för hur frågan om internbanker regleras i gällande lagstiftning. Det saknas också en redogörelse för hur förslaget påverkar internbanker som i dag driver verksamhet. Det finns vidare ingen redogörelse för hur frågan regleras i andra länder.

Regeringens förslag kan således innebära att s.k. internbanker anses bedriva tillståndspliktig finansieringsrörelse. Det innebär bl.a. krav på kapitaltäckning och exponeringsbegränsningar.

Under beredningen av ärendet har framkommit att en tillämpning av de föreslagna reglerna skulle omöjliggöra nuvarande industrikoncerners internbanksverksamhet, framför allt beroende på reglerna om begränsning av stora exponeringar. I dag kan företagen tillgodogöra sig positiva effekter av en centraliserad upplåning och utlåning till övriga koncernbolag. Förslaget skulle också kunna påverka bolagens konkurrensförmåga. En konkurrenskraftig finansiering är en viktig förutsättning för att driva företagets verksamhet. Företrädare för bolagen har vid ett möte med några av utskottets ledamöter bl.a. hävdade att företagen eventuellt måste flytta sina internbanker till något annat land om regeringens förslag genomförs. Det medför högre kostnader för bolagen och nackdelar för deras möjlighet att driva konkurrenskraftiga bolag.

Utskottet konstaterar att en tillämpning av reglerna för kreditmarknadsbolag (finansbolag) skulle omöjliggöra nuvarande internbanksverksamhet i industriella koncerner, framför allt på grund av reglerna om stora exponeringar. Om regeringens förslag genomförs kan en industriell koncern inte tillgodogöra sig de positiva effekterna av en centraliserad upplåning och utlåning till övriga koncernbolag, t.ex. lägre upplåningskostnader och bättre riskhantering. Konkurrensen för industriella koncerner försämras sannolikt jämfört med förhållandet för utländska industriella koncerner om förslaget genomförs.

Om förslaget genomförs innebär det att både internbanken och det mottagande bolaget, om detta ger krediter för annat än avsättning av enbart egna varor eller tjänster, träffas av tillståndsplikt, med de kostnader detta medför, kapitalkrav och bestämmelserna om stora exponeringar. Finansutskottet anser att en så omfattande reglering inte förefaller vara nödvändig.

Enligt utskottets bedömning behöver inte internbankerna stå under tillsyn vare sig av systemstabilitetsskäl eller av konsumentskyddsskäl. Utskottet bedömer att en ändring av bestämmelserna inte strider mot EG-rätten. Internbanksverksamhet som endast utgör en del av en icke-finansiell koncern bör således enligt utskottets mening inte omfattas av tillståndsplikten.

Finansutskottet föreslår således en ändring av regeringens förslag som innebär att en internbank i en koncern, som inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet, undantas från tillståndsplikt oavsett om det lånemottagande koncernbolaget vidareutlånar eller inte.

Vissa spar- och låneföreningar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att tillstånd inte behövs för finansieringsrörelse som drivs av en ekonomisk förening som har högst 1 000 fysiska personer. Vidare får föreningen bara ta emot återbetalningspliktiga medel från medlemmarna och ha till ändamål att tillgodose finansieringsbehov hos medlemmarna.

Utskottet föreslår att bl.a. gamla spar- och låneföreningar som driver verksamhet enligt övergångsbestämmelserna till lagen om finansieringsverksamhet ska få fortsätta att driva verksamheten. Utskottet föreslår därför att en bestämmelse införs i lagen om införande av bank- och finansieringsrörelse. Det innebär att motionerna delvis tillstyrks.

Propositionen

Regeringen föreslår att tillstånd inte behövs för finansieringsrörelse som drivs av en ekonomisk förening eller motsvarande utländskt företag, om föreningen eller företaget

- som medlemmar vid varje tillfälle har högst 1 000 fysiska personer,
- som medlemmar bara antar personer som ingår i en i förväg identifierbar begränsad krets och denna krets anges i stadgarna,
- tar emot återbetalningspliktiga medel bara från medlemmarna eller från finansiella företag,
- har till ändamål att bara med sådana medel som avses i punkten ovan tillgodose finansieringsbehov hos medlemmarna.

Ett företag som driver verksamhet som fordrar tillstånd utan att ha ett sådant tillstånd ska kunna tvångslikvideras om företaget inte följer ett föreläggande att upphöra med verksamheten.

Regeringen anför att för att göra det möjligt för seriösa spar- och låneföreningar att driva finansieringsrörelse föreslås en numerär begränsning till 1 000 fysiska personer. Föreningarna JAK och Nordiska Sparlån menar att medlemsantalet, om det över huvud taget ska finnas någon numerär begränsning, ska sättas betydligt högre och inte enbart avse fysiska personer. Regeringen anser dock att den begränsning till 1 000 personer som görs både i promemorian Reformerade bank- och finansieringsrörelseregler (Ds 2002:5) och i tidigare lagstiftningsärenden (prop. 1995/96:74 s. 108 f.) är en rimlig avgränsning. Regeringen finner inte anledning att utvidga undantagsbestämmelsen till att också omfatta juridiska personer. Den nuvarande begränsningen till fysiska personer ska bl.a. ses mot bakgrund av att man velat undvika att flera små spar- och låneföreningar slår sig samman i större federationer (prop. 1995/96:74 s. 109).

Regeringen anför att begränsningen till antalet personer också måste kombineras med ytterligare åtgärder. Regeringen anser att det bör krävas att den krets som är aktuell utgör en begränsad personkrets, t.ex. anställda på

en arbetsplats eller personer i ett byalag, samt att gruppen bör vara homogen. Det innebär att en ekonomisk förening som står öppen för envar med denna begränsning skulle omfattas av tillståndsplikt. För att minska risken för missbruk bör det vara möjligt att konstatera att en arbetsplats eller liknande som uppges verkligen existerar. Det ska alltså vara fråga om en i förväg identifierbar begränsad krets.

En förening som tar emot medel från medlemmarna anses ta emot medel från allmänheten. Den kommer därför att omfattas av den nya lagen om inlåningsverksamhet. I den finns bestämmelser som regeringen bedömer nödvändiga för att ta hand om de problem som medförde att de tidigare undantagsbestämmelserna upphävdes (se avsnittet Andra företags mottagande av medel från allmänheten). Avsikten är inte enligt regeringen att låta övergångsbestämmelser från 1994 fortsätta att gälla efter den nya lagens ikraftträdande.

Ekonomiska föreningar ska enligt lagen om inlåningsverksamhet ha ett bundet eget kapital på minst 5 miljoner kronor. Det gäller dock inte för spar- och låneföreningar.

Motionerna

I *motion Fi2* av Mats Odell och Olle Sandahl (båda kd) anför motionärerna att några av regeringens förslag oavsiktligt har utformats så att föreningar som bedrivit sparlåneverksamhet sedan 1993 kommer att tvingas utesluta medlemmar som är juridiska personer. Enligt uppgift från Finansdepartementet kommer förslaget oavsiktligt att drabba t.ex. Nordiska Sparlån. Skälet till ändringarna är att regeringen dels önskat få bort gamla övergångsbestämmelser, dels önskat komma åt missbruk, men att man ändå anser att seriösa spar- och låneföreningar ska få fortsätta sin verksamhet.

Motionärerna anför att något missbruk knappast lär förekomma bland de föreningar som den 1 januari 1994 drev verksamhet. Motionärerna föreslår att dessa föreningar får fortsätta verksamheten enligt då gällande lag. Motionärerna föreslår vidare att ändringar görs i den föreslagna lagen för att underlätta för nya föreningar. Det gäller t.ex. kravet på en maximering av antalet medlemmar till 1 000 fysiska personer.

Motionärerna påpekar vidare att eftersom förslaget uttryckligen tar sikte på att förhindra organiserad samverkan mellan sparlåneföreningarna och för att förhindra ett kringgående av bestämmelsen om antalet medlemmar, blir det också i praktiken omöjligt att vidareutveckla verksamheten till en medlemsbank. En sådan kräver minst 1 miljon euro i insatskapital (riskkapital), vilket knappast är realistiskt i en sparlåneförening där medlemmarna inte är speciellt välbeställda.

Förslaget kräver vidare att det bara är personer som ingår i en i förväg identifierbar begränsad krets, vilket också ska anges i föreningens stadgar. Detta medför att såväl effektivitet som stabilitet blir sämre än om medlemskretsen utgör ett mer representativt urval av befolkningen.

Motionärerna påpekar vidare att följderna av de begränsningar som föreslås kan bli att lagen tillåter en verksamhet som i praktiken inte kommer att kunna bedrivas på grund av att de villkor som lagen föreskriver är för snäva. Med tanke på att en stor del av de förändringar som föreslås är motiverade av en önskan att uppnå en effektivare konkurrens på finansieringssidan är förslaget i denna del snarast kontraproduktivt. Motionärerna anser att förslaget försvårar och begränsar utvecklingsmöjligheterna för alternativ med nya idéer inom området.

I *motion Fi3* av Yvonne Ruwaida (mp) anförs att förslaget ålägger en del seriösa spar- och låneföreningar alltför snäva handlingsramar för att de ska kunna fortsätta sin verksamhet och även bilda nya föreningar. Förslaget innebär bl.a. att medlemskapet begränsas till 1 000 medlemmar och bara fysiska personer. Motionären påpekar att det inte gynnar mångfalden på bank- och finansieringsrörelsemarknaden. Motionären anför att skälet till de föreslagna ändringarna är att regeringen dels önskat få bort gamla övergångsbestämmelser, dels önskat komma åt det missbruk som förekommer. Motionären påpekar att konsekvenserna av lagförslaget kommer att drabba också seriösa spar- och låneföreningar fast detta inte varit avsikten. Homogenitetskravet betyder att medlemmarna kommer att ha en mer likartad ekonomisk situation än vad som annars vore fallet. Följderna av begränsningar kan bli att lagen tillåter en verksamhet som i praktiken inte kommer att användas på grund av att de villkor som lagen stadgar är alldeles för snäva. Med tanke på att en stor del av de förändringar som föreslås är motiverade av en önskan att uppnå en effektivare konkurrens på finansieringssidan är detta inte bra.

I *motion Fi 281* av Sven-Erik Österberg och Sonia Karlsson (båda s) anför motionärerna att regeringens förslag ålägger gamla seriösa spar- och låneföreningar alltför snäva handlingsramar för att de ska kunna fortsätta sin verksamhet. De anser att det för dessa föreningar bör finnas möjlighet att även i framtiden driva verksamhet enligt nuvarande övergångsbestämmelser till lagen om finansieringsverksamhet eller enligt liknande bestämmelser. Motionärerna föreslår därför att gamla spar- och låneföreningar får fortsätta att bedriva verksamhet med stöd av punkt 5 i övergångsbestämmelserna till lagen om finansieringsverksamhet t.o.m. den 30 juni 2006. Regeringen bör återkomma med ställningstagande och förslag rörande dessa föreningars verksamhet.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet anser att regeringens förslag till bestämmelser om undantag från tillståndsplikt för finansieringsrörelse i huvudsak bör godtas av riksdagen.

Utskottet konstaterar att regeringens förslag innebär att det under vissa förutsättningar är möjligt att starta nya spar- och låneföreningar, t.ex. att bilda en JAK-förening.

Finansutskottet anser dock – i likhet med flera av motionärerna – att regeringens förslag innebär alltför snäva handlingsramar för bl.a. gamla spar- och låneföreningar, dvs. de föreningar som driver verksamhet enligt punkt 5 i övergångsbestämmelserna till lagen om finansieringsverksamhet. Effekterna av förslaget kan bli att lagen tillåter en verksamhet som i praktiken inte kommer att användas på grund av att de villkor som lagen stadgar är alldeles för snäva. Utskottet har tidigare uttalat (1999/2000:FiU28) att det bör finnas möjlighet för seriösa sparkassor att i kontrollerade former driva verksamheten även i fortsättningen. Utskottet har inte ändrat uppfattning i denna fråga och anser att dessa föreningar ska få fortsätta att driva sin verksamhet enligt punkt 5 i övergångsbestämmelserna till lagen om finansieringsverksamhet. Utskottet föreslår därför att det införs en bestämmelse om detta i lagen om införande av bank- och finansieringsrörelse. Med det anförda tillstyrker utskottet delvis regeringens förslag och motionerna Fi2 (kd), Fi3 (mp) och Fi281 (s).

En gemensam lag för banker och kreditmarknadsföretag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att bankrörelselagen och lagen om finansieringsverksamhet ersätts med en ny gemensam lag för banker och kreditmarknadsföretag. Utskottet tillstyrker också att det införs reformerade regler för banker och kreditmarknadsföretag.

Propositionen

Regeringen föreslår att bankrörelselagen och lagen om finansieringsverksamhet ska ersättas med en ny gemensam lag för banker och kreditmarknadsföretag.

Regeringen anför som skäl att i dag regleras banker och kreditmarknadsföretag i olika lagar. De huvudsakliga rörelsereglerna finns i bankrörelselagen respektive lagen om finansieringsverksamhet. Det finns också bestämmelser i kapitaltäckningslagen och lagen om penningtvätt som gäller gemensamt för dessa institut.

Syftet med regleringen för banker och kreditmarknadsföretag skiljer sig åt redan i dagsläget. Trots detta är bestämmelserna i bankrörelselagen och lagen om finansieringsverksamhet i stora delar desamma. Enligt EG-rätten behandlas banker och kreditmarknadsföretag som kreditinstitut. De EG-rättsliga reglerna har i princip genomförts på samma sätt för banker och kreditmarknadsföretag.

Regeringen anser att en gemensam lag bör vara till fördel för användarna. Det ger en bättre överblick över de likheter och skillnader som finns mellan de olika instituten, även om tillämpningen av reglerna kan skilja sig åt beroende på institutstyp. Det är vidare en fördel att Finansinspektio-

nens tillsyn och kontrollmöjligheter beskrivs på ett enda ställe. Genom att ta in bestämmelserna i en gemensam lag undviks onödiga dubbleringar som också har en tendens att ge upphov till oavsiktliga skillnader.

Regeringen föreslår därför att de centrala regler som gäller för banker och kreditmarknadsföretag sammanförs i en gemensam lag.

Regeringen föreslår vidare reformerade rörelse regler för både banker och kreditmarknadsföretag (kreditinstitut). Regler om soliditet och likviditet, riskhantering samt genomlysning införs. Ett kreditinstitut ska särskilt se till att dess kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och andra risker sammanlagda inte medför att institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras. Rörelsen ska också bedrivas och organiseras på ett sådant sätt att institutets ställning kan överblickas samt även i övrigt vara sund. Vidare ska ett kreditinstitut endast få driva finansiell verksamhet. Regeringen föreslår också att instituten får äga aktier och andelar i större omfattning än vad som är möjligt enligt gällande rätt samt att kreditmarknadsföretag ges möjlighet att driva värdepappersrörelse.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag att det införs en gemensam lag och reformerade rörelse regler för både banker och kreditmarknadsföretag. Utskottet anser i likhet med regeringen att en gemensam lag bör vara till fördel för användarna. Det ger en bättre överblick över de likheter och skillnader som finns mellan banker och kreditinstitut, även om tillämpningen av reglerna kan skilja sig åt.

Åtgärder mot penningtvätt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att fysiska eller juridiska personer som yrkesmässigt ägnar sig åt viss finansiell verksamhet ska omfattas av lagen om åtgärder mot penningtvätt. Utskottet tillstyrker också att finansiella institut ska anmäla sin verksamhet till Finansinspektionen för registrering.

Propositionen

Regeringen anför att en konsekvens av förslaget till ny definition av finansieringsrörelse blir att vissa finansiella institut, t.ex. företag som ägnar sig åt kreditgivning men inte finansierar sig genom lån från allmänheten, inte längre kommer att behöva tillstånd för att driva sin verksamhet. De kommer inte stå under tillsyn av Finansinspektionen. Instituterna ska, enligt Sveriges internationella åtaganden, omfattas av penningtvättslagstiftningen och vara föremål för viss kontroll av ägare och ledning.

Regeringen anför att enligt det s.k. penningtvättsdirektivet (91/308/EEG) ska finansiella institut omfattas av penningtvättslagstiftningen. Direktivet har genomförts genom lagen om åtgärder mot penningtvätt. Med ett

finansiellt institut avses ett företag som inte är ett kreditinstitut, men vars huvudsakliga verksamhet består i att utföra vissa särskilt uppräknade verksamheter. Det är t.ex. kreditgivning, betalningsförmedling och ekonomisk rådgivning.

I penningtvättslagen saknas bestämmelser om möjlighet för Finansinspektionen att ingripa mot de företag som omfattas av lagen men underlåter att följa bestämmelserna i den. Inspektionen ska i stället vid brott mot lagen vidta åtgärder enligt bestämmelserna i den rörelselagstiftning som reglerar respektive instituts verksamhet.

Finansiella institut enligt penningtvättsdirektivets definition kommer inte att stå under direkt tillsyn av Finansinspektionen. Inspektionen ska därför inte vidta några typiska tillsynsåtgärder, till skillnad mot vad som är möjligt beträffande banker och andra institut som också omfattas av penningtvättslagens bestämmelser. Inspektionen får t.ex. inte utföra platsundersökning hos ett finansiellt institut i syfte att utreda om institutet tillämpar penningtvättslagens bestämmelser på ett tillfredsställande sätt eller för den delen självt ägnar sig åt penningtvätt.

Om Finansinspektionen får kännedom om att ett finansiellt institut utför transaktioner avseende medel som kan antas härröra från brottsliga förvärv, ska dock inspektionen i enlighet med penningtvättslagen underrätta finanspolisen om transaktionerna.

Genom att göra penningtvättslagen tillämplig på finansiella institut blir dessa skyldiga att driva verksamheten i enlighet med bestämmelserna i den lagen. Instituterna ska t.ex. ha rutiner till förhindrande av att de utnyttjas för transaktioner som har samband med brottsliga förvärv och exempelvis ha rutiner som säkerställer att anställda får den information och utbildning om penningtvätsfrågor som är behövlig.

Regeringens förslag innebär att de finansiella instituten ska vara skyldiga att anmäla sin verksamhet till inspektionen. Som skäl anför regeringen att för att inspektionen ska få kännedom om vilka företag som penningtvättslagen är tillämplig på, och för att se till att dessa företag följer lagen, är någon form av kontroll nödvändig. Finansinspektionen föreslås vara skyldig att föra ett register över företagen. I syfte att garantera allmänhetens rätt till information om vilka finansiella institut som är anmälda.

Penningtvättsdirektivet har ändrats genom ett nytt direktiv om penningtvätt (2001/97/EG). Bland annat har definitionen av finansiellt institut ändrats, dock endast i mindre omfattning såvitt här är av intresse. Det nya penningtvättsdirektivet ska ha genomförts av medlemsstaterna senast den 15 juni 2003.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet anser i likhet med regeringen att fysiska eller juridiska personer som yrkesmässigt ägnar sig åt viss finansiell verksamhet ska omfattas av lagen om åtgärder mot penningtvätt. Utskottet tillstyrker också att instituten ska anmäla sin verksamhet till Finansinspektionen för registrering. Utskottet tillstyrker därför propositionens förslag i denna del.

Finansinspektionens tillsyn

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker bestämmelserna om Finansinspektionen. Det innebär att inspektionens möjligheter att ingripa mot institut ökar genom nya sanktioner som anmärkning, straffavgift och förseningsavgift. Avgifterna tillfaller staten.

Propositionen

Regeringen föreslår att Finansinspektionen ska ha tillsyn över att en banks eller ett kreditmarknadsföretags rörelse drivs enligt

- lagen om bank- och finansieringsrörelse,
- andra författningar som reglerar institutets verksamhet,
- institutets bolagsordning, stadgar eller reglemente och
- interna instruktioner som har sin grund i lagstiftning som reglerar bankers eller kreditmarknadsföretags verksamhet.

Regeringen föreslår vidare att inspektionens möjligheter att ingripa mot institut ökar. Det införs bl.a. nya sanktioner, t.ex. anmärkning, straffavgift och förseningsavgift. Avgifterna tillfaller staten.

Regeringen föreslår att en bank som inte i tid lämnar föreskrivna upplysningar om sin verksamhet till Finansinspektionen får påföras en förseningsavgift med högst 100 000 kr. Beslut om förseningsavgift fattas av Finansinspektionen.

Regeringen föreslår också att ett kreditinstitut ska vara skyldigt att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till institutet, om det under en förundersökning i brottmål begärs.

Finansinspektionens beslut ska som regel överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs för överklagande till kammarrätten.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Uppdragsavtal

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att ett kreditinstitut ska lämna in en kopia av uppdragsavtal till Finansinspektionen om det uppdrar åt någon annan att utföra någon del av sin verksamhet.

Propositionen

Regeringen föreslår en ny bestämmelse som innebär att ett kreditinstitut ska anmäla till Finansinspektionen om det uppdrar åt någon annan att utföra någon del av sin verksamhet. Institutet ska ge in uppdragsavtalet till inspektionen.

För att sådan uppdragsverksamhet ska vara tillåten gäller att

1. institutet svarar för den anförtrodda verksamheten mot kunden,
2. verksamheten drivs av uppdragstagaren under kontrollerade och säkerhetsmässigt betryggande former, och
3. uppdraget inte har sådan omfattning att institutet inte kan uppfylla de skyldigheter som följer av denna lag eller andra författningar som reglerar institutets verksamhet.

Regeringen föreslår att Finansinspektionen får rätt att hämta in uppgifter och företa undersökning hos ett företag som utför uppgifter åt en bank eller ett kreditmarknadsföretag, om det behövs för tillsynen över institutet.

Av kommittén och i promemorian Reformerade bank- och finansieringsrörelse regler (Ds 2002:5) förslås inte någon skyldighet för instituten att anmäla till Finansinspektionen att de avser att lägga ut verksamheten eller att de ska lämna in uppdragsavtalet.

Regeringen anför som skäl att den snabba tekniska utvecklingen på den finansiella marknaden gör det mindre lämpligt att låsa bankernas agerande och ange att en banks verksamhet ska drivas i bankens egna lokaler och av bankens personal. En bank som lägger ut del av sin verksamhet har fortfarande kvar ansvaret för hela sin rörelse. Den kan alltså inte genom att lägga ut verksamheten på någon annan fränhända sig ansvaret för att driften av verksamheten sker i enlighet med de regler som gäller för banken. Styrelsen i banken ansvarar ytterst för organisation, styrning och kontroll av verksamheten.

I lagrådsremissen gjorde regeringen bedömningen att ett institut bör få organisera sin rörelse på det sätt som den bedömer effektivast och att konsumentskyddsaspekterna bör tas om hand av den allmänna sundhetsregeln. Någon uttrycklig bestämmelse om s.k. outsourcing föreslogs därför inte i lagrådsremissen.

Enligt Lagrådets mening bör utgångspunkten vara att tillståndspliktig verksamhet ska drivas av den som fått tillståndet om inte annat särskilt föreskrivs. Stödfunktioner av olika slag, exempelvis av administrativ karaktär, bör dock utan författningsstöd kunna läggas ut på annan. Lagrådet har inget att erinra mot att vissa tjänster som normalt tillhandahålls av kreditinstitut uppdras åt andra att utföra. Det är inte heller nödvändigt att tillstånd ges för varje enskilt uppdrag, utan man kan exempelvis väl tänka sig ett förfarande enligt vilket förutsättningarna för att ett kreditinstitut ska få lämna uppdrag anges i lagen och att institutet får anmäla till Finansinspektionen när uppdrag har lämnats. Lagrådet anser således att gällande tillståndskrav behöver kompletteras med bestämmelser som ger uttryckligt stöd för en

uppdagsverksamhet. Lagrådet anför dock att det saknas tillräckligt underlag för att kunna uttala sig om ifall den erforderliga kompletteringen kan göras inom ramen för detta lagstiftningsärende.

Regeringen anför i propositionen att den kan se ett värde i att ett institut som avser att lägga ut sin verksamhet på annan, anmäler detta till Finansinspektionen. Regeringen delar vidare Lagrådets bedömning om att det bör träffas ett särskilt avtal mellan institutet och uppdragstagaren om villkoren för uppdraget. Det avtalet bör lämnas in till inspektionen i samband med att institutet anmäler sin avsikt att ingå ett uppdragsavtal.

Regeringen anför vidare att Finansinspektionen bör få utökade möjligheter att hämta in uppgifter från sådana företag som av en bank – men även av ett kreditmarknadsföretag – har fått verksamhet utlagd på sig och även att utöva tillsyn över ett instituts verksamhet i ett sådant företag. Det sistnämnda bör ske genom att inspektionen ges möjlighet att genomföra undersökning hos uppdragstagaren, om det behövs för tillsynen över institutet.

Av författningskommentaren framgår att om Finansinspektionen upptäcker att uppdraget strider mot lagen eller att det hindrar en effektiv tillsyn, kan inspektionen ingripa och förelägga institutet att vidta de åtgärder som behövs för att komma till rätta med bristerna. Inspektionen kan exempelvis förelägga institutet att göra ändringar i uppdragsavtalet.

Skrivelse

Bankföreningen föreslår i skrivelsen att det inte införs någon ovillkorlig skyldighet för banker och kreditmarknadsföretag att ge in alla uppdragsavtal till Finansinspektionen. Inspektionen behöver inte ha avtalen eftersom den inte ska granska avtalens innehåll eller godkänna att ett uppdrag ges till något annat företag. Föreningen påpekar att det skulle bli en stor och onödig administrativ belastning för alla kreditinstitut, men särskilt för Finansinspektionen. Avtalen innehåller tekniska och kommersiella affärshemligheter och inspektionen tvingas till att göra svåra sekretessprövningar.

Förslaget omfattar både externa och interna uppdragsavtal. Det innebär att alla avtal om samarbete och arbetsfördelning inom en finansiell koncern ska ges in till inspektionen, liksom avtalen med utomstående företag. Det blir en enorm mängd avtal, som dessutom förändras över tiden till följd bl.a. av organisationsförändringar.

Bankföreningen anser att det är tillräckligt att Finansinspektionen inom ramen för sin tillsynsverksamhet kan begära att få in uppdragsavtal för granskning. Som ett alternativ till att helt ta bort den föreslagna skyldigheten pekar föreningen på att inspektionen skulle kunna utfärda föreskrifter och allmänna råd om i vilken utsträckning uppdragsavtal ska anmälas och sändas in till inspektionen.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att av propositionen framgår att Finansinspektionen inte ska göra någon prövning av uppdragsavtalen. Inspektionen får enligt förslaget rätt att hämta in uppgifter och företa undersökning hos ett företag

som utför uppgifter åt en bank eller ett kreditmarknadsföretag, om det behövs för tillsynen över institutet. Enligt uppgift från Finansinspektionen så tar inspektionen redan i dag alltid in avtalen om s.k. outsourcing och granskar dem. Det finns inget särskilt författningsstöd för detta. Det har inte framkommit att dagens system på något sätt innebär en stor och onödig administrativ belastning för Finansinspektionen eller för kreditinstitutet. Utskottet anser att det är viktigt att inspektionen har en laglig rätt att ta in uppgifter och utföra undersökningar hos företag som utför uppgifter åt andra företag som står under myndighetens tillsyn. Om inspektionen inte har denna möjlighet så kan tillsynsuppgiften försvåras genom att företag låter någon annan utföra dess uppgifter. Mot bakgrund av vad som anförts tillstyrker utskottet regeringens förslag.

Andra företags mottagande av medel från allmänheten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet anser att kraven som ställs på icke-finansiella företag som inte omfattas av insättningsgarantin att ta emot inlåning från allmänheten är tillräckliga för att motverka risken för brottslighet och ge ett tillfredsställande skydd för konsumenterna. Det ställs bl.a. ett kapitalkrav på 5 miljoner kronor för ekonomiska föreningar och 10 miljoner kronor för aktiebolag. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag till ny lag om inlåningsverksamhet och avstyrker därför motionen.

Propositionen

Icke-finansiella företag får ta emot inlåning

Regeringen föreslår att även andra företag än sådana som omfattas av lagen om insättningsgaranti får ta emot inlåning från allmänheten. Företagens inlåningsverksamhet ska omfattas av särskilda regler till skydd för insättarna. Reglerna tas in i en ny lag om inlåningsverksamhet.

I och med att även andra företag som inte omfattas av insättningsgarantin får ta emot inlåning ökar valmöjligheterna och konkurrensen vilket enligt regeringen är positivt för konsumenterna. Ett gott konsumentskydd bör omfatta tillgång till flera alternativ och mer kundanpassade produkter. Regeringen anser att förslaget är en genomgripande förändring i förhållande till nuvarande regler.

Staten är ytterst garant för garanterad inlåning. Det bör enligt regeringen endast gälla om företag står under särskild reglering och tillsyn. Regeringen anser därför att staten inte bör garantera inlåning i icke-finansiella företag eftersom de inte står under någon tillsyn. Förslaget innebär således att även mindre säkra inlåningsalternativ erbjuds konsumenterna. Sådan inlåning kan jämföras med andra placeringsformer på ränte- och aktiemarknaderna där konsumenterna måste ta hänsyn till förlustriskerna.

Skälen för att släppa ogaranterad inlåning i princip fri är enligt regeringen att

- några systemriskar inte finns,
- garanterade inlåningsalternativ erbjuds konsumenterna inom den finansiella sektorn,
- det redan i dag erbjuds viss ogaranterad inlåning (mottagande av s.k. kundmedel)
- hushållens placeringsalternativ och konkurrensen därigenom ökar.

Regeringen anser att av såväl EG-rättsliga som brottsförebyggande skäl bör särskilda krav ställas på företag som inte omfattas av lagen om insättningsgaranti för att dessa ska tillåtas ta emot inlåning från allmänheten.

Regeringen gör bedömningen att genom att avreglera inlåningsverksamheten finns risker för nya tillfällen till brott, bl.a. bedrägeri- och borgenärsbrott. Bestämmelser bör därför enligt regeringen utformas så att möjligheterna att begå brott förebyggs samtidigt som det för seriösa näringsidkare inte framstår som ett hinder att ägna sig åt inlåningsverksamhet.

Flera remissinstanser – t.ex. Finansinspektionen och Bankföreningen – avstyrker förslaget med hänvisning till riskerna för brottslighet och vikten av ett starkt konsumentskydd. De anser att de föreslagna reglerna inte är tillräckliga för att motverka risken för brottslighet eller för att skydda konsumenterna i tillräcklig grad. Några remissinstanser anser att skyddsregleringen bör skärpas samt företagen omfattas av tillståndskrav och ställas under Finansinspektionens tillsyn fullt ut. Vidare bör rörelse regler införas samt samma sanktionssystem som gäller för kreditinstitut gälla även för dessa företag.

Regeringen anför att man har stor förståelse för de farhågor som många av remissinstanserna uttrycker. Enligt regeringen är det en svår balansakt att utforma skyddsregleringen på ett sådant sätt att den i tillräcklig grad tar hänsyn till dessa aspekter samtidigt som regleringen inte framstår som ett hinder för seriösa näringsidkare att ägna sig åt inlåningsverksamhet. Reglerna får vidare inte motverka konsumentintresset av ökad konkurrens och fler placeringsalternativ. Regeringen anser därför att det inte utgör ett alternativ att underkasta företag som driver inlåningsverksamhet tillståndskrav med full tillsyn av Finansinspektionen samt rörelse- och sanktionsreglering av det slag som gäller för auktoriserade företag. Regeringen anser att ett sådant förslag inte skulle vara attraktivt för icke-finansiella företag. Placeringsalternativen skulle därför sannolikt inte komma att öka och därmed skulle inte heller konkurrensen öka som avsett.

Enligt regeringens uppfattning går det emellertid att åstadkomma en tillfredsställande balans mellan nyttan med reformen och önskemålet om stabil verksamhet i företag som driver inlåningsverksamhet utan att gå så långt som remissinstanserna förespråkar. Regeringen föreslår därför bl.a. – i förhållande till promemorian Reformerade bank- och finansieringsrörelse regler (Ds 2002:5) –

- en utvidgad informationsplikt,

- att krav på att mottagna medel ska redovisas som en särskild skuldpost i årsredovisningen och i eventuell koncernredovisning,
- att det – med ett undantag – införs kapitalkrav även för ekonomiska föreningar,
- att kapitalkravet för aktiebolag ska uppgå till minst tio miljoner kronor,
- att en vidare krets av ägare kontrolleras samt
- att Finansinspektionen blir skyldig att minst en gång per år kontrollera att vissa av villkoren i lagen är uppfyllda.

Regeringen gör bedömningen att kraven och reglerna i tillräcklig grad bidrar till att motverka risken för brottslighet samt till ett tillfredsställande konsumentskydd. Samtidigt bedöms vinsterna som denna form av inlåningsverksamhet potentiellt kan ge i form av fler sparalternativ och högre avkastning vara tillräckligt stora för att motivera reformen. Regeringen anser att kraven bör regleras i en särskild lag om inlåningsverksamhet.

Associationsform och kapitalkrav

Regeringen föreslår att inlåningsverksamhet får drivas endast av aktiebolag eller ekonomiska föreningar. Aktiebolag ska ha ett bundet eget kapital på minst tio miljoner kronor. Ekonomiska föreningar ska ha ett bundet eget kapital på minst fem miljoner kronor. Det senare kravet ska dock inte gälla för spar- och låneföreningar.

Lagen är enligt regeringen bl.a. tänkt att utgöra ett skydd för fordringsägarnas medel, och regeringen anser därför att associationsformen bör begränsas till aktiebolag och ekonomiska föreningar.

Spar- och låneföreningar

Regeringen anför att det finns erfarenheter av ekonomisk brottslighet kopplad till ekonomiska föreningar. År 2000 ökade registreringen av spar- och låneföreningar hos Patent- och registreringsverket. Dessa föreningar fick utan tillstånd av Finansinspektionen ta emot inlåning och bevilja krediter inom medlemskretsen och detta hade börjat missbrukas. Missbruket bestod i att föreningarna inte höll sig till den verksamhet som var tillåten, dvs. att endast ta emot insättningar från medlemmar och tillgodose deras finansieringsbehov. Det fanns även indikationer på att vissa föreningar drev olika former av brottslig verksamhet utomlands. Föreningarna marknadsfördes på Internet som en ”fantastisk” möjlighet att köpa sin egen ”EU-bank”. Till följd av detta upphävdes möjligheten för sådana föreningar att ta emot inlåning utan tillstånd av Finansinspektionen. Redan registrerade spar- och låneföreningar tilläts dock att fortsätta driva sin verksamhet.

I samband med att undantaget för spar- och låneföreningar upphävdes framhöll riksdagen (bet. 1999/2000:FiU28) att det bör finnas möjlighet för seriösa spar- och låneföreningar att i kontrollerade former driva verksamhet även i fortsättningen. Även nytillkommande seriösa spar- och låneföreningar bör enligt riksdagen kunna få möjlighet att verka i lämpliga former. Regeringen föreslår (jfr s. 16 f.) att spar- och låneföreningar som uppfyller särskilda villkor blir undantagna från kravet på tillstånd för att få driva

finansieringsrörelse enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse. Tillstånd behövs inte om föreningen inte har fler medlemmar än högst 1000 fysiska personer och föreningen får bara anta personer som ingår i en i förväg identifierbar begränsad krets. Regeringen anser att eftersom spar- och låneföreningar tar emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten bör de dock omfattas av lagen om inlåningsverksamhet.

Regeringen anför vidare att konkurrensneutralitet mellan olika associationsformer innebär att kapitalkrav även ska gälla för ekonomiska föreningar. Krav på kapital ställs främst i ett brottsförebyggande syfte. Medlemmarna i ekonomiska föreningar deltar ofta på ett mer aktivt sätt än aktieägarna i ett aktiebolag. Enligt regeringen visar erfarenheten att risken för brottslighet är mindre i ekonomiska föreningar.

För spar- och låneföreningar gäller, som ovan nämns, bl.a. att verksamheten är begränsad genom villkoret att föreningarna inte får ha fler än 1 000 fysiska medlemmar. Det är bl.a. lättare att ha kontroll över om oegentligheter förekommer inom föreningen. Om medlemmarna inte är näringsidkare kommer de inte kunna sätta in mer än 50 000 kr. Om ett krav på visst minsta kapital införs för spar- och låneföreningar, skulle detta sannolikt innebära enligt regeringen att många föreningar inte kan driva inlåningsverksamhet. Det skulle strida mot ett uttryckligt önskemål från riksdagen. De krav som utöver kapitalkrav föreslås ställas på bl.a. spar- och låneföreningar bör vara tillräckliga för att historien inte ska upprepa sig, eftersom föreningarna därigenom kommer att omfattas av ett betydligt striktare regelverk än förut. Regeringen anser att det inte bör föreslås att spar- och låneföreningar ska omgärdas av krav på ett visst minsta kapital.

S.k. sparkassor

Regeringens förslag till lag om inlåningsverksamhet kommer även omfatta ekonomiska föreningar inom konsument- och bostadskooperationen (s.k. sparkassor). En sparkassa driver inlåningsverksamhet som en integrerad del av sin övriga verksamhet i syfte att finansiera den huvudsakliga verksamheten. Medlemskapet är ofta öppet för alla. Sparkassor tar emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten. De sparkassor som finns är ganska stora och tar emot höga belopp i sin inlåningsverksamhet. Regeringen anser att det är motiverat att införa ett kapitalkrav för sparkassor. Med hänsyn till skillnaden mellan associationsformerna aktiebolag och ekonomisk förening, samt då inlåningsverksamhet i sparkassor pågått sedan mycket lång tid tillbaka och det saknas annan erfarenhet av brottslighet i ekonomiska föreningar än den ovan nämnda, anser regeringen att kravet på visst bundet eget kapital inte behöver sättas högre än fem miljoner kronor.

Regeringen anser dock att det är rimligt att överväga en särlösning för sparkassor som vid tidpunkten för den nya lagens ikraftträdande driver inlåningsverksamhet med stöd av vissa övergångsbestämmelser (se prop. 1999/2000:101 och 2002/03:7). De sparkassor som i dag vänder sig till allmänheten, har inrättat sina verksamheter för ett visst syfte, t.ex. att erbjuda

da bosparande. Regeringen anför att ett krav som innebär att även dessa föreningar ska anpassa sin verksamhet till att ta emot högst 50 000 kr från konsumenter framstår som väl ingripande, i vart fall för närvarande. Regeringen föreslår att sparkassor som i dag driver verksamhet enligt övergångsbestämmelserna till lagen om finansieringsverksamhet tills vidare bör undantas från kravet på beloppsbegränsning. Regeringen avser emellertid att ytterligare överväga frågan om undantagets utformning samt vilka eventuella andra åtgärder som kan behövas för att tillgodose konsumentskyddsaspekterna.

Informationsplikt och redovisning

Regeringen föreslår att om ett företag – som inte är ett institut enligt lagen om insättningsgaranti erbjuder sig – att från allmänheten ta emot återbetalningspliktiga medel, som efter uppsägning är tillgängliga för fordringsägaren inom högst ett år, ska företaget tydligt informera fordringsägaren

- om att mottagna medel inte omfattas av insättningsgarantin,
- att det innebär att medlen kan förloras om företaget försätts i konkurs eller annars har betalningssvårigheter,
- om hur företaget avser att använda de mottagna medlen.

Informationen ska lämnas

- vid marknadsföring av inlåningsverksamheten,
- innan ett avtalsförhållande ingås.

Under avtalstiden ska detta framgå av kontoutdrag och liknande material som rör fordringsförhållandet.

Företag som driver inlåningsverksamhet ska i sin årsredovisning som en särskild skuldpost redovisa medel som mottagits från allmänheten enligt lagen om inlåningsverksamhet.

Ingripanden vid brister i informationen

Regeringens föreslår att om ett företag åsidosätter informationsplikten, när det gäller ett erbjudande riktat till konsumenter, ska bestämmelser i marknadsföringslagen om ingripande tillämpas. Om det saknas möjlighet att ingripa enligt marknadsföringslagen, ska Finansinspektionen kunna förelägga företaget att fullgöra informationsplikten. Om föreläggandet inte följs, ska inspektionen kunna avföra företaget ur registret.

Beloppsmässig begränsning av mottagna medel

Regeringen föreslår – som framgår ovan i vissa fall – att mottagna medel som inte omfattas av insättningsgarantin för konsumenter ska begränsas beloppsmässigt. Behållningen för varje konsument får uppgå till högst 50 000 kr. En beloppsbegränsning medför att risken för den enskilde konsumenten kan förutses. Risken kan aldrig bli större än den maximalt tillåtna behållningen. För att begränsa risken för penningtvätt finns det också anledning att inte tillåta alltför stora belopp.

Detta krav ska dock inte gälla för företag som vid tidpunkten för lagens ikraftträdande driver verksamhet med stöd av vissa övergångsbestämmelser, och som driver inlåningsverksamhet som omfattas av nu aktuell lag.

Remissinstanserna framför många synpunkter på beloppsbegränsningen. Någon anser att den inte bör gälla gentemot juridiska personer och en annan att den inte bör gälla gentemot näringsidkare.

I promemorian Reformerade bank- och finansieringsrörelseregler (Ds 2002:5) föreslogs även en beloppsbegränsning för näringsidkare. Förslaget att bara låta medel från konsumenter omfattas av beloppsbegränsningen har enligt regeringen växt fram till följd av olika remissynpunkter under lagstiftningsärendets gång.

Kooperativa Förbundet (KF), OK och Riksbyggen påpekar att sparkasse- och sparkontoverksamhet är en helt annan form av sparande än kortsiktigt sparande på kundmedelskonton. En sparkassa bygger på delägarskap i konsumentkooperationens föreningar. Kooperationen bedriver inlåning enbart från medlemmar, inte från allmänheten. De vill att sparkasse- och sparkontoformen för konsumentkooperativ verksamhet får fortsätta att driva verksamheten på samma sätt som i dag.

Regeringen föreslår en övergångsbestämmelse enligt vilken beloppsgränsen på 50 000 kr inte ska gälla för ett företag som vid lagens ikraftträdande driver inlåningsverksamhet med stöd av övergångsbestämmelserna till tidigare ändringar i bankrörelselagen och lagen om finansieringsverksamhet. Regeringen anför bl.a. att det finns specifika förhållande i vissa sparkassor inom konsumentkooperationen och det är rimligt att överväga en särlösning för bl.a. dessa. I dag existerande sparkassor som vänder sig till allmänheten och spar- och låneföreningar har inrättat sina verksamheter för ett visst syfte. Ett krav som innebär att även dessa föreningar ska anpassa sin verksamhet till att ta emot högst 50 000 kr från konsumenter framstår som väl ingripande enligt regeringen. Regeringen anser därför att sådana i dag existerande företag tills vidare bör undantas från kravet på beloppsbegränsning. Regeringen avser att ytterligare överväga frågan om undantagets utformning samt vilka eventuella andra åtgärder som kan behövas för att tillgodose konsumentskyddsaspekterna.

Åtgärder mot penningtvätt

Regeringen föreslår att företag som driver inlåningsverksamhet ska omfattas av lagen om åtgärder mot penningtvätt. Bryter ett företag mot en bestämmelse i den lagen eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, ska Finansinspektionen kunna förelägga företaget att göra rättelse. Inspektionen ska, om rättelse inte görs, kunna avföra företaget ur registret. Detsamma ska gälla om företaget inte lämnar inspektionen begärda upplysningar om verksamheten som behövs för att inspektionen ska kunna kontrollera att penningtvättslagen följs.

Krav på och kontroll av ägare och ledning

Regeringen föreslår att den som i väsentlig utsträckning har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller som har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet inte får ha ett kvalificerat innehav i ett företag som driver inlåningsverksamhet eller ingå i företagets ledning.

Med kvalificerat innehav avses ett direkt eller indirekt ägande i ett företag som driver inlåningsverksamhet, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget.

Kvalifikationskrav och rapporteringsplikt för revisorer

Regeringen föreslår att i ett företag som driver inlåningsverksamhet ska minst en revisor väljas av bolagsstämman eller föreningsstämman. Bara den som är auktoriserad eller godkänd revisor som avlagt revisorsexamen får vara revisor.

Om en revisor får kännedom om förhållanden som kan utgöra en väsentlig överträdelse av de författningar som reglerar företagets inlåningsverksamhet, ska revisorn omgående rapportera detta till Finansinspektionen och inspektionen får förelägga företaget att göra rättelse.

Ansökan om registrering hos Finansinspektionen och viss kontroll

Regeringen föreslår att företag som avser att driva inlåningsverksamhet ska ansöka om registrering hos Finansinspektionen. Om företaget uppfyller vissa villkor ska registrering ske och inspektionen ska föra ett särskilt register över företagen. Minst en gång per år ska Finansinspektionen kontrollera att vissa i lagen angivna villkor är uppfyllda.

Motionen

I motion Fi4 yrkande 2 av Karin Pilsäter, Christer Nylander och Gunnar Nordmark (alla fp) anför motionärerna att regeringen i sitt förslag öppnar också för icke-finansiella företag som inte omfattas av insättningsgarantin att ta emot inlåning från allmänheten. Motionärerna anser att det är positivt att det blir ett större utbud av insättningsmöjligheter, men det innebär också risker. Man kan inte bortse från risken att insättare inte uppmärksammar att insättning i dessa företag inte omfattas av insättningsgarantin. Möjligheterna för bedrägliga beteenden ökar. Det är inte säkert att de åtgärder som regeringen planerar är tillräckliga för att ge ett gott konsumentskydd. Regeringen bör därför enligt motionärerna följa utvecklingen inom detta område med största uppmärksamhet för att snabbt kunna ingripa om de planerade skyddsmekanismerna inte skulle visa sig vara tillräckliga.

Skrivelse

Svenska Bankföreningen och Fristående Sparbankers Riksförbund föreslår i en gemensam skrivelse att riksdagen i ett tillkännagivande till regeringen ska begära att den återkommer antingen med ett nytt förslag till lagen om inlåningsverksamhet eller med ett förslag om att beloppet för insättning på kundmedelskonton höjs.

Organisationerna anser att lagen måste skärpas för att försvåra möjligheterna att utnyttja inlåningsföretagen för ekonomisk brottslighet och penningtvätt. Organisationerna föreslår därför att

- inlåningsföretagen blir föremål för full tillsyn från Finansinspektionens sida,
- inspektionens sanktionsmöjligheter utökas,
- beloppsgränsen för insättningar från näringsidkare införs.

De anser att inlåningsföretagen måste stå under i princip samma tillsyn som banker och kreditmarknadsföretag enligt den föreslagna lagen om bank- och finansieringsrörelse. Detta innebär bl.a. att

- inlåningsföretagen ska vara skyldiga att lämna Finansinspektionen de upplysningar som inspektionen begär
- inspektionen får genomföra undersökningar hos företaget
- inspektionen får rätt att förordna revisor.

Ett ytterligare skäl till att inlåningsföretagen ska stå under full tillsyn av Finansinspektionen är att risken är påtaglig att inlåningsföretag i sin marknadsföring kommer att framhålla att man är registrerade och står under ”kontroll” av Finansinspektionen.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är positivt att det blir möjligt för icke-finansiella företag som inte omfattas av insättningsgarantin att ta emot inlåning från allmänheten. Därmed blir det ett större utbud av insättningsmöjligheter för konsumenterna. Det medför förhoppningsvis en ökad konkurrens som bör ge positiva effekter för konsumenterna.

Utskottet konstaterar i likhet med regeringen att genom att avreglera inlåningsverksamheten finns risker att det skapas nya tillfällen till bedrägeri och borgenärsbrott. Det är därför viktigt att reglerna utformas så att möjligheterna att begå brott begränsas. Det är dock viktigt att bestämmelserna inte utformas på ett sådant sätt att de uppfattas som ett hinder för seriösa näringsidkare. Reglerna får således inte hindra konkurrensen.

Utskottet anser därför att det inte är ett alternativ – som en del remissinstanser anser – att företagen som driver inlåningsverksamhet ska söka tillstånd och bli föremål för full tillsyn från Finansinspektionen.

I likhet med regeringen anser utskottet vidare att eftersom lagen är tänkt att vara ett skydd för konsumenternas medel bör associationsformen begränsas till aktiebolag och ekonomiska föreningar men däremot inte omfatta ideella föreningar.

Reglerna om informationsplikt, redovisning och ingripanden vid brister i informationen är enligt utskottet viktiga bestämmelser för att skydda konsumenterna.

En beloppsgräns på 50 000 kr för varje konsument som placerar sina medel hos ett inlåningsföretag är också enligt utskottet viktig eftersom risken för den enskilde därmed blir begränsad och förutsebar. Risken för penningtvätt begränsas därigenom också. I promemorian Reformerade bank- och finansieringsrörelse regler föreslogs även en beloppsbegränsning för näringsidkare. Men den har tagits bort i regeringens förslag. Det innebär att de kan ha en obegränsad behållning hos ett inlåningsföretag.

Regeringen föreslår vidare en övergångsbestämmelse enligt vilken beloppsgränsen på 50 000 kr inte ska gälla för ett företag som vid lagens ikraftträdande driver inlåningsverksamhet med stöd av övergångsbestämmelserna till tidigare ändringar i bankrörelselagen och lagen om finansieringsverksamhet. Detta innebär att vissa sparkassor och äldre spar- och låneföreningar undantas från beloppsgränsen.

Utskottet anser i likhet med Bankföreningen och Fristående Sparbankers Riksförbund att det är viktigt att möjligheterna att utnyttja inlåningsföretagen för ekonomisk brottslighet och penningtvätt begränsas. Som framgått ovan har utskottet tillstyrkt att företag som driver inlåningsverksamhet ska omfattas av lagen om åtgärder mot penningtvätt.

Av finanspolisens statistik framgår att antalet ärenden som rör penningtvätt under år 2002 var 8 080, och under 2003 har siffran stigit till 10 976.

Ett viktigt inslag i kampen mot ekonomisk brottslighet är att upptäcka och förhindra penningtvätt. Traditionellt sett har banker och andra finansiella företag utnyttjats för att tvätta pengar som härrör från brottslig verksamhet. Därför är de flesta finansiella företag i Sverige sedan många år tillbaka skyldiga att bl.a. kontrollera identiteten hos den som man gör affärer med eller utför transaktioner åt. Företagen är också skyldiga att rapportera misstänkta fall av penningtvätt till polisen. Det har på senare år internationellt uppmärksammats att de som ägnar sig åt penningtvätt i ökad utsträckning utnyttjar företag utanför den finansiella sektorn. Detta har lett till att de internationella regler som finns på området i olika avseenden har byggts på och utsträcks till företag och personer verksamma utanför den finansiella sektorn.

I Regeringskansliet bereds nu en lagrådsremiss om skärpta regler mot penningtvätt. Enligt planerna ska en lagrådsremiss lämnas till Lagrådet under maj månad och en proposition lämnas till riksdagen i början av juni 2004.

Lagrådsremissen bygger på en promemoria som innehåller förslag till skärpningar av den svenska lagstiftningen om penningtvätt. Förslagen bygger på de ändringar av penningtvättsdirektivet som år 2001 beslutades av Europaparlamentet och rådet. Förslaget innebär bl.a. att skyldigheterna enligt penningtvättslagen, att kontrollera identiteten hos den man gör affärer med eller utför transaktioner åt och rapportera misstänkta fall av penning-

tvätt, utsträcks till företag som driver fondverksamhet samt fysiska och juridiska personer verksamma utanför den finansiella sektorn. Det gäller verksamhet som bedrivs av oberoende jurister, revisorer och skatterådgivare.

Kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism är mycket viktig. Sverige arbetar på bred front både nationellt och internationellt mot att terrorister och andra brottslingar ska kunna använda det finansiella systemet för brottsliga syften.

Utskottet konstaterar att ett omfattande arbete pågår vad gäller penningtvätt och anser därför att resultatet av arbetet bör avvaktas innan riksdagen tar ställning till om det behövs ytterligare åtgärder i denna del. Utskottet utgår ifrån att regeringen följer utvecklingen med största uppmärksamhet för att snabbt kunna ingripa om de planerade skyddsmekanismerna inte skulle visa sig vara tillräckliga.

Utskottet anser att de krav som ställs på företagen motverkar risken för brottslighet och ger ett tillfredsställande skydd för konsumenterna. Kraven innebär bl.a. en utvidgad informationsplikt, ett kapitalkrav på 5 miljoner kronor för ekonomiska föreningar och 10 miljoner kronor för aktiebolag. Sammantaget tillstyrker utskottet alltså propositionens förslag i här aktuella delar och avstyrker Fi4 (fp) yrkande 2.

Bemyndiganden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka åtgärder som ett kreditinstitut ska vidta för att uppfylla bestämmelserna i 6 kap. 1–5 §§ lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att i 6 kap. 1–5 §§ lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse föreslår regeringen övergripande bestämmelser om ett kreditinstituts rörelse. Bland annat ska ett kreditinstituts rörelse drivas på ett sådant sätt att dess förmåga att fullgöra sina förpliktelser inte äventyras. I kapitlet finns vidare bestämmelser om riskhantering, genomlysning, sundhet samt riktlinjer och instruktioner.

Bestämmelserna är rambestämmelser. Utskottet anser att det därför är lämpligt att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka åtgärder som ska vidtas för att uppfylla de krav på soliditet m.m. som avses i 6 kap. 1–5 §§ lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse. Ett tillägg med denna innebörd bör därför göras i 16 kap. 1 § bank- och finansieringsrörelse.

Lagförslagen i övrigt

Utskottets förslag i korthet

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag – med vissa lagtekniska justeringar – i den mån lagförslagen inte omfattas av vad utskottet föreslagit ovan.

Finansutskottets ställningstagande

Den föreslagna lagen om bank- och finansieringsrörelse bör ändras såvitt avser 12 kap. 12 §. Av den bestämmelsen framgår att ansökan om likvidation av en kreditmarknadsförening enligt 11 kap. 3 och 4 §§ lagen om ekonomiska föreningar också får göras av Finansinspektionen. I propositionen 2002/03:147 Överflyttning av vissa ärenden till Patent- och registreringsverket föreslås att Patent- och registreringsverket, i stället för rätten, ska handlägga ärenden om likvidation av en ekonomisk förening på grund av att föreningen inte har gett in registreringsanmälan om behörig styrelse, verkställande direktör eller särskild delgivningsmottagare. Bestämmelsen finns i lagen om ekonomiska föreningar och flyttas enligt förslaget till en ny 4 a §. Eftersom Finansinspektionen i dag har möjlighet att ansöka om likvidation på denna grund bör 12 kap. 12 § i lagen om bank- och finansieringsrörelse utökas med en hänvisning till 11 kap. 4 a § lagen om ekonomiska föreningar. Riksdagen har beslutat om lagförslagen med anledning av den nämnda proposition 2002/03:147. Lagarna trädde i kraft den 1 januari 2004.

Några av regeringens lagförslag bör också ändras för att de ska överensstämma med lagen (2003:46) om investeringsfonder. Propositionen En ny lag om investeringsfonder (2002/03:150) överlämnades till riksdagen efter propositionen Reformerade regler för bank- och finansieringsrörelse. Riksdagen har den 18 februari 2004 fattat beslut om en ny lag om investeringsfonder. Lagändringarna trädde i kraft den 1 april 2004. Följande lagar bör således ändras med anledning av lagen om investeringsfonder. Föräldrabalken (13 kap. 5 § och 14 kap. 5 §), lagen (1991:981) om värdepappersrörelse (2 kap. 5 §), lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. (3 §), lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag (2 §).

Den föreslagna 22 § marknadsföringslagen (1995:450) bör ändras för att överensstämma med den lydelse paragrafen fått efter ändringen i propositionen Obeställd e-postreklam (2003/04:43). Riksdagen har fattat beslut, och lagändringen gäller från den 1 april 2004.

Vidare bör lagen (1999:158) om investerarskydd ändras på så sätt att hänvisningen till bankrörelselagen ändras till en hänvisning till lagen om bank- och finansieringsrörelse (2 § 3). Lagen bör också justeras med anledning av lagen (2003:46) om investeringsfonder. Slutligen bör hänvisningen till lagen om värdepappersfonder ändras.

Lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål bör justeras (5 kap. 10 §). Genom propositionen om investeringsfonder infördes en hänvisning till lagen om investeringsfonder. Regeringen föreslår nu en ny lydelse av 10 § och även att rubriken ändras. Genom ändringarna i den nu aktuella proposition 2002/03:139 kommer bestämmelsen att hänvisa till de lagar där en uppgiftsskyldighet införs. Hänvisningarna kommer således inte längre att gälla de allmänna bestämmelserna om tystnadsplikt. Därför bör hänvisningen till lagen om investeringsfonder ändras till 2 kap. 20 § och inte 19 § som föreslås i propositionen om investeringsfonder.

En lagteknisk samordning bör ske av de i proposition 2003/04:34 om Patent- och registreringsverkets organisation föreslagna ändringarna i aktiebolagslagen, ändring i bankrörelselagen (1987:617) och ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. Dessa lagar är också föremål för ändringsförslag i den här aktuella proposition 2002/03:139 Reformerade regler för bank- och finansieringsrörelse. För att uppnå en lagteknisk samordning mellan förslagen i proposition 2003/04:34 och i proposition 2002/03:139 har näringsutskottet överlämnat de nämnda förslagen till finansutskottet. Finansutskottet föreslår att namnet Patent- och registreringsverket ändras till Bolagsverket.

Övriga frågor, motioner från allmänna motionstiden 2002 och 2003

Tillgång till betalningssystemet

Utskottets förslag i korthet

Att kunna utnyttja infrastrukturen i betalningssystemet är viktigt även för de små bankernas förmåga att kunna konkurrera om privatpersonernas transaktionskonto.

Utskottet anser därför att riksdagen bör begära att regeringen låter genomföra en kartläggning av de nya förutsättningarna för betalningssystemen och belysa om tillgången till infrastrukturen i betalningssystemen kan utgöra ett hinder för de små aktörerna på marknaden och på så sätt förhindra en utveckling mot ökad konkurrens. Utskottet tillstyrker mot den bakgrunden delvis motionsyrkanden om tillgång till betalningssystemet.

Motionerna

I *motion 2002/03:Fi249* av Lennart Beijer m.fl. (v) anför motionärerna att storbankernas dominans präglar inte minst betalningssystemets infrastruktur. Det gäller framför allt system för kort- och girobetalningar samt kontantuttag. Systemen ägs och kontrolleras i stor utsträckning av de stora bankkoncernerna. Villkoren för tillträde till infrastrukturen i betalningssy-

stemet är av central vikt för de mindre bankernas förmåga att konkurrera om privatpersoners transaktionskonton. De mindre bankerna har vid flera tillfällen framfört att de fått betala ett för högt pris för att få tillgång till systemen. Motionärerna anför vidare att till skillnad från vad som gäller i många andra länder saknas särskilda regler om tillträde till infrastrukturen på bankmarknaden. De mindre bankernas konkurrensproblem till följd av villkoren för tillträde till infrastruktursamarbetena i betalningssystemet har påtalats under en längre tid och av ett antal olika institutioner, bl.a. Finansinspektionen och Konkurrensverket. Motionärerna anser att regeringen bör utreda villkoren för tillträde till infrastrukturen i banksektorn.

I *motion 2003/04:Fi256* av Lotta N Hedström (mp) anför motionären att det är viktigt med konkurrens i bankvärlden. I Sverige finns ingen statlig infrastruktur för bankväsendet. Det finns det i flera av de nordiska länderna. I Sverige ägs dessa system av de stora bankerna som har lagt ner mycket pengar på systemen under många år. Det har medfört att det blivit för dyrt för nya och små banker att ansluta sig till systemen. Motionären anser att det är nödvändigt att Sverige har en infrastruktur som är öppen för nya aktörer på marknaden. Motionären anser att regeringen bör ge uppdrag till Riksskatteverket, Konsumentverket eller Finansinspektionen att utreda en reglering för anslutningsmöjlighet till betalsystemen. Viktigt är att det blir möjligt att ansluta sig till en rimlig kostnad.

I *motion 2003/04:Fi302* av Siv Holma (v) anför motionären att det är viktigt med konkurrens i bankvärlden. Det behövs en marknadssituation som inte missgynnar små banker. Motionären anser att det är nödvändigt att Sverige har en infrastruktur som är öppen för nya aktörer på marknaden. Det bör skapas en infrastruktur för bankväsendet som undanröjer hinder för småbanker och som syftar till att ta till vara intressen hos småbankernas kundkrets. Motionären anser att frågan bör utredas.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det är viktigt att konkurrensen fungerar även i betalningssystemets infrastruktur och att den kommer konsumenterna till godo i form av utökade och förbättrade tjänster samt lägre kostnader. I Sverige finns inte på samma sätt som tidigare en statlig infrastruktur för bankväsendet. Exempelvis har postgirot som tidigare ägdes av det statliga Postverket gjorts om till ett fristående aktiebolag och sålts till Nordea. De stora bankerna har gemensamt låtit utveckla bankgirosystemet. Det finns enligt utskottets mening ingenting som tyder på att utvecklingen av den finansiella strukturen har varit till nackdel för konsumenterna.

Utskottet har ovan tillstyrkt förändringar i lagstiftningen som innebär att bankernas inlåningsmonopol avskaffas. Därmed öppnas möjligheter för nya aktörer att agera på inlåningsmarknaden vilket väntas främja konkurrensen ytterligare. Det kan dock finnas anledning att följa hur förutsättningarna för de mindre aktörerna på marknaden utvecklas så att de avsedda syftena med den nu föreslagna reformeringen uppnås. Utskottet anser därför att riksda-

gen bör begära att regeringen låter genomföra en kartläggning av de nya förutsättningarna för betalningssystemen och belysa om tillgången till infrastrukturen i betalningssystemen kan utgöra ett hinder för de små aktörerna på marknaden och på så sätt förhindra en utveckling mot ökad konkurrens. Vad utskottet anfört bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet delvis motionerna 2002/03:Fi249 (v), 2003/04:Fi256 (mp) och 2003/04:Fi302 (v).

Överföringstider för finansiella transaktioner

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsyrkanden om långa överföringstider med hänvisning till de uppgifter som Finansinspektionen redovisar.

Motionerna

I *motion 2002/03:Fi235* av Mikael Oscarsson (kd) anför motionären att efter det att bankerna i början av 90-talet fick ekonomisk hjälp har många ifrågasatt bankernas agerande. Det är många enskilda som blir upprörda över hur bankerna "fintar" bort pengar under några dagar efter insättning eller överföring. Det är inte ovanligt att det kan gå tre eller fyra dagar som man tappar ränta vid sådana transaktioner, vilket är helt oacceptabelt. Pengarna finns och överföringen sker sekunds snabbt med datorns hjälp, men banken slipper att betala ränta för dessa "valideringsdagar". Det är en intern banktradition som måste brytas. Eftersom Sveriges riksdag har gett bankerna hjälp i en svår situation, med det målet att inte den enskilda bankkunden skulle drabbas, har man också rätt att ställa krav på hur bankerna uppträder.

I *motion 2002/03:Fi283* av Michael Hagberg m.fl. (s) påpekar motionärerna att den svenska bankmarknaden har genomgått ett snabbt tillfrisknande efter den akuta kris som rådde i nittiotalets början. En sammanslagning av banker har medfört koncentration på marknaden. Färre banker ger minskad konkurrens och sämre urval för konsumenterna. Det finns ett fåtal aktörer som har merparten av kunderna på marknaden. De stora bankerna känner sig säkra på sina kunder och sin ställning på marknaden, och att det leder till en allt större nonchalans mot kunderna. Det finns ett utbrett missnöje mot monopoltendenser. Många bankkunder känner vanmakt och frustration över bankernas hanterande av inlåningsräntor, avgifter m.m. Ett exempel på den bristande service som många kunder upplever är de orimligt långa överföringstiderna vid betalning mellan vissa banker. Svenska banker är med överföringstider på i värsta fall fyra till fem arbetsdagar bland de långsammaste i Europa på att överföra pengar till andra länder. Samtidigt ligger de i topp i EU när det gäller att ta ut avgifter för överföringarna. Motionärerna anser att åtgärder bör vidtas för att stärka konsumenternas ställning på de finansiella marknaderna.

I *motion 2003/04:Fi219* av Lena Ek och Håkan Larsson (båda c) anför motionärerna att för att samarbetet mellan de nordiska länderna ska fungera väl krävs att regler och hinder för ekonomiskt utbyte underlättas. Det har visat sig en så enkel sak som överföring av pengar fungerar olika mellan de nordiska länderna. Det visar sig att det tar längre tid än förväntat och att det från bankernas sida tas ut avgifter som för många ter sig orimliga i sammanhanget. De nordiska länderna borde genom tyngden och traditionen i det nordiska samarbetet ha lättare att hantera dessa frågor än många andra grupperingar av stater. Inom EU är ambitionen att avskaffa handels hinder som hindrar tillväxt och ekonomisk utveckling såväl som mellanmänskliga kontakter. Norden kan därför i detta hänseende gå före och visa hur enklare regler på detta område kan samordnas för att genom det goda exemplet sprida arbetsmetoden på den inre marknaden. Motionärerna anser att det finns anledning att utvärdera hur betalningsöverföringar sker mellan de nordiska länderna.

Finansutskottets ställningstagande

I Finansinspektionens rapport "Från konto till konto V" (2003:4) behandlas dessa frågeställningar. Av rapporten framgår att efter det att inspektionen har börjat granska bankernas betalningsöverföringar och påpekat brister har tiden för överföring nästan halverats. Likaså har fall där avgifter tas ut av den mottagande banken kraftigt minskat. Även på EU-nivå ses frågan om överföringstider över. Inspektionen påpekar i rapporten att den kommer att använda sig av sanktioner om det inte sker tydliga förbättringar. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2002/03:Fi235 (kd), 2002/03:Fi283 (s) och 2003/04:Fi219 (c).

Förkommen bankbok

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag om förkommen bankbok.

Motionen

I *motion 2003/04:Fi207* av Carina Hägg (s) påpekar motionären att det är viktigt att hålla reda på sin bankbok, men trots försiktighet kan det hända att en bankbok förkommer. För att man ska kunna få ut de pengar som finns på en bankbok krävs en spärrtid på sex månader innan man får göra något uttag. Detta beror på att man inte kan uppvisa själva boken. Därutöver ska kontoinnehavaren annonsera i de publikationer som banken anger. De kostnaderna ska betalas av kontoinnehavaren. Först efter dessa åtgärder och denna spärrtid kan kontoinnehavaren få ut sina pengar och man dödar bankboken. Bestämmelserna är krångliga och den långa spärrtiden, sex måna-

der, alltför lång. Eftersom det inte är så vanligt med bankböcker som det var tidigare, bör det finnas möjligheter till ändringar i lagen som ger en enklare hantering vid förkommen bankbok.

Finansutskottets ställningstagande

Bestämmelser om motböcker i banker finns även i andra lagar än i bankrörelselagen, t.ex. i lagen om skuldebrev. Om paragrafen upphävs – som kommittén föreslog – skulle det innebära en påtaglig materiell förändring för den som innehar en motbok. Den bör finnas kvar i avvaktan på att en översyn görs av bestämmelser i andra lagar som behandlar motbok i bank. Med det anförda avstyrker utskottet motion Fi207 (s).

SBAB som alternativ kreditgivare på bostadsmarknaden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör enligt utskottet inte göra några uttalanden om vilken typ av lån som SBAB bör ge. Motionen avstyrks.

Motionen

I *motion 2003/04:Fi294* av Kenth Högström (s) anför motionären att fler av de få existerande fullskalebankerna och de nya nischbankerna fokuserar sin kreditgivning till den tämligen riskfria bostadslånemarknaden och allt färre intresserar sig för företagskrediter.

En kreditgivande aktör som hittills varit ett alternativ på bostadslånemarknaden har varit statliga SBAB. SBAB saknar dock eget topplåneinstitut och bolaget har därför kommit i kläm mellan större kreditgivare som har egna hypoteksbolag och topplåneinstitut. De har haft förmåga eller tillåtelse att gå högre i sin utlåning än de 70 % av marknadsvärdet som gäller för SBAB. SBAB har beslutat att anpassa sig till de heta marknaderna i storstäder och universitetsstäder och i praktiken överge återstoden av Sverige liksom att överge företagsmarknaden.

Motionären påpekar att beslutet är oacceptabelt sett ur statsmaktens synvinkel. SBAB existerar som ett säkert alternativ, ett slags yttersta livlina för hela landets bostadsförsörjning. Något annat rimligt existensberättigande har knappast SBAB enligt motionären.

Motionären anser därför att regeringen måste överväga mycket noga om inte SBAB ska försvinnas med ett eget topplåneinstitut eller försvinnas med en sådan samarbetspartner att verksamheten kan bedrivas över hela nationen och på alla rimliga marknader.

Finansutskottets ställningstagande

Anledningen till att SBAB i dag inte har något eget topplån är att det medför en högre risk i bolaget. Det är en fråga för ägaren, regeringen, om man vill förändra detta. Utskottet anser inte att riksdagen bör göra något uttalande i frågan varför motion Fi294 (s) avstyrks.

Kreditupplysning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag om förändrade regler för kreditupplysning med hänvisning till det översynsarbete som pågår inom Justitiedepartementet.

Motionerna

I *motionerna 2002/03:Fi215* av Marie Engström m.fl. (v) och *2003/04:Fi210* av Marie Engström m.fl. (v) anser motionärerna att det är nödvändigt att se över möjligheten att införa en beloppsgräns under vilken betalningsförsummelser över huvud taget inte ska bli föremål för registrering i kreditupplysningsregister. En beloppsgräns kan var knuten till en enskild skuld eller till ett sammanlagt skuldbelopp. I sammanhanget anser vi också att man bör överväga att förkorta gallringstiderna för mindre betalningsförsummelser. Översynen av beloppsgränser och gallringstid ska göras med beaktande av personlig integritet och med beaktande av vilka uppgifter som anses vara nödvändiga, adekvata och relevanta i ett kreditupplysningsregister.

Kreditupplysningsföretag kan, med stöd i en regeringsrättsdom, lägga ut uppgifter om en persons betalningsanmärkningar på Internet, utan att den som berörs behöver informeras. För att förhindra att konsumenternas ställning försvagas bör även detta bli föremål för översyn.

I *motion 2002/03:Fi238* av Anna Grönlund (fp) anför att många av dem som i dag erhåller betalningsanmärkning har gjort enstaka försummelser på grund av slarv, eller på grund av att den nya tekniken medfört att betalningen har hamnat hos fel företag. Motionären anser därför att med anledning av de allvarliga konsekvenser som en betalningsanmärkning medför är det rimligt att se över lagstiftningen på detta område så att straffet står i proportion till antalet skulder, skuldernas belopp och huruvida personen har betalat tillbaka det hon eller han är skyldig.

I *motion 2002/03:Fi258* av Marina Pettersson (s) yrkande 1 anför motionären att gällande lagstiftning om betalningsanmärkningar och upplysningsregister snarast bör bli föremål för en översyn.

I *motion 2003/04:Fi201* av Carl-Axel Johansson (m) anför motionären att ändringen av yttrandefrihetslagen har fått effekten att man kan köpa en kreditupplysning om vem som helst via exempelvis Internet. Kreditupplysningslagens tidigare krav på skälighet – det skulle finnas en rimlig orsak

till upplysningen – och att en kopia ska skickas till den som upplysningen gäller har tydligen helt körts över av denna ändring. Ändringen inkräktar på den personliga integriteten varför lagen i dessa delar borde ses över och förändras.

I motion 2003/04:Fi259 av Berit Högman (s) anför motionären att det finns ca 500 000 människor som av olika skäl har hamnat i Kronofogdemyndigheternas (KFM) register på grund av betalningsanmärkningar. KFM överlåter i sin tur uppgifterna till kreditupplysningsföretagen. Detta medför att privatpersoner kan hamna i register som gör att de uteslås från möjligheter att teckna hyresavtal, skaffa telefonabonnemang, ta banklån eller t.o.m. låna böcker på biblioteket.

Det är inte rimligt att vanliga människors tillvaro kan ställas på ända enbart på grund av en betalningsanmärkning. Effekterna av detta är också att de ekonomiskt svagaste drabbas värst. Låginkomsttagare, ensamstående kvinnor och ungdomar kan komma i kläm och i förlängningen ställas utanför samhället.

Tidigare riksdagsbehandling m.m.

Frågor om kreditupplysningar behandlade utskottet senast i betänkande 2001/02:FiU13. I det sammanhanget behandlade utskottet motioner liknande de nu aktuella. Utskottet konstaterade att den nya lagstiftningen trädde i kraft den 1 oktober 2001. Enligt riksdagens tillkännagivande till regeringen i betänkande 2000/01:FiU21 bör regeringen, om det skulle visa sig att den nya lagstiftningen inte är tillräcklig, överväga andra metoder för att förhindra kreditupplysningsföretagen att i kreditupplysningar lämna uppgifter om enstaka mindre betalningsförsummelser. Som exempel på metoder som i så fall bör övervägas nämns att införa en beloppsgräns och att korta gallringstiderna.

Utskottet konstaterade att de nya reglerna har varit i kraft under en relativt kort tid. Av det tidigare riksdagsbeslutet följer att regeringen bevakar det problem som motionären tar upp. Därtill kommer att även Finansinspektionen och Datainspektionen noga följer utvecklingen på marknaden. Mot denna bakgrund ansåg utskottet att det var för tidigt att bedöma om det behöver vidtas ytterligare åtgärder för att komma till rätta med problemet. Utskottet avstyrkte de då aktuella motionerna.

Finansutskottets ställningstagande

Justitiedepartementet ser nu över kreditupplysningslagen (KUL) i ljuset av att kreditupplysningar numera lämnas på andra medier än tidigare. En huvudfråga är om KUL behöver ändras för att skyddet av den enskildes integritet alltfjämt ska vara tillfredsställande. I samband härmed ska även övervägas frågan om en generell reglering av förhållandet mellan reglerna i KUL och reglerna i tryckfrihetsförordningen (TF) och yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). Vidare ska övervägas om skyddet för den enskilde behöver stärkas när det gäller enstaka betalningsförsummelser. Anses skyddet behöva stärkas ska förslag på åtgärder lämnas. Arbetet ska vara klart

senast den 1 augusti 2004. Departementet planerar att därefter remittera en promemoria. Utskottet konstaterar att nuvarande regler kan medföra vissa problem och att skyddet av den enskildes integritet behöver stärkas. Utskottet anser dock mot bakgrund av att problemen uppmärksammats av regeringen och är föremål för utredning att riksdagen inte nu behöver vidta några åtgärder. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2002/03:Fi215 (v), 2002/03:Fi238 (fp), 2002/03:Fi258 (s) yrkande 1, 2003/04:Fi201 (m), 2003/04:Fi210 (v) och 2003/04:Fi259 (s).

Banktillgänglighet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsyrkande om ändrade regler om banktillgänglighet.

Motionen

I *motion 2003/04:Fi243* av Börje Vestlund (s) anför motionären att alla människor inte har rätt till ett eget bankkonto. Motionären anser att det är diskriminering och leder till ökat utanförskap. För att någon ska kunna öppna ett konto och få tillgång till bankernas tjänster, såsom betalningsservice för räkningar eller andra tjänster, måste man uppge ett personnummer och en adress, vilket alla i samhället inte har. Det är framför allt socialt redan utsatta personer som drabbas. Det kan vara flyktingar utan svenskt personnummer eller hemlösa som inte kan redovisa någon fast adress. Att inte ha tillgång till banktjänster medför problem. Att bankväsendet inte accepterar alla som kunder motiveras med att personuppgifter måste redovisas. Motionären anser att kraven på personuppgifter många gånger är berättigade, men att det inte finns möjlighet till undantag gör att det är lätt att hamna utanför systemet. Bankväsendet måste bli mer flexibelt och kunna göra undantag när så krävs. Banktjänster ska vara en service för människorna i samhället och därför måste alla få tillgång till dem, oberoende av i vilken livssituation man befinner sig. Motionären anser att det bör göras en översyn av hur bankväsendet kan bli mer flexibelt, och därför måste det ställas krav på bankväsendet för att det ska acceptera alla som kunder, även om någon av de i dag obligatoriska uppgifterna saknas.

Finansutskottets ställningstagande

Enligt bestämmelse i lagen om insättningsgaranti får som huvudregel ett institut som erbjuder sig att ta emot insättningar som omfattas av insättningsgarantin inte neka någon att sätta in sådana medel. Enligt penningtvättsregleringen måste emellertid institutet kontrollera identiteten hos den som vill inleda en affärsförbindelse med en bank. Utskottet anser inte att motionen 2003/04:Fi243 (s) bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida, varför den avstyrks.

Kreditgarantiföreningar

Utskottets förslag i korthet

Ett system med kreditgarantiföreningar är under uppbyggnad i Sverige. Syftet med föreningarna är att förbättra förutsättningarna för näringsverksamhet i föreningens område. Föreningarna har ett öppet medlemskap för alla som är intresserade av en positiv näringslivsutveckling och kan tänkas bidra till detta. Föreningarna erbjuder sina företagsmedlemmar dels tillgång till kapital, dels tillgång till stöd och rådgivning av andra medlemmar med erfarenhet av affärsutveckling. Den lokala föreningen har ett eget kapital som står som säkerhet för en del av medlemmarnas lån. Det finns vissa hinder av finansiell natur för etablering av kreditgarantiföreningar. Det finns mot den bakgrunden anledning att noga följa den fortsatta utvecklingen på området.

Utskottet avstyrker här aktuella motionsyrkanden om kreditgarantiföreningar.

Motionerna

I *motion 2002/03:Fi237* av Ragnwi Marcelind (kd) yrkande 1 anförs att en bank enligt svensk lag inte får ta risker och verksamheten handlar om att utan risk förvalta spararnas pengar. Detta gör det mycket svårt för människor som vill starta ett företag, inte minst för dem som bor i glesbygd. Att få låna pengar till att starta ett företag har visat sig vara näst intill omöjligt även om man har vissa garantier och borgen. Bankerna är brända och vill helt enkelt inte tro på de kalkyler som den enskilde entreprenören presenterar. På grund av denna stelbenthet missar Sverige företagsidéer och jobb.

EU har enligt motionären insett svårigheten för många företag att hitta sund finansiering för sin tillväxt och främjar därför på många sätt kapitalförsörjning och samarbete mellan företag. Kommissionen stöder de s.k. Mutual Guarantee Companies, som är ett slags privata försäkringssystem där flera mindre företag förenar sina resurser i form av t.ex. gemensamma lånesäkerheter men även hjälp vid låneutvärderingar och bankkontakter.

Motionären påpekar att det är viktigt att det finns riskkapital, inte minst för att finansiera företagets start och första steg i utvecklingen. För att möjliggöra och möta ett ökat nyföretagande och en utveckling av befintliga företag måste tillgången på riskkapital öka. Behovet av lån till rimliga villkor är oerhört stort, inte minst i glesbygdsområden.

Motionären anför att ett sätt att skapa tillgång till kapital är s.k. kreditgarantiföreningar där föreningens medlemsföretag skapar egna riskfonder och därigenom kan garantera delar av det lån som en medlem beviljats av annat långivarinstitut. Genom denna extra säkerhet kan medlemmen få en lägre ränta.

I *motion 2002/03:Fi244* av Agne Hansson och Margareta Andersson (båda c) anför motionärerna att för att underlätta riskkapitalbildningen har företag bildat lokala kreditgarantiföreningar. Med hjälp av kreditgarantiföreningen kan företagare låna pengar för investeringar till en relativt låg kostnad i förhållande till svårigheten att få krediter för utvecklingsinsatser eller investeringar hos andra kreditinstitut.

Motionärerna påpekar att sedan några månader tillbaka pågår med hjälp av statliga informationsresurser ett arbete med att informera om och starta kreditgarantiföreningsverksamhet runt om i Sverige. Ansökan om att få starta kreditgarantiföreningar finns under behandling hos Finansinspektionen.

Motionärerna anser att nu när kreditgarantiföreningsverksamhet etableras i Sverige är det dags att överväga frågan om en speciallagstiftning. Det är hög tid att göra det innan det hinner växa upp en flora av föreningar med olika lösningar.

Runtom i Europa anses kreditgarantiföreningarnas verksamhet nödvändig för att åstadkomma tillväxt och lönsamhet i små och medelstora företag. Sverige har av tradition haft relativt få mindre företag. Nyföretagandet är på nedåtgående och behöver öka. Om resten av Europa satsar på kreditgarantiföreningar som ett verktyg för att lösa finansieringsproblemen för mindre företag bör inte Sverige riskera att hamna på efterkälken utan satsa vidare på denna viktiga verksamhet. Därför är det angeläget att regelverken vad gäller speciallagstiftning och stödmöjligheter klarläggs.

Finansutskottets ställningstagande

Frågan om kreditgarantiföreningar har behandlats av näringsutskottet vid flera tillfällen – senast i betänkande 2003/04:NU10. Av betänkandet framgår att regionala kreditgarantiföreningar är en ny form av organisation för finansieringslösningar i Sverige. En kreditgarantiförening ställer garantier för lån och andra krediter som småföretagare har behov av för sin rörelse. Ett särskilt bidrag om totalt 3 miljoner kronor under perioden 2002–2004 för information om hur man startar lokala och regionala kreditgarantiföreningar har därför beslutats. Intresset för kreditgarantiverksamheten har visat sig vara större än förväntat. I Sveriges kreditgarantiförening för lokal utveckling, ekonomisk förening, är fem föreningar medlemmar och åtta regioner på gång att starta verksamhet. Mot bakgrund av EG-kommissionens positiva syn på kreditgarantiföreningsverksamheten kan ytterligare expansion förväntas. I Sverige kan emellertid kravet på kontant medfinansiering i stället för insatser från näringslivets organisationer verka hämmande. Föreningen fick i november 2003 Finansinspektionens tillstånd att bedriva finansieringsverksamhet. Enligt inspektionen krävs dock ytterligare ca 10 miljoner kronor innan den operativa verksamheten kan påbörjas.

Näringsutskottet framhöll sin positiva inställning till det arbete som pågår med att etablera regionala kreditgarantiföreningar. Enligt näringsutskottets uppfattning kommer dessa att tillföra ytterligare möjligheter för små och medelstora företag att tillfredsställa sina kapitalförsörjningsbehov. Ut-

skottet har dock noterat att det förekommer vissa hinder för etableringen av dessa föreningar, vilket föranleder utskottet att noga följa den fortsatta utvecklingen på området. Näringsutskottet avstyrkte de aktuella motionerna.

Som framgår av näringsutskottets betänkande har Finansinspektionen i november 2003 beviljat Sveriges Kreditgarantiförening för lokal utveckling tillstånd att bedriva finansieringsverksamhet. Tillståndet är ovanligt eftersom ansökan kommer från en ekonomisk förening och inte ett aktiebolag. Kreditgarantiföreningen har som mål att underlätta kreditförsörjningen till svenska småföretag genom att ställa garantier. Det som återstår innan den operativa verksamheten kan börja är ett kapital på 10 miljoner kronor.

Ett system med kreditgarantiföreningar – liknande det som finns i södra Europa – är således under uppbyggnad i Sverige. Det vanliga är att en förening verkar över ett geografiskt avgränsat område, men även branschmässig avgränsning förekommer i Europa. Syftet med föreningarna är att förbättra förutsättningarna för näringsverksamhet i föreningens område. Föreningarna har ett öppet medlemskap för alla som är intresserade av en positiv näringslivsutveckling och kan tänkas bidra till detta. Föreningarna erbjuder sina företagsmedlemmar dels tillgång till kapital, dels tillgång till stöd och rådgivning av andra medlemmar med erfarenhet av affärsutveckling. Den lokala föreningen har ett eget kapital som står som säkerhet för en del av medlemmarnas lån.

Det pågår ett arbete inom Näringsdepartementet som syftar till att stimulera utvecklingen av kreditgarantiföreningar i landet. Eftersom tillsynen över betalningssystemet är en uppgift som åligger centralbankerna enligt EG-fördraget, är det viktigt med ett fortsatt samarbete mellan inspektionen och Riksbanken.

Utskottet konstaterar att det finns ett fungerande regelverk. Som näringsutskottet konstaterat finns vissa hinder av finansiell natur för etablering av kreditgarantiföreningar. Det finns mot den bakgrunden anledning att noga följa den fortsatta utvecklingen på området. Någon särskild åtgärd med anledning av motionerna 2002/03:Fi237 (kd) yrkande 1 och 2002/03:Fi244 (c) är inte nödvändig för närvarande, varför de avstyrks.

Etikfrågor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag angående etikfrågor.

Motionen

I *motion 2003/04:Fi284* av Olle Sandahl m.fl. (kd) yrkande 3 anför motionärerna att förtroendet för finansmarknaden måste stärkas. De påpekar att utan förtroende från investerare, småsparare och andra intressenter blir den finansiella sektorn inte konkurrenskraftig. Detta förtroende kan byggas antingen via lagar och regleringar, via tillsyn eller via normer och självregle-

ring i branschen. I de flesta länder, liksom i Sverige, finns alla dessa tre ”ben” för att skapa det önskvärda funktionssättet och förtroendet. Motionärerna anser dock att det i Sverige brister på alla områden. Lagstiftningen är på framför allt insiderområdet alldeles för mild och tandlös, den tillsyn som framför allt Finansinspektionen ska stå för är långt ifrån tillräcklig, och de i och för sig ambitiösa regler och normer som branschen själv har satt upp följs för dåligt.

Finansutskottets ställningstagande

Förtroendekommissionen har bl.a. till uppgift att etablera en dialog med näringslivets ägare och företrädare om dagens situation när det gäller förtroendet för näringslivet; bl.a. ska förmånsprogram för företagsledningar granskas. Kommissionen ska redovisa sitt arbete den 31 mars 2004.

Utredningen om insiderhandel och otillbörligt marknadspåverkan (dir. 2003:91) har tillsatts för att lämna förslag till genomförande av EG-direktivet om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan och förslag till hur svensk lagstiftning kan skärpas, bl.a. hur sanktionssystemet kan utformas och vilken organisatorisk form som utredningar ska bedrivas i. Utredningen ska redovisa sitt uppdrag senast den 1 juni 2004. Med hänsyn härtill avstyrks motion 2003/04:Fi284 (kd) yrkande 3.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Definition av bankrörelse, punkt 1 (fp)

av Karin Pilsäter (fp) och Christer Nylander (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Fi4 yrkande 1 och avslår proposition 2002/03:139 i denna del.

Ställningstagande

Vi anser att den svenska definitionen av bankrörelse i princip bör överensstämma med EG-lagstiftningens begrepp. En gemensam europeisk finansmarknad är viktig för Sveriges och EU:s tillväxt och dynamik. Därför ska hinder för fri rörlighet så långt möjligt undvikas. Den nu föreslagna definitionen av bankrörelse innebär att det ställs andra formella krav på svenska banker än på banker i andra länder. EG-direktivet är ett minimidirektiv, men vi anser trots detta att av hänsyn till såväl svenska som gemensamma europeiska intressen ska Sverige inte bidra till att skapa särlösningar som försvårar gränsöverskridande konkurrens. Vi anser att lagstiftaren ska använda samma terminologi i svensk lagstiftning som i EG-rätten. Det innebär att tolkningen av EG-lagstiftningen underlättas inom EU, vilket gynnar konkurrensen. Vi föreslår att riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med förslag om en definition av bankrörelse enligt vad som anförs i motionen. Med det anförda föreslår vi att riksdagen bifaller motion Fi4 (fp) yrkande 1.

2. Kreditgarantiföreningar, punkt 20 (kd)

av Mats Odell (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Fi237 yrkande 1 och bifaller delvis motion 2002/03:Fi244.

Ställningstagande

Banker får inte ta risker och de ska utan risk förvalta spararnas pengar. Detta gör det mycket svårt för människor som vill starta ett företag, inte minst för dem som bor i glesbygd. Det är i princip omöjligt att få låna pengar till att starta ett företag om man inte har garantier och borgen. Bankerna är ofta tveksamma till de kalkyler som den enskilde entreprenören presenterar. På grund av denna stelbenthet missar Sverige företagsidéer och jobb.

EU har insett svårigheten för många företag att hitta sund finansiering för sin tillväxt och främjar därför på många sätt kapitalförsörjning och samarbete mellan företag.

Jag anser att det är viktigt att det finns riskkapital, inte minst för att finansiera företagets start och första steg i utvecklingen. Behovet av lån till rimliga villkor är oerhört stort inte minst i glesbygdsområden. Jag anser att ett sätt att skapa tillgång till kapital är kreditgarantiföreningar där föreningens medlemsföretag skapar egna riskfonder och därigenom kan garantera delar av det lån som en medlem beviljats av annat långvarinstitut. Genom denna extra säkerhet kan medlemmen få en lägre ränta. Jag föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad jag har anfört om behovet av ett förändrat system som gör det enklare för företag att kunna låna pengar i bank. Detta innebär att riksdagen bör bifalla motion Fi237 (kd) yrkande 1 och delvis bifalla motion Fi244 (c).

3. Kreditgarantiföreningar, punkt 20 (c)

av Jörgen Johansson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Fi244 och bifaller delvis motion 2002/03:Fi237 yrkande 1.

Ställningstagande

Jag anser att företagen ska kunna bilda lokala kreditgarantiföreningar för att underlätta riskkapitalbildningen. Med hjälp av föreningarna kan företagen låna pengar för investeringar till en relativt låg kostnad. Sedan några månader tillbaka pågår med hjälp av statliga informationsresurser ett arbete med att informera om och starta kreditgarantiföreningsverksamhet runtom i Sverige.

I Europa anses föreningarnas verksamhet nödvändig för att åstadkomma tillväxt och lönsamhet i små och medelstora företag. Vi har i Sverige av tradition haft relativt få mindre företag. Nyföretagandet är på nedåtgående och behöver öka. Om resten av Europa satsar på kreditgarantiföreningar som

ett verktyg för att lösa finansieringsproblemen är det viktigt att Sverige gör det också. Jag tycker därför att det är angeläget att regelverken vad gäller speciallagstiftning och stödmöjligheter utvecklas vidare. Jag föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad jag har anfört om lagligt stöd och statliga garantier för lokala kreditgarantiföreningar. Detta innebär att riksdagen bör bifalla motion Fi244 (c) och delvis bifalla motion Fi237 yrkande 1 (kd).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionerna

Proposition 2002/03:139 Reformerade regler för bank- och finansieringsrörelse:

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om bank- och finansieringsrörelse,
2. lag om införande av lagen om bank- och finansieringsrörelse,
3. lag om inlåningsverksamhet,
4. lag om ändring i föräldrabalken (1949:381),
5. lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173),
6. lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385),
7. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
9. lag om ändring i sparbankslagen (1987:619),
10. lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar,
11. lag om ändring i konkurslagen (1987:672),
12. lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank,
13. lag om ändring i prisinformationslagen (1991:601),
14. lag om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,
15. lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer,
16. lag om ändring i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet,
17. lag om ändring i konsumentkreditlagen (1992:830),
19. lag om ändring i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,
20. lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag,
21. lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450),
22. lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554),
23. lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
24. lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker,
25. lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
26. lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och betalningsöverföring,
27. lag om ändring i lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning,
28. lag om ändring i miljöbalken (1998:808),
29. lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,
30. lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd,
31. lag om ändring i lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden,

32. lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag,
33. lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål,
34. lag om ändring i lagen (2000:149) om utgivning av elektroniska pengar.

Proposition 2003/04:34 Patent- och registreringsverkets organisation:

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

5. lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385),
10. lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617),
15. lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Följdmotioner till prop. 2002/03:139

2003/04:Fi2 av Mats Odell och Olle Sandahl (båda kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att undanröja oavsiktliga effekter för gamla sparläneföreningar som bedrev verksamhet vid tiden för ikraftträdandet av lagen om finansieringsverksamhet (1992:1610).

2003/04:Fi3 av Yvonne Ruwaida (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjligheterna för spar- och låneföreningar att bedriva sin verksamhet.

2003/04:Fi4 av Karin Pilsäter m.fl. (fp):

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om en definition av bankrörelse enligt vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om övervakning av inlåning från allmänheten utan insättningsgaranti.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2002

2002/03:Fi215 av Marie Engström m.fl. (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av beloppsgräns för betalningsförsummelser och en översyn av gallringstider.

2002/03:Fi235 av Mikael Oscarsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att en lag skapas som omöjliggör för banker och andra penninginstitut att ligga på pengar efter en transaktion, oåtkomliga för innehavaren och utan ränta.

2002/03:Fi237 av Ragnwi Marcelind (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ett förändrat system som gör det enklare för företag att kunna låna pengar i bank.

2002/03:Fi238 av Anna Grönlund (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över lagstiftningen vad gäller betalningsanmärkningar och kreditupplysningsregistren.

2002/03:Fi239 av Håkan Larsson och Sven Bergström (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att underlätta bildande av lokala banker.

2002/03:Fi244 av Agne Hansson och Margareta Andersson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lagligt stöd och statliga garantier för lokala kreditgarantiföreningar.

2002/03:Fi249 av Lennart Beijer m.fl. (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda villkoren för tillträde till infrastrukturen i banksektorn.

2002/03:Fi258 av Marina Pettersson (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om beloppsgräns för registrering i upplysningsregister.

2002/03:Fi281 av Kenth Högström (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av ökad konkurrens på kreditmarknaden.

2002/03:Fi283 av Michael Hagberg m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2003

2003/04:Fi201 av Carl-Axel Johansson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lagändring för att öka den personliga integriteten vid kreditupplysning.

2003/04:Fi207 av Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en förenkling av hanteringen av förkommen bankbok.

2003/04:Fi210 av Marie Engström m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av beloppsgränsen för betalningsförsummelser och en översyn av gallringstiderna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om betalningsanmärkningar på Internet.

2003/04:Fi219 av Lena Ek och Håkan Larsson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en utvärdering av kostnad och tid för betalningsöverföringar mellan de nordiska länderna.

2003/04:Fi243 av Börje Vestlund (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om krav på bankväsendet för att öka dess tillgänglighet för alla som vill bruka dess tjänster.

2003/04:Fi256 av Lotta N Hedström (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att undanröja problemen och öppna för små banker att kunna ge giroservice till sina kunder.

2003/04:Fi259 av Berit Högman (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över beloppsgränserna för vilka skulder som får finnas med i en kreditupplysning.

2003/04:Fi281 av Sven-Erik Österberg och Sonia Karlsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om gamla sparlåneföreningar.

2003/04:Fi284 av Olle Sandahl m.fl. (kd):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för bättre ordning och reda på finansmarknaden.

2003/04:Fi292 av Kenth Högström (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av ökad konkurrens på kreditmarknaden.

2003/04:Fi294 av Kenth Högström (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om SBAB:s roll som kreditalternativ på den svenska bostadsmarknaden.

2003/04:Fi302 av Siv Holma (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att skapa en infrastruktur för bankväsendet som undanröjer hinder för småbanker och som syftar till att ta till vara deras kundkrets intressen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2.1 Förslag till lag om bank- och finansieringsrörelse

Häri genom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om bank- och finansieringsrörelse. Lagen gäller inte verksamhet som drivs av Sveriges riksbank eller Riksgäldskontoret.

2 § För utländska företags verksamhet i Sverige gäller bestämmelserna i denna lag i tillämpliga delar. För filialer till utländska företag gäller i övrigt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Definition av bankrörelse

3 § Med bankrörelse avses rörelse i vilken det ingår

1. betalningsförmedling via generella betalsystem, och
2. mottagande av medel som efter uppsägning är tillgängliga för fordringsägaren inom högst 30 dagar.

Med generella betalsystem avses system för förmedling av betalningar från ett stort antal från varandra fristående betalare avsett att nå ett stort antal från varandra fristående slutliga betalningsmottagare.

Definition av finansieringsrörelse

4 § Med finansieringsrörelse avses rörelse i vilken det ingår näringsverksamhet som har till ändamål att

1. ta emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten, direkt eller indirekt via ett företag med vilket det finns ett nära samband, och
2. lämna kredit, ställa garanti för kredit eller i finansieringssyfte förvärva fordringar eller upplåta lös egendom till nyttjande (leasing).

Nära samband skall anses finnas mellan företag som ingår i samma koncern eller på annat sätt har, genom gemensamt ägande, avtal eller liknande, sådan samhörighet att den ekonomiska utvecklingen för ägaren eller ett eller flera av företagen är väsentligen beroende av utvecklingen i ett eller flera av de andra företagen.

Övriga definitioner

5 § I denna lag betyder

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG av den 20 mars 2000 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (EGT L 126, 26.5.2000, s. 1, Celex 32000L0012), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG (EGT L 035, 11.2.2003, s.1, Celex 32002L0087).

1. *anknutet företag*: ett svenskt eller utländskt företag vars huvudsakliga verksamhet består i att äga eller förvalta fast egendom, tillhandahålla datatjänster eller driva annan liknande verksamhet som har samband med den huvudsakliga verksamheten i ett eller flera kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländska företag,

2. *bank*: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank,

3. *bankaktiebolag*: ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva bankrörelse,

4. *behörig myndighet*: en utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över utländska kreditinstitut,

5. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

6. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt kreditinstituts etablering av flera driftställen skall anses som en enda filial,

7. *finansieringsinstitut*: ett företag som inte är kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländskt företag och vars huvudsakliga verksamhet är att

a) förvärva aktier eller andelar,

b) driva värdepappersrörelse utan att vara tillståndspliktigt enligt 1 kap. 3 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, eller

c) driva en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2–10 och 12 utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 §,

8. *hemland*: det land där ett företag har fått tillstånd till rörelse som avses i denna lag,

9. *kapitalbas*: detsamma som i 2 kap. 6–8 §§ lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag,

10. *kreditinstitut*: bank och kreditmarknadsföretag,

11. *kreditmarknadsbolag*: ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

12. *kreditmarknadsförening*: en ekonomisk förening som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

13. *kreditmarknadsföretag*: kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsförening,

14. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

15. *medlemsbank*: en ekonomisk förening som avses i lagen (1995:1570) om medlemsbanker,

16. *sparbank*: ett företag som avses i sparbankslagen (1987:619),

17. *startkapital*: det kapital som definieras i artikel 34.2.1 och 34.2.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG av den 20 mars 2000 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut,

18. *utländskt bankföretag*: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva bankrörelse,

19. *utländskt kreditföretag*: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva finansieringsrörelse, och

20. *utländskt kreditinstitut*: ett utländskt bankföretag och ett utländskt kreditföretag.

6 § Ett kreditinstitut och ett annat företag skall anses ha *nära förbindelser*, om

1. det ena företaget direkt eller indirekt genom dotterföretag äger minst 20 procent av kapitalet eller disponerar över minst 20 procent av samtliga röster i det andra företaget,

2. det ena företaget direkt eller indirekt utgör moderföretag till det andra eller det finns en annan likartad förbindelse mellan företagen, eller

3. båda företagen är dotterföretag till eller har en likartad förbindelse med en och samma juridiska person eller står i ett motsvarande förhållande till en och samma fysiska person.

Nära förbindelser har även en fysisk person och ett kreditinstitut, om

1. den fysiska personen

a) äger minst 20 procent av kapitalet i kreditinstitutet,

b) disponerar över minst 20 procent av samtliga röster i kreditinstitutet, eller

c) på annat sätt har sådant inflytande över kreditinstitutet att personens ställning motsvarar den som ett moderföretag har i förhållande till ett dotterföretag, eller

2. det finns en annan likartad förbindelse mellan denna person och kreditinstitutet.

Mottagande av återbetalningspliktiga medel

7 § Bara ett svenskt eller utländskt kreditinstitut får driva näringsverksamhet som har till ändamål att ta emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten, om inte annat är särskilt föreskrivet.

Första stycket gäller inte för verksamhet för vilken det skall upprättas prospekt enligt aktiebolagslagen (1975:1385), försäkringsrörelselagen (1982:713), lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument eller lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet.

Reglers tillämpning på andra företag än kreditinstitut

8 § Om ett kreditinstitut ingår i en finansiell företagsgrupp enligt 6 kap.

1 § lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag, skall bestämmelserna i 6–9, 13 och 15 kap. denna lag samt bestämmelserna i lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag om ett instituts rörelse och om tillsyn över ett institut, gälla i tillämpliga delar för övriga företag i företagsgruppen. Begränsningarna i fråga om ett instituts rörelse skall avse företagen i företagsgruppen gemensamt.

Om det finns särskilda skäl får ett företag undantas från bestämmelserna i första stycket. Frågor om sådana undantag prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av synnerlig vikt prövas dock av regeringen.

Bank i firman m.m.

9 § Bara banker, Sveriges riksbank, Sveriges allmänna hypoteksbank och utländska kreditinstitut får i sin firma eller i övrigt vid beteckning av sin affärsrörelse använda ordet bank. Ett utländskt kreditinstitut får driva verksamhet i Sverige under den firma som institutet använder i det land där det har sitt huvudkontor.

En sammanslutning eller annan juridisk person med nära anknytning till någon som avses i första stycket får, efter tillstånd av Finansinspektionen, använda ordet bank i sin firma.

Vad som sägs i denna paragraf hindrar inte att ett företag som omfattas av pantbankslagen (1995:1000) använder ordet pantbank i sin firma eller annars i sin rörelse.

Tystnadsplikt

10 § Enskildas förhållanden till kreditinstitut får inte obehörigen röjas.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken skall inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket.

I 5 a § kreditupplysningslagen (1973:1173) finns bestämmelser som innebär att vad som gäller om tystnadsplikt enligt första stycket inte hindrar att uppgifter i vissa fall utväxlas för kreditupplysningsändamål.

Uppgiftsskyldighet

11 § Ett kreditinstitut är skyldigt att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till institutet, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledare eller om det i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol begärs av åklagare.

2 kap. Tillståndspliktig bank- och finansieringsrörelse**Tillståndsplikt**

1 § Bankrörelse eller finansieringsrörelse får drivas bara efter tillstånd, om inte annat framgår av denna lag.

Undantag från tillståndsplikt för bankrörelse

2 § Tillstånd att driva bankrörelse behövs inte för utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar.

Undantag från tillståndsplikt för finansieringsrörelse

3 § Tillstånd enligt denna lag behövs inte för finansieringsrörelse som drivs av

1. en bank,
 2. ett utländskt bankföretag som har tillstånd att driva bankrörelse i Sverige enligt 4 kap. 4 §,
 3. ett försäkringsföretag, ett värdepappersföretag, Svenska skeppshypotekskassan eller en pantbank enligt pantbankslagen (1995:1000), i den utsträckning det är tillåtet enligt den för dem tillämpliga lagstiftningen,
 4. ett företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av företaget,
 5. ett aktiebolag eller en ekonomisk förening om
 - a) verksamheten består i att vid enstaka tillfällen förvärva fordringar, och
 - b) medel för verksamheten inte löpande anskaffas från allmänheten,
 6. ett företag som bara finansierar andra företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp, om inte finansieringen avser företag i vars rörelse det ingår näringsverksamhet med ändamål att driva sådan verksamhet som anges i 1 kap. 4 § första stycket 2,
 7. en ekonomisk förening, vilken
 - a) som medlemmar vid varje tillfälle har högst 1 000 fysiska personer,
 - b) som medlemmar antar bara personer som ingår i en i förväg identifierbar begränsad krets som också anges i föreningens stadgar,
 - c) tar emot återbetalningspliktiga medel bara från medlemmarna eller från finansiella företag, och
 - d) har till ändamål bara att med sådana medel som avses i c tillgodose finansieringsbehov hos medlemmarna.
- Undantagen enligt första stycket 5 och 7 för rörelse som drivs av aktiebolag eller ekonomisk förening gäller även för sådan rörelse som drivs av motsvarande utländska företag.

3 kap. Tillstånd för svenska företag

Förutsättningar för tillstånd

1 § Tillstånd att driva bankrörelse får ges för svenska aktiebolag, sparbanker och medlemsbanker.

Tillstånd att driva finansieringsrörelse får ges för svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar.

Bestämmelser om förutsättningar för utländska företag att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse i Sverige finns i 4 kap.

2 § Ett svenskt företag skall ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse, om

1. bolagsordningen, stadgarna eller reglementet stämmer överens med denna lag och andra författningar och i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av den planerade verksamheten,
2. det finns skäl att anta att den planerade rörelsen kommer att drivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,
3. det finns skäl att anta att den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget

a) inte kommer att motverka att rörelsen drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, och

b) även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett kreditinstitut, och

4. den som skall ingå i företagets styrelse eller vara verkställande direktör, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

Tillstånd får inte ges, om någon som i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

Godkännande av bolagsordning m.m.

3 § Bolagsordning, stadgar eller reglemente för ett företag skall godkännas i samband med att det får tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse.

4 § Ett kreditinstitut som har beslutat att ändra sin bolagsordning, sina stadgar eller sitt reglemente, skall ansöka om godkännande av ändringen. Ändringen skall godkännas om bolagsordningen, stadgarna eller reglementet överensstämmer med denna lag och andra författningar samt i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av institutets verksamhet.

Ett beslut om ändring av bolagsordning, stadgar eller reglemente får inte registreras innan det har godkänts.

Startkapital m.m.

5 § Ett bankaktiebolag skall när rörelsen påbörjas ha ett startkapital som vid tidpunkten för beslut om tillstånd motsvarar minst fem miljoner euro.

6 § En sparbank skall när rörelsen påbörjas ha ett startkapital som vid tidpunkten för beslut om tillstånd motsvarar minst en miljon euro.

7 § En medlemsbank och ett kreditmarknadsföretag skall när rörelsen påbörjas ha ett startkapital som vid tidpunkten för beslut om tillstånd motsvarar minst fem miljoner euro.

Om balansomslutningen i den planerade rörelsen kan beräknas uppgå till högst ethundra miljoner kronor eller, om institutet kommer att ha sin redovisning i euro, tolv miljoner euro, får institutet i samband med prövning av en ansökan om tillstånd medges att ha ett lägre startkapital än det som anges i första stycket, dock lägst motsvarande en miljon euro.

I 9 kap. 2 § finns bestämmelser om storleken på institutets kapitalbas för det fall att balansomslutningen under rörelsens gång överstiger ett-

hundra miljoner kronor eller, om institutet har sin redovisning i euro, tolv miljoner euro.

Prövningen av ansökan

8 § En ansökan om tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse, liksom frågor om godkännande av bolagsordning, stadgar eller reglemente enligt 3 eller 4 § och om medgivande enligt 7 § andra stycket, prövas av Finansinspektionen. Följande ärenden skall dock prövas av regeringen om de är av principiell betydelse eller av särskild vikt

1. ärenden som avser tillstånd att driva bankrörelse, liksom frågor enligt 3 § och 7 § andra stycket i samma ärenden, och
2. ärenden om godkännande av ändring av bolagsordning, stadgar eller reglemente för en bank enligt 4 §.

Ansökan om tillstånd

9 § Ett aktiebolag och en ekonomisk förening får ansöka om tillstånd innan företaget registrerats i aktiebolags- eller föreningsregistret.

Om ett aktiebolag har ansökt om tillstånd inom sex månader från stiftelseurkundens undertecknande räknas den tid som anges i 2 kap. 9 § första stycket aktiebolagslagen (1975:1385) från tillståndsbeslutet. Om en ekonomisk förening har ansökt om tillstånd inom sex månader från beslutet om att bilda föreningen räknas den tid som anges i 2 kap. 3 § första stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar från tillståndsbeslutet.

4 kap. Utländska företags verksamhet i Sverige

Kreditinstitut hemmahörande inom EES

1 § Ett utländskt kreditinstitut som hör hemma inom EES och där driver finansieringsrörelse får börja driva sådan verksamhet som anges i 7 kap. 1 § andra stycket genom filial i Sverige, två månader efter det att Finansinspektionen från en behörig myndighet i institutets hemland har tagit emot en underrättelse som innehåller

1. en plan för den avsedda verksamheten här i landet med uppgift om bland annat filialens organisation,
2. uppgift om filialens adress och ansvariga ledning, samt
3. uppgift om kreditinstitutets kapitalbas och kapitaltäckningsgrad.

Finansinspektionen får medge att verksamheten påbörjas tidigare än vad som anges i första stycket. Om det behövs skall Finansinspektionen, innan det utländska kreditinstitutet börjar driva verksamhet från filialen, upplysa institutet om de bestämmelser som gäller för verksamheten här i landet.

2 § Ett utländskt kreditinstitut som avses i 1 § får erbjuda och tillhandahålla sådana tjänster som anges i 7 kap. 1 § andra stycket i Sverige utan att inrätta filial här, så snart Finansinspektionen från en behörig myndig-

het i institutets hemland har tagit emot en underrättelse som anger vilka tjänster institutet avser att tillhandahålla i Sverige.

3 § Vad som sägs i 1 och 2 §§ om ett utländskt kreditinstitut gäller även ett finansiellt institut som hör hemma inom EES och dess dotterföretag, om det finansiella institutet är dotterföretag till ett sådant utländskt kreditinstitut som avses i 1 § eller ägs gemensamt av två eller flera sådana utländska kreditinstitut och uppfyller samtliga följande villkor.

1. Det eller de utländska kreditinstitut som äger det finansiella institutet (ägende kreditinstitut) skall vara auktoriserade som kreditinstitut i det EES-land vars lag gäller för det finansiella institutet.

2. Den ifrågavarande verksamheten skall drivas i det EES-land vars lag gäller för det finansiella institutet.

3. Ägende kreditinstitut skall inneha minst 90 procent av samtliga röster i det finansiella institutet.

4. Ägende kreditinstitut skall tillgodose behöriga myndigheters krav på sund förvaltning av det finansiella institutet och skall ha utfäst sig att, med samtycke av hemlandets behöriga myndigheter, solidariskt svara för de åtaganden som det finansiella institutet har gjort.

5. Det finansiella institutet skall omfattas, särskilt med avseende på verksamheten i fråga, av den gruppbaseade tillsyn som ägende kreditinstitut är föremål för.

Att villkoren i första stycket är uppfyllda skall framgå av de underrättelser som avses i 1 och 2 §§.

En sådan underrättelse som avses i 1 § skall beträffande sådana företag som avses i första stycket innehålla uppgift även om den konsoliderade kapitaltäckningsgraden för ägende kreditinstitut eller dess moderföretag.

Övriga utländska kreditinstitut

4 § Ett annat utländskt kreditinstitut än ett sådant som avses i 1 § får ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse från filial i Sverige. Tillstånd skall ges om

1. institutet står under betryggande tillsyn av en behörig myndighet i hemlandet och den myndigheten har medgett att företaget etablerar sig i Sverige,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas på ett sätt som är förenligt med 3 kap. 2–7 §§, och

3. insättningar hos filialen omfattas av garanti enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller av en utländsk garanti som

a) omfattar insättningar som anges i 2 § lagen om insättningsgaranti och

b) har en högsta ersättningsnivå som inte understiger ett belopp motsvarande 20 000 euro innan det i förekommande fall har gjorts avdrag för en självrisk med högst 10 procent av en enskild insättares garanterade insättning.

5 § Ansökan om tillstånd till filialetablering enligt 4 § prövas av Finansinspektionen. I fråga om bankföretag prövas dock ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt av regeringen.

6 § Ett kreditinstitut hemmahörande utanför EES får efter anmälan till Finansinspektionen driva verksamhet som huvudsakligen avser representation och förmedling av bank- och finansieringstjänster från kontor eller annat fast driftställe (representationskontor) i Sverige.

Tillåten verksamhet

7 § Ett utländskt kreditinstitut som driver rörelse med stöd av 1, 2 eller 4 § får här driva bara sådan verksamhet som omfattas av institutets verksamhetstillstånd i hemlandet.

Ett utländskt företag som avses i 3 § får här driva bara sådan verksamhet som är tillåten enligt företagets bolagsordning eller stadgar och bara i den utsträckning det eller de utländska kreditinstitut som äger företaget eller dess moderföretag skulle ha rätt enligt första stycket att driva sådan verksamhet.

I 1 kap. 3 d och 3 e §§ lagen (1991:981) om värdepappersrörelse finns bestämmelser om att verksamhet som avses i 1 kap. 3 § samma lag under vissa förutsättningar får drivas av utländska kreditinstitut som driver verksamhet med stöd av 1 och 2 §§ och av finansiella institut och dotterföretag som driver verksamhet med stöd av 3 §.

5 kap. Svenska företags verksamhet utomlands

Filialverksamhet inom EES

1 § Vill ett kreditinstitut som driver verksamhet som har till ändamål att ta emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten och att lämna kredit, ställa garanti för kredit eller i finansieringssyfte förvärva fordringar eller upplåta lös egendom till nyttjande inrätta en filial inom EES för verksamhet som anges i 7 kap. 1 § andra stycket, skall institutet underätta Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Underrättelsen skall innehålla

1. information om institutets plan för filialverksamheten, med uppgift om filialens organisation, och
2. uppgift om i vilket land filialen skall inrättas samt om filialens adress och ansvariga ledning.

2 § Finner Finansinspektionen i fall som avses i 1 § att det inte finns skäl att ifrågasätta institutets administrativa struktur eller finansiella situation, skall inspektionen inom tre månader från det att underrättelsen togs emot lämna över den till den behöriga myndigheten i det land där filialen skall inrättas. Inspektionen skall samtidigt lämna uppgift om storleken av institutets kapitalbas och kapitaltäckningsgrad.

Finansinspektionen skall underrätta kreditinstitutet när inspektionen lämnar över underrättelsen.

Om Finansinspektionen finner att det inte finns förutsättningar för att lämna över den underrättelse som avses i första stycket, skall inspektionen meddela beslut om det inom tre månader från det att underrättelsen togs emot.

3 § Om ett kreditinstitut som avses i 1 § skall ändra något av de förhållanden som angetts i institutets underrättelse till Finansinspektionen efter det att filialen har inrättats, skall institutet skriftligen underrätta inspektionen minst en månad innan ändringen genomförs.

Om Finansinspektionen finner att ändringen inte får göras, skall inspektionen meddela beslut om det inom en månad från det att underrättelsen kom in till inspektionen. Den behöriga myndigheten i det andra landet skall genast underrättas om beslutet.

Gränsöverskridande verksamhet inom EES

4 § Vill ett kreditinstitut som avses i 1 § erbjuda och tillhandahålla sådana tjänster som anges i 7 kap. 1 § andra stycket inom EES utan att inrätta filial där, skall institutet underrätta Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Underrättelsen skall innehålla uppgift om i vilket land verksamheten skall drivas och vilka tjänster som skall erbjudas.

Finansinspektionen skall inom en månad från det att underrättelsen togs emot lämna över den till den behöriga myndigheten i det land där verksamheten skall drivas.

Övriga fall av filialverksamhet utomlands

5 § I andra fall än som avses i 1 § skall ett kreditinstitut som planerar att inrätta en filial utomlands ansöka om tillstånd hos Finansinspektionen. Ett sådant tillstånd skall ges om det finns skäl att anta att den planerade rörelsen kommer att drivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar institutets verksamhet.

6 kap. Övergripande bestämmelser om ett kreditinstituts rörelse

Soliditet och likviditet

1 § Ett kreditinstituts rörelse skall drivas på ett sådant sätt att institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser inte äventyras.

Riskhantering

2 § Ett kreditinstitut skall identifiera, mäta, styra och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med.

Ett institut skall särskilt se till att dess kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och andra risker sammantagna inte medför att institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras.

Genomlysning

3 § Ett kreditinstituts rörelse skall organiseras och drivas på ett sådant sätt att institutets ställning kan överblickas.

Sundhet

4 § Ett kreditinstituts rörelse skall även i andra avseenden än som sägs i 1–3 §§ drivas på ett sätt som är sunt.

Riktlinjer och instruktioner

5 § Styrelsen i ett kreditinstitut skall se till att det finns skriftliga interna riktlinjer och instruktioner i den omfattning som behövs för att styra rörelsen.

Huvudkontor i Sverige

6 § Varje kreditinstitut skall ha sitt huvudkontor i Sverige.

Uppdragsavtal

7 § Om ett kreditinstitut vill uppdra åt någon annan att utföra någon av de tjänster som avses i 7 kap. 1 §, skall institutet anmäla detta till Finansinspektionen och ge in uppdragsavtalet. Ett sådant uppdrag får ges om

1. institutet svarar för den anförtrödda verksamheten mot kunden,
2. verksamheten drivs av uppdragstagaren under kontrollerade och säkerhetsmässigt betryggande former, och
3. uppdraget inte har sådan omfattning att institutet inte kan uppfylla de skyldigheter som följer av denna lag eller andra författningar som reglerar institutets verksamhet.

7 kap. Verksamhet och innehav av egendom

Finansiell verksamhet

1 § Ett kreditinstitut får driva bara finansiell verksamhet och verksamhet som har ett naturligt samband med den.

Ett kreditinstitut får i sin verksamhet, bland annat

1. låna upp medel, till exempel genom att ta emot inlåning från allmänheten eller ge ut obligationer eller andra jämförbara fordringsrätter,
2. lämna och förmedla kredit, till exempel i form av konsumentkredit och kredit mot panträtt i fast egendom eller fordringar,
3. medverka vid finansiering, till exempel genom att förvärva fordringar och upplåta lös egendom till nyttjande (leasing),
4. förmedla betalningar,
5. tillhandahålla betalningsmedel,
6. ikläda sig garantiförbindelser och göra liknande åtaganden,
7. medverka vid värdepappersemissioner,
8. lämna ekonomisk rådgivning,
9. förvara värdepapper,
10. driva rembursverksamhet,
11. tillhandahålla värdefackstjänster,
12. driva valutahandel,

13. driva värdepappersrörelse under de förutsättningar som föreskrivs i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, samt

14. lämna kreditupplysning under de förutsättningar som föreskrivs i kreditupplysningslagen (1973:1173).

Innehav av egendom i allmänhet

2 § Ett kreditinstitut får inneha bara

1. egendom som behövs för att driva sådan verksamhet som avses i 1 §,
2. egendom som förvärvats till skyddande av fordran enligt 3–8 §§, och
3. aktier och andelar med de begränsningar som anges i 9–11 §§.

Innehav av egendom för att skydda en fordran

3 § För att skydda en fordran får ett kreditinstitut

1. på offentlig auktion, en svensk eller utländsk börs eller en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad eller vid exekutiv försäljning köpa egendom som är utmätt eller utgör säkerhet för fordran, och

2. om det finns skäl att anta att institutet annars skulle lida avsevärd förlust, som betalning för en fordran överta egendom som utgör säkerhet för fordran eller annan egendom.

4 § Vad som sägs i 3 § gäller inte egen aktie eller aktie i moderbolag. För förvärv av sådana aktier finns bestämmelser i 7 kap. aktiebolagslagen (1975:1385). Vad som sägs i 3 § gäller inte heller bevis om andel eller tillskott till medlemsbank eller kreditmarknadsförening. I fråga om en sparbanks förvärv av bevis om tillskott till garantifond eller grundfond i sparbanken gäller bestämmelserna i 5 kap. 7 § första stycket sparbankslagen (1987:619).

5 § I utbyte mot egendom som har köpts eller övertagits enligt 3 § får ett kreditinstitut förvärva aktier eller andelar i ett företag som bildats för att förvalta egendomen eller för att fortsätta en verksamhet som drivs med denna.

Har aktier eller andelar förvärvats enligt 3 § eller enligt första stycket, får kreditinstitutet förvärva ytterligare aktier eller andelar i samma företag om det finns en uppenbar risk för att institutet annars lider förlust.

Har aktier eller andelar i ett företag förvärvats enligt 3 § eller enligt första eller andra stycket, får kreditinstitutet, om företaget överläter sina tillgångar på ett annat företag, byta ut dessa aktier eller andelar mot aktier eller andelar i det andra företaget.

6 § Den egendom som ett kreditinstitut har förvärvat enligt 3 eller 5 § skall avyttras när det är lämpligt med hänsyn till marknadsförhållandena. Egendomen skall dock avyttras senast när det kan göras utan förlust för institutet. Om egendomen inte har avyttrats inom tre år från förvärvet, får

institutet fortsätta att inneha egendomen bara om Finansinspektionen ger tillstånd till det.

7 § Förvärv av egendom för att skydda en fordran skall anmälas till Finansinspektionen.

8 § Ett kreditinstitut skall till Finansinspektionen varje år lämna en särskild redovisning av egendom som förvärvats för att skydda en fordran.

Innehav av aktier och andelar

9 § Ett kreditinstituts kvalificerade innehav av aktier eller andelar i andra företag än kreditinstitut, utländska kreditinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersföretag, finansiella institut, anknutna företag och försäkringsföretag får sammanlagt uppgå till högst 60 procent av kapitalbasen i kreditinstitutet. Ett sådant innehav i ett enskilt företag får uppgå till högst 15 procent av kapitalbasen i kreditinstitutet.

Aktier eller andelar som har förvärvats i strid med första stycket skall snarast avyttras.

Har aktier eller andelar förvärvats inom ramen för de gränser som anges i första stycket och förändras därefter förhållandet mellan de kvalificerade innehaven och kapitalbasen så att gränserna överskrids, skall institutet så snart det är lämpligt avyttra överskjutande aktier och andelar.

10 § Vid beräkningen enligt 9 § första stycket av ett kreditinstituts kvalificerade innehav räknas inte

1. aktier eller andelar som ett kreditinstitut tillfälligt innehar vid medverkan i rekonstruktion eller som ett led i att skydda en fordran enligt 3–8 §§, eller

2. aktier eller andelar som ett kreditinstitut tillfälligt innehar som ett normalt led i emissionsverksamhet eller i eget namn för någon annans räkning.

11 § De i 9 § första stycket angivna gränserna får överskridas om

1. det belopp med vilket det kvalificerade innehavet överskrids täcks av institutets kapitalbas, och

2. det görs avdrag för motsvarande del av kapitalbasen vid beräkningen av kapitaltäckningsgraden enligt lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

Om båda de gränser som anges i 9 § första stycket överskrids, skall det största belopp som någon gräns överskrids med, täckas på det sätt som beskrivs i första stycket.

Tillstånd för förvärv av egendom i vissa fall

12 § Ett kreditinstitut får bara efter tillstånd av Finansinspektionen förvärva egendom om institutets motprestation motsvarar mer än 25 procent av dess kapitalbas. Tillstånd skall inhämtas före förvärvet.

Tillstånd skall ges om det inte kan antas att förvärvet leder till överträdelse av denna lag eller andra författningar.

8 kap. Hantering av krediter och övriga engagemang

Kreditprövning

1 § Innan ett kreditinstitut beslutar att bevilja en kredit skall det pröva risken för att de förpliktelser som följer av kreditavtalet inte kan fullgöras. Institutet får bevilja en kredit bara om förpliktelserna på goda grunder kan förväntas bli fullgjorda.

Någon kreditprövning behöver inte göras i de situationer som anges i 5 a § andra och tredje styckena konsumentkreditlagen (1992:830).

Beslutsunderlag

2 § Ett kreditinstituts kreditprövning skall vara organiserad så att den som fattar beslut i ett ärende har tillräckligt beslutsunderlag för att bedöma risken med att bevilja krediten.

Dokumentation

3 § Ett kreditinstituts kreditbeslut skall dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och att kreditärendets hantering även i övrigt kan följas.

Kreditliknande engagemang

4 § Vad som sägs i 1–3 §§ om kreditprövning, beslutsunderlag och dokumentation skall tillämpas även på kreditliknande engagemang.

Tillhandahållande av tjänster till en jävskrets

5 § Ett kreditinstitut får inte ingå avtal om tjänster på andra villkor än sådana som institutet normalt tillämpar eller ingå andra avtal på villkor som inte är affärsmässigt betingade med eller till förmån för

1. styrelseledamot,
2. delegat i ledande ställning som ensam eller i förening med någon annan får avgöra kreditärenden som annars skall avgöras av styrelsen,
3. anställd som innehar en ledande ställning inom institutet,
4. annan aktie- eller andelsägare än staten med ett innehav som motsvarar minst tre procent av hela kapitalet,
5. make eller sambo till person som avses under 1–4, eller
6. juridisk person i vilken sådan person som avses under 1–5 har ett väsentligt ekonomiskt intresse i egenskap av delägare eller medlem.

En medlemsbank får inte heller ingå sådana avtal som avses i första stycket med eller till förmån för en lekmanarevisor i banken.

Finansinspektionen prövar om en delegat eller en anställd har sådan ledande ställning som avses i första stycket 2 och 3.

6 § Institutets styrelse skall behandla ärenden som avses i 5 §. Den skall vidare i en förteckning föra in uppgifter om de avtal som har träffats.

9 kap. Kapitalbasens storlek, motbok och omyndigas medel

1 § Bestämmelser om kapitaltäckning och stora exponeringar finns i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

2 § En medlemsbank eller ett kreditmarknadsföretag som enligt 3 kap. 7 § andra stycket har medgetts att påbörja sin rörelse med ett lägre startkapital än motsvarande fem miljoner euro får under rörelsens gång ha en kapitalbas som understiger det beloppet men som motsvarar minst

a) två miljoner euro om balansomslutningen överstiger etthundra men inte tvåhundra miljoner kronor eller, om institutet har sin redovisning i euro, tolv men inte tjugofyra miljoner euro,

b) tre miljoner euro om balansomslutningen överstiger tvåhundra men inte trehundra miljoner kronor eller, om institutet har sin redovisning i euro, tjugofyra men inte trettiosex miljoner euro,

c) fyra miljoner euro om balansomslutningen överstiger trehundra men inte fyrahundra miljoner kronor eller, om institutet har sin redovisning i euro, trettiosex men inte fyrtioåtta miljoner euro.

Om balansomslutningen överstiger fyrahundra miljoner kronor eller, om institutet har sin redovisning i euro, sextio miljoner euro, skall institutet ha en kapitalbas motsvarande minst fem miljoner euro.

Kapitalbasens storlek enligt första och andra styckena skall beräknas efter den kurs som gällde vid beslut om tillstånd enligt 3 kap.

3 § Ett kreditinstituts kapitalbas får inte understiga det belopp som enligt 3 kap. 5–7 §§ krävdes när rörelsen påbörjades.

Om en medlemsbank eller ett kreditmarknadsföretag med stöd av 2 § första stycket får ha en lägre kapitalbas än motsvarande fem miljoner euro, gäller i stället att kapitalbasen inte får understiga det högsta av de belopp som enligt nämnda stycke krävts för institutet.

Motbok

4 § Motbok eller annat bevis, som en bank utfärdar om tillgodohavande på räkning, skall ställas till viss person och innehålla uppgift om att överlåtelse får ske bara till viss person och att överlåtelse bör anmälas hos banken.

Banken får inte träffa förbehåll om rätt för banken att återopa betalning till någon annan än rätt innehavare av en motbok.

I fråga om efterlysning och dödande av förkommen motbok gäller särskilda bestämmelser.

Omyndigas medel

5 § En omyndig får utan förmyndarens tillstånd förfoga över medel som den omyndige själv satt in hos en bank efter det att han eller hon fyllt sexton år. Utan den omyndiges samtycke får banken inte betala ut sådana medel till förmyndaren. Om förmyndaren har fått överförmyndarens tillstånd att omhänderta medlen och visat bevis på det, får den omyndige inte vidare förfoga över medlen. Sådan inskränkning i den omyndiges

rätt skall antecknas på insättningsbevis eller i motbok, när beviset eller motboken visas upp hos banken, eller på annat sätt som gör inskränkningen känd inom banken.

Medel som en förmyndare, god man eller förvaltare förvaltar enligt föräldrabalken får tas ut utan överförmyndarens tillstånd bara om det har gjorts förbehåll enligt 14 kap. 8 § föräldrabalken eller uttaget avser ränta. Överförmyndaren kan enligt 14 kap. 21 § föräldrabalken besluta, att ett sådant förbehåll inte skall gälla. Beslutet skall antecknas på bevis eller i motbok som har utfärdats om insättningen eller på annat sätt som gör beslutet känt inom banken. Banken är skyldig att på begäran av överförmyndare, förmyndare, god man eller förvaltare utfärda bevis om insättning av medel eller tillgogohavande, samt i förekommande fall intyga att meddelat tillstånd inte har utnyttjats.

Är föräldrar förmyndare, får de utan överförmyndarens tillstånd ta ut medel som de förvaltar enligt föräldrabalken, om medlen inte har satts in med uppgift om att de enligt 16 kap. 11 § föräldrabalken inte får tas ut utan sådant tillstånd eller att de omfattas av särskild överförmyndarkontroll. Överförmyndaren kan enligt 13 kap. 19 § föräldrabalken besluta om annan inskränkning i föräldrars uttagsrätt. Inskränkning i uttagsrätten som avses i detta stycke skall antecknas på bevis eller i motbok som har utfärdats om insättningen eller på annat sätt som gör inskränkningen känd inom banken.

10 kap. Särskilda associationsrättsliga bestämmelser för bankaktiebolag

1 § För bankaktiebolag gäller vad som är föreskrivet för aktiebolag i allmänhet, om inte annat följer av denna lag eller är särskilt föreskrivet. Om det i aktiebolagslagen (1975:1385) finns hänvisningar till bestämmelser i samma lag och gäller föreskrifter i denna lag i stället för eller vid sidan av bestämmelserna i aktiebolagslagen, skall hänvisningarna vid tillämpning i fråga om bankaktiebolag i stället respektive också avse föreskrifter i denna lag.

Aktiekapital

2 § Ett bankaktiebolags aktiekapital skall bestämmas med hänsyn till den planerade rörelsens omfattning och art.

Teckning av aktier

3 § Om teckning av aktier innebär att någon som inte har prövats enligt 3 kap. 2 § första stycket 3 eller andra stycket kommer att ha ett kvalificerat innehav i bankaktiebolaget, får bolaget inte bildas utan att en sådan prövning av aktietecknaren görs. Om denne vid den prövningen inte anses lämplig, får bolaget inte heller bildas.

Nedsättning av aktiekapitalet

4 § Finansinspektionen får medge att nedsättning av aktiekapitalet får ske utan rättsens tillstånd enligt 6 kap. 6 § första stycket aktiebolagslagen (1975:1385), om bankaktiebolaget samtidigt med nedsättningen vidtar åtgärder som medför att varken bolagets bundna egna kapital eller dess aktiekapital minskar till följd av beslutet om nedsättning.

5 § I stället för bestämmelserna i 6 kap. 6 § andra–fjärde styckena aktiebolagslagen (1975:1385) skall bestämmelserna i denna paragraf tillämpas.

Rättsens tillstånd skall sökas senast två månader efter det att nedsättningsbeslutet har registrerats. Ett bevis om registreringen skall följa med ansökan.

Rätten skall utan dröjsmål inhämta Finansinspektionens yttrande om och i så fall i vilken utsträckning nedsättningen kan komma att inverka på insättarnas rätt. Om rätten med hänsyn till yttrandets innehåll finner att nedsättningen inte bör verkställas, skall ansökan genast avslås. I annat fall skall rätten kalla bolagets borgenärer och förelägga dem som vill bestrida ansökan att senast en viss dag skriftligen anmäla detta hos rätten. I föreläggandet skall det anges att den som inte har gjort en sådan anmälan anses ha medgett ansökan. I kallelsen skall ett kortfattat sammandrag av inspektionens yttrande tas in. Rätten skall se till att kallelsen skyndsamt kungörs i Post- och Inrikes Tidningar.

Tillstånd skall ges, om ansökan inte bestrids eller om de borgenärer som bestrider den får full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar. Att en insättare bestrider ansökan utgör dock inte något hinder, om inspektionens yttrande ger grund för att ge tillstånd.

Egen aktie som säkerhet

6 § Ett bankaktiebolag får ta emot egna aktier eller aktier i sitt moderbolag som pant, om dessa aktier utgör en mindre del av de aktier som lämnas som säkerhet för en kredit.

Bolagets ledning

7 § Ett bankaktiebolag skall ha en styrelse med minst tre ledamöter. Flertalet av ledamöterna skall vara personer som inte är anställda i banken eller i företag som ingår i en koncern där banken är moderbolag.

8 § I ett bankaktiebolag skall styrelsen utse en verkställande direktör. Bolagets verkställande direktör får inte vara ordförande i styrelsen.

9 § Rätten att teckna ett bankaktiebolags firma får utövas bara av två eller flera personer i förening om inte annat följer av bestämmelserna i 8 kap. 30 § aktiebolagslagen (1975:1385) om verkställande direktörens firmateckningsrätt. Ingen annan inskränkning får registreras.

10 § Bolagsstämman ordförande skall innan styrelseval förrättas i ett bankaktiebolag lämna uppgift till stämman om vilka uppdrag den som valet gäller innehar i andra företag.

Bolagsstämma

11 § Utöver vad som föreskrivs om upplysningsplikt och insyn i 9 kap. 22 och 24 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) gäller att upplysningar får lämnas bara om det kan göras utan nämnvärd olägenhet för enskild.

Bestämmelserna i 9 kap. 23 § aktiebolagslagen skall tillämpas också när styrelsen funnit att en upplysning som har begärts enligt 9 kap. 22 § aktiebolagslagen inte kan lämnas till aktieägare utan nämnvärd olägenhet för enskild.

Revision

12 § I ett bankaktiebolag skall minst en revisor som bolagsstämman utsett vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor som avlagt revisors-examen.

Om bolagsstämman inte har utsett en auktoriserad revisor eller godkänd revisor som avlagt revisorsexamen, är bestämmelserna om länsstyrelseförordnande i 10 kap. 24 och 26 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) tillämpliga.

13 § Utöver vad som föreskrivs om upplysningsplikt i 10 kap. 41 §, 11 kap. 18 och 21 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) gäller att upplysningar får lämnas bara om det kan göras utan nämnvärd olägenhet för enskild.

14 § I 13 kap. 10 § finns bestämmelser om revisors och särskild granskarers rapporteringsskyldighet till Finansinspektionen.

Låneförbud

15 § I stället för bestämmelserna i 12 kap. 7–9 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) gäller bestämmelserna i denna paragraf och i 8 kap. 5 §.

Ett bankaktiebolag får inte lämna lån i syfte att gäldenären skall förvärva aktier i bolaget, om det sammanlagda beloppet av sådana lån därefter skulle överstiga bolagets fria egna kapital.

Likvidation

16 § Förutom i de fall som anges i 13 kap. 11, 16, 20, 49 och 50 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) skall rätten besluta att ett bankaktiebolag skall gå i likvidation om tillståndet att driva bankrörelse har återkallats utan att bolaget i stället fått tillstånd att driva annan tillståndspliktig finansiell rörelse.

17 § Vid tillämpningen av 13 kap. 10 § aktiebolagslagen (1975:1385) skall vad som där sägs i första stycket 2 om 8 kap. 3 § första stycket och

16 § årsredovisningslagen (1995:1554) i stället avse 8 kap. 5 och 8 §§ lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

18 § Ansökan om likvidation av ett bankaktiebolag enligt 16 § detta kapitel eller 13 kap. 10 eller 16 § aktiebolagslagen (1975:1385) får också göras av Finansinspektionen.

19 § Utöver vad som föreskrivs i 13 kap. 44 § aktiebolagslagen (1975:1385) gäller att något beslut om att en likvidation skall upphöra och bankaktiebolagets verksamhet återupptas inte får fattas, om bolagets tillstånd att driva bankrörelse har återkallats.

Fusion

20 § Bara ett bankaktiebolag får genom fusion överta ett annat bankaktiebolags samtliga tillgångar och skulder.

21 § Vid fusion med ett bankaktiebolag tillämpas inte 14 kap. 13–18 §§ aktiebolagslagen (1975:1385). I stället tillämpas 22–24 §§ detta kapitel.

22 § När fusionsplanen har godkänts av bolagen, skall såväl överlåtande som övertagande bolag ansöka om tillstånd att verkställa planen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen. Vid fusion genom kombination skall bolagen dessutom ansöka om tillstånd enligt 3 kap. 2 § och godkännande av bolagsordningen enligt 3 kap. 3 § för det övertagande bolaget.

Ansökan skall ges in inom en månad efter det att fusionsplanen har godkänts i samtliga bolag och senast två år efter det att fusionsplanen kungjorts enligt 18 kap. 2 § aktiebolagslagen (1975:1385).

Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

23 § Vid behandlingen av en ansökan om tillstånd att verkställa en fusionsplan skall prövas att bolagens borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden och om borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet.

24 § En ansökan enligt 22 § skall avslås om

1. fusionen har förbjudits enligt konkurrenslagen (1993:20) eller rättsakter, avtal eller andra beslut som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen eller om en sådan prövning av fusionen pågår,

2. det, vid kombination, inte framgår av fusionsplanen att de överlåtande bolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta, eller

3. bolagens borgenärer inte tillförsäkrats en sådan betryggande säkerhet som avses i 23 § eller de fusionerande bolagens ekonomiska förhål-

landen i övrigt är sådana att fusionen inte kan anses förenlig med insättas eller andra fordringsägares intressen.

Om ansökan inte kan bifallas på grund av att prövning pågår enligt första stycket 1 och prövningen kan antas ta kort tid, får dock tillståndsfrågan förklaras vilande under högst sex månader.

25 § Anmälan enligt 14 kap. 19 § aktiebolagslagen (1975:1385) skall göras inom två månader från det att tillstånd har meddelats.

26 § Fusion genom absorption av ett helägt dotterbolag får ske även om det i dotterbolaget finns egendom som bankaktiebolaget inte får förvärva enligt denna lag. Sådan egendom måste avyttras senast ett år från registreringen. Om det finns särskilda skäl får Finansinspektionen förlänga denna frist.

27 § Vid absorption av ett helägt dotterbolag tillämpas inte 14 kap. 26 och 27 §§ aktiebolagslagen (1975:1385). I stället gäller vad som sägs i denna paragraf.

Tidigast en och senast två månader efter det att fusionsplanens registrering har kungjorts skall moderbolaget ansöka om tillstånd att verkställa planen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

I fråga om ett sådant ärende gäller bestämmelserna i 23 och 24 §§ i tillämpliga delar. Vad som sägs om överlåtande bolag skall avse dotterbolag och vad som sägs om övertagande bolag skall avse moderbolag.

Skadestånd

28 § Vad som i 15 kap. 1–3 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) föreskrivs om ansvar vid överträdelse av den lagen, av tillämplig lag om årsredovisning och av bolagsordningen gäller för bankaktiebolag även vid överträdelse av denna lag och lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

Firma

29 § Ett bankaktiebolags firma skall innehålla ordet bank.

30 § Ett bankaktiebolag som har övertagit en sparbanks rörelse vid omgivning enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619) får, efter tillstånd av Finansinspektionen, använda ordet sparbank i sin firma. Detsamma gäller ett bankaktiebolag som senare har övertagit en sådan rörelse.

11 kap. Särskilda associationsrättsliga bestämmelser för kreditmarknadsbolag

1 § Vad som enligt 10 kap. gäller för bankaktiebolag skall även gälla för kreditmarknadsbolag utom bestämmelserna om likvidation i 16–19 §§, om fusion i 20 § samt om firma i 29 och 30 §§.

Bestämmelserna om fusion i 10 kap. 21–27 §§ gäller bara vid fusion mellan ett kreditmarknadsbolag och ett annat bolag och bara om en bank inte är övertagande bolag. Ärenden som avser tillstånd enligt 22 eller 27 § prövas av Finansinspektionen.

2 § Ansökan om likvidation av ett kreditmarknadsbolag enligt 13 kap. 10 eller 16 § aktiebolagslagen (1975:1385) får också göras av Finansinspektionen.

12 kap. Särskilda associationsrättsliga bestämmelser för kreditmarknadsföreningar

1 § För kreditmarknadsföreningar gäller vad som är föreskrivet för ekonomiska föreningar i allmänhet, om inte annat följer av denna lag eller är särskilt föreskrivet.

Insatskapital

2 § Insatserna i en kreditmarknadsförening skall alltid fullgöras i pengar.

Föreningens ledning

3 § Flertalet av ledamöterna i en kreditmarknadsförenings styrelse skall vara personer som inte är anställda i föreningen eller i företag som ingår i en koncern där föreningen är moderföretag.

4 § I en kreditmarknadsförening skall styrelsen utse en verkställande direktör. Föreningens verkställande direktör får inte vara ordförande i styrelsen.

5 § Rätten att teckna en kreditmarknadsförenings firma får utövas bara av två eller flera personer i förening om inte annat följer av bestämmelserna i 6 kap. 12 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. Ingen annan inskränkning får registreras.

6 § Föreningsstämmans ordförande skall innan styrelseval förrättas i en kreditmarknadsförening lämna uppgift till stämman om vilka uppdrag den som valet gäller innehar i andra företag.

Föreningsstämma

7 § Utöver vad som föreskrivs om upplysningsplikt i 7 kap. 11 § första stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller att upplysningar får lämnas bara om det kan göras utan nämnvärd olägenhet för enskild.

Bestämmelserna i 7 kap. 11 § tredje stycket lagen om ekonomiska föreningar skall tillämpas också när styrelsen funnit att en upplysning som har begärts enligt 7 kap. 11 § första och andra styckena samma lag inte kan lämnas till medlem utan nämnvärd olägenhet för enskild.

Revision

8 § I en kreditmarknadsförening skall minst en revisor väljas av föreningsstämman.

9 § Bara den som är auktoriserad eller godkänd revisor får vara revisor i en kreditmarknadsförening.

Minst en revisor som stämman utsett skall vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor som avlagt revisorsexamen.

10 § Utöver vad som föreskrivs om upplysningsplikt i 8 kap. 16 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller att upplysningar får lämnas bara om det kan göras utan nämnvärd olägenhet för enskild.

11 § I 13 kap. 10 § finns bestämmelser om revisorers och särskilda granskares rapporteringsskyldighet till Finansinspektionen.

Likvidation

12 § Ansökan om likvidation av en kreditmarknadsförening enligt 11 kap. 3 eller 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar får också göras av Finansinspektionen.

Fusion

13 § Vid fusion med en kreditmarknadsförening tillämpas inte 12 kap. 6 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. I stället tillämpas 14–16 §§.

14 § Senast två månader efter det att avtalet om fusion har registrerats skall såväl överlåtande som övertagande förening hos Finansinspektionen ansöka om tillstånd att verkställa avtalet. Vid fusion genom kombination skall föreningarna dessutom ansöka om tillstånd enligt 3 kap. 2 § och godkännande av stadgarna enligt 3 kap. 3 § för den övertagande föreningen.

Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

15 § Vid behandlingen av en ansökan om tillstånd att verkställa ett fusionsavtal skall Finansinspektionen pröva att föreningens borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande föreningarnas ekonomiska förhållanden och om borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet.

16 § En ansökan enligt 14 § skall avslås om föreningens borgenärer inte tillförsäkrats en sådan betryggande säkerhet som avses i 15 § eller de fusionerande föreningarnas ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att fusionen inte kan anses förenlig med insättares eller andra fordringsägares intressen.

17 § Vad som sägs om rätten i 12 kap. 7 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar skall i stället avse Finansinspektionen.

18 § Vid fusion med ett helägt dotteraktiebolag tillämpas inte 12 kap. 8 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. I stället gäller vad som sägs i denna paragraf.

Om en kreditmarknadsförening äger samtliga aktier i ett dotteraktiebolag, får föreningens och bolagets styrelser träffa ett fusionsavtal som innebär att bolaget skall gå upp i föreningen. Styrelserna skall anmäla avtalet för registrering hos registreringsmyndigheten. För det fortsatta förfarandet gäller 14–16 §§ i tillämpliga delar. Vad som där sägs om överlåtande förening skall i stället gälla bolaget.

Fusion får ske bara om föreningen och bolaget har samma redovisningsvaluta.

Bolaget är upplöst när Finansinspektionens beslut om tillstånd enligt 14 § har registrerats. Registreringsmyndigheten skall registrera tillståndet även i aktiebolagsregistret. Registreringsmyndigheten skall förklara att frågan om fusion har fallit, om ansökan om Finansinspektionens tillstånd inte har gjorts inom föreskriven tid eller om ansökan om tillstånd har avslagits genom lagakraftvunnet beslut.

19 § Fusion enligt 18 § får ske även om det i dotteraktiebolaget finns egendom som kreditmarknadsföreningen inte får förvärva enligt denna lag. Sådan egendom måste avyttras senast ett år från registreringen. Om det finns särskilda skäl får Finansinspektionen förlänga denna frist.

Skadestånd

20 § Vad som i 13 kap. 1–3 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar föreskrivs om ansvar vid överträdelse av den lagen, av tillämplig lag om årsredovisning och av stadgarna gäller beträffande kreditmarknadsföreningar även vid överträdelse av denna lag och lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

13 kap. Tillsyn

Registreringsmyndighet

1 § Registreringsmyndighet för banker och filialer till utländska bankföretag är Patent- och registreringsverket. Hos registreringsmyndigheten förs ett bankregister. I detta skrivs de uppgifter in som enligt denna lag, aktiebolagslagen (1975:1385), sparbankslagen (1987:619), lagen (1995:1570) om medlemsbanker, lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. eller andra författningar skall anmälas för registrering eller i övrigt skall tas in i registret.

För registrering av kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar gäller vad som föreskrivs i aktiebolagslagen respektive lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. För registrering av filialer till utländska kreditföretag gäller lagen om utländska filialer m.m.

Tillsynen och dess omfattning

2 § Finansinspektionen har tillsyn över kreditinstitut och utländska kreditinstitut som inrättat filial enligt 4 kap. 4 §.

För ett kreditinstitut omfattar tillsynen att rörelsen drivs enligt

1. denna lag,
2. andra författningar som reglerar institutets verksamhet,
3. institutets bolagsordning, stadgar eller reglemente, och
4. interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar institutets verksamhet.

Inspektionen har dessutom tillsyn över att kreditinstitutets ägare och ledning uppfyller lämplighetskraven i denna lag.

För en filial till ett utländskt kreditinstitut som avses i 4 kap. 4 § skall inspektionen se till att institutet följer de lagar och andra författningar som gäller för institutets verksamhet här i landet.

Upplysningar från och undersökningar hos ett kreditinstitut

3 § Ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som inrättat filial enligt 4 kap. 4 § skall lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen begär.

4 § Finansinspektionen får när inspektionen anser att det är nödvändigt genomföra en undersökning hos ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som inrättat filial enligt 4 kap. 4 §.

Upplysningar från och undersökningar hos andra företag

5 § Om ett kreditinstitut ingår i en koncern, skall de övriga företagen i koncernen lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen behöver för sin tillsyn över institutet.

6 § Har ett företag fått i uppdrag av ett kreditinstitut att driva någon del av institutets rörelse, får Finansinspektionen genomföra undersökningar hos företaget, om det behövs för tillsynen över institutet. Ett sådant företag skall också lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen behöver för sin tillsyn över institutet.

Samarbete med behöriga myndigheter

7 § Finansinspektionen skall i samarbete med behörig hemlandsmyndighet utöva tillsyn över att likviditeten är tillfredsställande i en här i landet inrättad filial till ett utländskt kreditinstitut som avses i 4 kap. 1 §.

Efter anmälan till Finansinspektionen kan en behörig myndighet i ett annat land inom EES genomföra en undersökning hos filialen och hos en filial till ett sådant företag som avses i 4 kap. 3 §.

8 § Finansinspektionen skall lämna de uppgifter som en behörig myndighet i ett annat land inom EES behöver för sin tillsyn över ett utländskt kreditinstitut, ett utländskt finansiellt institut eller dotterföretag som driver verksamhet här enligt 4 kap. 1, 2 eller 3 §.

Revision

9 § Finansinspektionen har rätt att förordna en eller flera revisorer att tillsammans med övriga revisorer delta i revisionen av ett kreditinstitut. Inspektionen får när som helst återkalla ett sådant förordnande och utse en ny revisor.

Revisorn har rätt till skäligt arvode från institutet för sitt arbete. Storleken på arvodet bestäms av inspektionen.

Finansinspektionen skall utfärda en instruktion för en revisor som förordnats av inspektionen. En revisor som förordnats av Finansinspektionen skall oavsett stämmans anvisningar följa den instruktion som inspektionen har utfärdat.

10 § En revisor eller en särskild granskare skall omgående rapportera till Finansinspektionen om han eller hon vid fullgörandet av sitt uppdrag i ett kreditinstitut får kännedom om förhållanden som

1. kan utgöra en väsentlig överträdelse av de författningar som reglerar institutets verksamhet,

2. kan påverka institutets fortsatta drift negativt, eller

3. kan leda till att revisorn avstyrker att balansräkningen eller resultaträkningen fastställs eller till anmärkning enligt 10 kap. 30 eller 31 § aktiebolagslagen (1975:1385), 8 kap. 13 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 4 a kap. 14 och 15 §§ sparbankslagen (1987:619) eller 7 a kap. 14 och 15 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker.

Revisorn och granskaren har en motsvarande rapporteringsskyldighet om han eller hon får kännedom om förhållanden som avses i första stycket vid fullgörande av uppdrag i kreditinstitutets moderföretag eller dotterföretag eller i ett företag som har en likartad förbindelse med institutet.

Upprättande av särskild balansräkning

11 § Styrelsen i en sparbank, en medlemsbank eller i en kreditmarknadsförening är skyldig att genast låta upprätta en särskild balansräkning, om det finns skäl att anta att institutet inte kan uppfylla kravet på kapitaltäckning enligt lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponderingar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

Balansräkningen skall granskas av institutets revisor. Om granskningen visar att kravet inte är uppfyllt, skall institutets styrelse genast underrätta Finansinspektionen.

Sammanställande av styrelse eller stämma

12 § Finansinspektionen får sammanställa styrelsen i ett kreditinstitut. Om styrelsen inte har rättat sig efter en begäran från inspektionen om att kalla till extra stämma, får inspektionen utfärda en sådan kallelse.

Företrädare för inspektionen får närvara vid stämma och vid ett sådant styrelsesammanträde som inspektionen har sammanställt samt delta i överläggningarna.

Allmänt ombud vid konkurs

13 § När ett kreditinstitut har försatts i konkurs, skall Finansinspektionen förordna ett allmänt ombud. Det allmänna ombudet skall som konkursförvaltare delta i konkursboets förvaltning tillsammans med den eller de förvaltare som utses enligt konkurslagen (1987:672).

Det allmänna ombudet kan beträffande medförvaltare göra en sådan framställning som avses i 7 kap. 5 § konkurslagen.

Även om beslut om delning av konkursboets förvaltning har fattats, får det allmänna ombudet delta i förvaltningen i dess helhet.

Bestämmelserna i konkurslagen om arvode till konkursförvaltare gäller också det allmänna ombudet.

Finansinspektionens befogenheter vid ett kreditinstituts likvidation

14 § Under ett kreditinstituts likvidation har Finansinspektionen samma befogenheter i fråga om likvidatorerna och stämman som inspektionen annars har i fråga om styrelsen och stämman.

Pensions- eller personalstiftelse

15 § Om en pensionsstiftelse eller en personalstiftelse hör till ett kreditinstitut och stiftelsens förmögenhet huvudsakligen kommer från medel som tillskjutits av kreditinstitutet, skall Finansinspektionen se till att stiftelsens tillgångar är placerade på ett sätt som bereder skälig säkerhet. Vid den bedömningen skall stiftelsens ändamål beaktas och hänsyn tas till vad som föreskrivs i denna lag om placering av ett instituts medel. Om stiftelsens tillgångar inte har placerats på ett tillfredsställande sätt, får inspektionen förelägga stiftelsen att göra rättelse.

Den som företräder stiftelsen skall på Finansinspektionens begäran hålla stiftelsens kassa och övriga tillgångar samt böcker, räkenskaper och andra handlingar tillgängliga för granskning. Han eller hon skall även lämna inspektionen alla de upplysningar om stiftelsen som inspektionen begär.

Avgifter till Finansinspektionen

16 § Kreditinstitut och utländska kreditinstitut med filial här i landet skall med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet. Detsamma gäller sådana företag som avses i 4 kap. 3 § och som har filial här i landet.

14 kap. Särskilt om prövningen av ägares lämplighet

1 § Ett direkt eller indirekt förvärv av aktier eller andelar i ett kreditinstitut, som medför att förvärvarens sammanlagda innehav utgör ett kvalificerat innehav, får ske bara efter tillstånd av Finansinspektionen. Det samma gäller förvärv som innebär att ett kvalificerat innehav ökas

1. så att det uppgår till eller överstiger 20, 33 eller 50 procent av kapitalet eller röstetalet för samtliga aktier eller andelar, eller

2. så att institutet blir dotterföretag.

Tillstånd enligt första stycket skall inhämtas före förvärvet. Om förvärvet har gjorts genom bodelning, arv, testamente, bolagsskifte eller på annat liknande sätt, krävs i stället tillstånd för att förvärvaren skall få behålla aktierna eller andelarna. Förvärvaren skall då ansöka om tillstånd inom sex månader efter förvärvet.

2 § Tillstånd skall ges till förvärv som avses i 1 § om det finns skäl att anta att förvärvaren

1. inte kommer att motverka att rörelsen drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar institutets verksamhet, och

2. även i övrigt är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett kreditinstitut.

Tillstånd får inte ges, om förvärvaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Om förvärvet skulle leda till nära förbindelser mellan kreditinstitutet och någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av institutet.

Finansinspektionen får föreskriva en viss tid inom vilken ett förvärv skall genomföras.

Finansinspektionen skall meddela beslut i ett ärende enligt denna paragraf inom tre månader från det att ansökan om tillstånd gjordes.

3 § Den som avser att avyttra ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i ett kreditinstitut eller en så stor del av ett sådant kvalificerat innehav att innehavet därigenom kommer att understiga någon av de i 1 § första stycket angivna gränserna skall underrätta Finansinspektionen om det.

4 § När ett kreditinstitut får kännedom om att aktier eller andelar i institutet förvärvats enligt 1 § eller avyttrats enligt 3 §, skall institutet snarast anmäla förvärvet eller avyttringen till Finansinspektionen.

När ett kreditinstitut i annat fall får kännedom om att det har nära förbindelser med någon annan, skall institutet snarast anmäla det till Finansinspektionen.

Ett annat kreditinstitut än en sparbank skall årligen till Finansinspektionen anmäla namnen på de ägare som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i institutet samt storleken på innehaven.

5 § Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i ett kreditinstitut, skall den juridiska personen snarast anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning till Finansinspektionen.

6 § Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i ett kreditinstitut motverkar eller kan antas komma att motverka att kreditinstitutets rörelse drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag eller andra författningar som reglerar institutets verksamhet, får Finansinspektionen besluta att denne vid stämman inte får företräda fler aktier eller andelar än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat. Det samma gäller, om en sådan innehavare i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 1 §, får Finansinspektionen besluta att innehavaren vid stämman inte får företräda aktierna eller andelarna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar, får innehavaren inte företräda aktierna eller andelarna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

7 § Finansinspektionen får förelägga en ägare som avses i 6 § första stycket att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att innehavet därefter inte är kvalificerat. En ägare som avses i 6 § andra eller tredje stycket får föreläggas att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att innehavet inte står i strid med inspektionens beslut.

8 § Aktier eller andelar som omfattas av förbud enligt 6 § eller föreläggande enligt 7 § skall inte räknas med när det fordras samtycke av ägare till en viss del av aktierna eller andelarna i kreditinstitutet för att ett beslut skall bli giltigt eller en befogenhet skall få utövas. Detta gäller dock inte om en förvaltare har förordnats enligt 9 §.

9 § Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen begära att tingsrätten förordnar en lämplig person att som förvaltare företräda sådana aktier eller andelar som enligt 6 § inte får företräddas av ägaren. En sådan ansökan prövas av tingsrätten i den ort där ägaren har sitt hemvist eller, om ägaren inte har hemvist i Sverige, av Stockholms tingsrätt.

En förvaltare har rätt till skälig ersättning för arbete och utlägg. Ersättningen skall betalas av ägaren till aktierna eller andelarna och skall på begäran förskottas av kreditinstitutet. Om den betalningsskyldige inte godtar förvaltarens anspråk, fastställs ersättningen av tingsrätten.

10 § Om ett kreditinstitut har nära förbindelser med någon annan och det hindrar en effektiv tillsyn av kreditinstitutet, får Finansinspektionen förelägga innehavare av aktier eller andelar som medför att förbindelserna är nära att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att så inte längre är fallet.

Finansinspektionen får även besluta att den eller de som omfattas av ett beslut enligt första stycket inte får företräda aktierna eller andelarna vid stämman. I så fall skall bestämmelserna i 9 § tillämpas.

15 kap. Ingripanden

Ingripande mot kreditinstitut

1 § Om ett kreditinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar institutets verksamhet, institutets bodelagsordning, stadgar eller reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar institutets verksamhet, skall Finansinspektionen ingripa.

Ingripande sker genom utfärdande av föreläggande att vidta åtgärd inom viss tid, förbud att verkställa beslut eller genom anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig skall kreditinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om institutet gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot institutet och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

2 § Om någon som ingår i ett kreditinstituts styrelse eller är dess verkställande direktör inte uppfyller de krav som anges i 3 kap. 2 § 4, skall Finansinspektionen återkalla institutets tillstånd. Det får dock ske bara om inspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör.

I stället för att återkalla tillståndet, får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får vara det. Finansinspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess institutet utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

3 § Finansinspektionen skall återkalla ett kreditinstituts tillstånd om institutet

1. inte har anmälts för registrering inom föreskriven tid eller anmälan har avskrivits eller avslagits genom ett beslut som har vunnit laga kraft,

2. inte inom ett år från det tillstånd beviljades har börjat driva sådan rörelse som tillståndet avser,

3. har förklarat sig avstå från tillståndet,

4. har överlåtit hela sin rörelse, eller

5. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan rörelse som tillståndet avser.

I fall som avses i första stycket 2 och 5 får i stället varning meddelas om det är tillräckligt.

4 § Om tillståndet återkallas får Finansinspektionen bestämma hur avvecklingen av rörelsen skall ske.

Ett beslut om återkallelse får förenas med förbud att fortsätta rörelsen.

5 § Har Finansinspektionen av en behörig myndighet underrättats om att ett svenskt kreditinstitut överträtt föreskrifter som gäller i det landet för sådana institut, skall inspektionen vidta de åtgärder som anges i 1–4 §§ mot institutet, om det föreligger någon omständighet som avses där. In-

spektionen skall underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

6 § Ärenden som rör ingripanden enligt 1–5 §§ mot en bank prövas av regeringen om ärendet är av principiell betydelse eller av särskild vikt. Regeringens prövning sker efter anmälan av Finansinspektionen.

Straffavgift

7 § Om ett kreditinstitut har meddelats beslut om anmärkning eller varning enligt 1 §, får Finansinspektionen besluta att institutet skall betala en straffavgift. Om regeringen beslutar om anmärkning eller varning får den överlämna till inspektionen att besluta om straffavgift skall betalas.

Avgiften tillfaller staten.

8 § Straffavgiften skall fastställas till lägst femtusen kronor och högst femtio miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av kreditinstitutets omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under institutets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får den uppskattas.

Avgiften får inte vara så stor att institutet därefter inte uppfyller kraven enligt 6 kap. 1 §.

9 § När straffavgiftens storlek fastställs, skall särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

Förseningsavgift

10 § Om ett kreditinstitut underlåter att i tid lämna de upplysningar som föreskrivits med stöd av 16 kap. 1 § första stycket 4, får Finansinspektionen besluta att institutet skall betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Verkställighet av beslut om straffavgift och förseningsavgift

11 § Straffavgiften eller förseningsavgiften skall betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet om den vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

12 § Finansinspektionens beslut att påföra straffavgift eller förseningsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 11 §.

13 § Om straffavgiften eller förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges i 11 §, skall Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

14 § En straffavgift eller förseningsavgift som påförts faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

Ingripande mot utländska kreditinstitut och andra företag

15 § Finansinspektionen får förelägga ett institut eller ett företag, som tillhör någon av följande kategorier att göra rättelse om det inte driver sin rörelse enligt de bestämmelser som avses i 1 §, nämligen

1. utländska kreditinstitut som driver verksamhet här enligt 4 kap. 1 eller 2 §, och

2. sådana finansiella institut och dotterföretag som driver verksamhet här enligt 4 kap. 3 §.

Om institutet eller företaget inte följer föreläggandet, skall inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland.

Om rättelse inte sker, får Finansinspektionen förbjuda institutet eller företaget att påbörja nya transaktioner här i landet. Innan förbud meddelas skall inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. I brådskande fall får inspektionen meddela förbud utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten. Denna skall då underrättas så snart det kan ske.

16 § Om ett kreditinstitut som driver verksamhet här enligt 4 kap. 1 eller 2 §, har fått sitt verksamhetstillstånd återkallat i hemlandet, skall Finansinspektionen genast förbjuda institutet att påbörja nya transaktioner här i landet.

Finansinspektionen skall även förbjuda ett sådant företag som driver verksamhet här enligt 4 kap. 3 § att påbörja nya transaktioner här i landet om ett utländskt kreditinstitut som äger företaget eller dess moderföretag har fått sitt verksamhetstillstånd återkallat. Om det av en underrättelse från en behörig myndighet framgår att ett sådant företag som avses i 4 kap. 3 § inte längre uppfyller något villkor som anges i samma paragraf, får företaget inte längre med stöd av den paragrafen driva verksamheten vidare här. I stället skall svenska bestämmelser gälla för verksamheten.

17 § Om ett utländskt kreditinstitut driver verksamhet här enligt 4 kap. 4 §, skall 1 § tillämpas på verksamheten här i landet.

Ärenden som rör ingripanden som avses i 1 § prövas av Finansinspektionen. I fråga om bankfilialer prövas dock ett sådant ärende av regeringen om ärendet är av principiell betydelse eller av särskild vikt. Regeringens prövning sker efter anmälan av inspektionen.

Om insättningar hos filialen omfattas av garanti till följd av ett beslut enligt 3 § andra stycket lagen (1995:1571) om insättningsgaranti och tillstånd till filialetablering inte skulle ha meddelats utan ett sådant beslut, får inspektionen, om kreditinstitutet inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen om insättningsgaranti, förelägga institutet att göra rättelse. Föreläggandet skall innehålla en upplysning om att filialtillståndet annars kan återkallas. Om institutet inte har gjort rättelse inom ett år från föreläg-

gandet, får tillståndet återkallas. Vid en sådan prövning tillämpas andra stycket.

Om filialtillståndet återkallas tillämpas 4 §.

Inspektionen skall underrätta den behöriga myndigheten i institutets hemland om åtgärder som har vidtagits med stöd av denna paragraf.

Ingripande mot den som saknar tillstånd

18 § Om någon driver sådan rörelse som omfattas av denna lag utan att vara berättigad till det, skall Finansinspektionen förelägga denne att upphöra med rörelsen. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av rörelsen skall ske. I ett föreläggande som ställs till ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening skall Finansinspektionen upplysa om att rätten efter ansökan av inspektionen kan komma att besluta att bolaget eller föreningen skall gå i likvidation om föreläggandet inte följs.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på viss rörelse, får inspektionen förelägga den som driver rörelsen att lämna de upplysningar om rörelsen som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet. Vidare är den som är revisor i ett företag skyldig att på begäran av Finansinspektionen lämna sådana upplysningar om företagets rörelse som revisorn fått kännedom om vid fullgörandet av sitt uppdrag.

I fråga om utländska företag får ett föreläggande enligt denna paragraf riktas mot såväl företaget som den som här i landet är verksam för företagets räkning.

19 § Om ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening inte följer ett föreläggande enligt 18 § första stycket att upphöra med rörelsen, skall rätten, efter ansökan av Finansinspektionen, besluta att företaget skall gå i likvidation. I dessa fall tillämpas bestämmelserna i 13 kap. 9, 24, 27–43, 45 och 46 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) samt 11 kap. 5 och 7–16 §§ samt 17 § fjärde och femte styckena lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Beslut om likvidation skall inte meddelas om det under ärendets handläggning vid tingsrätten visas att rörelsen har upphört.

Beslutet om likvidation gäller omedelbart.

Vite

20 § Om Finansinspektionen meddelar föreläggande eller förbud enligt denna lag, får inspektionen förelägga vite.

16 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilken information ett kreditinstitut skall lämna till sina kunder eller till dem som institutet erbjuder sina tjänster,

2. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 3 kap. 5–7 §§,

3. vilka begränsningar som gäller när ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag tar emot egna aktier eller aktier i sitt moderbolag som pant enligt 10 kap. 6 §,

4. vilka upplysningar som ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som har inrättat filial enligt 4 kap. 4 § skall lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet, och

5. sådana avgifter för tillsyn som avses i 13 kap. 16 §.

17 kap. Överklagande

1 § Finansinspektionens beslut enligt 13 kap. 12 § och 15 kap. 18 § andra stycket samt beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223) får inte överklagas. Detsamma gäller inspektionens beslut att överlämna ett ärende till regeringen för prövning.

Andra beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse skall gälla omedelbart.

2 § Om beslut i ett ärende om tillstånd enligt 3 kap. 2 § inte meddelas inom sex månader från det att ansökan gavs in, skall sökanden av den myndighet som skall pröva ansökan underrättas om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av kammarrätten att ärendet onödigt uppehålls. Om beslut inte har meddelats inom sex månader från det att en sådan förklaring avgetts, skall ansökan anses ha avslagits.

Om Finansinspektionen inte vidarebefordrar en underrättelse som avses i 5 kap. 2 § första stycket till behörig myndighet i utlandet inom tre månader från det att underrättelsen togs emot och inte heller inom samma tid meddelar beslut enligt tredje stycket samma paragraf, skall inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av kammarrätten att ärendet onödigt uppehålls. Om underrättelse inte har vidarebefordrats inom tre månader från det att en sådan förklaring avgetts, skall beslut enligt 5 kap. 2 § tredje stycket anses ha meddelats.

Föreskrifter om ikraftträdande av denna lag meddelas i lagen (2004:000) om införande av lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

2.2 Förslag till lag om införande av lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse och denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2 § Genom lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse upphävs

1. bankrörelselagen (1987:617),
2. lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet, och
3. lagen (1987:621) om införande av ny banklagstiftning.

3 § Om det i lag eller någon annan författning hänvisas till en bestämmelse som har ersatts genom en bestämmelse i lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse eller denna lag, tillämpas i stället den nya bestämmelsen.

4 § Om ett kreditinstituts bolagsordning, stadgar eller reglemente efter den 30 juni 2004 strider mot någon bestämmelse i lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse, skall styrelsen till första ordinarie stämma lägga fram förslag till ändring av bolagsordningen, stadgarna eller reglementet som rättar till detta.

5 § Tillstånd för en bank att driva bankrörelse (oktroj) och stadfästelse av bolagsordning, stadgar eller reglemente som gäller vid ikraftträdandet, skall fortsätta att gälla.

Om det i lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse hänvisas till bestämmelser i 3 kap. samma lag gäller för sådana banker som avses i första stycket motsvarande äldre bestämmelser.

6 § Tillstånd för ett kreditmarknadsföretag att driva finansieringsverksamhet som gäller vid ikraftträdandet skall därefter gälla som tillstånd att driva finansieringsrörelse.

Om det i lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse hänvisas till bestämmelser i 3 kap. samma lag gäller för sådant kreditmarknadsföretag som avses i första stycket motsvarande äldre bestämmelser.

7 § Tillstånd som vid lagens ikraftträdande gäller för ett utländskt företag att driva bankrörelse i Sverige från filial skall fortsätta att gälla.

Tillstånd som vid lagens ikraftträdande gäller för ett utländskt företag att driva finansieringsverksamhet i Sverige från filial skall därefter gälla som tillstånd att driva finansieringsrörelse.

8 § Ett utländskt företag hemmahörande inom EES som före lagens ikraftträdande med stöd av 1 kap. 5 § bankrörelselagen (1987:617) eller 2 kap. 9 och 10 §§ lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet, driver verksamhet från en filial i Sverige eller erbjuder eller tillhandahåller tjänster utan att inrätta filial här, får fortsätta med det även efter ikraftträdandet.

9 § En ekonomisk förening som vid lagens ikraftträdande driver verksamhet med stöd av 1 kap. 2 b § bankrörelselagen (1987:617) eller 1 kap. 3 § första stycket 9 lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet i dessa bestämmelsers lydelse före den 1 juli 2000 behöver inte tillstånd enligt lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

10 § Ett företag som vid lagens ikraftträdande driver verksamhet som inte fordrar tillstånd enligt bankrörelselagen (1987:617) eller lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet, får fortsätta att driva verksamheten under ett år från lagens ikraftträdande eller, om en ansökan om tillstånd enligt den nya lagen har getts in inom denna tid, till dess att ansökan har prövats slutligt.

11 § För den som vid lagens ikraftträdande från allmänheten tar emot återbetalningspliktiga medel, som efter uppsägning är tillgängliga för fordringsägaren efter en tid som överstiger ett år, gäller 1 kap. 7 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse från och med den 1 juli 2006.

12 § Trots 1 kap. 9 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse får aktiebolag som före den 1 januari 1912 erhållit en av Kungl. Maj:t stadfäst bolagsordning enligt vilken ordet bank ingår i firman alltså använda ordet bank i sin firma.

Om en sammanslutning eller en annan juridisk person som avses i 1 kap. 9 § andra stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse före den 1 juli 1987 använde ordet bank i sin firma, får den fortsätta med det utan tillstånd av Finansinspektionen.

Av övergångsbestämmelse till lagen (1987:265) om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar framgår att en understödsförening får använda ordet bank i sin firma om föreningen vid utgången av juni 1987 använde ordet bank i firman.

13 § I fråga om banker som beviljats oktroj före den 1 januari 1994 gäller vid tillämpning av 9 kap. 3 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse att

1. kapitalbasen för ett bankaktiebolag inte får understiga ett belopp som den 1 januari 1994 motsvarade fem miljoner euro, och

2. kapitalbasen för en sparbank inte får understiga ett belopp som den 1 januari 1994 motsvarade en miljon euro.

14 § En sparbank som beviljats oktroj före den 1 januari 1994 får fortsätta att driva bankrörelse, även om sparbankens kapitalbas vid denna lags ikraftträdande uppgår till lägre belopp än motsvarande en miljon euro. I ett sådant fall gäller vid tillämpningen av 9 kap. 3 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse att sparbankens kapitalbas inte efter denna lags ikraftträdande får understiga det högsta belopp som kapitalbasen uppnått efter den 2 maj 1992. När kapitalbasen uppnått ett belopp som den 1 januari 1994 motsvarat en miljon euro gäller 13 § 2.

15 § I fråga om kreditmarknadsföretag som beviljats tillstånd trots att företagets kapitalbas vid tidpunkten för tillståndsbeslutet inte uppgick till

det belopp som enligt 2 kap. 4 § lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet krävdes i bundet eget kapital när företaget började verksamheten, gäller vid tillämpningen av 9 kap. 3 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse att företagets kapitalbas inte efter denna lags ikraftträdande får understiga det högsta belopp som kapitalbasen uppnått efter den 2 maj 1992. När kapitalbasen motsvarar det i 3 kap. 7 § lagen om bank- och finansieringsrörelse uppställda kravet på startkapital gäller bestämmelserna i den lagen.

Om ägarkontrollen över ett sådant företag som avses i första stycket förändras, skall företagets kapitalbas inom tre månader från övertagandet motsvara lägst den nivå som i fråga om startkapital krävs för företaget enligt 3 kap. 7 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Finansinspektionen får medge undantag från andra stycket vid fusion mellan två eller flera företag som avses i första stycket. I sådant fall får kapitalbasen för det genom fusionen bildade företaget inte understiga summan av de kapitalbaser som enligt första stycket krävs för vart och ett av de sammanslagna företagen vid tidpunkten för fusionen.

16 § Har en bank före ikraftträdandet av denna lag förvärvat egendom under sådana förhållanden som avses i 7 kap. 3–5 §§ lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse krävs inte Finansinspektionens tillstånd för fortsatt innehav under åren 2004 och 2005 även om tre år har förflutit från förvärvet.

Har ett kreditmarknadsföretag före ikraftträdandet av denna lag förvärvat annan egendom än aktier och andelar till skyddande av fordran skall egendomen anses förvärvad enligt 7 kap. 3–5 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse. För sådan egendom, liksom för aktier eller andelar som före den 1 juli 2004 har förvärvats under sådana förhållanden som avses i 7 kap. 3–5 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse, krävs inte Finansinspektionens tillstånd för fortsatt innehav under åren 2004 och 2005 även om en tid av tre år har förflutit från förvärvet.

17 § I fråga om avtal som avses i 8 kap. 5 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse och som har ingåtts före lagens ikraftträdande gäller äldre bestämmelser.

18 § Vad som sägs i 10 kap. 30 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse skall tillämpas på motsvarande sätt om ett bankaktiebolag har övertagit en föreningsbanks rörelse vid ombildning enligt 11 kap. föreningsbankslagen (1987:620).

19 § Om ett kreditmarknadsbolag före lagens ikraftträdande har fattat beslut om nedsättning av aktiekapitalet enligt 6 kap. 2 § aktiebolagslagen (1975:1385) gäller äldre bestämmelser.

20 § Äldre bestämmelser gäller för fusion om fusionsplanen har godkänts enligt 14 kap. 11 § aktiebolagslagen (1975:1385) före lagens ikraftträdande. Detsamma gäller vid absorption av helägt dotterbolag enligt 14 kap. 22 § aktiebolagslagen, om fusionsplanen upprättats före lagens ikraftträdande.

21 § Om ett avtal om fusion före ikraftträdandet av denna lag har godkänts enligt 12 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller äldre bestämmelser för fusionen. Detsamma gäller avtal om fusion mellan en ekonomisk förening och ett helägt dotteraktiebolag enligt 12 kap. 8 § lagen om ekonomiska föreningar, om avtalet träffats före lagens ikraftträdande.

22 § En fråga om ingripande enligt 14 eller 15 kap. lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse bedöms enligt äldre bestämmelser om de omständigheter som föranleder frågan om ingripande hänför sig till tiden före lagens ikraftträdande. Detta gäller dock inte om en tillämpning av de nya bestämmelserna skulle leda till ett mindre strängt ingripande.

23 § Beslut som har meddelats före lagens ikraftträdande överklagas enligt äldre bestämmelser.

24 § Medel som en förmyndare eller god man förvaltar enligt föräldrabalken och som sedan den 1 januari 1941 står inne på räkning hos en bank utan villkor att de får tas ut bara med överförmyndarens tillstånd skall anses insatta med förbehåll enligt 14 kap. 8 § andra stycket föräldrabalken att de får tas ut utan överförmyndarens tillstånd. Detsamma gäller medel som därefter satts in på räkningen och ränta som därefter lagts till kapitalet.

25 § Är föräldrar förmyndare, får de utan överförmyndarens tillstånd ta ut medel som de förvaltar enligt föräldrabalken och som har satts in före den 1 juli 1995, om medlen inte omfattas av särskild överförmyndarkontroll enligt föräldrabalken. Vad som nu har sagts gäller dock inte om överförmyndaren enligt 13 kap. 19 § föräldrabalken har förordnat om inskränkning i uttagsrätten.

26 § Har en förmyndare, god man eller förvaltare före den 1 juli 1995 satt in medel med förbehåll enligt 15 kap. 9 § föräldrabalken i den då gällande lydelsen skall förbehållet jämföras med förbehåll enligt 14 kap. 8 § föräldrabalken.

27 § I fråga om medel som finns på en gift kvinnas konto hos en sparbank, skall 26 § lagen den 29 juli 1892 angående sparbanker i paragrafens ursprungliga lydelse fortfarande gälla, om äldre giftermålsbalken är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden.

28 § För ett företag som vid utgången av juni 2004 driver finansieringsverksamhet som fordrar tillstånd enligt lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet men som inte kommer att vara tillståndspliktig därefter, skall lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag fortsätta att gälla även för det räkenskapsår som inleds före utgången av år 2004.

2.3 Förslag till lag om inlåningsverksamhet

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om sådan inlåningsverksamhet som andra företag än institut enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti får driva.

Lagen gäller inte för inlåningsverksamhet för vilken det skall upprättas prospekt enligt aktiebolagslagen (1975:1385), försäkringsrörelselagen (1982:713), lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet eller lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

2 § För utländska företags inlåningsverksamhet genom filial i Sverige gäller bestämmelserna i denna lag i tillämpliga delar och i övrigt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

3 § I denna lag avses med inlåningsverksamhet mottagande från allmänheten av återbetalningspliktiga medel som efter uppsägning är tillgängliga för fordringsägaren inom högst ett år.

4 § Inlåningsverksamhet får drivas bara av aktiebolag eller ekonomiska föreningar som är registrerade enligt 7 § hos Finansinspektionen.

Bestämmelser i andra författningar om aktiebolag eller ekonomiska föreningar gäller även för företag som driver inlåningsverksamhet, om inte annat följer av denna lag eller i övrigt är särskilt föreskrivet.

Kapitalkrav

5 § Ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som driver inlåningsverksamhet skall ha ett bundet eget kapital som uppgår till minst tio respektive fem miljoner kronor. Om bolaget eller föreningen har euro som redovisningsvaluta och har haft det sedan bolaget eller föreningen bildades, skall det bundna egna kapitalet uppgå till minst det belopp i euro som motsvarade tio respektive fem miljoner kronor enligt den av Europeiska centralbanken då fastställda växelkursen. Har bolaget eller föreningen tidigare haft kronor som redovisningsvaluta, skall det bundna egna kapitalet uppgå till minst det belopp i euro som motsvarade tio respektive fem miljoner kronor vid bytet av redovisningsvaluta.

Kravet på bundet eget kapital i första stycket gäller inte inlåningsverksamhet som drivs av sådan ekonomisk förening som anges i 2 kap. 3 § första stycket 7 lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

Krav på ägare och ledning

6 § Den som i väsentlig utsträckning har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller som har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet får inte ha ett kvalificerat innehav i ett företag som driver inlåningsverksamhet eller ingå i företagets ledning.

Med kvalificerat innehav avses ett direkt eller indirekt ägande i företaget, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget.

När ett företag som driver inlåningsverksamhet får kännedom om att förändringar har skett i den krets som har ett kvalificerat innehav i företaget eller ingår i dess ledning, skall företaget snarast anmäla förändringen till Finansinspektionen. Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav i företaget, skall den juridiska personen snarast anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning till inspektionen.

Registrering

7 § Ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som avser att driva inlåningsverksamhet skall ansöka om registrering hos Finansinspektionen. Om företaget uppfyller kraven i 5 § första stycket, 6 § första stycket samt 11 och 12 §§ skall registrering ske.

Finansinspektionen skall föra ett särskilt register över företag som driver inlåningsverksamhet.

Informationsplikt

8 § Ett företag som driver inlåningsverksamhet skall tydligt informera fordringsägaren om att mottagna medel inte omfattas av insättningsgarantin och att det innebär att medlen kan förloras om företaget försätts i konkurs eller annars har betalningssvårigheter. Företaget skall också tydligt informera fordringsägaren om hur företaget avser att använda de mottagna medlen.

Informationen skall lämnas vid marknadsföring av inlåningsverksamheten och innan ett avtalsförhållande ingås. Informationen skall vidare under avtalstiden framgå av kontoutdrag och liknande material som rör fordringsförhållandet.

Beloppsbegränsning

9 § Behållningen för varje konsument som placerar sina medel hos ett företag som driver inlåningsverksamhet får uppgå till högst 50 000 kronor.

Åtgärder mot penningtvätt

10 § Bestämmelser om skyldighet för företag som driver inlåningsverksamhet enligt denna lag att medverka till att förhindra penningtvätt finns i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt.

Ett företag som är registrerat enligt 7 § skall på begäran lämna Finansinspektionen de upplysningar om verksamheten som behövs för att inspektionen skall kunna kontrollera att lagen om åtgärder mot penningtvätt följs.

Revision

11 § I ett företag som driver inlåningsverksamhet skall minst en revisor väljas av bolagsstämman eller föreningsstämman.

12 § Bara den som är auktoriserad eller godkänd revisor får vara revisor i ett företag som driver inlåningsverksamhet.

Minst en revisor som bolagsstämman eller föreningsstämman har utsett skall vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor som avlagt revisors-examen.

13 § Om en revisor vid fullgörandet av sitt uppdrag i ett företag som driver inlåningsverksamhet får kännedom om förhållanden som kan utgöra en väsentlig överträdelse av de författningar som reglerar företagets inlåningsverksamhet, skall revisorn omgående rapportera detta till Finansinspektionen.

Årlig kontroll

14 § Finansinspektionen skall minst en gång per år kontrollera att registrerade företag uppfyller villkoren i 5 § första stycket, 6 § första stycket, 8 §, såvitt avser erbjudanden riktade bara till andra än konsumenter, samt 9, 11 och 12 §§.

Ett registrerat företag skall på begäran lämna Finansinspektionen de upplysningar om inlåningsverksamheten som behövs för att inspektionen skall kunna fullgöra skyldigheten enligt första stycket.

Ingripanden

15 § Om någon driver sådan inlåningsverksamhet som avses i denna lag utan att vara registrerad, skall Finansinspektionen förelägga denne att upphöra med verksamheten. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten skall ske.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på viss verksamhet, får inspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Den som är revisor i ett företag är dessutom på begäran av Finansinspektionen skyldig att lämna sådana upplysningar om den verksamhet som drivs av företaget som han eller hon har fått kännedom om vid fullgörandet av sitt uppdrag i företaget.

16 § Om ett företag åsidosätter informationsplikten i 8 §, när den gäller ett erbjudande riktat till konsumenter, skall marknadsföringslagen (1995:450) tillämpas.

Informationen enligt 8 § skall anses vara sådan information av särskild betydelse från konsumentsynpunkt som avses i 4 § andra stycket marknadsföringslagen.

Om det saknas möjlighet att ingripa enligt marknadsföringslagen, får Finansinspektionen förelägga företaget att fullgöra informationsplikten. Om föreläggandet inte följs får inspektionen avföra företaget ur registret.

17 § Om ett företag åsidosätter informationsplikten i 8 §, när den gäller ett erbjudande riktat bara till andra än konsumenter, får Finansinspektionen förelägga företaget att fullgöra informationsplikten. Om föreläggandet inte följs får inspektionen avföra företaget ur registret.

18 § Finansinspektionen får förelägga ett företag som driver inlåningsverksamhet att göra rättelse om företaget

1. inte uppfyller kravet i 5 § första stycket eller 6 § första stycket,
2. överträder en bestämmelse i 9 §, 10 § andra stycket, 11 §, 12 § eller 14 § andra stycket,
3. överträder en bestämmelse i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt eller en föreskrift som har meddelats med stöd av den lagen, eller
4. överträder någon annan bestämmelse i en författning som reglerar företagets inlåningsverksamhet.

Om en innehavare som avses i 6 § andra stycket inte uppfyller kravet i 6 § första stycket, får inspektionen förelägga denne att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att innehavet därefter inte är kvalificerat eller, om innehavaren är en juridisk person, att byta ut den i dess ledning diskvalificerade personen.

Om ett företag inte gör rättelse får inspektionen avföra det ut registret. Ett företag skall också avföras ur registret om det anmäler att det inte längre driver inlåningsverksamhet eller om det på annat sätt framgår att inlåningsverksamheten har upphört.

19 § Förelägganden enligt 15 §, 16 § tredje stycket samt 17 och 18 §§ får förenas med vite.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande skall gälla omedelbart.

20 § Om ett företag avregistreras får Finansinspektionen bestämma hur avvecklingen av inlåningsverksamheten skall ske.

Överklagande

21 § Finansinspektionens beslut enligt 15 § andra stycket får inte överklagas. Inspektionens beslut i övrigt enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Avgifter

22 § Ett företag som driver inlåningsverksamhet skall med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet med anknytning till denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första stycket.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2. Ett företag som vid tidpunkten för lagens ikraftträdande driver inlåningsverksamhet får fortsätta att driva verksamheten till den 1 januari 2005 eller, om ansökan om registrering har kommit in till Finansinspektionen senast vid den tidpunkten, till dess beslut om registrering har vunnit laga kraft.

3. Bestämmelsen om beloppsbegränsning i 9 § skall inte gälla för ett företag som vid tidpunkten för lagens ikraftträdande driver verksamhet med stöd av punkten 3 i övergångsbestämmelserna till lagen (1995:1572) om ändring i bankrörelselagen (1987:617), punkten 2 första meningen i övergångsbestämmelserna till lagen (2000:375) om ändring i bankrörelselagen (1987:617) eller punkten 2 första meningen i övergångsbestämmelserna till lagen (2000:376) om ändring i lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet.

2.4 Förslag till lag om ändring i föräldrabalken

Härigenom föreskrivs att 13 kap. 5 § och 14 kap. 5 § föräldrabalken¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap. 5 §²

Den omyndiges tillgångar får utan samtycke av överförmyndaren placeras i

1. skuldförbindelser som har utfärdats eller garanterats av stat eller kommun,

2. skuldförbindelser som har utfärdats av Sveriges allmänna hypoteksbank, Svenska skeppshypotekskassan eller av en bank eller av ett kreditmarknadsföretag enligt *lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet* eller av ett utländskt bankföretag eller ett annat utländskt kreditinstitut som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för banker eller andra kreditinstitut här i landet, med undantag för förlagsbevis eller andra skuldförbindelser som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare, eller

2. skuldförbindelser som har utfärdats av Sveriges allmänna hypoteksbank, Svenska skeppshypotekskassan eller av en bank eller av ett kreditmarknadsföretag enligt *lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse* eller av ett utländskt bankföretag eller ett annat utländskt kreditinstitut som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för banker eller andra kreditinstitut här i landet, med undantag för förlagsbevis eller andra skuldförbindelser som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare, eller

3. andelar i en värdepappersfond som avses i *lagen (2004:46) om investeringsfonder* eller i ett utländskt fondföretag som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för värdepappersfonder här i landet.

Den omyndiges tillgångar får vidare utan överförmyndarens samtycke lånas ut mot säkerhet av panträtt på grundval av inteckning i fast egendom inom sextio procent av det senast fastställda taxeringsvärdet.

14 kap. 5 §³

Den enskildes tillgångar får utan samtycke av överförmyndaren placeras i

1. skuldförbindelser som har utfärdats eller garanterats av stat eller kommun,

2. skuldförbindelser som har utfärdats av Sveriges allmänna hy-

2. skuldförbindelser som har utfärdats av Sveriges allmänna hy-

¹ Balken omtryckt 1995:974.

² Senaste lydelse 2004:49.

³ Senaste lydelse 2004:49.

poteksbank, Svenska Skeppshypotekskassan eller av en bank eller av ett kreditmarknadsföretag enligt *lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet* eller av ett utländskt bankföretag eller ett annat utländskt kreditinstitut som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för banker eller andra kreditinstitut här i landet, med undantag för förlagsbevis eller andra skuldförbindelser som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare, eller

3. andelar i en värdepappersfond investeringsfonder eller i ett utländskt fondföretag som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för värdepappersfonder här i landet.

Den enskildes tillgångar får vidare utan överförmyndarens samtycke användas för *allemanssparande enligt lagen (1983:890) om allemanssparande* eller lånas ut mot säkerhet av panträtt på grundval av inteckning i fast egendom inom sextio procent av det senast fastställda taxeringsvärdet.

poteksbank, Svenska Skeppshypotekskassan eller av en bank eller av ett kreditmarknadsföretag enligt *lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse* eller av ett utländskt bankföretag eller ett annat utländskt kreditinstitut som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för banker eller andra kreditinstitut här i landet, med undantag för förlagsbevis eller andra skuldförbindelser som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare, eller

som avses i *lagen (2004:46) om investeringsfonder* eller i ett utländskt fondföretag som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för värdepappersfonder här i landet.

Den enskildes tillgångar får vidare utan överförmyndarens samtycke lånas ut mot säkerhet av panträtt på grundval av inteckning i fast egendom inom sextio procent av det senast fastställda taxeringsvärdet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.5 Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Härigenom föreskrivs att 3, 5 a och 17 §§ kreditupplysningslagen (1973:1173)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²

Kreditupplysningsverksamhet får bedrivas endast efter tillstånd av Datainspektionen.

Datainspektionens tillstånd behövs dock inte för följande företag, om deras grundläggande tillstånd omfattar kreditupplysningsverksamhet:

1. *en svensk bank,*
2. ett utländskt bankföretag som har tillstånd att driva verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 4 § bankrörelselagen (1987:617),

3. ett utländskt bankföretag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 5 § bankrörelselagen,

4. ett kreditmarknadsföretag,
5. ett utländskt kreditinstitut som har tillstånd att driva finansieringsverksamhet i Sverige enligt 2 kap. 8 § lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet eller

6. ett utländskt kreditinstitut som driver verksamhet i Sverige enligt 2 kap. 9 § lagen om kreditmarknadsbolag.

Ett företag som avses i andra stycket 1, 2, 4 eller 5 får börja bedriva kreditupplysningsverksamhet två månader efter det att Datainspektionen har tagit emot en anmälan från företaget om att det avser att bedriva sådan verksamhet.

Tillstånd behövs inte för kreditupplysningsverksamhet, i den mån den bedrivs genom offentliggörande av kreditupplysning på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.

1. ett svenskt kreditinstitut,
2. ett utländskt kreditinstitut som driver verksamhet i Sverige enligt 4 kap. 1 eller 2 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse, eller

3. ett utländskt kreditinstitut som har tillstånd att driva verksamhet i Sverige enligt 4 kap. 4 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Ett företag som avses i andra stycket 1 eller 3 får börja bedriva kreditupplysningsverksamhet två månader efter det att Datainspektionen har tagit emot en anmälan från företaget om att det avser att bedriva sådan verksamhet.

¹ Lagen omtryckt 1981:737.

² Senaste lydelse 1997:556.

5 a §³

Vad som gäller om tystnadsplikt i *bankers, kreditmarknadsföretags* och värdepappersbolags verksamhet hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av Datainspektionen enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska *bankföretag* som avses i 1 kap. 4 och 5 §§ *bankrörelselagen* (1987:617), *kreditinstitut* som avses i 2 kap. 8 och 9 §§ *lagen* (1992:1610) om finansieringsverksamhet samt utländska företag som avses i 1 kap. 3 c § och 2 kap. 7 § *lagen* (1991:981) om värdepappersrörelse.

Bestämmelser om användningen av uppgifter om betalningsförsummelser och kreditmissbruk finns även i 7 §.

Vad som gäller om tystnadsplikt i *svenska kreditinstituts* och värdepappersbolags verksamhet hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av Datainspektionen enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska *kreditinstitut* som avses i 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§ *lagen* (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse samt utländska företag som avses i 1 kap. 3 c § och 2 kap. 7 § *lagen* (1991:981) om värdepappersrörelse.

17 §⁴

Om den som har rätt att bedriva kreditupplysningsverksamhet åsidosätter en bestämmelse i denna lag eller ett villkor som har meddelats med stöd av 4 § andra stycket, får Datainspektionen förelägga honom att vidta rättelse, besluta om att ändra ett villkor som tidigare meddelats eller meddela ett nytt villkor.

Om rättelse inte kan åstadkommas på något annat sätt, såvitt gäller någon som har tillstånd enligt 3 § första stycket, får Datainspektionen återkalla tillståndet. Detsamma gäller, om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre föreligger.

Om ett företag som avses i 3 § andra stycket 1, 2, 4 eller 5 inte vidtar rättelse, skall Datainspektionen underrätta Finansinspektionen.

Om ett företag som avses i 3 § andra stycket 3 eller 6 inte vidtar rättelse, skall Datainspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. Om rättelse ändå inte sker, får Datainspektionen förbjuda företaget att

Om ett företag som avses i 3 § andra stycket 1 eller 3 inte vidtar rättelse, skall Datainspektionen underrätta Finansinspektionen.

Om ett företag som avses i 3 § andra stycket 2 inte vidtar rättelse, skall Datainspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. Om rättelse ändå inte sker, får Datainspektionen förbjuda företaget att göra nya

³ Senaste lydelse 1997:556.

⁴ Senaste lydelse 1997:556.

göra nya åtaganden här i landet. Innan förbud meddelas skall inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. I brådskande fall får inspektionen meddela förbud utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten. Denna skall då underrättas så snart det kan ske.

åtaganden här i landet. Innan förbud meddelas skall inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. I brådskande fall får inspektionen meddela förbud utan föregående underrättelse till hemlandsmyndigheten. Denna skall då underrättas så snart det kan ske.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.6 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

Härigenom föreskrivs att 18 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.

1 §²

Registreringsmyndighet för aktiebolag är Patent- och registreringsverket.

Hos registreringsmyndigheten förs ett aktiebolagsregister för registrering enligt denna lag eller annan författning. När det i denna lag hänvisas till aktiebolagsregistret skall hänvisningen beträffande bankaktiebolag avse bankregistret enligt 8 kap. 1 § bankrörelselagen (1987:617).

Hos registreringsmyndigheten förs ett aktiebolagsregister för registrering enligt denna lag eller annan författning. När det i denna lag hänvisas till aktiebolagsregistret skall hänvisningen beträffande bankaktiebolag avse bankregistret enligt 13 kap. 1 § första stycket lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

Föreskrifter om avgifter i registreringsärenden enligt denna lag meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, av registreringsmyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

¹ Lagen omtryckt 1993:150.

² Senaste lydelse 2000:844.

2.7 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 5 och 8 §§ samt 16 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

5 §²

Sekretess gäller i statlig myndighets verksamhet, som består i tillståndsgivning eller tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet, för uppgift om

1. affärs- eller driftförhållanden hos den som myndighetens verksamhet avser, om det kan antas att han lider skada om uppgiften röjs,

2. ekonomiska eller personliga förhållanden för annan, som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som myndighetens verksamhet avser.

I ärende hos statlig myndighet om innehav av

1. aktier i bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag eller försäkringsaktiebolag,

2. andelar i medlemsbank eller kreditmarknadsförening, eller

3. aktier eller andelar i börs, auktoriserad marknadsplats eller clearingorganisation

gäller sekretess för uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs. Sekretess gäller inte för beslut av myndigheten och inte heller för uppgift som erhållits från annan myndighet om uppgiften inte är sekretessbelagd där.

Sekretess gäller vidare i statlig myndighets verksamhet, som består i övervakning enligt insiderstrafflagen (2000:1086), övervakning enligt lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument, övervakning enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument eller kontroll enligt lagen (1996:1006) om valutaväxling och betalningsöverföring, för sådan uppgift om enskilda ekonomiska eller personliga förhållanden, vilken på begäran har lämnats av någon som är skyldig att lämna uppgifter till myndigheten. Rör uppgiften den uppgiftsskyldige gäller dock sekretess en-

Sekretess gäller vidare i statlig myndighets verksamhet, som består i övervakning enligt insiderstrafflagen (2000:1086), övervakning enligt lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument, övervakning enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, kontroll enligt lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet eller kontroll enligt lagen (2004:000) om inlåningsverksamhet, för sådan uppgift om enskilda ekonomiska eller personliga förhållanden, vilken på begäran har lämnats av någon som är skyldig att lämna uppgifter till

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 2000:1221.

dast om denne kan antas lida skada eller men om uppgiften röjs och sekretess inte motverkar syftet med uppgiftsskyldigheten.

myndigheten. Rör uppgiften den uppgiftsskyldige gäller dock sekretess endast om denne kan antas lida skada eller men om uppgiften röjs och sekretess inte motverkar syftet med uppgiftsskyldigheten.

Sekretess gäller, i den mån riksdagen har godkänt avtal härom med främmande stat eller mellanfolklig organisation, hos myndighet i verksamhet som avses i första–tredje styckena för sådan uppgift om affärs- eller driftförhållanden och ekonomiska eller personliga förhållanden som myndigheten erhållit enligt avtalet. Samma sekretess gäller hos Finansinspektionen, i den mån regeringen föreskriver det, om inspektionen från utländsk myndighet eller utländskt organ erhållit uppgifter enligt annat avtal. Föreskrifterna i 14 kap. 1–3 §§ får inte i fråga om denna sekretess tillämpas i strid med avtalet.

Regeringen kan för särskilt fall förordna om undantag från sekretessen enligt första stycket 1, om den finner det vara av vikt att uppgiften lämnas.

Utan hinder av sekretess får uppgift enligt första stycket lämnas till en börs om uppgiften behövs för att börsen skall kunna fullgöra sina uppgifter enligt lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet eller annan författning.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

8 §

Sekretess gäller i Riksbankens kassarörelse, valutahandel, in- och utlåningsrörelse, betalningsutjämning samt handel med värdepapper eller rättigheter och skyldigheter som anknyter till sådana tillgångar. Sekretess gäller också i Riksgäldskontorets upplåningsverksamhet för uppgift om enskilds ekonomiska förhållanden.

Sekretess gäller i affärsverksamhet hos en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett värdepappersbolag som samverkande kommuner eller landsting utövar ett rättsligt bestämmande inflytande över, för uppgift om enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan lämnas ut utan att den enskilde lider skada eller men. I ett ärende enligt lagen (1992:1528) om offentlig upphandling gäller dock sekretess för sådana uppgifter endast om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i annan av myndighet bedriven upplåningsverksamhet eller affärsmässig ut-

I annan av myndighet bedriven upplåningsverksamhet eller affärsmässig utlåningsverksamhet än

låningsverksamhet för uppgift om enskilda affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

Har uppgift, för vilken sekretess gäller enligt andra stycket, lämnats till annan myndighet, gäller sekretessen också där. Sekretessen gäller dock inte, om uppgiften ingår i beslut av den mottagande myndigheten.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

som avses i första eller andra stycket gäller sekretess för uppgift om enskilda affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

Har uppgift, för vilken sekretess gäller enligt andra *eller tredje* stycket, lämnats till annan myndighet, gäller sekretessen också där. Sekretessen gäller dock inte, om uppgiften ingår i *ett* beslut av den mottagande myndigheten.

16 kap.

1 §¹

Att friheten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter i vissa fall är begränsad framgår av 7 kap. 3 § första stycket 1 och 2, 4 § 1–8 samt 5 § 1 och 3 tryckfrihetsförordningen och av 5 kap. 1 § första stycket samt 3 § första stycket 1 och 2 yttrandefrihetsgrundlagen. De fall av uppsåttligt åsidosättande av tystnadsplikt, i vilka nämnda frihet enligt 7 kap. 3 § första stycket 3 och 5 § 2 tryckfrihetsförordningen samt 5 kap. 1 § första stycket och 3 § första stycket 3 yttrandefrihetsgrundlagen i övrigt är begränsad, är de där tystnadsplikten följer av

3. denna lag enligt

8 kap. 8 § andra stycket

såvitt avser uppgift som hänförs
sig till *myndighets*
affärsmässiga utlåningsverksamhet

¹ Senaste lydelse 2003:392.

Föreslagen lydelse

Att friheten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter i vissa fall är begränsad framgår av 7 kap. 3 § första stycket 1 och 2, 4 § 1–8 samt 5 § 1 och 3 tryckfrihetsförordningen och av 5 kap. 1 § första stycket samt 3 § första stycket 1 och 2 yttrandefrihetsgrundlagen. De fall av uppsåtligt åsidosättande av tystnadsplikt, i vilka nämnda frihet enligt 7 kap. 3 § första stycket 3 och 5 § 2 tryckfrihetsförordningen samt 5 kap. 1 § första stycket och 3 § första stycket 3 yttrandefrihetsgrundlagen i övrigt är begränsad, är de där tystnadsplikten följer av

3. denna lag enligt

8 kap. 8 § andra eller tredje stycket	såvitt avser uppgift som hänför sig till <i>affärsmässig</i> utlåningsverksamhet
---------------------------------------	--

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.9 Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

Härigenom föreskrivs i fråga om sparbankslagen (1987:619)¹

dels att i 2 kap. 6 § ordet "oktroj" skall bytas ut mot "tillstånd att driva bankrörelse",

dels att i 2 kap. 6, 8 och 9 §§ ordet "oktrojbeslutet" skall bytas ut mot "tillståndsbeslutet",

dels att i 4 kap. 15 § ordet "stadfästs" skall bytas ut mot "godkänts",

dels att i 3 kap. 1, 12 och 15 §§, 4 kap. 6, 10, 14 och 17 §§ samt 6 kap. 7 § orden "bankrörelselagen (1987:617)" skall bytas ut mot "lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse",

dels att i 3 kap. 1 § ordet "bankrörelselagen" skall bytas ut mot "lagen om bank- och finansieringsrörelse",

dels att 1 kap. 1 §, 2 kap. 2, 3 och 11 §§, 3 kap. 7 §, 4 kap. 3 §, 5 kap. 1, 3 och 4 §§, 6 kap. 2 och 6 §§ samt 7 kap. 5 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fem nya kapitel, 4 a, 4 b, 9, 10 och 11 kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om hur en sparbank bildas och om dess organisation m.m. Bestämmelser om den rörelse som en sparbank får driva samt andra för bankaktiebolag, sparbanker och medlemsbanker gemensamma bestämmelser finns i *bankrörelselagen (1987:617)*.

En sparbank har till ändamål att, utan rätt för dess stiftare eller andra att få del av den vinst som kan uppkomma i rörelsen, främja sparsamhet genom att driva bankverksamhet i enlighet med de bestämmelser som meddelas i denna lag och *bankrörelselagen*. En sparbanks rörelse skall avse främst ett visst verksamhetsområde.

Denna lag innehåller bestämmelser om hur en sparbank bildas och om dess organisation m.m. Bestämmelser om *tillstånd att driva bankrörelse*, den rörelse som en sparbank får driva samt andra för bankaktiebolag, sparbanker och medlemsbanker gemensamma bestämmelser finns i *lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse*.

En sparbank har till ändamål att, utan rätt för dess stiftare eller andra att få del av den vinst som kan uppkomma i rörelsen, främja sparsamhet genom att driva bankverksamhet i enlighet med de bestämmelser som meddelas i denna lag och *lagen om bank- och finansieringsrörelse*. En sparbanks rörelse skall avse främst ett visst verksamhetsområde.

¹ Lagen omtryckt 1996:1005.

Senaste lydelse av

4 kap. 15 § 2000:39

4 kap. 17 § 2000:819.

2 kap.**2 §²**

Stiftarna anger villkoren för sparbankens bildande. När en sparbank bildas skall till en grundfond avsättas ett belopp, vars storlek skall bestämmas med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av den planerade rörelsen. Grundfonden skall betalas med pengar.

Sparbanken skall när rörelsen påbörjas ha fonder som vid tidpunkten för beslut om oktroj motsvarar minst en miljon euro. I 5 kap. 4 § 4 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag finns bestämmelser om vad som utgör fonder.

3 §³

Stiftarna skall upprätta ett reglemente som skall stadfästas. Till ansökan om oktroj skall fogas en plan för den tilltänkta verksamheten.

Ansökan om oktroj och stadfästelse av reglemente prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

Vid behandlingen av en ansökan om stadfästelse av reglemente prövas att reglementet överensstämmer med denna lag, bankrörelselagen (1987:617) och andra författningar samt om och i vad mån särskilda bestämmelser behövs med hänsyn till omfattningen och arten av sparbankens verksamhet.

Reglementet skall stadfästas och oktroj beviljas, om

1. den planerade rörelsen kan antas komma att uppfylla kraven på en sund bankverksamhet och

2. de som avses ingå i sparbankens styrelse har de insikter och den erfarenhet som måste krävas av den som deltar i ledningen av

Stiftarna skall upprätta ett reglemente som skall godkännas. Bestämmelser om ansökan om tillstånd att driva bankrörelse och om godkännande av reglementet finns i 3 kap. lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

² Senaste lydelse 1999:912.

³ Senaste lydelse 1999:223.

en sparbank och även i övrigt är lämpliga för en sådan uppgift.

Om reglementet ändras skall även ändringen stadfästas. Därvid gäller andra–fjärde styckena i tillämpliga delar.

Oktroj får inte vägras på den grunden att det inte behövs någon ytterligare bank.

11 §⁴

En sparbank skall anmälas för registrering senast sex månader efter det att *oktroj* har beviljats.

För registrering krävs att hela det belopp, vartill grundfonden enligt reglementet skall uppgå, har inbetalts, samt att sparbanken har så *stora fonder* som föreskrivs i 2 § *andra stycket*. Detta skall styrkas genom ett skriftligt intyg från en auktoriserad revisor.

En sparbank skall anmälas för registrering senast sex månader efter det att *tillstånd att driva bankrörelse* har beviljats.

För registrering krävs att hela det belopp, vartill grundfonden enligt reglementet skall uppgå, har inbetalts, samt att sparbanken har så *stort startkapital* som föreskrivs i 3 kap. 6 § *lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse*. Detta skall styrkas genom ett skriftligt intyg från en auktoriserad revisor.

Frågan om sparbankens bildande har fallit, om anmälan för sparbankens registrering inte skett inom den tid som anges i första stycket eller om registreringsmyndigheten genom beslut som har vunnit laga kraft har avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering av sparbanken. I sådant fall svarar styrelseledamöterna solidariskt för återbetalningen av de belopp som har betalats till grundfonden jämte uppkommen avkastning, med avdrag för kostnader på grund av åtgärder enligt 13 § första stycket tredje meningen.

3 kap.

7 §

Styrelsen får inte uppdra åt en enskild styrelseledamot eller annan att avgöra ärenden som är av principiell beskaffenhet eller i övrigt av större vikt.

Styrelsen får inte i något fall uppdra åt en enskild styrelseledamot eller annan att bevilja kredit till fysisk eller juridisk person som omfattas av bestämmelserna i 2 kap. 17 § *bankrörelselagen (1987:617)*.

Styrelsen får inte i något fall uppdra åt en enskild styrelseledamot eller annan att bevilja kredit till fysisk eller juridisk person som omfattas av bestämmelserna i 8 kap. 5 § *första stycket lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse*.

⁴ Senaste lydelse 2000:819.

Utan hinder av andra stycket får styrelsen uppdra åt annan att inom fastställda gränser bevilja kredit i och för en rörelse som drivs av låntagaren.

Styrelsen får *endast* i enlighet med de föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen utfärdar uppdra åt enskild styrelseledamot eller annan att ensam eller i förening med annan bevilja kredit till andra anställda och delegater än sådana som avses i andra stycket och till fysiska eller juridiska personer, vilka står i ett sådant förhållande till dem som anges i 2 kap. 17 § första stycket 6 och 7 bankrörelselagen.

Styrelsen får *bara* i enlighet med de föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen utfärdar uppdra åt enskild styrelseledamot eller annan att ensam eller i förening med annan bevilja kredit till andra anställda och delegater än sådana som avses i andra stycket och till fysiska eller juridiska personer, vilka står i ett sådant förhållande till dem som anges i 8 kap. 5 § första stycket 5 och 6 lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Bestämmelserna i denna paragraf om kredit gäller även garantiförbindelse som sparbanken åtar sig.

4 kap.

3§

Av antalet huvudmän skall hälften, i enlighet med närmare föreskrifter i reglementet, väljas av kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige inom sparbankens verksamhetsområde. Återstoden utses av huvudmännen själva bland insättarna i sparbanken. Kravet på att dessa huvudmän skall vara insättare gäller dock inte vid huvudmannaval i samband med sparbankens bildande. En huvudman som står i tur att avgå får inte delta i valet för besättande av hans egen plats.

Skall flera korporationer förrätta val av huvudmän skall, om inte särskilda skäl föranleder till något annat, fördelningen av antalet mandat mellan dem ske efter det invånarantal som de företräder.

Bestämmelserna i 5 kap. 47 § kommunallagen (1991:900) om *proportionellt val* skall tillämpas också på kommunfullmäktiges och landstingsfullmäktiges val av huvudmän.

Bestämmelserna i 2 § lagen (1992:339) om *proportionellt valsätt* skall tillämpas också på kommunfullmäktiges och landstingsfullmäktiges val av huvudmän.

Föreslagen lydelse

4 a kap. Revision

Antalet revisorer och hur de utses

1 § Sparbanker skall ha minst en revisor. Revisor väljs av stämman. Om banken skall ha flera revisorer, får det i reglementet föreskrivas att en eller flera av dem, dock inte alla, skall utses på annat sätt än genom val på stämman.

Uppdraget som revisor upphör vid slutet av den ordinarie stämma som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

Stämman kan utse en eller flera revisorssuppleanter. Bestämmelserna i denna lag och lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse beträffande revisorer gäller i tillämpliga delar om revisorssuppleanter.

Medrevisor

2 § Varje huvudman i en sparbank har rätt att föreslå att det hos Finansinspektionen begärs att en revisor (medrevisor) utses att delta i revisionen tillsammans med de övriga revisorerna. Förslaget skall framställas på en stämma där revisorsval skall ske eller där förslaget enligt kallelsen till stämman skall behandlas. Finansinspektionen skall på begäran av en huvudman och efter att ha hört bankens styrelse utse en revisor för tiden till och med ordinarie stämma under nästa räkenskapsår, om förslaget biträds av minst en tiondel av samtliga huvudmän eller en tredjedel av de närvarande huvudmännen.

Obehörighetsgrunder och kompetenskrav

3 § Den som är i konkurs eller har fått näringsförbud eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte vara revisor i en sparbank.

Bara den som är auktoriserad eller godkänd revisor får vara revisor i en sparbank.

En revisor skall ha den insikt i och erfarenhet av redovisning och ekonomiska förhållanden som med hänsyn till arten och omfånget av bankens verksamhet fordras för uppdragets fullgörande.

Till revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses. Bestämmelser om vem som får vara huvudansvarig för revisionen när ett revisionsbolag utses att vara revisor och om underrättelseskyldighet finns i 17 § revisorslagen (2001:883). Bestämmelserna i 5 § om jäv, i 19 § om rätt att närvara på stämma och i 13 kap. 10 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse om rapporteringsskyldighet tillämpas på den huvudansvarige.

4 § I en sparbank skall minst en revisor som stämman utsett vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor som avlagt revisorsexamen.

Jäv

5 § I en sparbank får den inte vara revisor som

1. är styrelseledamot i banken eller dess dotterföretag eller delegat i banken eller biträder vid bankens bokföring eller medelsförvaltning eller bankens kontroll däröver,

2. är anställd hos banken eller på något annat sätt intar en underordnad eller beroende ställning till banken eller till någon som avses under 1 eller är verksam i samma företag som den som yrkesmässigt biträder banken vid grundbokföringen eller medelsförvaltningen eller bankens kontroll däröver,

3. är gift eller sambo med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till en person som avses under 1 eller är besvägrad med en sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon, eller

4. står i låneskuld till banken eller annat företag i samma koncern eller har förpliktelser för vilka banken eller ett sådant företag har ställt säkerhet.

Den som är huvudman i en sparbank får inte vara sådan revisor som avses i 4 §.

Den som enligt denna paragraf inte är behörig att vara revisor får inte heller vara revisor i ett dotterföretag till banken.

En revisor får vid revisionen inte anlita någon som enligt denna paragraf inte är behörig att vara revisor. Har banken anställda eller delegater med uppgift att uteslutande eller huvudsakligen sköta bankens interna revision, får revisorn dock anlita dessa i den utsträckning det är förenligt med god revisionssed.

Förtida avgång

6 § Ett uppdrag som revisor i en sparbank upphör i förtid, om revisorn eller den som har utsett revisorn begär det. Anmälan om detta skall göras hos styrelsen och, om en revisor som inte är vald på stämman vill avgå, hos den som har tillsatt revisorn.

En revisor vars uppdrag upphör i förtid skall genast anmäla detta till registreringsmyndigheten för registrering. Revisorn skall i anmälan lämna en redogörelse för iakttagelserna vid den granskning som han eller hon har utfört under den del av det löpande räkenskapsåret som uppdraget har omfattat. För anmälan tillämpas vad som föreskrivs i 14 och 15 §§ om revisionsberättelse. En kopia av anmälan skall lämnas till sparbankens styrelse.

7 § Om en revisors uppdrag upphör i förtid eller om bestämmelserna i 3–5 §§ eller bestämmelser i reglementet hindrar honom eller henne att vara revisor och det inte finns någon suppleant, skall styrelsen vidta åtgärder för att en ny revisor utses för den återstående mandattiden. Finansinspektionen kan, om det finns särskilda skäl, medge att en ny revisor utses vid närmast följande ordinarie stämma.

Rättelse

8 § Styrelsen skall, om inte rättelse utan dröjsmål sker genom den som utser revisor, göra anmälan hos Finansinspektionen om

1. en sådan revisor som sägs i 4 § inte är utsedd,
2. en revisor är obehörig enligt 3 § första eller andra stycket eller 5 § eller enligt reglementet, eller
3. en bestämmelse i denna lag eller reglementet om antalet revisorer har åsidosatts.

Var och en kan göra anmälan enligt första stycket.

Bestämmelser om Finansinspektionens möjligheter att åstadkomma rättelse finns i 15 kap. lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

Revisorernas uppgifter

9 § Revisorerna i en sparbank skall i den omfattning som följer av god revisionssed granska bankens årsredovisning jämte räkenskaperna samt styrelsens förvaltning.

Om en sparbank är moderföretag (moderbank), skall revisorerna även granska koncernredovisningen och koncernföretagens inbördes förhållanden i övrigt.

Revisorer som är utsedda av någon annan än Finansinspektionen skall följa de särskilda föreskrifter som meddelas av stämman, om de inte strider mot lag, reglementet eller god revisionssed.

Tillhandahållande av upplysningar m.m.

10 § Styrelsen i en sparbank skall ge revisorerna möjlighet att verkställa granskningen i den omfattning som dessa finner nödvändigt samt lämna de upplysningar och den hjälp som de begär. Samma skyldighet gäller för företagsledningen och revisorerna i ett dotterföretag gentemot revisorerna i moderbanken.

Revisionsberättelsen

11 § Sedan revisorerna i en sparbank slutfört granskningen, skall de skriva en hänvisning till revisionsberättelsen på årsredovisningen och, i en moderbank, på koncernredovisningen. Finner revisorerna att balansräkningen eller resultaträkningen inte bör fastställas, skall de anteckna även detta. I en moderbank gäller detsamma i fråga om koncernbalansräkningen och koncernresultaträkningen.

12 § Revisorerna i en sparbank skall för varje räkenskapsår lämna en revisionsberättelse till stämman. Berättelsen skall överlämnas till bankens styrelse senast två veckor före den ordinarie stämman. Revisorerna skall inom samma tid till styrelsen återlämna de redovisningshandlingar som har överlämnats till dem.

13 § Revisionsberättelsen skall innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Innehåller inte årsredovisningen sådana upplysningar som skall lämnas enligt nämnda lag, skall revisorerna ange detta och lämna behövliga upplysningar i sin berättelse, om det kan ske.

14 § Om revisorerna vid sin granskning funnit att en styrelseledamot har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse, som kan föranleda ersättningskyldighet, skall det anmärkas i berättelsen. Detsamma gäller om revisorn vid granskningen har funnit att en styrel-

seledamot på annat sätt handlat i strid med denna lag, lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse eller mot reglementet.

Revisionsberättelsen skall även innehålla ett uttalande i frågan om ansvarsfrihet för styrelseledamöterna. Revisorerna kan även i övrigt i berättelsen anteckna de upplysningar som de önskar meddela huvudmännen.

15 § I revisionsberättelsen skall det också anmärkas om revisorerna funnit att banken inte har fullgjort sin skyldighet

1. att göra skatteavdrag enligt skattebetalningslagen (1997:483),
2. att lämna skattedeklaration enligt 10 kap. 9 eller 10 § skattebetalningslagen, eller
3. att i rätt tid betala skatter och avgifter som avses i 1 och 2.

Om revisionsberättelsen innehåller anmärkning om att banken inte har fullgjort någon sådan skyldighet som avses i första stycket, skall revisorerna genast sända in en kopia av den till Skatteverket.

16 § Revisionsberättelsen skall innehålla särskilda uttalanden om fastställande av balansräkningen och resultaträkningen samt om det förslag till dispositioner beträffande bankens vinst eller förlust som har lagts fram i förvaltningsberättelsen.

Koncernrevisionsberättelse

17 § I en moderbank skall revisorerna avge en särskild revisionsberättelse beträffande koncernen. Då skall 12–14 och 16 §§ tillämpas.

Erinringar

18 § Erinringar som revisorerna i en sparbank framställer till styrelsen och som inte har tagits in i revisionsberättelsen skall de anteckna i ett protokoll eller någon annan handling. Handlingen skall överlämnas till styrelsen som skall bevara den på ett betryggande sätt.

Revisorernas närvaro vid bolagsstämma

19 § Revisorerna i en sparbank har rätt att närvara vid bankens stämmor. De är skyldiga att närvara vid en stämma, om det med hänsyn till ärendena kan anses nödvändigt.

Revisorernas tystnadsplikt

20 § Revisorerna i en sparbank får inte lämna upplysningar till en enskild huvudman eller utomstående om sådana angelägenheter som de har fått kännedom om vid fullgörandet av sina uppdrag, om det kan vara till skada för banken.

Av 1 kap. 10 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse framgår att enskildas förhållanden till en sparbank inte obehörigen får röjas.

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken skall inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket att lämna upplysningar om en banks angelägenheter.

Revisorernas upplysningsplikt

21 § Revisorerna är skyldiga att

1. till stämman lämna alla upplysningar som stämman begär, om det inte skulle vara till väsentlig skada för banken eller till nämnvärd olägenhet för enskild,

2. till medrevisorer, lekmannarevisor, granskare som avses i 23 §, ny revisor och, om banken har försatts i konkurs, konkursförvaltare lämna de upplysningar som behövs om bankens angelägenheter, samt

3. på begäran lämna upplysningar om bankens angelägenheter till undersökningsledaren under förundersökning i brottmål.

Bestämmelser om revisorers rapporteringsskyldighet till Finansinspektionen finns i 13 kap. 10 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

Registrering

22 § En sparbank skall för registrering anmäla vem som har utsetts till revisor och, om revisorn är ett registrerat revisionsbolag, vem som är huvudansvarig för revisionen.

Anmälan skall innehålla uppgift om revisorns postadress. Om postadressen avviker från revisorns hemvist, skall även hemvistet anges. Anmälan skall vidare innehålla uppgift om revisorns personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Om revisorn är ett registrerat revisionsbolag, skall bolagets organisationsnummer anges.

Anmälan skall göras första gången när banken enligt 2 kap. 11 § anmäls för registrering och därefter genast efter det att någon ändring har inträffat i ett förhållande som har anmälts eller skall anmälas för registrering.

Rätt att göra anmälan har även den som anmälan gäller.

Granskare

23 § Varje huvudman i en sparbank får väcka förslag om att Finansinspektionen skall utse granskare för särskild granskning av bankens förvaltning och räkenskaper under viss förfluten tid eller av vissa åtgärder eller förhållanden i banken. Förslaget skall framställas på en ordinarie stämma eller på stämma där ärendet enligt kallelsen skall behandlas. Finansinspektionen skall på begäran av en huvudman och efter att ha hört bankens styrelse förordna en eller flera granskare, om förslaget biträds av minst en tiondel av samtliga huvudmän eller en tredjedel av de närvarande huvudmännen.

Vad som sägs om revisor i 3 § första och fjärde styckena, 5, 10, 19–21 §§ tillämpas även i fråga om granskare. Den som är underårig får inte vara granskare.

Yttrande över granskningen skall avges till stämman. Yttrandet skall hållas tillgängligt hos banken under minst en vecka före stämman för huvudman och genast sändas till var och en av dem som begär det. Yttrandet skall också läggas fram på stämman.

4 b kap. Allmän granskning

Lekmannarevisor

1 § Om inte annat föreskrivs i reglementet, får det i en sparbank utses en eller flera personer (lekmannarevisor) att utföra sådan granskning som anges i 4 §.

2 § För en lekmannarevisor får en eller flera suppleanter utses. Vad som sägs i denna lag om lekmannarevisor skall i tillämpliga delar även gälla suppleant.

3 § Bestämmelserna i denna lag om revisorer är inte tillämpliga på lekmannarevisor.

Lekmannarevisorns uppgifter

4 § Lekmannarevisorn skall granska om bankens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bankens interna kontroll är tillräcklig. Granskningen skall vara så ingående och omfattande som god sed vid detta slag av granskning kräver.

5 § Lekmannarevisorn skall följa de anvisningar som meddelas av stämman, om de inte strider mot lag, reglementet eller god sed.

6 § Lekmannarevisorn skall efter varje räkenskapsår lämna en granskningsrapport till stämman. Bestämmelser om rapportens innehåll och den tidpunkt då den skall lämnas till bolagets styrelse finns i 14 §.

7 § Lekmannarevisorn får inte underteckna en sådan revisionsberättelse som avses i 4 a kap. 12 §.

Tillhandahållande av upplysningar m.m.

8 § Styrelsen skall ge lekmannarevisorn tillfälle att genomföra granskningen i den omfattning lekmannarevisorn anser vara nödvändig samt lämna de upplysningar och det biträde som lekmannarevisorn begär.

Samma skyldighet har företagsledningen, revisorerna och lekmannarevisorerna i ett dotterföretag gentemot lekmannarevisorn i moderbanken.

Hur lekmannarevisor utses

9 § En lekmannarevisor väljs av stämman, om inte reglementet innehåller bestämmelser om att denne skall utses på annat sätt.

Obehörighetsgrunder

10 § Den som är underårig eller i konkurs eller har fått näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte vara lekmannarevisor.

Jäv

11 § Den får inte vara lekmannarevisor som

1. är styrelseledamot i banken eller dess dotterföretag eller delegat i banken eller biträder vid bankens bokföring eller medelsförvaltning eller bankens kontroll däröver,

2. är anställd hos banken eller på något annat sätt har en underordnad eller beroende ställning till banken eller till någon som avses under 1 eller är verksam i samma företag som den som yrkesmässigt biträder banken vid grundbokföringen eller medelsförvaltningen eller bankens kontroll däröver,

3. är gift eller sambo med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till en person som avses under 1 eller är besvägrad med en sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon, eller

4. står i låneskuld till banken eller annat företag i samma koncern eller har förpliktelser som banken eller ett sådant företag har ställt säkerhet för.

Den som enligt denna paragraf inte är behörig att vara lekmannarevisor får inte heller vara lekmannarevisor i ett dotterföretag till banken.

Anlitande av biträde

12 § En lekmannarevisor får vid granskningen inte anlita någon som enligt 11 § inte är behörig att vara lekmannarevisor. Har banken anställda eller delegater med uppgift att uteslutande eller huvudsakligen sköta bankens interna revision, får lekmannarevisorn dock anlita dessa i den utsträckning det är förenligt med god sed.

Lekmannarevisorns avgång

13 § Ett uppdrag som lekmannarevisor upphör, om lekmannarevisorn eller den som utsett lekmannarevisorn anmäler att uppdraget skall upphöra. Anmälan skall göras hos styrelsen. Om en lekmannarevisor som inte är vald på stämman vill avgå, skall han eller hon anmäla det också hos den som har utsett revisorn.

Lekmannarevisorns granskningsrapport

14 § Granskningsrapporten skall lämnas till bankens styrelse senast två veckor före ordinarie stämma.

I rapporten skall lekmannarevisorn uttala sig om sådana förhållanden som avses i 4 § och om sådana förhållanden som han eller hon har varit skyldig att granska enligt 5 §. En lekmannarevisor som finner anledning till anmärkning mot någon styrelseledamot skall upplysa om detta i rapporten och lämna uppgift om anledningen till anmärkningen.

En lekmannarevisor får i granskningsrapporten lämna även andra upplysningar som han eller hon anser att huvudmännen bör få kännedom om.

15 § I en sparbank skall granskningsrapporten sändas till huvudmännen på samma sätt som anges i 4 kap. 9 § fjärde stycket samt läggas fram på stämman.

Lekmannarevisorns närvaro vid stämma

16 § Lekmannarevisorn har rätt att närvara vid sparbanksstämma. Han eller hon är skyldig att närvara om det med hänsyn till ärendena kan anses nödvändigt.

Lekmannarevisorns tystnadsplikt

17 § Lekmannarevisorn får inte lämna upplysningar till en enskild huvudman eller utomstående om sådana angelägenheter som han eller hon har fått kännedom om när han eller hon fullgör sitt uppdrag, om det kan vara till skada för banken.

Av 1 kap. 10 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse framgår att enskildas förhållanden till en sparbank inte obehörigen får röjas.

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken skall inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket att lämna upplysningar om en banks angelägenheter.

Lekmannarevisorns upplysningsplikt

18 § Lekmannarevisorn är skyldig att till stämman lämna alla upplysningar som stämman begär, om det inte skulle vara till väsentlig nackdel för banken eller till nämnvärd olägenhet för enskild.

19 § Lekmannarevisorn är skyldig att lämna revisor, annan lekmannarevisor, granskare som avses i 4 a kap. 23 § och, om banken har försatts i konkurs, konkursförvaltaren de upplysningar som behövs om bankens angelägenheter.

Lekmannarevisorn är dessutom skyldig att på begäran lämna upplysningar om bankens angelägenheter till undersökningsledaren under förundersökning i brottmål.

Registrering

20 § En sparbank skall för registrering anmäla vem som har utsetts till lekmannarevisor.

Anmälan skall innehålla uppgift om lekmannarevisorns postadress. Om postadressen avviker från lekmannarevisorns hemvist, skall även hemvistet anges. Anmälan skall vidare innehålla uppgift om lekmannarevisorns personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum.

Anmälan skall göras genast efter det att lekmannarevisor har utsetts och därefter genast efter det att någon ändring har inträffat i förhållande som har anmälts eller skall anmälas för registrering.

Rätt att göra anmälan har även den som anmälan gäller.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

1 §

Om det är påkallat för att upprätthålla en sparbanks verksamhet, får sparbanksstämman besluta att bilda en garantifond genom bidrag av huvudmän eller andra.

För att vara bindande skall teckning av bidrag till garantifonden ske på en teckningslista. På denna skall anges om ränta skall utgå och i så fall hur den skall beräknas. Vidare skall avskrifter av sparbankens senaste balansräkning och revisorernas yttrande över denna fogas till teckningslistan.

Garantifonden får återbetalas endast om det kan ske med hänsyn till bestämmelserna om kapitaltäckning i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag. I övrigt skall beträffande återbetalningen gälla vad som bestämts vid garantifondens bildande.

Garantifonden får återbetalas bara om utbetalningen inte äventyrar bankens förmåga att fullgöra sina förpliktelser. I övrigt skall beträffande återbetalningen gälla vad som bestämts vid garantifondens bildande.

3 §

Finns det i reglementet ett förbehåll om återbäring av grundfonden eller del därav, får sådan återbäring inte ske om inte reservfonden uppgår till belopp som motsvarar tio gånger grundfonden. Inte heller får återbäring ske, så länge garantifond, där sådan bildats, inte återbetalts eller om sparbanken till följd av återbäringen inte skulle kunna uppfylla kravet på kapitaltäckning enligt lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kre-

Finns det i reglementet ett förbehåll om återbäring av grundfonden eller del därav, får sådan återbäring inte ske om inte reservfonden uppgår till belopp som motsvarar tio gånger grundfonden. Inte heller får återbäring ske, så länge garantifond, där sådan bildats, inte återbetalts eller om återbäringen skulle äventyra bankens förmåga att fullgöra sina förpliktelser.

ditinstitut och värdepappersbolag.

Utfäst ränta på grundfonden eller garantifonden skall inte betalas ut, om till följd av detta vinsten på rörelsen inte skulle räcka till att få upp grundfonden eller garantifonden till det i 2 § första stycket angivna beloppet. Räntan på garantifonden skall inte heller betalas ut, om genom utbetalningen en sådan förlust skulle uppkomma på rörelsen, att *sparbanken inte skulle kunna uppfylla kravet på kapitaltäckning enligt lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag*. Grundfonds-räntan skall inte i något fall betalas ut om till följd av detta förlust skulle uppkomma.

4 §

Utfäst ränta på grundfonden eller garantifonden skall inte betalas ut, om till följd av detta vinsten på rörelsen inte skulle räcka till att få upp grundfonden eller garantifonden till det i 2 § första stycket angivna beloppet. Räntan på garantifonden skall inte heller betalas ut, om genom utbetalningen en sådan förlust skulle uppkomma på rörelsen, att *den skulle äventyra bankens förmåga att fullgöra sina förpliktelser*. Grundfonds-räntan skall inte i något fall betalas ut om till följd av detta förlust skulle uppkomma.

6 kap.

2 §

Rätten skall förordna att en sparbank skall träda i likvidation, om

1. *oktrojen* har återkallats, eller

1. *tillståndet att driva bankrörelse* har återkallats, eller

2. sparbanken efter en konkurs som avslutats med överskott inte inom föreskriven tid har fattat beslut om likvidation enligt 18 § andra stycket.

Beslut om likvidation skall dock inte meddelas, om det styrks att likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning i första instans.

Fråga om likvidation enligt första stycket prövas på *anmälan* av Finansinspektionen *eller på ansökan* av styrelsen, styrelseledamot eller huvudman. I det fall som avses i första stycket 2 prövas frågan även på ansökan av borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende av att det finns någon som kan företräda sparbanken.

Fråga om likvidation enligt första stycket prövas på *ansökan* av Finansinspektionen, styrelsen, styrelseledamot eller huvudman. I det fall som avses i första stycket 2 prövas frågan även på ansökan av borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende av att det finns någon som kan företräda sparbanken.

6 §

Bestämmelserna om styrelse och styrelseledamöter i denna lag, *bankrörelselagen (1987:617)* och *lagen (1995:1559)* om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag skall tillämpas på likvidatorerna, i den mån inte annat

Bestämmelserna om styrelse och styrelseledamöter i denna lag, *lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse* och *lagen (1995:1559)* om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag skall tillämpas på likvidato-

följer av detta kapitel.

terna, i den mån inte annat följer av detta kapitel.

Upphör mandattiden för en huvudman medan sparbanken är i likvidation, skall mandattiden anses vara förlängd till dess att likvidationen avslutas.

Ett uppdrag att vara revisor upphör inte genom att sparbanken träder i likvidation. Bestämmelserna om revision i 3 kap. *bankrörelselagen* skall tillämpas under likvidationen. *Revisionsberättelsen* skall innehålla ett uttalande huruvida enligt revisorernas mening *likvidationen* onödigt fördröjs.

Ett uppdrag att vara revisor upphör inte genom att sparbanken träder i likvidation. Bestämmelserna om revision i 4 a kap. skall tillämpas under likvidationen. *I revisionsberättelsen* skall anges om likvidationen enligt revisorernas mening onödigt fördröjs.

7 kap.

5 §⁵

Senast två månader efter det att avtalet om fusion har registrerats skall såväl överlåtande som övertagande sparbank ansöka om tillstånd att verkställa avtalet. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen. Vid fusion enligt 2 § skall sparbankerna *därjämte* ansöka om *oktroj* och *stadfästelse* av reglementet för den övertagande sparbanken enligt 2 kap. 3 §.

Senast två månader efter det att avtalet om fusion har registrerats skall såväl överlåtande som övertagande sparbank ansöka om tillstånd att verkställa avtalet. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen. Vid fusion enligt 2 § skall sparbankerna *dessutom* ansöka om *tillstånd att driva bankrörelse* och *godkännande* av reglementet för den övertagande sparbanken enligt 3 kap. *lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse*.

Vid behandlingen av en ansökan om tillstånd att verkställa avtalet om fusion prövas om fusionen kan anses förenlig med deras intressen, som är insättare i eller i övrigt har fordringar på de av fusionen berörda sparbankerna, samt om fusionen framstår som ändamålsenlig från allmän synpunkt.

Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

⁵ Senaste lydelse 2000:819.

*Föreslagen lydelse***9 kap. Skadestånd m.m.****Stiftares, huvudmans, styrelseledamots och delegats skadeståndsansvar**

1 § En stiftare, huvudman, styrelseledamot eller delegat, som när han eller hon fullgör sitt uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet skadar en sparbank, skall ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan tillfogas någon annan genom överträdelse av denna lag, lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag, tillämplig lag om årsredovisning, lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse eller bankens reglemente.

Revisors, lekmannarevisors och granskares skadeståndsansvar

2 § En revisor, en lekmannarevisor eller en granskare i en sparbank är ersättningsskyldig enligt de grunder som anges i 1 §. Han eller hon skall även ersätta skada som uppsåtligen eller av oaktsamhet vållas av en medhjälpare.

Om ett registrerat revisionsbolag är revisor eller granskare, är det detta bolag och den för revisionen eller granskningen huvudansvarige som är ersättningsskyldiga.

Jämkning

3 § Om någon är ersättningsskyldig enligt 1 eller 2 §, kan skadeståndet jämkas efter vad som är skäligt med hänsyn till handlingens art, skadans storlek och omständigheterna i övrigt.

Gemensamt skadeståndsansvar

4 § Om flera skall ersätta samma skada, svarar de solidariskt för skadeståndet i den utsträckning skadeståndsskyldigheten inte har jämkats för någon av dem enligt 3 §. Vad någon av dem har betalat i skadestånd får krävas tillbaka från de andra efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Talan om skadestånd till sparbanken

5 § Talan om skadestånd till en sparbank enligt 1 eller 2 § får väckas om majoriteten eller en minoritet bestående av minst en tredjedel av samtliga huvudmän vid sparbanksstämma har biträtt ett förslag om att väcka skadeståndstalan eller har röstat mot ett förslag om att bevilja någon styrelseledamot ansvarsfrihet. En uppgörelse om skadeståndsskyldighet till sparbanken får träffas bara av sparbanksstämman och bara under förutsättning att inte en tiondel av samtliga huvudmän röstar mot förslaget om uppgörelse. Talan mot en delegat om skadestånd till sparbanken får trots vad som nu sagts väckas av styrelsen.

Tid för väckande av talan

6 § Talan för sparbankens räkning mot en styrelseledamot om skadestånd på grund av ett beslut eller en åtgärd under ett räkenskapsår skall väckas senast ett år från det att årsredovisningen och revisionsberättelsen för räkenskapsåret lades fram på sparbanksstämman.

7 § Har sparbanksstämman beslutat att bevilja ansvarsfrihet eller att inte föra skadeståndstalan utan att minst det antal huvudmän som anges i 5 § röstat mot det eller har tiden för talan gått ut enligt 6 §, får talan enligt 5 § ändå väckas, om det i årsredovisningen eller i revisionsberättelsen eller på något annat sätt inte har lämnats i väsentliga hänseenden riktiga och fullständiga uppgifter till sparbanksstämman om det beslut eller den åtgärd som talan grundas på.

8 § Styrelsen får trots bestämmelserna i 5–7 §§ föra en skadeståndstalan som grundas på brott.

9 § Talan för sparbankens räkning enligt 1 eller 2 § som inte grundas på brott, får inte väckas mot

1. en styrelseledamot sedan fem år förflutit från utgången av det räkenskapsår då beslut eller åtgärder, som talan grundas på, fattades eller vidtogs,

2. en delegat sedan tre år förflutit från utgången av det räkenskapsår då beslut eller åtgärder, som talan grundas på, fattades eller vidtogs,

3. en revisor sedan fem år förflutit från utgången av det räkenskapsår som revisionsberättelsen avser,

4. en lekmannarevisor sedan fem år förflutit från utgången av det räkenskapsår som granskningsrapporten avser,

5. en granskare sedan fem år förflutit från den dag när yttrandet över den särskilda granskningen lades fram på stämman,

6. en stiftare sedan fem år förflutit från det beslutet om bankens bildande fattades på konstituerande stämma, samt

7. en huvudman sedan två år förflutit från beslut eller åtgärder som talan grundas på.

Konkursbos talerätt

10 § Om banken har försatts i konkurs efter en ansökan som gjorts innan den tid som anges i 9 § har gått ut, får konkursboet föra talan enligt 1 eller 2 § trots att frihet från skadeståndsansvar har inträtt enligt 5–7 §§. Efter utgången av den tid som anges i 9 § får en sådan talan dock inte väckas senare än sex månader från edgångssammanträde.

Finansinspektionens talerätt

11 § Har en sparbank i fall som avses i 1 eller 2 § tillfogats skada, får Finansinspektionen föra talan mot den ersättningsskyldige, om inte bestämmelserna i 5–7 och 9 §§ utgör hinder för sådan talan.

10 kap. Sparbanks firma

1 § En sparbanks firma skall innehålla ordet sparbank.

Firman skall registreras i bankregistret.

Om firman skall registreras på två eller flera språk, skall varje lydelse anges i bankens reglemente.

2 § En sparbanks firma skall tydligt skilja sig från andra ännu bestående firmor som är införda i bankregistret samt från benämningar på utländska bankföretag, som är allmänt kända i Sverige.

För registrering av firma gäller i övrigt vad som föreskrivs i firmalagen (1974:156).

3 § En sparbanks styrelse kan anta bifirma. Bestämmelsen i 1 § andra stycket och 2 § om firma gäller även bifirma. Ordet bank eller sparbank får bara användas i bifirma för bankverksamhet.

4 § Skriftliga handlingar, som utfärdas för en sparbank, bör undertecknas med bankens firma. Om styrelsen eller annan ställföreträdare för banken har utfärdat en handling utan firmateckning och det inte framgår av dess innehåll att den utfärdats på bankens vägnar, är de som undertecknat handlingen solidariskt ansvariga för förpliktelse enligt handlingen såsom för egen skuld. Detta gäller dock inte om det av omständigheterna vid handlingens tillkomst framgick att den utfärdades för banken och den till vilken handlingen ställts av banken får den behörigen undertecknat godkännande av handlingen utan oskäligt dröjsmål efter det att detta begärts eller personlig ansvarighet gjorts gällande mot undertecknarna.

5 § I firmalagen (1974:156) finns bestämmelser om förbud mot användning av firma och om hävande av firmaregistrering.

11 kap. Registrering m.m.

1 § Registreringsmyndigheten skall utan dröjsmål kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som för sparbanker införs i bankregistret med undantag för registrering av underrättelse enligt

1. 2 kap. 14 § om dagen för kungörelse om rörelsens öppnande,

2. 6 kap. 19 § från tingsrätten om att banken blivit försatt i konkurs, att beslut om konkurs upphävts eller att konkurs avslutats, och

3. 7 kap. 5 § om fusionstillstånd.

En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har införts i registret skall bara ange ändringens art.

2 § Det som för sparbanker blivit infört i bankregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 1 § och det inte av omständigheterna framgår att tredje man varken kände till eller borde ha känt till det som kungjorts.

3 § Om en sökande vid anmälan för registrering inte har iakttagit vad som är föreskrivet om anmälan, skall denne föreläggas att inom viss tid avge yttrande eller göra rättelse. Detsamma gäller om registreringsmyn-

digheten finner att ett beslut, som anmäls för registrering och för vars giltighet regeringens eller Finansinspektionens godkännande inte krävs, eller en handling som bifogas anmälan

1. inte har kommit till i behörig ordning,
2. till sitt innehåll strider mot denna lag eller annan författning eller reglementet, eller
3. i något viktigare hänseende har en otydlig eller vilseledande avfattning.

Om sökanden inte rättar sig efter föreläggandet, skall anmälan avskrivast. En underrättelse om denna påföljd skall tas in i föreläggandet. Finns det även efter det att yttrandet har avgetts något hinder mot registrering och har sökanden haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall registrering vägras, om det inte finns anledning att ge sökanden ett nytt föreläggande.

Bestämmelserna i första stycket hindrar inte registrering av ett beslut av stämman, om rätten till talan mot beslutet har gått förlorad enligt 4 kap. 17 § andra stycket.

4 § Registreringsmyndigheten skall genast skriftligen underrätta sparbanken när myndigheten förklarat att en fråga om

1. fusion har fallit enligt 7 kap. 7 § tredje stycket, eller
2. sparbankens ombildning till bankaktiebolag har fallit enligt 8 kap. 8 §.

5 § I firmalagen (1974:156) finns bestämmelser om avförande av en firma ur registret sedan en dom om hävande av firmaregistreringen har vunnit laga kraft.

6 § Ett beslut av registreringsmyndigheten som innebär att en anmälan avskrivits eller en registrering har vägrats enligt 3 § andra stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller ett sådant beslut av registreringsmyndigheten som avses i 7 kap. 7 § tredje stycket och 8 kap. 8 §.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 1 och 3 §§ samt 10 kap. 6 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

1 §¹

När en medlem har avgått har han rätt att sex månader efter avgången få ut sina inbetalda eller genom insatsemission tillgodo-förda medlemsinsatser. Beloppet får dock inte överstiga vad som belöper på honom i förhållande till övriga medlemmar av föreningens egna kapital enligt den balansräkning som hänför sig till tiden för avgången. Vid beräkningen av föreningens egna kapital skall bortses från reservfonden, uppskrivningsfonden och förlagsinsatserna. *Ett insatsbelopp i en kreditmarknadsförening får betalas ut endast när det kan ske med hänsyn till bestämmelserna om kapital-täckning i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora expone-ringar för kreditinstitut och värde-pappersföretag. Ett insatsbelopp i ett institut för elektroniska pengar får betalas ut endast när det kan ske med hänsyn till bestämmel-serna i lagen (2002:149) om ut-givning av elektroniska pengar.*

Den avgångne har vidare rätt att i samma ordning som övriga med-lemmar få ut vad som belöper på honom av beslutad vinstutdelning.

Träder föreningen i likvidation inom sex månader från avgången eller meddelas inom samma tid beslut om att försätta föreningen i konkurs, skall den avgångnes rätt att få ut medlemsinsatser bedömas enligt grunderna för reglerna om skifte av föreningens tillgångar.

En medlems rätt enligt första-tredje styckena *kan* begränsas i

När en medlem har avgått har han rätt att sex månader efter av-gången få ut sina inbetalda eller genom insatsemission tillgodo-förda medlemsinsatser. Beloppet får dock inte överstiga vad som belöper på honom i förhållande till övriga medlemmar av föreningens egna kapital enligt den balansräk-ning som hänför sig till tiden för avgången. Vid beräkningen av föreningens egna kapital skall bortses från reservfonden, upp-skrivningsfonden och förlagsinsat-serna. *I en kreditmarknadsförening får utbetalningar av insatsbelopp dock ske tidigast sex månader ef-ter medlemmens avgång och verk-ställas bara en gång per kvartal och efter Finansinspektionens till-stånd. Ett insatsbelopp i ett institut för elektroniska pengar får betalas ut bara när det kan ske med hän-syn till bestämmelserna i lagen (2002:149) om utgivning av elek-troniska pengar.*

Går föreningen i likvidation inom sex månader från avgången eller meddelas inom samma tid beslut om att försätta föreningen i konkurs, skall den avgångnes rätt att få ut medlemsinsatser bedömas enligt grunderna för reglerna om skifte av föreningens tillgångar.

En medlems rätt enligt första-tredje styckena *får* begränsas i

¹ Senaste lydelse 2002:155.

stadgarna. Detta gäller dock inte i sådana fall som avses i 7 kap. 15 § tredje stycket eller 12 kap. 4 § andra stycket.

stadgarna. Detta gäller dock inte i sådana fall som avses i 7 kap. 15 § tredje stycket eller 12 kap. 4 § andra stycket.

I fall som avses i första stycket fjärde meningen skall Finansinspektionen ge tillstånd till utbetalning, om inte kreditmarknadsföreningens förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras.

3 §²

En medlem, som deltar i föreningen med högre insatsbelopp än han är skyldig att delta med, har rätt att efter uppsägning få ut överskjutande belopp med undantag av genom insatsemission tillgodo-förda insatser utan att avgå ur föreningen. Beträffande uppsägningen samt medlemmens rätt att få ut det uppsagda beloppet och hans skyldighet att betala tillbaka vad han har fått ut tillämpas 1 och 2 §§ samt 3 kap. 4 § första stycket. Sexmånadersfristen enligt 1 § skall därvid räknas från utgången av det räkenskapsår som sedan uppsägningen har gjorts slutar näst efter en månad eller den längre tid, högst sex månader, som har bestämts i stadgarna.

En medlem, som deltar i föreningen med högre insatsbelopp än han är skyldig att delta med, har rätt att efter uppsägning få ut överskjutande belopp med undantag av genom insatsemission tillgodo-förda insatser utan att avgå ur föreningen. Beträffande uppsägningen samt medlemmens rätt att få ut det uppsagda beloppet och hans skyldighet att betala tillbaka vad han har fått ut tillämpas 1 och 2 §§ samt 3 kap. 4 § första stycket. Sexmånadersfristen enligt 1 § skall därvid räknas från utgången av det räkenskapsår som sedan uppsägningen har gjorts slutar näst efter en månad eller den längre tid, högst sex månader, som har bestämts i stadgarna. *För kreditmarknadsföreningar skall sexmånadersfristen dock räknas från uppsägningen.*

10 kap.

6 §³

Till reservfonden skall avsättas minst fem procent, i kreditmarknadsförening dock minst tio procent, av den del av föreningens nettovinst för året som inte går åt för att täcka en balanserad förlust. Vid avsättning till reservfonden skall till nettovinsten räknas även gottgörelser. Uppgår reservfonden till minst tjugo procent av det in-

Till reservfonden skall avsättas minst fem procent, i kreditmarknadsförening dock minst tio procent, av den del av föreningens nettovinst för året som inte går åt för att täcka en balanserad förlust. Vid avsättning till reservfonden skall till nettovinsten räknas även gottgörelser. Uppgår reservfonden till minst tjugo procent av det inbetalda insatskapi-

² Senaste lydelse 1997:914.

³ Senaste lydelse 1997:457.

betalda insatskapitalet behöver sådan avsättning till reservfond som avses i detta stycke inte ske, om summan av reservfonden och det inbetalda insatskapitalet uppgår antingen till minst fyrtio procent av nettovärdet på föreningens tillgångar eller till minst samma belopp som föreningens skulder och avsättningar enligt balansräkningen. I en kreditmarknadsförening behöver avsättning inte heller göras enligt detta stycke om reservfonden uppgår till minst *tio* procent av föreningens *utlåning vid utgången av det närmast föregående räkenskapsåret*.

Till reservfonden skall vidare avsättas det belopp som

1. medlem vid avgång ur föreningen inte får tillbaka av sina insatser,
2. förlagsandelsinnehavare inte får ut vid inlösen av en förlagsinsats,
3. enligt stadgarna skall avsättas till reservfonden,
4. enligt beslut av föreningsstämman i övrigt skall föras över från det i

balansräkningen redovisade fria egna kapitalet till reservfonden.

Reservfonden får enligt beslut av föreningsstämman sättas ned endast för att täcka sådan förlust enligt den fastställda balansräkningen som inte kan täckas av fritt eget kapital.

Vid tillämpningen av första stycket skall belopp som i balansräkningen har tagits upp under rubriken Avsatt till pensioner eller sådan delpost som avses i 8 a § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. inte räknas som skuld eller avsättning i den mån det överstiger det belopp under vilket posten enligt 7 § första stycket lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. inte får nedbringas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får medge en förening eller vissa grupper av föreningar undantag helt eller delvis från bestämmelserna i första–tredje styckena, om det finns synnerliga skäl till det med hänsyn till arten av föreningsverksamheten och övriga omständigheter.

talet behöver sådan avsättning till reservfond som avses i detta stycke inte ske, om summan av reservfonden och det inbetalda insatskapitalet uppgår antingen till minst fyrtio procent av nettovärdet på föreningens tillgångar eller till minst samma belopp som föreningens skulder och avsättningar enligt balansräkningen. I en kreditmarknadsförening behöver avsättning inte heller göras enligt detta stycke om reservfonden uppgår till minst *trettio* procent av föreningens *insatskapital*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.11 Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 2 § konkurslagen (1987:672) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap. **2 §¹**

Förvaltare utses av rätten.

Rätten bestämmer också antalet förvaltare. Flera än en förvaltare får utses om det med hänsyn till boets omfattning och beskaffenhet är behövt att förvaltningen delas eller att den handhas odelad av flera. Om en förvaltare är jävig men det med hänsyn till förhållandena i konkursen är olämpligt att entlediga honom, får rätten utse någon annan att sköta förvaltningen i den del förvaltaren är jävig.

Om boets förvaltning skall vara delad, skall en förvaltare utses för varje del av förvaltningen. Rätten bestämmer efter vilka grunder delningen skall ske.

Särskilda bestämmelser om att ett allmänt ombud skall delta i konkursförvaltningen finns i försäkringsrörelselagen (1982:713) och i bankrörelselagen (1987:617).

Särskilda bestämmelser om att ett allmänt ombud skall delta i konkursförvaltningen finns i försäkringsrörelselagen (1982:713), lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar och lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

¹ Senaste lydelse 1989:1084.

2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 1 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

1 §²

Med bankinstitut förstås i denna lag bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker och utländska bankföretag som med stöd av 1 kap. 4 eller 5 § bankrörelselagen (1987:617) driver bankrörelse från filial här i landet.

Med finansinstitut förstås bankinstitut, kreditmarknadsföretag, värdepappersinstitut, Första-Fjärde AP-fonderna enligt lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder), Sjätte AP-fonden enligt lagen (2000:193) om Sjätte AP-fonden, försäkringsföretag med svensk koncession, landshypoteksinstitutionen, Svenska skeppshypotekskassan samt utländska företag som med stöd av 2 kap. 8, 9 eller 10 § lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet driver verksamhet från filial i Sverige.

Med bankinstitut förstås i denna lag bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker och utländska bankföretag som med stöd av 4 kap. 1 eller 4 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse driver bankrörelse från filial här i landet.

Med finansinstitut förstås bankinstitut, kreditmarknadsföretag, värdepappersinstitut, Första-Fjärde AP-fonderna enligt lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder), Sjätte AP-fonden enligt lagen (2000:193) om Sjätte AP-fonden, försäkringsföretag med svensk koncession, landshypoteksinstitutionen, Svenska skeppshypotekskassan samt utländska företag som med stöd av 4 kap. 1, 3 eller 4 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse driver verksamhet från filial i Sverige.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

¹ Lagen omtryckt 1999:19.

² Senaste lydelse 2003:840.

2.13 Förslag till lag om ändring i prisinformationslagen (1991:601)

Härigenom föreskrivs att 3 § prisinformationslagen (1991:601) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Särskilda föreskrifter om information till konsumenter finns i konsumentkreditlagen (1992:830), konsumentförsäkringslagen (1980:38), lagen (1996:1006) om *valutaväxling och betalningsöverföring*, lagen (1999:268) om betalningsöverföringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och lagen (2000:274) om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal.

Föreslagen lydelse

3 §¹

Särskilda föreskrifter om information till konsumenter finns i konsumentkreditlagen (1992:830), konsumentförsäkringslagen (1980:38), lagen (1996:1006) om *anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet*, lagen (1999:268) om betalningsöverföringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och lagen (2000:274) om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

¹ Senaste lydelse 2000:894.

2.14 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1991:981) om värdepappersrörelse

dels att rubriken närmast före 2 kap. 6 § skall ha följande lydelse,
dels att 1 kap. 2, 3, 3 a och 3 d §§, 2 kap. 5 och 6 §§, 3 kap. 5 § samt 4 kap. 4 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 1 kap. 8 a §, samt närmast före den en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §²

I denna lag betyder

1. värdepappersrörelse: verksamhet som består i att yrkesmässigt tillhandahålla sådana tjänster som anges i 3 §,

2. värdepappersbolag: svenskt aktiebolag som fått tillstånd enligt denna lag att driva värdepappersrörelse,

3. *bankinstitut*: *bankaktiebolag*, *sparbank*, *medlemsbank* och utländskt *bankföretag* som driver *bankrörelse* från filial här i landet,

3. *kreditinstitut*: *bank*, *kreditmarknadsföretag* och utländskt *bank- eller kreditföretag* som driver *bank- eller finansieringsrörelse* från filial här i landet,

4. värdepappersinstitut: värdepappersbolag, svenska *bankinstitut* som fått tillstånd enligt denna lag att driva värdepappersrörelse och utländska företag som driver värdepappersrörelse från filial här i landet,

4. värdepappersinstitut: värdepappersbolag, svenska *kreditinstitut* som fått tillstånd enligt denna lag att driva värdepappersrörelse och utländska företag som driver värdepappersrörelse från filial här i landet,

5. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

6. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

7. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning; om ett utländskt företag etablerar sig i Sverige enligt 3 c § 1 eller 2 kap. 7 § första stycket, skall etable-

7. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning; om ett utländskt företag etablerar sig i Sverige enligt 3 c § 1 eller 2 kap. 7 § första stycket, skall etable-

¹ Jfr rådets direktiv 93/22/EEG av den 10 maj 1993 om investeringstjänster inom värdepappersområdet (EGT L 141, 11.6.1993, s. 27, Celex 31993L0022), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG (EGT L 035, 11.2.2003, s. 1, Celex 32002L0087), Europaparlamentets och rådets direktiv 97/9/EG av den 3 mars 1997 om system för ersättning till investerare (EGT L 84, 26.3.1997, s. 22, Celex 397L0009) samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG av den 20 mars 2000 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (EGT L 126, 26.5.2000, s. 1, Celex 32000L0012), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG (EGT L 035, 11.2.2003, s. 1, Celex 32002L0087).

² Senaste lydelse 1998:266.

ringen anses som en enda filial, även om flera driftställen inrättas,

8. koncern: detsamma som i 1 kap. 5 och 6 §§ aktiebolagslagen (1975:1385), varvid vad som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag.

ringen anses som en enda filial, även om flera driftställen inrättas,

8. koncern: detsamma som i 1 kap. 5 och 6 §§ aktiebolagslagen (1975:1385), varvid vad som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag,

9. startkapital: det kapital som definieras i artikel 34.2.1 och 34.2.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG av den 20 mars 2000 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut.

Ett värdepappersbolag och ett annat företag skall anses ha nära förbindelser, om

1. det ena företaget direkt eller indirekt genom dotterbolag äger 20 procent eller mer av kapitalet eller disponerar över 20 procent eller mer av samtliga röster i det andra företaget,

2. det ena företaget direkt eller indirekt utgör moderföretag till det andra eller det finns en annan likartad förbindelse mellan företagen, eller

3. båda företagen är dotterföretag till eller har en likartad förbindelse med en *eller* samma juridiska person eller står i ett motsvarande förhållande till en och samma fysiska person.

3. båda företagen är dotterföretag till eller har en likartad förbindelse med en *och* samma juridiska person eller står i ett motsvarande förhållande till en och samma fysiska person.

Nära förbindelser föreligger även mellan en fysisk person och ett värdepappersbolag, om den fysiska personen

1. äger *mer än* 20 procent av kapitalet eller disponerar över *mer än* 20 procent av samtliga röster i värdepappersbolaget, eller

1. äger *minst* 20 procent av kapitalet eller disponerar över *minst* 20 procent av samtliga röster i värdepappersbolaget, eller

2. på annat sätt har sådant inflytande över värdepappersbolaget att personens ställning motsvarar den som ett moderföretag har i förhållande till ett dotterföretag eller det finns annan likartad förbindelse mellan honom och värdepappersbolaget.

3 §³

Värdepappersrörelse får, om inte annat följer av denna lag, drivas endast efter tillstånd av Finansinspektionen. Tillstånd får ges för

1. handel med finansiella instrument för annans räkning i eget namn,
2. förmedling av kontakt mellan köpare och säljare av finansiella instrument eller i annat fall medverkan vid transaktioner avseende sådana instrument,

3. handel med finansiella instrument för egen räkning,

4. förvaltning av någon annans finansiella instrument,

³ Senaste lydelse 1997:117.

5. garantigivning eller annan medverkan vid emissioner av fondpapper eller erbjudanden om köp eller försäljning av finansiella instrument som är riktade till en öppen krets.

Tillstånd att driva värdepappersrörelse får meddelas *bankinstitut* samt svenska aktiebolag och utländska företag som inte är *bankinstitut*.

Tillstånd att driva värdepappersrörelse får meddelas *kreditinstitut* samt svenska aktiebolag och utländska företag som inte är *kreditinstitut*.

3 a §⁴

Tillstånd enligt 3 § krävs inte när ett företag inom en koncern tillhandahåller sådana tjänster som där anges uteslutande till andra företag inom koncernen.

Tillstånd enligt 3 § krävs inte när ett *bankinstitut* för egen räkning förvärvar och driver handel med obligationer, förlagsbevis och andra fordringsbevis avsedda för den allmänna marknaden.

Tillstånd enligt 3 § krävs inte när ett *kreditinstitut* för egen räkning förvärvar och driver handel med obligationer, förlagsbevis och andra fordringsbevis avsedda för den allmänna marknaden.

Tillstånd enligt 3 § 2 krävs inte för verksamhet som bedrivs med stöd av en auktorisation som börs eller marknadsplats enligt lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet.

3 d §⁵

Tillstånd enligt 3 § behövs inte för

1. ett utländskt bankföretag som driver verksamhet med stöd av 1 kap. 5 § *bankrörelselagen* (1987:617),

2. ett utländskt *kreditinstitut* som driver verksamhet med stöd av 2 kap. 9 § *lagen* (1992:1610) om finansieringsverksamhet,

3. ett utländskt företag som driver verksamhet med stöd av 2 kap. 10 § *lagen om finansieringsverksamhet*.

1. utländska *kreditinstitut* som driver verksamhet med stöd av 4 kap. 1 eller 2 § *lagen* (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse, och

2. finansiella institut som driver verksamhet med stöd av 4 kap. 3 § *lagen om bank- och finansieringsrörelse*.

Uppgiftsskyldighet

8 a §

Ett värdepappersbolag är skyldigt att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till bolaget, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av under-

⁴ Senaste lydelse 1998:266.

⁵ Senaste lydelse 1997:460.

sökningsledare eller om det i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol begärs av åklagare.

2 kap.

5 §⁶

Ett värdepappersbolag skall när verksamheten påbörjas ha ett *bundet eget kapital* som vid tidpunkten för beslut om tillstånd enligt 1 § motsvarar minst

1. fem miljoner euro om bolagets verksamhet skall innefatta mottagande av medel på konto enligt 3 kap. 4 § 4,

2. 730 000 euro om bolaget skall bedriva verksamhet som avses i 1 kap. 3 § 3 eller 5,

3. 125 000 euro om inte högre belopp krävs enligt 1 eller 2, och

4. 50 000 euro om bolaget skall driva enbart verksamhet som avses i 1 kap. 3 § 2 och denna skall avse endast andelar i investeringsfonder eller sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Finansinspektionen får medge undantag från det högre kapitalkrav som i 2 föreskrivs för bedrivande av verksamhet enligt 1 kap. 3 § 5, om den verksamheten bara avser annan medverkan vid emissioner än garantigivning.

I 5 kap. 4 § 3 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag finns bestämmelser om vad som utgör bundet eget kapital.

Bankinstitut

Tillstånd för ett bankinstitut att driva värdepappersrörelse får meddelas endast om den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla kraven på en sund värdepappersrörelse och institutet tillhör ett investerarskydd som uppfyller minst de krav som gäller inom EES.

Ett värdepappersbolag skall när verksamheten påbörjas ha ett *startkapital* som vid tidpunkten för beslut om tillstånd enligt 1 § motsvarar minst

Finansinspektionen får medge undantag från det högre kapitalkrav som i *första stycket 2* föreskrivs för bedrivande av verksamhet enligt 1 kap. 3 § 5, om den verksamheten bara avser annan medverkan vid emissioner än garantigivning.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela föreskrifter om vilka poster som får räknas in i startkapitalet.

Kreditinstitut

6 §⁷

Tillstånd för ett kreditinstitut att driva värdepappersrörelse får meddelas endast om den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla kraven på en sund värdepappersrörelse och institutet tillhör ett investerarskydd som uppfyller minst de krav som gäller inom EES.

⁶ Senaste lydelse 2004:56.

⁷ Senaste lydelse 1999:160.

3 kap.**5 §⁸**

Medel som tas emot med redovisningsskyldighet enligt 4 § första stycket 3 skall genast avskiljas och sättas in på räkning i *bankinstitut*.

Ett *värdepappersbolag* och ett utländskt företag som enligt 4 § första stycket 4 tar emot medel på konto skall ha en med hänsyn till rörelsens art och omfattning tillräcklig betalningsberedskap.

Vid mottagande av medel på konto skall skriftlig överenskommelse om detta träffas med kunden.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om mottagande av medel på konto.

Medel som tas emot med redovisningsskyldighet enligt 4 § första stycket 3 skall genast avskiljas och sättas in på räkning i *kreditinstitut*.

4 kap.**4 §⁹**

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får i föreskrifter ange risknivåer för värdepappersbolags och svenska *bankinstituts* innehav av finansiella instrument. Föreskrifterna får avse alla innehav av finansiella instrument utom sådana som avses i 3 kap. 1 § andra stycket och, i fråga om *bankinstitut*, 1 kap. 4 §.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får i föreskrifter ange risknivåer för värdepappersbolags och svenska *kreditinstituts* innehav av finansiella instrument. Föreskrifterna får avse alla innehav av finansiella instrument utom sådana som avses i 3 kap. 1 § andra stycket och, i fråga om *kreditinstitut*, 1 kap. 3 a § andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

⁸ Senaste lydelse 1994:2015.

⁹ Senaste lydelse 1998:266.

2.15 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § och 15 §§ lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för <i>bankföretag 1 kap. 4 och 5 §§ bankrörelselagen (1987:617),</i> 2. för värdepappersföretag 1 kap. 3 c § och 2 kap. 7 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, 3. för <i>företag som driver finansieringsverksamhet 2 kap. 8–10 §§ lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet,</i> 4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivarers verksamhet i Sverige, 5. för börser, auktoriserade marknadsplatser och clearingorganisationer 2 kap. 7 §, 7 kap. 2 § respektive 8 kap. 3 § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, 6. för centrala värdepappersförvarare 2 kap. 6 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, 7. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–11 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder och 8. för utgivare av elektroniska pengar 2 kap. 8 § samt 5 kap. 6 och 7 §§ lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar.	1. för <i>kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse,</i> 3. för <i>finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,</i> 7. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–11 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder, 8. för utgivare av elektroniska pengar 2 kap. 8 § samt 5 kap. 6 och 7 §§ lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar, 9. för <i>företag som driver inlåningsverksamhet 2 § lagen (2004:000) om inlåningsverksamhet.</i>

15 §²

Den som utsetts till verkställande direktör enligt 8 § skall göra anmälan om filialen till Patent- och registreringsverket (registreringsmyndigheten), som för ett filialregister för

Den som utsetts till verkställande direktör enligt 8 § skall göra anmälan om filialen till Patent- och registreringsverket (registreringsmyndigheten), som för ett filialregister för

¹ Senaste lydelse 2004:57

² Senaste lydelse 1995:1558.

registreringar enligt denna lag.

Verkställande direktören skall också till registreringsmyndigheten snarast anmäla ändringar i de uppgifter som anmälts för registrering. Anmälan skall även göras, om det utländska företaget är föremål för ackord eller liknande förfarande.

Näringsverksamheten får påbörjas när anmälan enligt första stycket har skett.

registreringar enligt denna lag. *Filialer till utländska bankföretag registreras dock i bankregistret enligt 13 kap. 1 lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse. När det i denna lag hänvisas till filialregistret skall hänvisningen beträffande filialer till utländska bankföretag i stället avse bankregistret.*

Verkställande direktören skall också till registreringsmyndigheten snarast anmäla ändringar i de uppgifter som anmälts för registrering. Anmälan skall även göras, om det utländska företaget är föremål för ackord eller liknande förfarande.

Näringsverksamheten får påbörjas när anmälan enligt första stycket har skett.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.16 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet

dels att 1 kap. 1 § och 8 kap. 4 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 2 kap. 9 §, samt närmast före den en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

Företag som driver verksamhet i syfte att åstadkomma regelbunden handel med finansiella instrument kan få auktorisation som börs eller marknadsplats enligt denna lag.

Clearingverksamhet får yrkesmässigt bedrivas endast av Sveriges riksbank och av företag som fått tillstånd som clearingorganisation enligt denna lag. Tillstånd behövs dock inte för clearingverksamhet som huvudsakligen allmänheten deltar i.

Frågor om auktorisation och tillstånd prövas av Finansinspektionen.

Tillstånd enligt andra stycket behövs inte om företaget har tillstånd enligt 1 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617) eller enligt 1 kap. 3 § 1, 2 eller 4 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.

Tillstånd enligt andra stycket behövs inte om företaget har tillstånd att driva bankrörelse enligt lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse eller tillstånd enligt 1 kap. 3 § 1, 2 eller 4 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.

2 kap.

Uppgiftsskyldighet

9 §

En börs är skyldig att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till företaget, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledare eller om det i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol begärs av åklagare.

¹ Jfr rådets direktiv 93/22/EEG av den 10 maj 1993 om investeringstjänster inom värdepappersområdet (EGT L 141, 11.6.1993, s. 27, Celex 31993L0022), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG (EGT L 035, 11.2.2003, s. 1, Celex 32002L0087).

² Senaste lydelse 1996:180.

8 kap.**4 §³**

Bestämmelserna i 2 kap. 3 § om ansökan innan bolaget eller föreningen har registrerats och om verksamhetsplan, i 2 kap. 4 § om godkännande av bolagsordningen eller stadgar, i 2 kap. 5 § om kapital, i 2 kap. 6 § om styrelsens storlek och verkställande direktör och i 2 kap. 8 § om sekretess skall tillämpas även i fråga om clearingorganisation.

Bestämmelserna i 2 kap. 3 § om ansökan innan bolaget eller föreningen har registrerats och om verksamhetsplan, i 2 kap. 4 § om godkännande av bolagsordningen eller stadgar, i 2 kap. 5 § om kapital, i 2 kap. 6 § om styrelsens storlek och verkställande direktör, i 2 kap. 8 § om sekretess och i 2 kap. 9 § om uppgiftsskyldighet skall tillämpas även i fråga om clearingorganisation.

I sin verksamhetsplan skall en clearingorganisation beskriva de huvudsakliga risker som är förenade med verksamheten och hur dessa risker skall hanteras (riskhanteringsplan).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

³ Senaste lydelse 1996:180.

2.17 Förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (1992:830)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om konsumentkreditlagen (1992:830)
dels att nuvarande 37 § skall betecknas 38 §,
dels att den nya 38 § skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 5 a och 37 §§, samt
 närmast före 5 a § en ny rubrik, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Kreditprövning

5 a §

Näringsidkaren skall, innan kredit beviljas, pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet (kreditprövning).

Kreditprövning behöver inte göras om näringsidkaren på grund av sin kännedom om konsumenten eller andra omständigheter har grundad anledning att utgå från att konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig.

Kravet på kreditprövning gäller inte heller för engångskrediter när kredittiden är högst tre månader och kreditbeloppet skall betalas på en gång eller för krediter som avser mindre belopp.

37 §

Om näringsidkaren inte följer vad som föreskrivs i 5 a §, får Konsumentverket förelägga näringsidkaren att upphöra med att lämna krediter. Föreläggandet får förenas med vite.

Om det är tillräckligt, får Konsumentverket i stället meddela varning.

¹ Jfr rådets direktiv 87/102/EEG av den 22 december 1986 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om konsumentkrediter (EGT L 42, 12.2.1987, s. 48, Celex 31987L0102) senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 98/7/EG (EGT L 101, 1.4.1998, s. 17, Celex 31998L0007).

38 §

Konsumentverkets beslut enligt 36 § andra stycket och 37 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut av Konsumentverket enligt 36 § får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.19 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt

Härigenom föreskrivs¹ att 2 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt² skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §³

Bestämmelserna i denna lag gäller företag som driver

1. *bankrörelse och annan verksamhet som består i att från allmänheten låna upp medel och att lämna krediter,*

2. *livförsäkringsrörelse,*

3. *verksamhet av det slag som beskrivs i 1 kap. 3 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,*

4. *verksamhet som står under Finansinspektionens tillsyn och som huvudsakligen består i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 3 kap. 1 § 2–13 lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet,*

5. *verksamhet som kräver anmälan till Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om valutaväxling och betalningsöverföring,*

6. *verksamhet av det slag som beskrivs i 1 § lagen (1989:508) om försäkringsmäklare, samt*

7. *verksamhet för utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar.*

Lagen gäller endast sådan mot kunder inriktad verksamhet som avses i första stycket och som bedrivs från ett fast driftställe i Sverige.

1. *bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse,*

4. *verksamhet som kräver anmälan till eller ansökan hos Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet eller lagen (2004:000) om inlåningsverksamhet,*

5. *verksamhet av det slag som beskrivs i 1 § lagen (1989:508) om försäkringsmäklare, samt*

6. *verksamhet för utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar.*

¹ Jfr rådets direktiv 91/308/EEG av den 10 juni 1991 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar (EGT L 166, 28.6.1991, s. 77, Celex 31991L0308), ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/97/EG (EGT L 344, 28.12.2001, s. 76, Celex 32001L0097).

² Lagen omtryckt 1999:162.

³ Senaste lydelse 2002:152.

Bestämmelser om uppgiftsskyldighet för vissa andra företag finns i 9 a §.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.20 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag

dels att 1 kap. 1 §, 2 kap. 7 §, 5 kap. 1 § och 6 kap. 4 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 7 kap. 13 a §, samt närmast före den en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

I denna lag betyder

1. bank: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank,	
2. kreditmarknadsföretag: ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening som har fått tillstånd att driva <i>finansieringsverksamhet</i> enligt lagen (1992:1610) om <i>finansieringsverksamhet</i> (kreditmarknadsbolag respektive kreditmarknadsförening),	2. kreditmarknadsföretag: ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening som har fått tillstånd att driva <i>finansieringsrörelse</i> enligt lagen (2004:000) om <i>bank- och finansieringsrörelse</i> (kreditmarknadsbolag respektive kreditmarknadsförening),
3. värdepappersbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,	
4. kreditinstitut: bank, kreditmarknadsföretag och Svenska skeppshypotekskassan,	
5. institut: kreditinstitut och värdepappersbolag,	
6. finansiellt institut: ett svenskt eller utländskt företag som inte är kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar, eller motsvarande utländskt företag och vars huvudsakliga verksamhet är att	6. finansiellt institut: ett svenskt eller utländskt företag som inte är kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländskt företag och vars huvudsakliga verksamhet är att
– förvärva aktier eller andelar,	– förvärva aktier eller andelar,
– driva <i>valutahandel</i> ,	
– driva värdepappersrörelse, utan att vara tillståndspliktigt enligt 1 kap. 3 § lagen om värdepappersrörelse, eller	– driva värdepappersrörelse utan att vara tillståndspliktigt enligt 1 kap. 3 § lagen om värdepappersrörelse, eller
– driva en eller flera av de verksamheter som anges i 3 kap. 1 §	– driva en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 §

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG av den 20 mars 2000 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (EGT L 126, 26.5.2000, s. 1, Celex 32000L0012), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG (EGT L 035, 11.2.2003, s.1, Celex 32002L0087).

² Senaste lydelse 2002:153.

andra stycket 2–11 lagen om finansieringsverksamhet, utan att vara tillståndspliktigt enligt 1 kap. 2 § samma lag,

7. holdingföretag med finansiell verksamhet: ett finansiellt institut som har minst ett dotterföretag som är kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländskt företag och vars dotterföretag även i övrigt uteslutande eller huvudsakligen utgörs av sådana företag eller finansiella institut,

8. holdingföretag med blandad verksamhet: ett svenskt eller utländskt moderföretag som inte är kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar, motsvarande utländskt företag eller holdingföretag med finansiell verksamhet, men som har minst ett dotterföretag som är kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländskt företag,

9. anknutet företag: ett svenskt eller utländskt företag vars huvudsakliga verksamhet består i att äga eller förvalta fast egendom, tillhandahålla datatjänster eller bedriva annan liknande verksamhet som har samband med ett eller flera *kreditinstituts, värdepappersbolags, instituts* för elektroniska pengar eller motsvarande utländska *företags huvudsakliga verksamhet,*

10. ägarintresse: ett direkt eller indirekt innehav av 20 % eller mer av rösterna eller kapitalet i ett företag.

andra stycket 2–10 och 12 lagen om bank- och finansieringsrörelse, utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § samma lag,

9. anknutet företag: ett svenskt eller utländskt företag vars huvudsakliga verksamhet består i att äga eller förvalta fast egendom, tillhandahålla datatjänster eller bedriva annan liknande verksamhet som har samband med *den huvudsakliga verksamheten i ett eller flera kreditinstitut, värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar* eller motsvarande utländska *företag,*

2 kap.

7 §³

Från det egna kapitalet skall institutet räkna av förluster uppkomna under löpande räkenskapsår.

Från det primära kapitalet skall institutet räkna av övervärden vid förvärv av rörelse (inkrångsgoodwill), som redovisas i institutet.

Från summan av det primära och det supplementära kapitalet enligt 6 § andra–fjärde styckena skall institutet räkna av det bokförda värdet av vad som har skjutits till som aktiekapital eller i annan form (tillskott) i ett företag som driver försäkringsverksamhet eller *något slag av finansiell verksamhet som kräver tillstånd, om*

Från summan av det primära och det supplementära kapitalet enligt 6 § andra–fjärde styckena skall institutet räkna av det bokförda värdet av vad som har skjutits till som aktiekapital eller i annan form (tillskott) i ett företag som driver försäkringsverksamhet eller *som är ett institut eller ett finansiellt institut, om*

1. institutets ägarandel överstiger 5 % av företags kapital, eller

2. i det fall ägarandelen är mindre än enligt 1, tillskottet eller summan av tillskotten överstiger 5 % av det egna kapitalet eller de egna fonderna i

³ Senaste lydelse 1995:1598.

företaget eller det sammanlagda bokförda värdet av sådana tillskott överstiger 10 % av summan av institutets primära och supplementära kapital.

Avräkning skall inte göras för tillskott som belöper på företag som omfattas av gruppbaserad redovisning enligt 6 kap. genom fullständig konsolidering eller genom en klyvningsmetod.

5 kap.

1 §

Värdet av ett instituts exponering gentemot en kund eller en grupp av kunder med inbördes anknytning får inte överstiga 25 % av institutets kapitalbas.

Om en kund eller en grupp av kunder med inbördes anknytning är moderföretag eller dotterföretag till institutet eller dotterföretag till moderföretaget, får värdet av exponeringen inte överstiga 20 % av institutets kapitalbas.

Om institutet i ett fall som avses i andra stycket är en bank och moderföretaget inte är ett institut, ett försäkringsföretag eller motsvarande utländskt företag, får värdet av exponeringen inte överstiga 10 % av bankens kapitalbas.

6 kap.

4 §⁴

Vad som föreskrivs i 2 kap. 15 a § *bankrörelselagen (1987:617)* om en banks innehav och åtaganden i företag skall tillämpas även på en finansiell företagsgrupps samlade innehav och åtaganden, om en bank ingår i företagsgruppen.

Vad som föreskrivs i 3 kap. 6 § lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet om ett kreditmarknadsföretags kvalificerade innehav av aktier eller andelar i företag som inte driver finansiell verksamhet skall tillämpas även på en finansiell företagsgrupps samlade kvalificerade innehav, om ett kreditinstitut som inte är bank ingår i företagsgruppen.

Vad som föreskrivs i 3 kap. 1 a § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse om ett värdepappersbolags kvalificerade innehav av aktier eller andelar i företag med annan verksamhet än finansiell verksamhet skall

Vad som föreskrivs i 7 kap. 9–11 §§ *lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse* om ett kreditinstituts innehav av aktier och andelar i företag skall tillämpas även på en finansiell företagsgrupps samlade innehav, om ett kreditinstitut ingår i företagsgruppen.

⁴ Senaste lydelse 1997:463.

tillämpas även på en finansiell företagsgrupps samlade kvalificerade innehav, om ett värdepappersbolag som har tillstånd att bedriva verksamhet som avses i 3 kap. 4 § första stycket 4 och 5 samma lag ingår i företagsgruppen.

7 kap.

Uppgiftsskyldighet

13 a §

Ett holdingföretag med finansiell verksamhet och ett holdingföretag med blandad verksamhet är skyldiga att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till företaget, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledare eller om det i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol begärs av åklagare.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.21 Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450)

Härigenom föreskrivs att 22 § marknadsföringslagen (1995:450) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 §¹

En näringsidkare får åläggas att betala en särskild avgift (marknadsstörningsavgift), om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot någon bestämmelse i 5–13 och 13 c §§.

Detsamma gäller om en näringsidkare eller någon som handlar på dennes vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av bestämmelserna i 14 § första stycket andra och tredje *meningen* eller 14 a § första stycket 2 tobakslagen (1993:581), 4 kap. 10 § alkohollagen (1994:1738) eller 7 kap. 3, 4 eller 10 § radio- och TV-lagen (1996:844).

Vad som sägs i första och andra *stycket* gäller också en näringsidkare som uppsåtligen eller av oaktsamhet väsentligt har bidragit till överträdelsen.

Avgiften tillfaller staten.

Detsamma gäller om en näringsidkare eller någon som handlar på dennes vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av bestämmelserna i 14 § första stycket andra och tredje *meningarna* eller 14 a § första stycket 2 tobakslagen (1993:581), 4 kap. 10 § alkohollagen (1994:1738), 7 kap. 3, 4 eller 10 § radio- och TV-lagen (1996:844) *eller, när det gäller ett erbjudande som inte är riktat bara till andra än konsumenter, 11 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller 8 § lagen (2004:000) om inlåningsverksamhet.*

Vad som sägs i första och andra *styckena* gäller också en näringsidkare som uppsåtligen eller av oaktsamhet väsentligt har bidragit till överträdelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

¹ Senaste lydelse 2004:103.

2.22 Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

Härigenom föreskrivs¹ att bilaga 1 till årsredovisningslagen (1995:1554) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Bilaga 1²

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

D. Skulder

1. Obligationslån
2. Skulder till kreditinstitut
3. Förskott från kunder (får även redovisas som avdragspost under Varulager m.m.)
4. Leverantörsskulder
5. Växelskulder
6. Skulder till koncernföretag
7. Skulder till intresseföretag
8. Skatteskulder
9. Övriga skulder

10. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

1. Obligationslån
2. Skulder till kreditinstitut
3. Förskott från kunder (får även redovisas som avdragspost under Varulager m.m.)
4. Leverantörsskulder
5. Växelskulder
6. Skulder till koncernföretag
7. Skulder till intresseföretag
8. Skatteskulder
9. Övriga skulder
 - a) Återbetalningspliktiga medel mottagna av allmänheten enligt lagen (2004:000) om inlåningsverksamhet
 - b) Andra skulder
10. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

¹ Jfr rådets fjärde direktiv 78/660/EEG av den 25 juli 1978 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om årsbokslut i vissa typer av bolag (EGT L 222, 14.8.1978, s. 11, Celex 31978L0660), senast ändrat genom rådets direktiv 2003/38/EG (EGT L 120, 15.5.2003, s. 22, Celex 32003L0038).

² Senaste lydelse 2000:73.

2.23 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

*dels att rubriken närmast före 8 kap. 3 § skall ha följande lydelse,
dels att 8 kap. 3 § skall ha följande lydelse.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

**Uppgifter om anmärkningar
enligt bankrörelselagen**

Uppgifter om anmärkningar

3 §

En årsredovisning som publiceras i ofullständigt skick enligt 8 kap. 15 § årsredovisningslagen (1995:1554) skall även innehålla uppgift om anmärkningar enligt 3 kap. 11 § andra–fjärde styckena bankrörelselagen (1987:617).

En årsredovisning som publiceras i ofullständigt skick enligt 8 kap. 15 § årsredovisningslagen (1995:1554) skall även innehålla uppgift om anmärkningar enligt 4 a kap. 13–15 §§ sparbankslagen (1987:619) respektive 7 a kap. 13–15 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

¹ Jfr rådets direktiv 86/635/EEG av den 8 december 1986 om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut (EGT L 372, 31.12.1986, s. 1, Celex 386L0635), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/65/EG (EGT L 283, 27.10.2001, s. 28, Celex 32001L0065).

2.24 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1995:1570) om medlemsbanker¹

dels att i 10 kap. 5 och 7 §§ ordet "oktroj" skall bytas ut mot "tillstånd att driva bankrörelse",

dels att i 7 kap. 16 § samt 10 kap. 5 och 7 §§ ordet "stadfästas" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "godkännas" i motsvarande form,

dels att i 6 kap. 1, 12 och 15 §§, 7 kap. 5, 9, 13 och 18 §§ samt 9 kap. 9 § orden "bankrörelselagen (1987:617)" skall bytas ut mot "lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse",

dels att i 6 kap. 1 § och 7 kap. 18 § ordet "bankrörelselagen" skall bytas ut mot "lagen om bank- och finansieringsrörelse",

dels att 1 kap. 1 och 4 §§, 2 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 1 och 3 §§, 6 kap. 7 §, 8 kap. 6 och 7 §§ samt 9 kap. 4, 8 och 16 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fem nya kapitel, 7 a, 7 b, 11, 12 och 13 kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om hur en medlemsbank bildas och om dess organisation m.m. Bestämmelser om den rörelse som en medlemsbank får driva samt andra bestämmelser som är gemensamma för bankaktiebolag, sparbanker och medlemsbanker finns i *bankrörelselagen* (1987:617).

Denna lag innehåller bestämmelser om hur en medlemsbank bildas och om dess organisation m.m. Bestämmelser om *tillstånd att driva bankrörelse*, den rörelse som en medlemsbank får driva samt andra bestämmelser som är gemensamma för bankaktiebolag, sparbanker och medlemsbanker finns i *lagen* (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

4 §²

Varje medlem skall betala insats i medlemsbanken i enlighet med vad som föreskrivs i stadgarna. Betalningen skall alltid fullgöras i pengar.

En medlemsbank skall när bankens rörelse påbörjas ha ett bundet eget kapital som vid tidpunkten för beslut om oktroj motsvarar minst fem miljoner euro. I 5 kap. 4 § 5 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och vär-

¹ Senaste lydelse av

7 kap. 16 § 2000:45

10 kap. 5 § 2000:820

7 kap. 18 § 2000:820.

² Senaste lydelse 2000:45.

depappersbolag finns bestämmelser om vad som utgör bundet eget kapital.

Om balansomslutningen i den planerade verksamheten kan beräknas uppgå till högst etthundra miljoner kronor eller, om banken kommer att ha sin redovisning i euro, tolv miljoner euro, får banken medges att ha lägre bundet eget kapital än det som anges i andra stycket, dock lägst motsvarande en miljon euro. Frågor om sådant medgivande prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

2 kap.

2 §³

Medlemsbankens stadgar skall stadfästas. Till ansökan om stadfästelse skall en plan för verksamheten fogas.

Ansökan om oktroj och stadfästelse av stadgar prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

Vid behandlingen av en ansökan om stadfästelse av stadgar prövas dels att stadgarna överensstämmer med denna lag, bankrörelselagen (1987:617) och andra författningar samt dels om och i vad mån det behövs särskilda bestämmelser med hänsyn till omfattningen och arten av medlemsbankens verksamhet.

Stadgarna skall stadfästas och oktroj beviljas, om

1. den planerade rörelsen kan antas komma att uppfylla kraven på en sund bankverksamhet,

2. det kan antas att de som kommer att äga ett sådant kvalifi-

Bestämmelser om ansökan om tillstånd att driva bankrörelse och om godkännande av stadgarna finns i 3 kap. lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

³ Senaste lydelse 1999:224.

cerat innehav i banken som avses i 1 kap. 3 § första stycket 2 bankrörelselagen inte kommer att motverka en sund utveckling av verksamheten i banken och även i övrigt är lämpliga att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en bank, och

3. de som avses ingå i bankens styrelse har de insikter och den erfarenhet som måste krävas av den som deltar i ledningen av en bank och även i övrigt är lämpliga för en sådan uppgift.

Stadgarna får inte stadfästas och oktroj inte beviljas, om det kan antas att någon som i väsentlig mån har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet kommer att ha ett sådant innehav i bolaget som avses i 1 kap. 3 § första stycket 2 bankrörelselagen.

Om banken kommer att ha sådana nära förbindelser som avses i 1 kap. 3 § andra och tredje styckena bankrörelselagen med någon annan, får stadgarna stadfästas och oktroj beviljas endast om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av banken.

Om stadgarna ändras skall även ändringen stadfästas. Därvid gäller andra-fjärde styckena i tillämpliga delar.

Oktroj får inte vägras på den grunden att det inte behövs någon ytterligare bank.

5 §⁴

En nybildad medlemsbank skall anmälas för registrering senast fyra månader efter det att dess stadgar har stadfästas.

För registrering krävs att medlemsbanken har minst tre medlemmar och att dessa har betalt in insatsbelopp enligt stadgarna.

För registrering av en medlems-

En nybildad medlemsbank skall anmälas för registrering senast fyra månader från det att den fick tillstånd att driva bankrörelse.

För registrering av en medlems-

⁴ Senaste lydelse 2000:820.

bank krävs att banken har ett så stort *bundet eget kapital* som föreskrivs i 1 kap. 4 §.

Om teckning av insatser innebär att någon som inte har prövats enligt 2 § fjärde stycket 2 eller femte stycket kommer att ha ett kvalificerat innehav i banken, får denna inte bildas utan att prövning görs. Om personen inte anses lämplig, får banken inte bildas.

Frågan om medlemsbankens bildande har fallit, om anmälan för registrering inte har skett inom den tid som anges i första stycket eller om registreringsmyndigheten genom beslut som har vunnit laga kraft har avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering. I sådant fall svarar styrelseledamöterna solidariskt för återbetalningen av insatser och uppkommen avkastning, med avdrag för kostnader på grund av åtgärder enligt 6 § första stycket tredje meningen.

4 kap.

1 §⁵

En medlem som har avgått ur en medlemsbank har rätt att *sex månader efter avgången* få ut sina inbetalda eller genom insatsemision tillgodoförda medlemsinsatser. Beloppet får dock inte överstiga hans andel i förhållande till övriga medlemmar av bankens egna kapital enligt den balansräkning som hänför sig till tiden för avgången. Vid beräkningen av bankens egna kapital skall man bortse från reservfonden, fonden för orealiserade vinster, uppskrivningsfonden och förlagsinsatserna. *Ett insatsbelopp får betalas ut endast när det kan ske med hänsyn till bestämmelserna om kapitaltäckning i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersföretag.*

bank krävs att banken har ett så stort *startkapital* som föreskrivs i 3 kap. 7 § *lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.*

Om teckning av insatser innebär att någon som inte har prövats enligt 3 kap. 2 § första stycket 3 eller andra stycket *lagen om bank- och finansieringsrörelse* kommer att ha ett kvalificerat innehav i banken, får denna inte bildas utan att prövning görs. Om personen inte anses lämplig, får banken inte bildas.

En medlem som har avgått ur en medlemsbank har rätt att få ut sina inbetalda eller genom insatsemision tillgodoförda medlemsinsatser. Beloppet får dock inte överstiga hans andel i förhållande till övriga medlemmar av bankens egna kapital enligt den balansräkning som hänför sig till tiden för avgången. Vid beräkningen av bankens egna kapital skall man bortse från reservfonden, fonden för orealiserade vinster, uppskrivningsfonden och förlagsinsatserna. *Banken får betala ut en medlems inbetalda eller genom insatsemision tillgodoförda medlemsinsatser tidigast sex månader efter dennes avgång. Utbetalning får verkställas bara en gång per kvartal och efter Finansinspektionens tillstånd. Inspektionen skall ge tillstånd till utbetalning om inte bankens förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras.*

⁵ Senaste lydelse 1997:915.

Den avgångne har vidare rätt att på samma sätt som övriga medlemmar få ut sin andel av beslutad vinstutdelning.

Träder medlemsbanken i likvidation inom sex månader från avgången eller meddelas inom samma tid beslut om att försätta banken i konkurs, skall den avgångnes rätt att få ut medlemsinsatser bedömas enligt grunderna för reglerna om skifte av bankens tillgångar.

En medlems rätt enligt första-tredje styckena *kan* begränsas i stadgarna. Detta gäller dock inte i sådana fall som avses i 7 kap. 15 § tredje stycket eller 10 kap. 3 § andra stycket.

Går medlemsbanken i likvidation inom sex månader från avgången eller meddelas inom samma tid beslut om att försätta banken i konkurs, skall den avgångnes rätt att få ut medlemsinsatser bedömas enligt grunderna för reglerna om skifte av bankens tillgångar.

En medlems rätt enligt första-tredje styckena *får* begränsas i stadgarna. Detta gäller dock inte i sådana fall som avses i 7 kap. 15 § tredje stycket eller 10 kap. 3 § andra stycket.

3 §⁶

En medlem som deltar i medlemsbanken med högre insatsbelopp än han är skyldig att delta med, har rätt att efter uppsägning få ut överskjutande belopp med undantag av genom insatsemission tillgodoförda insatser utan att avgå ur banken. Beträffande uppsägningen samt medlemmens rätt att få ut det uppsagda beloppet och hans skyldighet att betala tillbaka vad han har fått ut tillämpas 1 och 2 §§ samt 3 kap. 4 § första stycket. Sexmånadersfristen enligt 1 § skall därvid räknas från *utgången av det räkenskapsår som efter det att uppsägningen har gjorts slutar tidigast en månad eller den längre tid, dock högst sex månader, som har bestämts i stadgarna.*

En medlem som deltar i medlemsbanken med högre insatsbelopp än han är skyldig att delta med, har rätt att efter uppsägning få ut överskjutande belopp med undantag av genom insatsemission tillgodoförda insatser utan att avgå ur banken. Beträffande uppsägningen samt medlemmens rätt att få ut det uppsagda beloppet och hans skyldighet att betala tillbaka vad han har fått ut tillämpas 1 och 2 §§ samt 3 kap. 4 § första stycket. Sexmånadersfristen enligt 1 § skall därvid räknas från *uppsägningen.*

6 kap.

7 §

Styrelsen får inte uppdra åt en enskild styrelseledamot eller någon annan att avgöra ärenden som är av principiell betydelse eller i övrigt av större vikt.

Styrelsen får inte i något fall uppdra åt en enskild styrelseledamot eller någon annan att bevilja kredit till fysisk eller juridisk per-

Styrelsen får inte i något fall uppdra åt en enskild styrelseledamot eller någon annan att bevilja kredit till fysisk eller juridisk per-

⁶ Senaste lydelse 1997:915.

son som omfattas av bestämmelserna i 2 kap. 17 § *bankrörelselagen* (1987:617).

Trots bestämmelserna i andra stycket får styrelsen uppdra åt någon annan att inom fastställda gränser bevilja kredit i och för en rörelse som drivs av låntagaren.

Styrelsen får *endast* i enlighet med de föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen meddelar uppdra åt en enskild styrelseledamot eller någon annan att ensam eller i förening med annan bevilja kredit till andra anställda och delegater än sådana som avses i andra stycket och till fysiska eller juridiska personer som står i ett sådant förhållande till dem som anges i 2 kap. 17 § *första stycket 6 och 7 bankrörelselagen*.

son som omfattas av bestämmelserna i 8 kap. 5 § *lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse*.

Styrelsen får *bara* i enlighet med de föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen meddelar uppdra åt en enskild styrelseledamot eller någon annan att ensam eller i förening med annan bevilja kredit till andra anställda och delegater än sådana som avses i andra stycket och till fysiska eller juridiska personer som står i ett sådant förhållande till dem som anges i 8 kap. 5 § *första stycket 5 och 6 lagen om bank- och finansieringsrörelse*.

Bestämmelserna i denna paragraf om kredit gäller även garantiförbindelse som medlemsbanken åtar sig.

Föreslagen lydelse

7 a kap. Revision

Antalet revisorer och hur de utses

1 § Medlemsbanker skall ha minst en revisor. Revisor väljs av stämman. Om banken skall ha flera revisorer, får det i stadgarna föreskrivas att en eller flera av dem, dock inte alla, skall utses på annat sätt än genom val på stämman.

Uppdraget som revisor upphör vid slutet av den ordinarie stämma som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

Stämman kan utse en eller flera revisorssuppleanter. Bestämmelserna i denna lag och lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse beträffande revisorer gäller i tillämpliga delar om revisorssuppleanter.

Medrevisor

2 § Varje röstberättigad i en medlemsbank har rätt att föreslå att det hos Finansinspektionen begärs att en revisor (medrevisor) utses att delta i revisionen tillsammans med de övriga revisorerna. Förslaget skall framställas på en stämma där revisorsval skall ske eller där förslaget enligt kallelsen till stämman skall behandlas. Finansinspektionen skall på begäran av en röstberättigad och efter att ha hört bankens styrelse utse en revisor för tiden till och med ordinarie stämma under nästa räkenskapsår, om förslaget biträds av minst en tiondel av samtliga röstberättigade eller en tredjedel av de närvarande röstberättigade.

Innehavare av förlagsandelar kan begära hos styrelsen att en medrevisor utses. Begärs detta av innehavare som företräder förlagsinsatser till ett sammanlagt belopp motsvarande minst en tiondel av det totalt inbetalda insatskapitalet, skall styrelsen senast inom två månader göra framställning hos Finansinspektionen om att en medrevisor utses. Försummas detta får varje innehavare av en förlagsandel göra sådan framställning.

Oberörighetsgrunder och kompetenskrav

3 § Den som är i konkurs eller har fått näringsförbud eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte vara revisor i en medlemsbank.

Bara den som är auktoriserad eller godkänd revisor får vara revisor i en medlemsbank.

En revisor skall ha den insikt i och erfarenhet av redovisning och ekonomiska förhållanden som med hänsyn till arten och omfånget av bankens verksamhet fordras för uppdragets fullgörande.

Till revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses. Bestämmelser om vem som får vara huvudansvarig för revisionen när ett revisionsbolag utses att vara revisor och om underrättelseskyldighet finns i 17 § revisorslagen (2001:883). Bestämmelserna i 5 § om jäv, 19 § om rätt att närvara på stämma och 13 kap. 10 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse om rapporteringsskydd tillämpas på den huvudansvarige.

4 § I en medlemsbank skall minst en revisor som stämman utsett vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor som avlagt revisorsexamen.

Jäv

5 § I en medlemsbank får den inte vara revisor som

1. är styrelseledamot i banken eller dess dotterföretag eller delegat i banken eller biträder vid bankens bokföring eller medelsförvaltning eller bankens kontroll däröver,

2. är anställd hos banken eller på något annat sätt intar en underordnad eller beroende ställning till banken eller till någon som avses under 1 eller är verksam i samma företag som den som yrkesmässigt biträder banken vid grundbokföringen eller medelsförvaltningen eller bankens kontroll däröver,

3. är gift eller sambo med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till en person som avses under 1 eller är besvägrad med en sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon, eller

4. står i låneskuld till banken eller annat företag i samma koncern eller har förpliktelser för vilka banken eller ett sådant företag har ställt säkerhet.

Den som enligt denna paragraf inte är behörig att vara revisor får inte heller vara revisor i ett dotterföretag till banken.

En revisor får vid revisionen inte anlita någon som enligt denna paragraf inte är behörig att vara revisor. Har banken anställda eller delegater med uppgift att uteslutande eller huvudsakligen sköta bankens in-

terna revision, får revisorn dock anlita dessa i den utsträckning det är förenligt med god revisionssed.

Förtida avgång

6 § Ett uppdrag som revisor i en medlemsbank upphör i förtid, om revisorn eller den som utsett revisorn begär det. Anmälan om detta skall göras hos styrelsen och, om en revisor som inte är vald på stämman vill avgå, hos den som har tillsatt revisorn.

En revisor vars uppdrag upphör i förtid skall genast anmäla detta till registreringsmyndigheten för registrering. Revisorn skall i anmälan lämna en redogörelse för iakttagelserna vid den granskning som han eller hon har utfört under den del av det löpande räkenskapsåret som uppdraget har omfattat. För anmälan tillämpas vad som föreskrivs 14 och 15 §§ om revisionsberättelse. En kopia av anmälan skall lämnas till medlemsbankens styrelse.

7 § Om en revisors uppdrag upphör i förtid eller om bestämmelserna i 3–5 §§ eller bestämmelser i stadgarna hindrar honom eller henne att vara revisor och det inte finns någon suppleant, skall styrelsen vidta åtgärder för att en ny revisor utses för den återstående mandattiden. Finansinspektionen kan, om det finns särskilda skäl, medge att en ny revisor utses vid närmast följande ordinarie stämma.

Rättelse

8 § Styrelsen skall, om inte rättelse utan dröjsmål sker genom den som utser revisor, göra anmälan hos Finansinspektionen om

1. en sådan revisor som sägs i 4 § inte är utsedd,
2. en revisor är obehörig enligt 3 § första eller andra stycket eller 5 § eller enligt stadgarna, eller
3. en bestämmelse i denna lag eller stadgarna om antalet revisorer har åsidosatts.

Var och en kan göra anmälan enligt första stycket.

Bestämmelser om Finansinspektionens möjligheter att åstadkomma rättelse finns i 15 kap. lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

Revisorernas uppgifter

9 § Revisorerna i en medlemsbank skall i den omfattning som följer av god revisionssed granska bankens årsredovisning jämte räkenskaperna samt styrelsens förvaltning.

Om en medlemsbank är moderföretag (moderbank), skall revisorerna även granska koncernredovisningen och koncernföretagens inbördes förhållanden i övrigt.

Revisorer som är utsedda av någon annan än Finansinspektionen skall följa de särskilda föreskrifter som meddelas av stämman, om de inte strider mot lag, stadgarna eller god revisionssed.

Tillhandahållande av upplysningar m.m.

10 § Styrelsen i en medlemsbank skall ge revisorerna möjlighet att verkställa granskningen i den omfattning som dessa finner nödvändigt samt lämna de upplysningar och den hjälp som de begär. Samma skyldighet gäller för företagsledningen och revisorerna i ett dotterföretag gentemot revisorerna i moderbanken.

Revisionsberättelsen

11 § Sedan revisorerna i en medlemsbank slutfört granskningen, skall de skriva en hänvisning till revisionsberättelsen på årsredovisningen och, i en moderbank, på koncernredovisningen. Finner revisorerna att balansräkningen eller resultaträkningen inte bör fastställas, skall de anteckna även detta. I en moderbank gäller detsamma i fråga om koncernbalansräkningen och koncernresultaträkningen.

12 § Revisorerna i en medlemsbank skall för varje räkenskapsår lämna en revisionsberättelse till stämman. Berättelsen skall överlämnas till bankens styrelse senast två veckor före den ordinarie stämman. Revisorerna skall inom samma tid till styrelsen återlämna de redovisningshandlingar som har överlämnats till dem.

13 § Revisionsberättelsen skall innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Innehåller inte årsredovisningen sådana upplysningar som skall lämnas enligt nämnda lag skall revisorerna ange detta och lämna behövliga upplysningar i sin berättelse, om det kan ske.

14 § Om revisorerna vid sin granskning funnit att en styrelseledamot har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse, som kan föranleda ersättningsskyldighet, skall det anmärkas i berättelsen. Detsamma gäller om revisorn vid granskningen har funnit att en styrelseledamot på annat sätt handlat i strid med denna lag, lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse eller mot stadgarna.

Revisionsberättelsen skall även innehålla ett uttalande i frågan om ansvarsfrihet för styrelseledamöterna. Revisorerna kan även i övrigt i berättelsen anteckna de upplysningar som de önskar meddela medlemmarna.

15 § I revisionsberättelsen skall det också anmärkas om revisorerna funnit att banken inte har fullgjort sin skyldighet

1. att göra skatteavdrag enligt skattebetalningslagen (1997:483),
2. att lämna skattedeklaration enligt 10 kap. 9 eller 10 § skattebetalningslagen, eller
3. att i rätt tid betala skatter och avgifter som avses i 1 och 2.

Om revisionsberättelsen innehåller anmärkning om att banken inte har fullgjort någon sådan skyldighet som avses i första stycket, skall revisorerna genast sända in en kopia av den till Skatteverket.

16 § Revisionsberättelsen skall innehålla särskilda uttalanden om fastställande av balansräkningen och resultaträkningen samt om det förslag till dispositioner beträffande bankens vinst eller förlust som har lagts fram i förvaltningsberättelsen.

Koncernrevisionsberättelse

17 § I en moderbank skall revisorerna avge en särskild revisionsberättelse beträffande koncernen. Då skall 12–14 och 16 §§ tillämpas.

Erinringar

18 § Erinringar som revisorerna i en medlemsbank framställer till styrelsen och som inte har tagits in i revisionsberättelsen skall de anteckna i ett protokoll eller någon annan handling. Handlingen skall överlämnas till styrelsen som skall bevara den på ett betryggande sätt.

Revisorernas närvaro vid bolagsstämma

19 § Revisorerna i en medlemsbank har rätt att närvara vid bankens stämmor. De är skyldiga att närvara vid en stämma, om det med hänsyn till ärendena kan anses nödvändigt.

Revisorernas tystnadsplikt

20 § Revisorerna i en medlemsbank får inte lämna upplysningar till en enskild medlem eller utomstående om sådana angelägenheter som de har fått kännedom om vid fullgörandet av sina uppdrag, om det kan vara till skada för banken.

Av 1 kap. 10 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse framgår att enskildas förhållanden till en medlemsbank inte obehörigen får röjas.

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken skall inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket att lämna upplysningar om en banks angelägenheter.

Revisorernas upplysningsplikt

21 § Revisorerna är skyldiga att

1. till stämman lämna alla upplysningar som stämman begär, om det inte skulle vara till väsentlig skada för banken eller till nämnvärd olägenhet för enskild,

2. till medrevisor, lekmannarevisor, granskare som avses i 23 §, ny revisor och, om banken har försatts i konkurs, konkursförvaltare lämna de upplysningar som behövs om bankens angelägenheter, samt

3. på begäran lämna upplysningar om bankens angelägenheter till undersökningsledaren under förundersökning i brottmål.

Bestämmelser om revisorers rapporteringsskyldighet till Finansinspektionen finns i 13 kap. 10 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

Registrering

22 § En medlemsbank skall för registrering anmäla vem som har utsetts till revisor och, om revisorn är ett registrerat revisionsbolag, vem som är huvudansvarig för revisionen.

Anmälan skall innehålla uppgift om revisorns postadress. Om postadressen avviker från revisorns hemvist, skall även hemvistet anges. Anmälan skall vidare innehålla uppgift om revisorns personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Om revisorn är ett registrerat revisionsbolag, skall bolagets organisationsnummer anges.

Anmälan skall göras första gången när banken enligt 2 kap. 5 § anmäls för registrering och därefter genast efter det att någon ändring har inträffat i ett förhållande som har anmälts eller skall anmälas för registrering.

Rätt att göra anmälan har även den som anmälan gäller.

Granskare

23 § Varje röstberättigad i en medlemsbank får väcka förslag om att Finansinspektionen skall utse granskare för särskild granskning av bankens förvaltning och räkenskaper under viss förfluten tid eller av vissa åtgärder eller förhållanden i banken. Förslaget skall framställas på en ordinarie stämma eller på stämma där ärendet enligt kallelsen skall behandlas. Finansinspektionen skall på begäran av en röstberättigad och efter att ha hört bankens styrelse förordna en eller flera granskare, om förslaget biträds av minst en tiondel av samtliga röstberättigade eller en tredjedel av de närvarande röstberättigade.

I en medlemsbank får innehavaren av förlagsandelar begära hos styrelsen att granskare utses. Begärs detta av innehavare som företräder förlagsinsatser till ett sammanlagt belopp motsvarande minst en tiondel av det totalt inbetalda insatskapitalet, skall styrelsen senast inom två månader göra framställning härom hos Finansinspektionen. Försummas detta får varje innehavare av en förlagsandel göra sådan framställning.

Vad som sägs om revisor i 3 § första och fjärde styckena, 5, 10, 19–21 §§ tillämpas även i fråga om granskare. Den som är underårig får inte vara granskare.

Yttrande över granskningen skall avges till stämman. Yttrandet skall hållas tillgängligt hos banken under minst en vecka före stämman för medlem eller annan röstberättigad och genast sändas till var och en av dem som begär det. Yttrandet skall också läggas fram på stämman. På samma sätt skall yttrandet hållas tillgängligt för och sändas till innehavare av förlagsandelar, om granskaren har utsetts på begäran av en sådan innehavare.

7 b kap. Allmän granskning

Lekmannarevisor

1 § Om inte annat föreskrivs i stadgarna, får det i en medlemsbank utses en eller flera personer (lekmannarevisorer) att utföra sådan granskning som anges i 4 §.

2 § För en lekmannarevisor får en eller flera suppleanter utses. Vad som sägs i denna lag om lekmannarevisor skall i tillämpliga delar även gälla suppleant.

3 § Bestämmelserna i denna lag om revisorer är inte tillämpliga på lekmannarevisorer.

Lekmannarevisorns uppgifter

4 § Lekmannarevisorn skall granska om bankens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bankens interna kontroll är tillräcklig. Granskningen skall vara så ingående och omfattande som god sed vid detta slag av granskning kräver.

5 § Lekmannarevisorn skall följa de anvisningar som meddelas av stämman, om de inte strider mot lag, stadgarna eller god sed.

6 § Lekmannarevisorn skall efter varje räkenskapsår lämna en granskningsrapport till stämman. Bestämmelser om rapportens innehåll och den tidpunkt då den skall lämnas till bolagets styrelse finns i 14 §.

7 § Lekmannarevisorn får inte underteckna en sådan revisionsberättelse som avses i 7 a kap. 12 §.

Tillhandahållande av upplysningar m.m.

8 § Styrelsen skall ge lekmannarevisorn tillfälle att genomföra granskningen i den omfattning lekmannarevisorn anser vara nödvändig samt lämna de upplysningar och det biträde som lekmannarevisorn begär.

Samma skyldighet har företagsledningen, revisorerna och lekmannarevisorer i ett dotterföretag gentemot lekmannarevisorn i moderbanken.

Hur lekmannarevisor utses

9 § En lekmannarevisor väljs av stämman, om inte stadgarna innehåller bestämmelser om att denne skall utses på annat sätt.

Obehörighetsgrunder

10 § Den som är underårig eller i konkurs eller har fått näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte vara lekmannarevisor.

Jäv

11 § Den får inte vara lekmannarevisor som

1. är styrelseledamot i banken eller dess dotterföretag eller delegat i banken eller biträder vid bankens bokföring eller medelsförvaltning eller bankens kontroll däröver,

2. är anställd hos banken eller på något annat sätt har en underordnad eller beroende ställning till banken eller till någon som avses under 1 eller är verksam i samma företag som den som yrkesmässigt biträder banken vid grundbokföringen eller medelsförvaltningen eller bankens kontroll däröver,

3. är gift eller sambo med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till en person som avses under 1 eller är besvägrad med en sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon, eller

4. står i låneskuld till banken eller annat företag i samma koncern eller har förpliktelser som banken eller ett sådant företag har ställt säkerhet för.

Vad som sägs i första stycket 4 gäller bara om låneskulden eller säkerheten går utöver vad som normalt sammanhänger med medlemskap i banken.

Den som enligt denna paragraf inte är behörig att vara lekmannarevisor får inte heller vara lekmannarevisor i ett dotterföretag till banken.

Anlitande av biträde

12 § En lekmannarevisor får vid granskningen inte anlita någon som enligt 11 § inte är behörig att vara lekmannarevisor. Har banken anställda eller delegater med uppgift att uteslutande eller huvudsakligen sköta bankens interna revision, får lekmannarevisorn dock anlita dessa i den utsträckning det är förenligt med god sed.

Lekmannarevisorns avgång

13 § Ett uppdrag som lekmannarevisor upphör, om lekmannarevisorn eller den som utsett lekmannarevisorn anmäler att uppdraget skall upphöra. Anmälan skall göras hos styrelsen. Om en lekmannarevisor som inte är vald på stämman vill avgå, skall han eller hon anmäla det också hos den som har utsett revisorn.

Lekmannarevisorns granskningsrapport

14 § Granskningsrapporten skall lämnas till bankens styrelse senast två veckor före ordinarie stämma.

I rapporten skall lekmannarevisorn uttala sig om sådana förhållanden som avses i 4 § och om sådana förhållanden som han eller hon har varit skyldig att granska enligt 5 §. En lekmannarevisor som finner anledning till anmärkning mot någon styrelseledamot skall upplysa om detta i rapporten och lämna uppgift om anledningen till anmärkningen.

En lekmannarevisor får i granskningsrapporten lämna även andra upplysningar som han eller hon anser att medlemmarna och innehavarna av förlagsandelar bör få kännedom om.

15 § I en medlemsbank skall granskningsrapporten hållas tillgänglig för och sändas till medlemmarna och innehavarna av förlagsandelar på samma sätt som anges i 7 kap. 8 § fjärde stycket samt läggas fram på stämman.

Lekmannarevisorns närvaro vid stämma

16 § Lekmannarevisorn har rätt att närvara vid stämma. Han eller hon är skyldig att närvara om det med hänsyn till ärendena kan anses nödvändigt.

Lekmannarevisorns tystnadsplikt

17 § Lekmannarevisorn får inte lämna upplysningar till en enskild medlem eller utomstående om sådana angelägenheter som han eller hon har fått kännedom om när han eller hon fullgör sitt uppdrag, om det kan vara till skada för banken.

Av 1 kap. 10 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse framgår att enskildas förhållanden till en medlemsbank inte obehörigen får röjas.

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken skall inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket att lämna upplysningar om en banks angelägenheter.

Lekmannarevisorns upplysningsplikt

18 § Lekmannarevisorn är skyldig att till stämman lämna alla upplysningar som stämman begär, om det inte skulle vara till väsentlig nackdel för banken eller till nämnvärd olägenhet för enskild.

19 § Lekmannarevisorn är skyldig att lämna revisor, annan lekmannarevisor, granskare som avses i 7 a kap. 23 § och, om banken har försatts i konkurs, konkursförvaltaren de upplysningar som behövs om bankens angelägenheter.

Lekmannarevisorn är dessutom skyldig att på begäran lämna upplysningar om bankens angelägenheter till undersökningsledaren under förundersökning i brottmål.

Registrering

20 § En medlemsbank skall för registrering anmäla vem som har utsetts till lekmannarevisor.

Anmälan skall innehålla uppgift om lekmannarevisorns postadress. Om postadressen avviker från lekmannarevisorns hemvist, skall även hemvistet anges. Anmälan skall vidare innehålla uppgift om lekmannarevisorns personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum.

Anmälan skall göras genast efter det att lekmannarevisor har utsetts och därefter genast efter det att någon ändring har inträffat i förhållande som har anmälts eller skall anmälas för registrering.

Rätt att göra anmälan har även den som anmälan gäller.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

6 §

Till reservfonden skall avsättas minst *tjugofem* procent av den del av medlemsbankens nettovinst för året som inte går åt för att täcka en balanserad förlust. Vid avsättning till reservfonden skall till nettovinsten räknas även gottgörelser. Uppgår reservfonden till minst *tio* procent av bankens *utlåning vid utgången av det närmast föregående räkenskapsåret*, behöver sådan avsättning till reservfond som avses i detta stycke inte ske.

Till reservfonden skall avsättas minst *tio* procent av den del av medlemsbankens nettovinst för året som inte går åt för att täcka en balanserad förlust. Vid avsättning till reservfonden skall till nettovinsten räknas även gottgörelser. Uppgår reservfonden till minst *trettio* procent av bankens *insatskapital* behöver sådan avsättning till reservfond som avses i detta stycke inte ske.

Till reservfonden skall vidare avsättas det belopp som

1. medlem vid avgång ur medlemsbanken inte får tillbaka av sina insatser,

2. förlagsandelsinnehavare inte får ut vid inlösen av en förlagsinsats,

3. enligt stadgarna skall avsättas till reservfonden,

4. enligt beslut av föreningsstämman i övrigt skall föras över från det i balansräkningen redovisade fria egna kapitalet till reservfonden.

Reservfonden får enligt beslut av föreningsstämman sättas ned endast för att täcka sådan förlust enligt den fastställda balansräkningen som inte kan täckas av fritt eget kapital.

7 §

Sker utbetalning till en medlem eller någon annan i strid mot denna lag, skall mottagaren betala tillbaka vad han erhållit med ränta beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635) från det att utbetalningen erhållits intill dess att högre ränta skall betalas enligt 6 § räntelagen till följd av 3 eller 4 § samma lag. Detta gäller dock inte om mottagaren hade skälig anledning att anta att utbetalningen utgjorde laglig överskottsutdelning.

För den brist som uppkommer vid återbetalningen ansvarar enligt 5 kap. 1–4 §§ bankrörelselagen

För den brist som uppkommer vid återbetalningen ansvarar enligt 11 kap. 1–5 §§ de som medverkat

(1987:617) de som medverkat till att besluta om eller verkställa utbetalningen eller till att upprätta eller fastställa en oriktig balansräkning som legat till grund för beslutet.

till att besluta om eller verkställa utbetalningen eller till att upprätta eller fastställa en oriktig balansräkning som legat till grund för beslutet.

9 kap.

4 §

Rätten skall besluta att medlemsbanken skall träda i likvidation, om

1. medlemsbankens rörelse inte öppnats inom ett år från dess bildande,
2. *oktrojen för medlemsbanken* har återkallats, eller
2. *tillståndet att driva bankrörelse* har återkallats *utan att banken i stället fått tillstånd att driva annan tillståndspliktig finansiell rörelse*, eller

3. medlemsbanken efter en konkurs som avslutats med överskott inte inom föreskriven tid har fattat beslut om likvidation enligt 19 § andra stycket.

Beslut om likvidation skall dock inte meddelas, om det styrks att likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning i första instans.

Fråga om likvidation enligt första stycket prövas på *anmälan* av Finansinspektionen eller på ansökan av styrelsen, styrelseledamot, medlem eller innehavare av förlagsandel. I det fall som avses i första stycket 3 prövas frågan även på ansökan av borgenär eller av annan vars rätt kan vara beroende av att det finns någon som kan företräda medlemsbanken.

Fråga om likvidation enligt första stycket prövas på *ansökan* av Finansinspektionen eller på ansökan av styrelsen, styrelseledamot, medlem eller innehavare av förlagsandel. I det fall som avses i första stycket 3 prövas frågan även på ansökan av borgenär eller av annan vars rätt kan vara beroende av att det finns någon som kan företräda medlemsbanken.

8 §

Bestämmelserna om styrelse och styrelseledamöter i denna lag, *bankrörelselagen* (1987:617) och lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag skall tillämpas på likvidatorerna, i den mån inte annat följer av detta kapitel.

Bestämmelserna om styrelse och styrelseledamöter i denna lag, *lagen* (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag skall tillämpas på likvidatorerna, i den mån inte annat följer av detta kapitel.

Ett uppdrag att vara revisor upphör inte genom att medlemsbanken träder i likvidation. Bestämmelserna om revision i 3 kap. *bankrörelselagen* skall tillämpas under likvidationen. I revisionsberättelsen skall anges om likvidationen enligt revisorernas mening

Ett uppdrag att vara revisor upphör inte genom att medlemsbanken träder i likvidation. Bestämmelserna om revision i 4 a kap. skall tillämpas under likvidationen. I revisionsberättelsen skall anges om likvidationen enligt revisorernas mening onödigt för-

onödigt fördröjs.

dröjs.

16 §

När likvidatorerna har lagt fram slutredovisningen är medlemsbanken upplöst. Detta skall genast anmälas för registrering.

En tiondel av samtliga röstberättigade kan dock begära hos likvidatorerna att en föreningsstämma kallas in för att behandla en fråga om talan skall väckas enligt 5 kap. 7 § bankrörelselagen (1987:617).

En tiondel av samtliga röstberättigade kan dock begära hos likvidatorerna att en föreningsstämma kallas in för att behandla en fråga om talan skall väckas enligt 11 kap. 6 §.

Föreslagen lydelse

11 kap. Skadestånd m.m.

Styrelseledamots och delegats skadeståndsansvar

1 § En styrelseledamot eller delegat, som när han eller hon fullgör sitt uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet skadar en medlemsbank, skall ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan tillfogas en medlem eller någon annan genom överträdelse av denna lag, lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag, tillämplig lag om årsredovisning, lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse eller bankens stadgar.

Revisors, lekmannarevisors och granskares skadeståndsansvar

2 § En revisor, en lekmannarevisor eller en granskare i en medlemsbank är ersättningsskyldig enligt de grunder som anges i 1 §. Han eller hon skall även ersätta skada som uppsåtligen eller av oaktsamhet vållas av en medhjälpare.

Om ett registrerat revisionsbolag är revisor eller granskare, är det detta bolag och den för revisionen eller granskningen huvudansvarige som är ersättningsskyldiga.

Medlems skadeståndsansvar

3 § En medlem i en medlemsbank eller en röstberättigad som inte är medlem skall ersätta skada som han uppsåtligen eller av grov oaktsamhet tillfogar medlemsbanken, en medlem eller någon annan genom att medverka till överträdelse av denna lag, lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag, tillämplig lag om årsredovisning, lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse eller stadgarna.

Jämkning

4 § Om någon är ersättningsskyldig enligt 1–3 §§, kan skadeståndet jämkas efter vad som är skäligt med hänsyn till handlingens art, skadans storlek och omständigheterna i övrigt.

Gemensamt skadeståndsansvar

5 § Om flera skall ersätta samma skada, svarar de solidariskt för skadeståndet i den utsträckning inte skadeståndsskyldigheten har jämkats för någon av dem enligt 4 §. Vad någon av dem har betalat i skadestånd får krävas tillbaka från de andra efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Talan om skadestånd till medlemsbanken

6 § Talan om skadestånd till medlemsbanken enligt 1–3 §§ får väckas, om majoriteten eller en minoritet bestående av minst en tiondel av samtliga röstberättigade vid föreningsstämma har biträtt ett förslag om att väcka skadeståndstalan eller har röstat mot ett förslag om att bevilja någon styrelseledamot ansvarsfrihet. En uppgörelse om skadeståndsskyldighet till medlemsbanken får träffas bara av föreningsstämman och bara under förutsättning att inte en tiondel av samtliga röstberättigade röstar mot förslaget om uppgörelse. Om en medlem för skadeståndstalan för bankens räkning, kan någon uppgörelse inte träffas utan hans samtycke. Talan mot en delegat om skadestånd till banken får trots vad som nu sagts väckas av styrelsen.

7 § Röstberättigade som utgör minst en tiondel av samtliga röstberättigade får föra talan om skadestånd till banken. Om en röstberättigad sedan talan väckts avstår från talan, kan de övriga ändå fullfölja denna.

Den som har väckt talan svarar för rättegångskostnaderna men har rätt till ersättning av banken för den kostnad som täcks av vad som kommit banken till godo genom rättegången.

Tiden för väckande av talan

8 § Talan för medlemsbankens räkning mot en styrelseledamot om skadestånd på grund av ett beslut eller en åtgärd under ett räkenskapsår skall väckas senast ett år från det att årsredovisningen och revisionsberättelsen för räkenskapsåret lades fram på föreningsstämman.

9 § Har föreningsstämman beslutat att bevilja ansvarsfrihet eller att inte föra skadeståndstalan utan att minst det antal röstberättigade som anges i 6 § har röstat mot det eller har tiden för talan gått ut enligt 8 §, får talan enligt 6 eller 7 § ändå väckas, om det i årsredovisningen eller i revisionsberättelsen eller på något annat sätt inte har lämnats i väsentliga hänseenden riktiga och fullständiga uppgifter till föreningsstämman om det beslut eller den åtgärd som talan grundas på.

10 § Styrelsen får trots bestämmelserna i 6–9 §§ föra en skadeståndstalan som grundas på brott.

11 § Talan för medlemsbankens räkning enligt 1–3 §§, som inte grundas på brott, får inte väckas mot

1. en styrelseledamot sedan fem år förflutit från utgången av det räkenskapsår då beslut eller åtgärder, som talan grundas på, fattades eller vidtogs,

2. en delegat sedan tre år förflutit från utgången av det räkenskapsår då beslut eller åtgärder, som talan grundas på, fattades eller vidtogs,

3. en revisor sedan fem år förflutit från utgången av det räkenskapsår som revisionsberättelsen avser,

4. en lekmannarevisor sedan fem år förflutit från utgången av det räkenskapsår som granskningsrapporten avser,

5. en särskild granskare sedan fem år förflutit från den dag när yttrandet över den särskilda granskningen lades fram på stämman, samt

6. en medlem i medlemsbank eller röstberättigad som inte är medlem sedan två år förflutit från beslut eller åtgärder som talan grundas på.

Konkursbos talerätt

12 § Om banken har försatts i konkurs efter en ansökan som gjorts innan den tid som anges i 11 § har gått ut, får konkursboet föra talan enligt 1–3 §§ trots att frihet från skadeståndsansvar har inträtt enligt 6–9 §§. Efter utgången av den tid som anges i 11 § får en sådan talan dock inte väckas senare än sex månader från edgångssammanträde.

12 kap. Medlemsbanks firma

1 § En medlemsbanks firma skall innehålla ordet medlemsbank.

Firman skall registreras i bankregistret.

Om firman skall registreras på två eller flera språk, skall varje lydelse anges i bankens stadgar.

2 § En medlemsbanks firma skall tydligt skilja sig från andra ännu bestående firmor som är införda i bankregistret samt från benämningar på utländska bankföretag, som är allmänt kända i Sverige.

För registrering av firma gäller i övrigt vad som föreskrivs i firmalagen (1974:156).

3 § En medlemsbanks styrelse kan anta bifirma. Bestämmelsen i 1 § andra stycket och 2 § om firma gäller även bifirma. Ordet bank eller medlemsbank får bara användas i bifirma för bankverksamhet.

4 § Skriftliga handlingar, som utfärdas för en medlemsbank, bör undertecknas med bankens firma. Om styrelsen eller annan ställföreträdare för banken har utfärdat en handling utan firmateckning och det inte framgår av dess innehåll att den utfärdats på bankens vägnar, är de som undertecknat handlingen solidariskt ansvariga för förpliktelse enligt handlingen såsom för egen skuld. Detta gäller dock inte om det av omständig-

heterna vid handlingens tillkomst framgick att den utfärdades för banken och den till vilken handlingen ställts av banken får ett behörigen undertecknat godkännande av handlingen utan oskäligt dröjsmål efter det att detta begärts eller personlig ansvarighet gjorts gällande mot undertecknarna.

5 § I firmalagen (1974:156) finns bestämmelser om förbud mot användning av firma och om hävande av firmaregistrering.

13 kap. Registrering m.m.

1 § Registreringsmyndigheten skall utan dröjsmål kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som för medlemsbanker införs i bankregistret med undantag för registrering av underrättelse enligt

1. 2 kap. 7 § om dagen för kungörelse om rörelsens öppnande,
2. 9 kap. 20 § från tingsrätten om att banken blivit försatt i konkurs, att beslut om konkurs upphävts eller att konkurs avslutats, och
3. 10 kap. 5 § om fusionstillstånd.

En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har införts i registret skall bara ange ändringens art.

2 § Det som för medlemsbanker blivit infört i bankregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 1 § och det inte av omständigheterna framgår att tredje man varken kände till eller borde ha känt till det som kungjorts.

3 § Om en sökande vid anmälan för registrering inte har iakttagit vad som är föreskrivet om anmälan, skall denne föreläggas att inom viss tid avge yttrande eller göra rättelse. Detsamma gäller om registreringsmyndigheten finner att ett beslut, som anmäls för registrering och för vars giltighet regeringens eller Finansinspektionens godkännande inte krävs, eller en handling som bifogas anmälan

1. inte har kommit till i behörig ordning,
2. till sitt innehåll strider mot denna lag eller annan författning eller stadgarna, eller
3. i något viktigare hänseende har en otydlig eller vilseledande avfattning.

Om sökanden inte rättar sig efter föreläggandet, skall anmälan avskrivast. En underrättelse om denna påföljd skall tas in i föreläggandet. Finns det även efter det att yttrandet har avgetts något hinder mot registrering och har sökanden haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall registrering vägras, om det inte finns anledning att ge sökanden ett nytt föreläggande.

Bestämmelserna i första stycket hindrar inte registrering av ett beslut av stämman, om rätten till talan mot beslutet har gått förlorad enligt 7 kap. 18 § andra stycket.

4 § Registreringsmyndigheten skall genast skriftligen underrätta medlemsbanken när myndigheten förklarat att en fråga om fusion har fallit enligt 10 kap. 5 § tredje stycket.

5 § I firmalagen (1974:156) finns bestämmelser om avförande av en firma ur registret sedan en dom om hävande av firmaregistreringen har vunnit laga kraft.

6 § Ett beslut av registreringsmyndigheten som innebär att en anmälan avskrivits eller en registrering har vägrats enligt 3 § andra stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller ett sådant beslut av registreringsmyndigheten som avses i 10 kap. 5 § tredje stycket.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.25 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Häri genom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

dels att 1, 2, 5, 11, 16 och 21 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 11 a och 11 b §§, samt närmast före 11 b § en ny rubrik, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Denna lag innehåller bestämmelser om garanti för insättningar hos banker och vissa värdepappersföretag.

Frågor om garantin handläggs av Insättningsgarantinämnden.

Denna lag innehåller bestämmelser om garanti för insättningar hos banker, *kreditmarknadsföretag* och vissa värdepappersföretag.

2 §

I denna lag betyder

1. *institut*: en svensk bank eller ett utländskt bankföretag eller ett svenskt värdepappersbolag eller utländskt värdepappersföretag som har tillstånd att ta emot kunders medel på konto,

2. *insättare*: den som har en insättning i ett institut,

3. *insättning*: nominellt bestämda tillgodohavanden som är tillgängliga för insättaren med kort varsel,

4. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

1. *institut*: en svensk bank, ett utländskt bankföretag, ett svenskt kreditmarknadsföretag, ett utländskt kreditföretag samt ett svenskt värdepappersbolag och ett utländskt värdepappersföretag, om de har tillstånd att ta emot kunders medel på konto,

5 §

En insättare som är en bank eller ett värdepappersbolag som har tillstånd att ta emot kundens medel på konto, eller motsvarande utländska företag, kan inte få ersättning enligt garantin.

En insättare som är en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett sådant värdepappersbolag som har tillstånd att ta emot kundens medel på konto, eller motsvarande utländska företag, kan inte få ersättning enligt garantin.

11 §

Svenska institut samt utländska institut som tar emot insättningar hos en filial här i landet skall informera *dem* som har gjort eller

Svenska institut samt utländska institut som tar emot insättningar hos en filial här i landet skall informera *den* som har gjort eller

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 94/19/EG av den 30 maj 1994 om system för garanti av insättningar (EGT L 135, 31.5.1994, s. 5, Celex 31994L0019).

² Senaste lydelse 1996:593.

avser att göra en insättning om

1. den garantin som gäller för insättningar hos institutet,

2. den ersättningsnivå som gäller för garantin, och

3. formerna för utbetalning av ersättning från garantin.

I fråga om underlåtelse att lämna information som anges i första stycket eller som annars är av särskild betydelse från konsumentens synpunkt gäller marknadsföringslagen (1995:450).

avser att göra en insättning om

1. fordran omfattas av garanti eller inte,

Information enligt första stycket skall lämnas vid marknadsföring av ett erbjudande och innan ett avtalsförhållande ingås. Informationen skall vidare under avtalstiden framgå av kontoutdrag och liknande material som rör fordringsförhållandet.

11 a §

Om ett institut åsidosätter informationsplikten i 11 §, när den gäller insättningar från konsumenter, skall marknadsföringslagen (1995:450) tillämpas.

Informationen enligt 11 § skall anses vara sådan information av särskild betydelse från konsumentens synpunkt som avses i 4 § andra stycket marknadsföringslagen.

Om ett institut åsidosätter informationsplikten i 11 §, när den gäller insättningar från bara andra än konsumenter, skall Insättningsgarantinämnden underätta Finansinspektionen enligt 20 § denna lag.

Skyldighet att ta emot garanterade insättningar

11 b §

Ett institut som erbjuder sig att ta emot insättningar enligt definitionen i 2 § är skyldigt att ta emot sådana insättningar av var och en, om det inte finns särskilda skäl mot det.

16 §³

Ett institut som omfattas av garantin skall lämna de uppgifter till nämnden som den behöver för att fastställa institutets avgift och i

Ett institut som omfattas av garantin skall lämna de uppgifter till nämnden som den behöver för att fastställa institutets avgift och i

³ Senaste lydelse 1999:915.

övrigt för sin verksamhet enligt denna lag. De uppgifter som nämnden behöver för att fastställa ett instituts avgift skall ha granskats av en revisor som utsetts av institutet i enlighet med 3 kap. 1 § *bankrörelselagen* (1987:617) eller, när det gäller bankaktiebolag och värdepappersbolag, 10 kap. 8 § *aktiebolagslagen* (1975:1385).

övrigt för sin verksamhet enligt denna lag. De uppgifter som nämnden behöver för att fastställa ett instituts avgift skall ha granskats av en revisor som utsetts av institutet i enlighet med 4 a kap. 1 § *sparbankslagen* (1987:619) respektive 7 a kap. 1 § *lagen* (1995:1570) om medlemsbanker eller, när det gäller bankaktiebolag och värdepappersbolag, 10 kap. 8 § *aktiebolagslagen* (1975:1385).

21 §

Om insättningar hos ett institut omfattas av garantin till följd av ett beslut av nämnden enligt 3 § andra stycket men detta inte utgör en förutsättning för tillstånd enligt 1 kap. 4 § andra stycket 2 *bankrörelselagen* (1987:617) eller 3 kap. 4 § femte stycket *lagen* (1991:981) om värdepappersrörelse, och institutet inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag, får nämnden förelägga institutet att vidta rättelse.

Om insättningar hos ett institut omfattas av garantin till följd av ett beslut av nämnden enligt 3 § andra stycket men detta inte utgör en förutsättning för tillstånd enligt 4 kap. 4 § första stycket 3 *lagen* (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse eller 3 kap. 4 § femte stycket *lagen* (1991:981) om värdepappersrörelse, och institutet inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag, får nämnden förelägga institutet att vidta rättelse.

Har institutet inte vidtagit rättelse inom ett år från föreläggandet, får nämnden besluta att garantin inte längre skall gälla beträffande insättningarna. Ett sådant beslut får, när det är fråga om ett utländskt institut från ett EES-land, meddelas endast om den behöriga myndigheten i institutets hemland har samtyckt till beslutet. Är det fråga om ett institut från ett land utanför EES, får beslut om att garantin inte längre skall gälla meddelas endast om tillsynsmyndigheten i institutets hemland har underkänt i förväg om beslutet.

Har nämnden beslutat att garantin inte längre skall gälla beträffande insättningar hos en filial i ett land utanför EES till ett svenskt institut, skall nämnden underrätta tillsynsmyndigheten i det land där filialen finns om beslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.26 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och betalningsöverföring

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1996:1006) om valutaväxling och betalningsöverföring

dels att 8 § skall upphöra att gälla,

dels att nuvarande 3–7 och 9–12 §§ skall betecknas 4–8 och 10–13 §§,

dels att rubriken till lagen, 1 och 2 §§ samt de nya 4–8 och 10–13 §§ samt rubriken närmast före 1 § skall ha följande lydelse,

dels att rubrikerna närmast före 3, 4, 6, 7, 11 och 12 §§ skall sättas närmast före nya 4, 5, 7, 8, 12 respektive 13 §,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 3 och 9 §§, samt en ny rubrik närmast före 3 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Lag (1996:1006) om *valutaväxling och betalningsöverföring*

Definition

I denna lag avses med

valutaväxlingsrörelse: yrkesmässig handel med utländska sedlar och mynt samt resecheckar utställda i utländsk valuta,

betalningsöverföring: yrkesmässig överföring av pengar för annans räkning,

företag: juridisk eller fysisk person som driver valutaväxlingsrörelse eller ägnar sig åt betalningsöverföring.

Företag som driver valutaväxlingsrörelse i väsentlig omfattning eller ägnar sig åt betalningsöverföring skall anmäla verksamheten

Föreslagen lydelse

Lag (1996:1006) om *anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet*

Definitioner

1 §¹

valutaväxling: yrkesmässig handel med utländska sedlar och mynt samt resecheckar utställda i utländsk valuta,

annan finansiell verksamhet: yrkesmässig verksamhet som huvudsakligen består i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2–12 lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse,

finansiellt institut: fysisk eller juridisk person som ägnar sig åt valutaväxling, betalningsöverföring eller annan finansiell verksamhet.

2 §²

En fysisk eller juridisk person som avser att ägna sig åt valutaväxling i väsentlig omfattning, betalningsöverföring eller annan

¹ Senaste lydelse 2000:951.

² Senaste lydelse 2000:951.

till Finansinspektionen. Anmälan behöver inte göras av företag som avses i 2 § första stycket 1–4 och 6 lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt.

Finansinspektionen skall föra ett register över *de företag* som har anmält verksamhet enligt första stycket.

finansiell verksamhet skall anmäla verksamheten till Finansinspektionen. Anmälan behöver inte göras av företag som avses i 2 § första stycket 1–3, 5 och 6 lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt.

Finansinspektionen skall föra register över *personer* som har gjort anmälan enligt första stycket.

Den som har blivit införd i registret skall avföras ur det när ett beslut om föreläggande enligt 8–10 §§ att upphöra med verksamheten har vunnit laga kraft. Ett finansiellt institut skall också avföras ur registret om det anmäler att det inte längre ägnar sig åt anmälningsskyldig verksamhet eller om det på annat sätt framgår att verksamheten har upphört.

Krav på ägare och ledning

3 §

Den som i väsentlig utsträckning har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller som har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet får inte ägna sig åt verksamhet som är anmälningsskyldig enligt 2 § första stycket. För juridiska personer gäller detta krav den som har ett kvalificerat innehav i institutet eller ingår i dess ledning.

Med kvalificerat innehav avses ett direkt eller indirekt ägande i det finansiella institutet, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av institutet.

När ett finansiellt institut som anmält sin verksamhet enligt 2 § första stycket får kännedom om att förändringar har skett i den krets som anges i första stycket, skall

institutet snarast anmäla förändringen till Finansinspektionen. Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav i institutet, skall den juridiska personen snarast anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning till inspektionen.

4 §³

Bestämmelser om skyldighet för företag som driver valutaväxlingsrörelse i väsentlig omfattning eller ägnar sig åt betalningsöverföring att medverka till att förhindra penningtvätt finns i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt.

Bestämmelser om skyldighet för fysiska eller juridiska personer som ägnar sig åt valutaväxling i väsentlig omfattning, betalningsöverföring eller annan finansiell verksamhet att medverka till att förhindra penningtvätt finns i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt.

5 §⁴

Företag som driver valutaväxlingsrörelse skall tydligt informera om tillämpade växelkurser och avgifter samt tillhandahålla avräkningsnota som anger företagets namn, köp- respektive säljkurs samt avgifter.

I lagen (1999:268) om betalningsöverföringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet finns bestämmelser om konsumentskydd m.m. vid sådana överföringar.

En fysisk eller juridisk person som ägnar sig åt valutaväxling skall tydligt informera om tillämpade växelkurser och avgifter samt tillhandahålla avräkningsnota som anger personens namn, köp- respektive säljkurs samt avgifter.

6 §

Om ett företag som driver valutaväxlingsrörelse inte lämnar information enligt 4 §, skall marknadsföringslagen (1995:450) tillämpas.

Information enligt 4 § skall därvid anses vara sådan information av särskild betydelse från konsumentsynpunkt som avses i 4 § andra stycket marknadsföringslagen.

Om en fysisk eller juridisk person som ägnar sig åt valutaväxling inte lämnar information enligt 5 §, skall marknadsföringslagen (1995:450) tillämpas.

Information enligt 5 § skall därvid anses vara sådan information av särskild betydelse från konsumentsynpunkt som avses i 4 § andra stycket marknadsföringslagen.

7 §⁵

Företag som har anmält sin verksamhet enligt 2 § skall på be-

Finansiella institut som har anmält sin verksamhet enligt 2 § för-

³ Senaste lydelse av tidigare 3 § 2000:951.

⁴ Senaste lydelse av tidigare 4 § 2000:951.

⁵ Senaste lydelse av tidigare 6 § 2002:559.

gäran lämna Finansinspektionen de upplysningar om verksamheten som behövs för att inspektionen skall kunna kontrollera att lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt och lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. följs.

sta stycket skall på begäran lämna Finansinspektionen de upplysningar om verksamheten som behövs för att inspektionen skall kunna kontrollera att lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt och lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. följs.

8 §

Om ett företag driver sådan verksamhet som är anmälningsskyldig enligt 2 § utan att ha gjort anmälan, skall Finansinspektionen förelägga det att göra anmälan. Om företaget inte rättar sig efter föreläggandet, skall inspektionen förelägga det att upphöra med verksamheten.

Om en fysisk eller juridisk person ägnar sig åt sådan verksamhet som är anmälningsskyldig enligt 2 § första stycket utan att ha gjort anmälan, skall Finansinspektionen förelägga personen att göra anmälan. Om personen inte rättar sig efter föreläggandet, skall inspektionen förelägga den att upphöra med verksamheten.

Är det osäkert om anmälningsskyldighet föreligger beträffande viss verksamhet, får Finansinspektionen förelägga företaget att lämna de upplysningar om verksamheten som behövs för att bedöma om så är fallet.

Är det osäkert om anmälningsskyldighet föreligger beträffande viss verksamhet, får Finansinspektionen förelägga personen att lämna de upplysningar om verksamheten som behövs för att bedöma om så är fallet.

9 §

Finansinspektionen skall när en anmälan enligt 2 § första stycket eller 3 § tredje stycket kommer in, och därutöver minst en gång per år, kontrollera att villkoret i 3 § första stycket är uppfyllt.

Om kravet i 3 § första stycket inte är uppfyllt får inspektionen, om verksamheten drivs av en fysisk person, förelägga denne att upphöra med verksamheten.

Om verksamheten drivs av en juridisk person får inspektionen förelägga denne att göra rättelse. Om rättelse inte görs får inspektionen förelägga personen att upphöra med verksamheten.

Om det är en innehavare som avses i 3 § andra stycket som inte uppfyller kravet i 3 § första

stycket, får inspektionen förelägga denne att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att innehavet därefter inte är kvalificerat eller, om innehavaren är en juridisk person, att byta ut den i dess ledning diskvalificerade personen.

10 §

Om ett företag som gjort anmälan enligt 2 § överträder en bestämmelse i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt eller en föreskrift som meddelats med stöd av den lagen, får Finansinspektionen förelägga företaget att göra rättelse.

Om rättelse inte sker, får inspektionen förelägga företaget att upphöra med verksamheten.

Finansinspektionen får förelägga ett finansiellt institut att göra rättelse om

1. upplysningar enligt 7 § inte lämnas, eller

2. institutet efter en anmälan enligt 2 § första stycket överträder en bestämmelse i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt eller en föreskrift som meddelats med stöd av den lagen.

Om rättelse inte görs, får inspektionen förelägga institutet att upphöra med verksamheten.

11 §

Förelägganden enligt 7–9 §§ får förenas med vite.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande skall gälla omedelbart.

Förelägganden enligt 8–10 §§ får förenas med vite.

12 §

Finansinspektionens beslut enligt 7 § andra stycket får inte överklagas. Inspektionens beslut i övrigt enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionens beslut enligt 2 § tredje stycket första meningen och 8 § andra stycket får inte överklagas. Inspektionens beslut i övrigt enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

13 §

Föreskrifter om avgifter i registreringsärenden enligt denna lag meddelas av regeringen.

Anmälningspliktiga finansiella institut skall med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet med anknytning till denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första stycket.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2. En juridisk person som ägnar sig åt valutaväxling i väsentlig omfattning eller betalningsöverföring vid tidpunkten för lagens ikraftträdande skall senast den 1 januari 2005 till Finansinspektionen anmäla namnen på de personer på vilka det ställs särskilda krav enligt 3 § första stycket. Om anmälan inte görs, skall inspektionen förelägga institutet att upphöra med verksamheten.

3. Finansinspektionen skall med anledning av en anmälan enligt punkten 2 kontrollera att villkoret i 3 § första stycket är uppfyllt. Inspektionen skall även kontrollera att samma villkor är uppfyllt för fysiska personer som är införda i registret enligt 2 § andra stycket. Om en sådan fysisk person inte uppfyller kravet får inspektionen förelägga denne att upphöra med verksamheten. Om kravet inte är uppfyllt för en sådan juridisk person som avses i punkten 2, får inspektionen förelägga denne att göra rättelse. Om rättelse inte görs får inspektionen förelägga den juridiska personen att upphöra med verksamheten. När ett föreläggande om att upphöra med verksamheten har vunnit laga kraft skall inspektionen enligt 2 § tredje stycket avföra den fysiska respektive juridiska personen ur registret. Om det är en innehavare som avses i 3 § andra stycket som inte uppfyller kravet, får inspektionen förelägga denne att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att innehavet därefter inte är kvalificerat eller, om innehavaren är en juridisk person, att byta ut den i dess ledning diskvalificerade personen.

2.27 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning

Härigenom föreskrivs att 11 § lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

En övervakningskamera får efter anmälan enligt 17 § sättas upp för allmän kameraövervakning i en banklokal eller ett postkontor, i området omedelbart utanför in- och utgångar till en sådan lokal samt vid betalningsautomater eller liknande anordningar i anslutning till en sådan lokal, om

1. övervakningen har till enda syfte att förebygga eller avslöja brott och

2. övervakningskameran är fast monterad och försedd med fast optik.

Med banklokal avses en lokal där det huvudsakligen bedrivs bankrörelse enligt *bankrörelselagen (1987:617)*. Med postkontor avses en lokal där det huvudsakligen bedrivs verksamhet i vilken ingår postverksamhet enligt postlagen (1993:1684).

Med banklokal avses en lokal där det huvudsakligen bedrivs bankrörelse enligt *lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse*. Med postkontor avses en lokal där det huvudsakligen bedrivs verksamhet i vilken ingår postverksamhet enligt postlagen (1993:1684).

Avlyssning eller upptagning av ljud får ske endast sedan anordning för avlyssning eller upptagning av ljud aktiverats på grund av misstanke om brott.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.28 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 3 § miljöbalken skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

3 §¹

Kan inte någon verksamhetsutövare utföra eller bekosta efterbehandling av en förorenad fastighet är var och en efterbehandlingsansvarig som förvärvat fastigheten och vid förvärvet känt till föroreningarna eller då borde ha upptäckt dem. Avser förvärvet en privatbostadsfastighet enligt 2 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229) ansvarar endast en förvärvare som känt till föroreningen. I fråga om förorenad byggnad eller anläggning gäller detsamma den som förvärvat den fastighet där byggnaden eller anläggningen är belägen. Med förvärv av fastighet likställs förvärv av tomträtt.

Första stycket tillämpas inte när en bank har förvärvat en fastighet för att skydda fordran enligt 2 kap. 8 § bankrörelselagen (1987:617).

Första stycket tillämpas inte när en bank har förvärvat en fastighet för att skydda fordran enligt 7 kap. 3 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004

¹ Senaste lydelse 2000:119.

2.29 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument

dels att 4 kap. 17 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 8 kap. 2 a §, samt närmast före den en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

17 §

På ett avstämningskonto skall anges

1. kontohavarens namn, personnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress,

2. panthavarens namn, personnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress,

3. det antal finansiella instrument som kontot omfattar,

4. i förekommande fall att kontohavaren har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken med uppdrag som omfattar förvaltning av aktierna eller att aktierna företräds av en förvaltare som förordnats enligt 7 kap. 14 a § bankrörelselagen (1987:617), 5 kap. 15 a § lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet, 6 kap. 3 g § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, 11 kap. 2 h § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet eller 3 kap. 2 e § försäkringsrörelselagen (1982:713),

4. i förekommande fall att kontohavaren har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken med uppdrag som omfattar förvaltning av aktierna eller att aktierna företräds av en förvaltare som förordnats enligt 14 kap. 9 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 3 g § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, 11 kap. 2 h § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet eller 3 kap. 2 e § försäkringsrörelselagen (1982:713),

5. pantsättning och förekomst av annan särskild rätt som gäller ett finansiellt instrument,

6. konkurs avseende kontohavaren samt utmätning, kvarstad eller betalningssäkring avseende ett finansiellt instrument eller avseende panträtt i detta,

7. inskränkning enligt 13 kap. 19 § andra stycket eller 14 kap. 21 § andra stycket föräldrabalken.

8 kap.

Uppgiftsskyldighet

2 a §

En central värdepappersförvarare och ett kontoförande institut är skyldiga att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till fö-

retaget, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledare eller om det i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol begärs av åklagare.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.30 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd

Härigenom föreskrivs² att 2 § lagen (1999:158) om investerarskydd skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

I denna lag betyder

1. värdepappersinstitut: detsamma som anges i 1 kap. 2 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

2. fondbolag: ett sådant bolag som anges i 1 kap. 1 § 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder,

3. förvaltningsbolag: ett sådant utländskt företag som anges i 1 kap. 1 § 13 lagen om investeringsfonder, som driver verksamhet från filial här i landet med stöd av 1 kap. 6 § samma lag,

4. investerare: den som anlitat ett värdepappersinstitut, ett fondbolag eller ett förvaltningsbolag för utförande av en investeringstjänst eller den för vars räkning tjänsten utförs,

5. investeringstjänst: en sådan tjänst som avses i 1 kap. 3 § första stycket och 3 kap. 4 § första stycket 2 och 3 lagen om värdepappersrörelse, 2 kap. 2 § första stycket 9 bankrörelselagen (1987:617), 1 kap. 4 § såvitt avser förvaltning av någon annans finansiella instrument, 3 kap. 1 § och 7 kap. 1 § första stycket 1 och 2 lagen om investeringsfonder,

5. investeringstjänst: en sådan tjänst som avses i 1 kap. 3 § första stycket och 3 kap. 4 § första stycket 2 och 3 lagen om värdepappersrörelse, 7 kap. 1 § andra stycket 9 lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse samt 1 kap. 4 § såvitt avser förvaltning av någon annans finansiella instrument, 3 kap. 1 § och 7 kap. 1 § första stycket 1 och 2 lagen om investeringsfonder.

6. finansiella instrument: detsamma som anges i 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

² Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 97/9/EG av den 3 mars 1997 om system för ersättning till investerare (EGT L 84, 26.3.1997, s. 22, Celex 397L0009).

² Senaste lydelse 2004:65.

2.31 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden

Härigenom föreskrivs¹ att 4, 7, 8 och 16 §§ lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Ett avvecklingssystem skall ha en administratör.

Administratör i ett avvecklingssystem får vara:

1. clearingorganisation,
2. central värdepappersförvarare,
3. företag med tillstånd enligt 1 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617), samt
3. företag med tillstånd att driva bankrörelse enligt lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse, samt
4. företag med tillstånd enligt 1 kap. 3 § första stycket 1, 2 eller 4 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.

7 §

Ett avvecklingssystem som uppfyller kraven i 5 och 8 §§ samt administreras av ett företag med tillstånd enligt 1 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617) eller enligt 1 kap. 3 § första stycket 1, 2 eller 4 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse skall endast godkännas om det finns särskilda skäl och systemet tillgodoser de säkerhetskrav som är förenade med verksamheten samt är organiserat på ett sådant sätt att deltagarnas ekonomiska ställning i systemet kan överblickas. Vid bedömningen av om det finns särskilda skäl skall systemets betydelse för den finansiella stabiliteten beaktas.

Ett avvecklingssystem som uppfyller kraven i 5 och 8 §§ samt administreras av ett företag med tillstånd att driva bankrörelse enligt lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse eller tillstånd enligt 1 kap. 3 § första stycket 1, 2 eller 4 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse skall endast godkännas om det finns särskilda skäl och systemet tillgodoser de säkerhetskrav som är förenade med verksamheten samt är organiserat på ett sådant sätt att deltagarnas ekonomiska ställning i systemet kan överblickas. Vid bedömningen av om det finns särskilda skäl skall systemets betydelse för den finansiella stabiliteten beaktas.

För godkännande enligt första stycket krävs vidare att administratören redovisar en plan för verksamheten. I planen skall de huvudsakliga risker som är förenade med verksamheten beskrivas liksom hur dessa risker skall hanteras (riskhanteringsplan).

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG av den 19 maj 1998 om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper (EGT L 166, 11.6.1998, s. 45, Celex 398L0026).

8 §

Deltagare i ett avvecklingssystem får vara:

1. Riksbanken och andra centralbanker,
2. Riksgäldskontoret och utländska offentliga institutioner som i sitt hemland driver verksamhet som är jämförbar med kontorets,
3. clearingorganisationer,
4. centrala värdepappersförvarare,
5. företag som har tillstånd enligt 1 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617),
5. företag som har tillstånd att driva bankrörelse enligt lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse,
6. företag som har tillstånd enligt 1 kap. 3 § första stycket lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,
7. utländska företag som i hemlandet driver sådan verksamhet som avses i 3–6, samt
8. annan juridisk person som för egen räkning avvecklar förpliktelser att leverera finansiella instrument i systemet.

Utländska företag som avses i första stycket 7 skall i hemlandet stå under betryggande tillsyn av en myndighet eller något annat behörigt organ.

16 §

Godkännande av ett avvecklingssystem skall återkallas av Finansinspektionen om

1. administratörens tillstånd för clearingverksamhet enligt lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet eller auktorisation som central värdepappersförvarare enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument har återkallats,
2. administratörens tillstånd enligt 1 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617) eller enligt 1 kap. 3 § första stycket 1, 2 eller 4 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse har återkallats, eller
2. administratörens tillstånd att driva bankrörelse enligt lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse eller tillstånd enligt 1 kap. 3 § första stycket 1, 2 eller 4 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse har återkallats, eller

3. avvecklingssystemet inte längre uppfyller kraven i denna lag.

Finansinspektionen skall omedelbart underrätta Europeiska kommissionen samt Eftas övervakningsmyndighet om återkallelsen.

Om det är tillräckligt får inspektionen i de fall som anges i första stycket 3 meddela varning i stället för att återkalla godkännandet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.32 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

I denna lag avses med

1. försäkringsbolag: försäkringsaktiebolag och ömsesidigt försäkringsbolag som omfattas av försäkringsrörelselagen (1982:713),

2. understödsförening: förening som avses i 1 kap. 1 § lagen (1972:262) om understödsföreningar,

3. *kreditinstitut*: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank samt kreditmarknadsföretag enligt 1 kap. 1 § första stycket 2 lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet och institut för elektroniska pengar enligt 1 kap. 2 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar,

3. *kreditinstitut*: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank samt kreditmarknadsföretag enligt 1 kap. 5 § 11 lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse och institut för elektroniska pengar enligt 1 kap. 2 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar,

4. *finansiellt företag*: de företag som anges i punkterna 1–3 samt

a) värdepappersbolag enligt 1 kap. 2 § 2 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

b) fondbolag enligt 1 § 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder,

c) börs enligt 1 kap. 4 § 1 lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet,

d) auktoriserad marknadsplats enligt 1 kap. 4 § 3 lagen om börs- och clearingverksamhet,

e) clearingorganisation enligt 1 kap. 4 § 5 lagen om börs- och clearingverksamhet och

f) central värdepappersförvarare enligt 1 kap. 3 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,

5. *finansiell företagsgrupp*: grupp av företag som avses i 6 kap. 1 § lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag eller annan grupp av företag på vilka, enligt föreskrift meddelad med stöd av 6 kap. 2 § samma lag, bestämmelserna om finansiell företagsgrupp skall tillämpas och

6. *koncern*: detsamma som i 1 kap. 5 och 6 §§ aktiebolagslagen (1975:1385), varvid vad som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

¹ Senaste lydelse 2004:67.

2.33 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 10 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål och rubriken närmast före den skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

Undantag från banksekretess

Uppgiftsskyldighet

10 §

Den som har tystnadsplikt enligt 1 kap. 10 § första stycket bankrörelselagen (1987:617), 1 kap. 8 § första stycket lagen (1991:981) om värdepappersrörelse eller 1 kap. 5 § lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet får trots det lämna uppgifter i ärenden om rättslig hjälp med förhör i samband med förundersökning eller med husrannsakan eller beslag.

Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns i 1 kap. 11 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse, 1 kap. 8 a § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, 2 kap. 9 § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, 7 kap. 13 a § lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag, 8 kap. 2 a § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument och 4 kap. 5 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.34 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar

dels att 1 kap. 2 § och 6 kap. 10 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 4 kap. 5 §, samt närmast före den en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2§

I denna lag avses med

elektroniska pengar: ett penningvärde som representerar en fordran på utgivaren och som, utan att finnas på ett individualiserat konto, är lagrat på ett elektroniskt medium och godkänns som betalningsmedel av andra företag än utgivaren,

institut för elektroniska pengar: ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening som har fått tillstånd enligt denna lag att ge ut elektroniska pengar,

kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt företags etablering av flera driftsställen i Sverige anses som en enda filial,

EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Vidare skall enligt denna lag ett institut för elektroniska pengar och ett annat företag anses ha nära förbindelser, om

1. det ena företaget direkt eller indirekt genom dotterföretag äger minst 20 procent av kapitalet eller disponerar över minst 20 procent av samtliga röster i det andra företaget,

2. det ena företaget direkt eller indirekt utgör moderföretag till det andra eller det finns en annan likartad förbindelse mellan företagen, eller

3. båda företagen är dotterföretag till eller har en likartad förbindelse med en och samma juridiska person eller står i ett motsvarande förhållande till en och samma fysiska person.

Nära förbindelser har även en fysisk person och ett institut för elektroniska pengar, om

1. den fysiska personen

a) äger *mer än* 20 procent av kapitalet i institutet,

b) disponerar över *mer än* 20 procent av samtliga röster i institutet, eller

a) äger *minst* 20 procent av kapitalet i institutet,

b) disponerar över *minst* 20 procent av samtliga röster i institutet, eller

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/46/EG av den 18 september 2000 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet (EGT L 275, 27.10.2000, s. 39, Celex 32000L0046).

c) på annat sätt har sådant inflytande över institutet att personens ställning motsvarar den som ett moderföretag har i förhållande till ett dotterföretag, eller

2. det finns en annan likartad förbindelse mellan denna person och institutet.

4 kap.

Uppgiftsskyldighet

5 §

Ett institut för elektroniska pengar är skyldigt att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till institutet, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledare eller om det i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol begärs av åklagare.

6 kap.

10 §

Vad som föreskrivs om kreditmarknadsföretag i 5 kap. 11–15 b §§ lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet skall tillämpas på institut för elektroniska pengar.

Vad som föreskrivs om kreditinstitut i 14 kap. lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse skall tillämpas på institut för elektroniska pengar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

1 Utskottets förslag till ändring i regeringens förslag till lag om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 §, 12 kap. 12 §, 13 kap. 1 § och 16 kap. 1 § lagen (2004:000) om bank och finansieringsrörelse skall ha följande lydelse.

Regeringens förslag

Utskottets förslag

2 kap.

3 §

Tillstånd enligt denna lag behövs inte för finansieringsrörelse som drivs av

1. en bank,
2. ett utländskt bankföretag som har tillstånd att driva bankrörelse i Sverige enligt 4 kap. 4 §,
3. ett försäkringsföretag, ett värdepappersföretag, Svenska skeppshypotekskassan eller en pantbank enligt pantbankslagen (1995:1000), i den utsträckning det är tillåtet enligt den för dem tillämpliga lagstiftningen,
4. ett företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av företaget,
5. ett aktieföretag eller en ekonomisk förening om
 - a) verksamheten består i att vid enstaka tillfällen förvärva fordringar, och
 - b) medel för verksamheten inte löpande anskaffas från allmänheten,
6. ett företag som bara finansierar andra företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp, om inte finansieringen avser företag i vars rörelse det ingår näringsverksamhet med ändamål att driva sådan verksamhet som anges i 1 kap. 4 §
6. ett företag som bara finansierar andra företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp, förutsatt att koncernen eller företagsgruppen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet, första stycket 2,

7. en ekonomisk förening, vilken
 - a) som medlemmar vid varje tillfälle har högst 1 000 fysiska personer,
 - b) som medlemmar antar bara personer som ingår i en i förväg identifierbar begränsad krets som också anges i föreningens stadgar,
 - c) tar emot återbetalningspliktiga medel bara från medlemmarna eller från finansiella företag, och
 - d) har till ändamål bara att med sådana medel som avses i c tillgodose finansieringsbehov hos medlemmarna.

Undantagen enligt första stycket 5 och 7 för rörelse som drivs av aktieföretag eller ekonomisk förening gäller även för sådan rörelse som drivs av motsvarande utländska företag.

12 kap.

12 §

Ansökan om likvidation av en kreditmarknadsförening enligt 11 kap. 3 eller 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar får också göras av Finansinspektionen.

Ansökan om likvidation av en kreditmarknadsförening enligt 11 kap. 3, 4 eller 4 a § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar får också göras av Finansinspektionen.

13 kap.

1 §

Registreringsmyndighet för banker och filialer till utländska bankföretag är *Patent- och registreringsverket*. Hos registreringsmyndigheten förs ett bankregister. I detta skrivs de uppgifter in som enligt denna lag, aktiebolagslagen (1975:1385), sparbankslagen (1987:619), lagen (1995:1570) om medlemsbanker, lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. eller andra författningar skall anmälas för registrering eller i övrigt skall tas in i registret.

Registreringsmyndighet för banker och filialer till utländska bankföretag är *Bolagsverket*. Hos registreringsmyndigheten förs ett bankregister. I detta skrivs de uppgifter in som enligt denna lag, aktiebolagslagen (1975:1385), sparbankslagen (1987:619), lagen (1995:1570) om medlemsbanker, lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. eller andra författningar skall anmälas för registrering eller i övrigt skall tas in i registret.

För registrering av kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar gäller vad som föreskrivs i aktiebolagslagen respektive lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. För registrering av filialer till utländska kreditföretag gäller lagen om utländska filialer m.m.

16 kap.

1 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilken information ett kreditinstitut skall lämna till sina kunder eller till dem som institutet erbjuder sina tjänster,

2. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 3 kap. 5–7 §§,

3. vilka åtgärder som ett kreditinstitut skall vidta för att uppfylla de krav på soliditet och likviditet, riskhantering, genomlysning, sundhet samt riktlinjer och instruktioner som avses i 6 kap. 1–5 §§,

3. vilka begränsningar som gäller när ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag tar emot egna aktier eller aktier i sitt moderbolag som pant enligt 10 kap. 6 §,

4. vilka begränsningar som gäller när ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag tar emot egna aktier eller aktier i sitt moderbolag som pant enligt 10 kap. 6 §,

4. vilka upplysningar som ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som har inrättat filial enligt 4 kap. 4 § skall lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet, och

5. sådana avgifter för tillsyn som avses i 13 kap. 16 §.

5. vilka upplysningar som ett kreditinstitut och sådana utländska kreditinstitut som har inrättat filial enligt 4 kap. 4 § skall lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet, och

6. sådana avgifter för tillsyn som avses i 13 kap. 16 §.

2 Utskottets förslag till ändring i regeringens förslag om införande av lagen om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 29–31 §§, av följande lydelse.

Regeringens förslag

Utskottets förslag

29 § Till och med den 30 juni 2006 behövs inte tillstånd enligt lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse för finansieringsrörelse som drivs av ett företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds eller varor som framställs eller säljs av annat företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp, förutsatt att koncernen eller företagsgruppen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet och att företaget bara indirekt via ett företag med vilket det finns ett nära samband tar emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten.

30 § Den som vid lagens ikraftträdande driver finansieringsverksamhet med stöd av punkt 5 i övergångsbestämmelserna till lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet behöver inte tillstånd för finansieringsrörelse enligt lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

31 § Registreringsärenden som har kommit in till Patent- och registreringsverket men i vilka verket inte har fattat beslut före ikraftträdandet skall överlämnas till Bolagsverket för fortsatt handläggning.

3 Utskottets förslag till lag om ändring i föräldrabalken

Härigenom föreskrivs att 13 kap. 5 § och 14 kap. 5 § föräldrabalken¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap. **5 §²**

Den omyndiges tillgångar får utan samtycke av överförmyndaren placeras i

1. skuldförbindelser som har utfärdats eller garanterats av stat eller kommun,

2. skuldförbindelser som har utfärdats av Sveriges allmänna hypoteksbank, Svenska skeppshypotekskassan eller av en bank eller av ett kreditmarknadsföretag enligt *lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet* eller av ett utländskt bankföretag eller ett annat utländskt kreditinstitut som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för banker eller andra kreditinstitut här i landet, med undantag för förlagsbevis eller andra skuldförbindelser som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare, eller

2. skuldförbindelser som har utfärdats av Sveriges allmänna hypoteksbank, Svenska skeppshypotekskassan eller av en bank eller av ett kreditmarknadsföretag enligt *lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse* eller av ett utländskt bankföretag eller ett annat utländskt kreditinstitut som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för banker eller andra kreditinstitut här i landet, med undantag för förlagsbevis eller andra skuldförbindelser som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare, eller

3. andelar i en värdepappersfond som avses i *lagen (2004:46) om investeringsfonder* eller i ett utländskt fondföretag som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för värdepappersfonder här i landet.

Den omyndiges tillgångar får vidare utan överförmyndarens samtycke lånas ut mot säkerhet av panträtt på grundval av inteckning i fast egendom inom sextio procent av det senast fastställda taxeringsvärdet.

14 kap. **5 §³**

Den enskildes tillgångar får utan samtycke av överförmyndaren placeras i

1. skuldförbindelser som har utfärdats eller garanterats av stat eller kommun,

2. skuldförbindelser som har utfärdats av Sveriges allmänna hy-

2. skuldförbindelser som har utfärdats av Sveriges allmänna hy-

¹ Balken omtryckt 1995:974.

² Senaste lydelse 2004:49.

³ Senaste lydelse 2004:49.

poteksbank, Svenska Skeppshypotekskassan eller av en bank eller av ett kreditmarknadsföretag enligt *lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet* eller av ett utländskt bankföretag eller ett annat utländskt kreditinstitut som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för banker eller andra kreditinstitut här i landet, med undantag för förlagsbevis eller andra skuldförbindelser som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare, eller

3. andelar i en värdepappersfond som avses i *lagen (2004:46) om investeringsfonder* eller i ett utländskt fondföretag som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för värdepappersfonder här i landet.

Den enskildes tillgångar får vidare utan överförmyndarens samtycke *användas för allemanssparande enligt lagen (1983:890) om allemanssparande* eller lånas ut mot säkerhet av panträtt på grundval av inteckning i fast egendom inom sextio procent av det senast fastställda taxeringsvärdet.

poteksbank, Svenska Skeppshypotekskassan eller av en bank eller av ett kreditmarknadsföretag enligt *lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse* eller av ett utländskt bankföretag eller ett annat utländskt kreditinstitut som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för banker eller andra kreditinstitut här i landet, med undantag för förlagsbevis eller andra skuldförbindelser som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare, eller

Den enskildes tillgångar får vidare utan överförmyndarens samtycke lånas ut mot säkerhet av panträtt på grundval av inteckning i fast egendom inom sextio procent av det senast fastställda taxeringsvärdet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

4 Utskottets förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

Härigenom föreskrivs att 18 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.

1 §²

Registreringsmyndighet för aktiebolag är Patent- och registreringsverket.

Hos registreringsmyndigheten förs ett aktiebolagsregister för registrering enligt denna lag eller annan författning. När det i denna lag hänvisas till aktiebolagsregistret skall hänvisningen beträffande bankaktiebolag avse bankregistret enligt 8 kap. 1 § bankrörelselagen (1987:617).

Registreringsmyndighet för aktiebolag är Bolagsverket.

Hos registreringsmyndigheten förs ett aktiebolagsregister för registrering enligt denna lag eller annan författning. När det i denna lag hänvisas till aktiebolagsregistret skall hänvisningen beträffande bankaktiebolag avse bankregistret enligt 13 kap. 1 § första stycket lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

Föreskrifter om avgifter i registreringsärenden enligt denna lag meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, av registreringsmyndigheten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.
 2. Registreringsärenden som har kommit in till Patent- och registreringsverket men i vilka verket inte har fattat beslut före ikraftträdandet skall överlämnas till Bolagsverket för fortsatt handläggning.

¹ Lagen omtryckt 1993:150.

² Senaste lydelse 2000:844.

5 Utskottets förslag till lag om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1991:981) om värdepappersrörelse att 2 kap. 5 § skall ha följande lydelse.

2 kap.

5 §²

Ett *värdepappersbolag* skall när verksamheten påbörjas ha ett *bundet eget kapital* som vid tidpunkten för beslut om tillstånd enligt 1 § motsvarar minst

1. fem miljoner euro om bolagets verksamhet skall innefatta mottagande av medel på konto enligt 3 kap. 4 § 4,

2. 730 000 euro om bolaget skall bedriva verksamhet som avses i 1 kap. 3 § 3 eller 5,

3. 125 000 euro om inte högre belopp krävs enligt 1 eller 2, och

4. 50 000 euro om bolaget skall driva enbart verksamhet som avses i 1 kap. 3 § 2 och denna skall avse endast andelar i investeringsfonder eller sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Finansinspektionen får medge undantag från det högre kapitalkrav som i 2 föreskrivs för bedrivande av verksamhet enligt 1 kap. 3 § 5, om den verksamheten bara avser annan medverkan vid emissioner än garantigivning.

I 5 kap. 4 § 3 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag finns bestämmelser om vad som utgör bundet eget kapital.

Ett *värdepappersbolag* skall när verksamheten påbörjas ha ett *startkapital* som vid tidpunkten för beslut om tillstånd enligt 1 § motsvarar minst

Finansinspektionen får medge undantag från det högre kapitalkrav som i *första stycket 2* föreskrivs för bedrivande av verksamhet enligt 1 kap. 3 § 5, om den verksamheten bara avser annan medverkan vid emissioner än garantigivning.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela föreskrifter om vilka poster som får räknas in i startkapitalet.

¹ Jfr rådets direktiv 93/22/EEG av den 10 maj 1993 om investeringstjänster inom värdepappersområdet (EGT L 141, 11.6.1993, s. 27, Celex 31993L0022), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG (EGT L 035, 11.2.2003, s.1, Celex 32002L0087), Europaparlamentets och rådets direktiv 97/9/EG av den 3 mars 1997 om system för ersättning till investerare (EGT L 84, 26.3.1997, s. 22, Celex 397L0009) samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG av den 20 mars 2000 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (EGT L 126, 26.5.2000, s. 1, Celex 32000L0012), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG (EGT L 035, 11.2.2003, s.1, Celex 32002L0087).

² Senaste lydelse 2004:56

6 Utskottets förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 och 15 §§ lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Utskottets förslag

3 §¹

Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för <i>bankföretag 1 kap. 4 och 5 §§ bankrörelselagen (1987:617),</i> 2. för värdepappersföretag 1 kap. 3 c § och 2 kap. 7 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, 3. för <i>företag som driver finansieringsverksamhet 2 kap. 8–10 §§ lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet,</i> 4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige, 5. för börser, auktoriserade marknadsplatser och clearingorganisationer 2 kap. 7 §, 7 kap. 2 § respektive 8 kap. 3 § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, 6. för centrala värdepappersförvarare 2 kap. 6 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, 7. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–11 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder och 8. för utgivare av elektroniska pengar 2 kap. 8 § samt 5 kap. 6 och 7 §§ lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar.	1. för <i>kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse,</i> 3. för <i>finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,</i> 9. för <i>företag som driver inlåningsverksamhet 2 § lagen (2004:000) om inlåningsverksamhet.</i>

15 §²

Den som utsetts till verkställande direktör enligt 8 § skall göra anmälan om filialen till *Patent- och registreringsverket* (registreringsmyndigheten), som för ett filialregister för registreringar enligt denna lag.

Den som utsetts till verkställande direktör enligt 8 § skall göra anmälan om filialen till *Bolagsverket* (registreringsmyndigheten), som för ett filialregister för registreringar enligt denna lag. *Filialer till utländska bankföretag registreras dock i bankregistret*

¹ Senaste lydelse 2004:57.

² Senaste lydelse 1995:1558.

enligt 13 kap. 1§ lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse. När det i denna lag hänvisas till filialregistret skall hänvisningen beträffande filialer till utländska bankföretag i stället avse bankregistret.

Verkställande direktören skall också till registreringsmyndigheten snarast anmäla ändringar i de uppgifter som anmälts för registrering. Anmälan skall även göras, om det utländska företaget är föremål för ackord eller liknande förfarande.

Näringsverksamheten får påbörjas när anmälan enligt första stycket har skett.

Verkställande direktören skall också till registreringsmyndigheten snarast anmäla ändringar i de uppgifter som anmälts för registrering. Anmälan skall även göras, om det utländska företaget är föremål för ackord eller liknande förfarande.

Näringsverksamheten får påbörjas när anmälan enligt första stycket har skett.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.
 2. Registreringsärenden som har kommit in till Patent- och registreringsverket men i vilka verket inte har fattat beslut före ikraftträdandet skall överlämnas till Bolagsverket för fortsatt handläggning.

7 Utskottets förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450)

Härigenom föreskrivs att 22 § marknadsföringslagen (1995:450) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 §¹

En näringsidkare får åläggas att betala en särskild avgift (marknadsstörningsavgift), om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot någon bestämmelse i 5–13 och 13 c §§.

Detsamma gäller om en näringsidkare eller någon som handlar på dennes vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av bestämmelserna i 14 § första stycket andra och tredje *meningen* eller 14 a § första stycket 2 tobakslagen (1993:581), 4 kap. 10 § alkohollagen (1994:1738) *eller* 7 kap. 3, 4 eller 10 § radio- och TV-lagen (1996:844).

Vad som sägs i första och andra *stycket* gäller också en näringsidkare som uppsåtligen eller av oaktsamhet väsentligt har bidragit till överträdelsen.

Avgiften tillfaller staten.

Detsamma gäller om en näringsidkare eller någon som handlar på dennes vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av bestämmelserna i 14 § första stycket andra och tredje *meningarna* eller 14 a § första stycket 2 tobakslagen (1993:581), 4 kap. 10 § alkohollagen (1994:1738), 7 kap. 3, 4 eller 10 § radio- och TV-lagen (1996:844) *eller, när det gäller ett erbjudande som inte är riktat bara till andra än konsumenter, 11 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller 8 § lagen (2004:000) om inlåningsverksamhet.*

Vad som sägs i första och andra *styckena* gäller också en näringsidkare som uppsåtligen eller av oaktsamhet väsentligt har bidragit till överträdelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

¹ Senaste lydelse 2004:103.

8 Utskottets förslag till lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd

Härigenom föreskrivs¹ att 2 § lagen (1999:158) om investerarskydd skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

I denna lag betyder

1. värdepappersinstitut: detsamma som anges i 1 kap. 2 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

2. fondbolag: ett sådant bolag som anges i 1 kap. 1 § 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder,

3. förvaltningsbolag: ett sådant utländskt företag som anges i 1 kap. 1 § 13 lagen om investeringsfonder, som driver verksamhet från filial här i landet med stöd av 1 kap. 6 § samma lag,

4. investerare: den som anlitat ett värdepappersinstitut, ett fondbolag eller ett förvaltningsbolag för utförande av en investeringstjänst eller den för vars räkning tjänsten utförs,

5. investeringstjänst: en sådan tjänst som avses i 1 kap. 3 § första stycket och 3 kap. 4 § första stycket 2 och 3 lagen om värdepappersrörelse, 2 kap. 2 § första stycket 9 bankrörelselagen (1987:617), 1 kap. 4 § såvitt avser förvaltning av någon annans finansiella instrument, 3 kap. 1 § och 7 kap. 1 § första stycket 1 och 2 lagen om investeringsfonder,

5. investeringstjänst: en sådan tjänst som avses i 1 kap. 3 § första stycket och 3 kap. 4 § första stycket 2 och 3 lagen om värdepappersrörelse, 7 kap. 1 § andra stycket 9 lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse samt 1 kap. 4 § såvitt avser förvaltning av någon annans finansiella instrument, 3 kap. 1 § och 7 kap. 1 § första stycket 1 och 2 lagen om investeringsfonder.

6. finansiella instrument: detsamma som anges i 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

¹Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 97/9/EG av den 3 mars 1997 om system för ersättning till investerare (EGT L 84, 26.3.1997, s. 22, Celex 397L0009).

²Senaste lydelse 2004:65.

9 Utskottets förslag till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

I denna lag avses med

1. försäkringsbolag: försäkringsaktiebolag och ömsesidigt försäkringsbolag som omfattas av försäkringsrörelselagen (1982:713),

2. understödsförening: förening som avses i 1 kap. 1 § lagen (1972:262) om understödsföreningar,

3. kreditinstitut: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank samt kreditmarknadsföretag enligt 1 kap. 1 § första stycket 2 lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet och institut för elektroniska pengar enligt 1 kap. 2 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar,

3. kreditinstitut: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank samt kreditmarknadsföretag enligt 1 kap. 5 § 11 lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse och institut för elektroniska pengar enligt 1 kap. 2 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar,

4. *finansiellt företag*: de företag som anges i punkterna 1–3 samt

a) värdepappersbolag enligt 1 kap. 2 § 2 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

b) fondbolag enligt 1 § 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder,

c) börs enligt 1 kap. 4 § 1 lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet,

d) auktoriserad marknadsplats enligt 1 kap. 4 § 3 lagen om börs- och clearingverksamhet,

e) clearingorganisation enligt 1 kap. 4 § 5 lagen om börs- och clearingverksamhet och

f) central värdepappersförvarare enligt 1 kap. 3 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,

5. *finansiell företagsgrupp*: grupp av företag som avses i 6 kap. 1 § lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag eller annan grupp av företag på vilka, enligt föreskrift meddelad med stöd av 6 kap. 2 § samma lag, bestämmelserna om finansiell företagsgrupp skall tillämpas och

6. *koncern*: detsamma som i 1 kap. 5 och 6 §§ aktiebolagslagen (1975:1385), varvid vad som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

¹ Senaste lydelse 2004:67.

10 Utskottets förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 10 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål och rubriken närmast före den skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Utskottets förslag

5 kap.

Undantag från banksekretess

Uppgiftsskyldighet

10 §¹

Den som har tystnadsplikt enligt 1 kap. 10 § första stycket bankrörelselagen (1987:617), 1 kap. 8 § första stycket lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, 1 kap. 5 § lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet eller 2 kap. 19 § första stycket lagen (2004:46) om investeringsfonder får trots det lämna uppgifter i ärenden om rättslig hjälp med förhör i samband med förundersökning eller med husrannsakan eller beslag.

Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns i 1 kap. 11 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse, 1 kap. 8 a § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, 2 kap. 9 § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, 7 kap. 13 a § lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag, 8 kap. 2 a § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, 4 kap. 5 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar och 2 kap. 20 § lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

¹ Senaste lydelse 2004:69.